HISTORIA CRONOLOGICA MONASTERII S. MICHAELIS ARCHANGELI MONTIS CAVEOSI

Congregationis Casinensis Ordinis Sancti Benedicti

AB ANNO MLXV. AD ANNUM MCDLXXXIV.

Ex ejusdem Monasterii Tabulario deprompta

Accessit Series Genealogica Principum Benefactorum Monasterij ex Nortmannica Altavillana Stirpe deducta.

NEAPOLI, MDCCXLVI.
EX TYPOGRAFIA ABBATIANA.

SVPERIORVM PERMISSV.

MICHAELI ARCHANGELO
LEGIONUM ANGELICARUM DUCI
CAVEOSANI ASCAETERJ TUTELARI PRAESENTISSIMO
CHRONOLOGICAM HANC HISTORIAM
ROMANORUM PONTIFICUM PRIVILEGJS
PRINCIPUM DIPLOMATIBUS
SUFFULTAM
IN PERENNE GRATI ANIMI MONIIMENTUM
ABBAS SERAPHINUS TANSIUS
EJUSDEM HISTORIAE CONSCRIPTOR
ET HIERONYMUS SANTORIUS COENOBJ PRAESUL
CUM SUIS CAVEOSANO-CASINENSIBUS MONACHIS
D. D. D.

EMINENTISS. SIGNORE:

Stefano Abbate pubblico Stampatore supplicando espone, come desidera dare alle stampe un'Opera intitolata *Historia Chronologica Monasterii S. Michaelis Arcangeli Montis Caveosi Congregationis Cassinensis*, quindi supplica la bontà dell' E. V. a commetterne la revisione ut Deus, &c.

Rev. D. Jacobus Martorelli in Reg. Univers. Linguæ Græcæ Professor revideat, & in scriptis referat: hoc die 7. Maii 1746.

Canonicus Th. Rogerius pro Ill. Vicario Can. Dep.

Miratus sum doctissimi P. D. Seraphini Tansii sedulitatem in colligendis clarissimi Monasterii S. Michaelis Arcangeli Montis Caveosani Congr. Casinatis monumentis: neganda autem non est venia typographo, ut ea in lucem prodat. Idib. Maiis 1746.

Jacobus Martorellius. *Regius Graec. Ling. interpres.*

S. R. M.

Stefano Abbate prostrato a' piedi di Vostra Real Maestà supplicando espone, come desidera dare alle Stampe un'Opera intitolata *La Storia Cronologica del Real Monistero di Monte Scagliese de' PP. Cassinensi*; per tanto supplica umilmente commettere la revisione a chi meglio le parerà, e l'avrà a grazia ut Deus &c.

Admodum Rev. P. D. Isidorus Sanchez de Luna in hac Regia Studiorum Universitate Professor revideat, & in scriptis referat. Neapoli die 3. Julii 1745.

C. Galianus Archiep. Thessal. Capell. Major.

Imperio tuo libentissime obsequens Historiam Chronologicam Caveolani Cœnobii a Reverendissimo P. D. Seraphino Tansio Abbate Casinate, ejusdemque Monasterii Filio descriptam attente perlustravi; nec in ea quidquam animadverti quod Regiis Juribus aut Morum honestati vel minimum quidem possit officere. Caeterum quantopere naturalis ejus ingenii bonitatem dexteritatemque pridem suspiciebamus in obeundis expediendisque negotiis, cum Generalis Procuratoris totius Casinensis Congregationis munere in Romana Curia per sexennium fungeretur; tantopere nunc in enodandis, aperiendisque Diplomatibus ac Privilegiis sui Asceterii impensum laborem, accuratam diligentiam admiramur; ut proinde cum ejus industriae Caveolanum Coenobium temporum vicissitudine pene collapsum pristino dein splendori restitutum fuisse acceptum merito referre debeat; tum ingentem animo, ingentem Consilio, ac maximum sapientia, & pietate virum, Italiae nostrae si minus Gallia invideat, vel ambiat tamen velletque suum. Praestat igitur ut hujusmodi opus Maximo Caveosani Coenobii, ac totius Casinatum Familiae ornamento typographicis formis quamprimum in lucem edatur.

S. R. M. T.

Ex Monasterio S. Severini die 22. Aprilis 1746.

Humillimus Addictissimus, & Obsequentissimus Famulus

D. Isidorus Sanchez de Luna Casinensis.

Die 2 mensis Junii 1746. Neapoli.

Viso Rescripto S. R. M. sub dicta die 2. currentis mensis & anni, ac relatione facta per Rev. P. D. Isidorum Sanchez de Luna de Commissione Reverendi Regii Cappellani Majoris de Ordine præfatæ R. M. Regalis Camera Sanctæ Claræ providet, decernit, atque mandat, quod imprimatur cum inserta forma præsentis supplicis libelli, ac approbationis dicti Rever. Revisoris, & in publicatione servetur Regia Pragmatica: Hoc suum.

MAGGIOCCA. CASTAGNOLA. FRAGGIANNI. ANDREASSI.

Illustris Marchio de Ipolito P. S. R. C. temp. sub. imp.

Illustris Marchio Danza non interfuit.

Reg. in Reg. Regalis Jurisdictionis fol. 13. a terg. Larocca. Athanasius.

L E C T O R I

Optimè illi videntur suæ Patriæ consuluisse, qui fideliter ejus primordia literis consignarunt, & eorum nomina, quorum vel munificentia, vel præclaris facinoribus incrementum, ac splendorem illa accepit, Civium suorum memoriæ tradidere; etenim quæ posteros juvare possunt solerter à temporis edacitate vindicant, simulque gratam excitant beneficiorum recordationem, & honestam æmulationem benefactorum. Quod utinam Majores nostri præstitissent, & ab incendijs, & cladibus antiquas Caveosani Cænobij Tabulas fata servassent? Profectò nec manca nunc, nec acephala hæc nostra Historia Chronologica prodiret; cujus texendæ quænam occasio fuerit, quodque consilium, ut agnoscas, paululum in limine detineri patere, Lector benevole, juvat enim in antecessum ea præfari, quæ ad operis cognitionem maximopere conducunt.

Romam Caveoso, ubi æconomicis curis ultra triennium distentus fueram, vix appuleram, cum eruditissimi Mabillonij literis renunciatum est, gratissimum sibi fore, si Monasteriorum Italiæ exquisitiorum ministrarentur Monumenta ad suos Annales Benedictinos, quorum tunc editionem parabat, necessarijs rerum gestarum narrationibus locupletandos. Ut verò clarissimo viro æqua, nobisque utilia petenti morem gererem, plures doctos, mihique familiares Monachos, qua voce, qua scripto sollicitare cæpi ad extrahenda ex Archivijs suorum Monasteriorum, quæ in Gallias mitterentur; & nè diligens in alienis, domesticarum rerum negligens viderer, præcipua mihi e Cænobio meo

Di-

Diplomata mittenda curavi, quibus acceptis, brevem Synopsim confeci, quam Mabillonio cum hac Epistola direxi.

Vir Clarissime. Seriùs quam optassem tibi documenta transmitto ad meum Caveosanum Sancti Michaelis Cænobium spectantia, tuis annalibus, si digna sint, inserenda, quæ citiùs largiorique manu ministrassem, si, uti in votis erat, Tabularium illud coram licuisset excutere. Verum, quia adhuc Romæ detineor, satiùs duxi elumbem, jejunamque sugerere notitiam, quam prorsus tuis non obtemperasse mandatis, vel meo Monasterio deesse, quod in illius gloriæ partem venire gestit, quæ in totam Sancti Benedicti familiam ex tuis annalibus corrivabitur. Privilegiorum autem aliqua nobiliora ad verbum transmitto, ut si lubeat, edi possint in Appendicibus, reliqua verò, quæ penes me sunt, summatim dumtaxat indicavi, ut à fusioris lectionis incomodo te liberarem, transcripturus tamen si illa, vel eorum aliqua desiderare significaveris. Quædam prætera adjeci ad Monasteria nostri Ordinis, quæ quondam Matheræ, vel in finitimis illis locis extabant, pertinentia, ut eorum memoria penitus non extinguatur, sed in tuis cedro dignis annalibus perennet. Vale.

Hæc tunc ad Mabillonium scripsi. Verum plures post annos Caveosum reversus, perpendens ex nostratibus neminem ad hanc usque diem desudasse in hujus Monasterij Documentis colligendis, necessarium duxi hanc mihi provinciam assumere: *Diligentis quippe Viri est* (inquit Aretinus) *sua Patriæ originem, progressus, & quæcumque illi superiori tempore contigerunt, non ignorare*.

Ut autem pro dignitate hoc argumentum digererem, domesticas chartas sedulò volutare cæpi; sed præter insignia quædam antiqua Privilegia, & sequioris ævi judicata, & contractus, nihil memoratu dignum, secus

ac

ac animo conceperam; occurrit; tunc autem qui fieri potuit (ajebam) Patrum nostrorum neminem extitisse Sanctitatis nota insignem, heroicarum virtutum decore commendatum, vel scientijs conspicuum, quibus artibus unicè sibi honores, & fortunas Benedictinæ Familiæ compararunt, cum alioqui Caveosana Domus tot Principum, Pontificumque Diplomatibus, ac Elogijs ornata fuerit, tantaque bonorum affluentia ad invidiam usque redundaverit! Certe, nè dicantur Majores nostri tot Procerum pietati imposuisse, præter meritum eximia beneficia, & loculentam Religiosæ pietatis commendationem extorquendo, quod utrisque foret injuriosum, culpandæ satiùs videntur innumeræ ab exteris Gentibus clades illatæ, nec minus Abbatum Sæcularium accusanda est oscitantia, quas simul ad veteres Monasterij memorias, & ædificia eadem ruina obruenda conspirasse colemus, ut Dei speciali beneficio tribuendum sit, veterum Privilegiorum Archetypa, extremas tanti naufragij tabulas, & pauciora antiqui Monasterij rudera superfuisse. Porrò in hisce rerum angustijs positus, animo revolvens illud Polybij: *Facta hominum referri debere, etiam si mediocria fuerint*, veritusque, me in illud desidiæ vitium, quod in alijs reprehendebam, incurrerem, si manum è tabula retraherem, cæptis institi, methodumque historico-chronologicam præ ceteris selegi, hæc enim non argumentum nobile, varium, & magnificum, ut Historia, nec continuam temporum seriem, ut Chronicon, superstitiosè exposcit, sed simplici stilo, ascititium abhorrens ornatum, gaudet, aptior ad docendum, quam ad oblectandum; quod quidem potissimum in animo fuit, quippe qui non alio consilio hanc Opellam conscripsi, nisi ut Caveosani Cænobij Asceta, quorum commodo mea unicè desudat industria, habeant unde domesticarum rerum statum, quinam per singulas fuerit ætates cognoscant, & indè gratam eorum recolant

me-

memoriam, quorum beneficio hoc, quo fruuntur, otio partum eſt.

Narrationem exordiar, nonnullis de Monte Caveoſo, ac de Monaſterij origine prælibatis, ab anno 1065. quo primum Archivi Diploma ſcriptum videtur, illamque ad annum uſque 1484. proſequar, quando Caveoſanum Cænobium Congregationi Sanctæ Juſtinæ, quæ paulo poſt Caſinenſis dicta fuit, adjectum eſt. Occaſione autem data, Matheranorum Præſulum, & Comitum Caveoſi Syllabum contexam, & nonnulla finitimas regiones, & Benedictini Ordinis Familias tangentia adjiciam, quæ quamvis noſtro Monaſterio extranea, a noſtro tamen inſtituto non videntur prorſus aliena.

Appendicis loco, quam alienum judicium penè extorſit, Arborem Genealogicam dabo plurium Principum, qui hanc domum beneficijs cumularunt, ut hac ſaltem grati animi ſignificatione promerita gratia tot eximijs heroibus perſolvatur. In annis verò, rebuſque geſtis Authores, qui probabiliora dixiſſe videntur, ſecutus ſum, quorum plures in margine dedi, quod Te Lector monitum velim, ne erroris me ſtatim arguas, quod res aliter ab alijs narrentur, quorum præcipui ſunt Collenuccius, Summontius, & Gianattaſius, qui antiquos Authores parum conſuluiſſe videntur, cum noſtris temporibus plura, quæ prius erant obſcura, innotuerint ſtudio Eruditorum, qui antiquos Chronologos, & alia Regni documenta ediderunt, vel edita ſuis animadverſionibus illuſtrarunt.

HI-

HISTORIA CHRONOLOGICA

Monasterii S. MICHAELIS ARCHANGELI Montis Caveosi.

NOrtmannorum Gens inquies quondam, efsera, & scelesta, cum ex Dania in Gallias appulisset, mite sensim cum Christiana Religione induit ingenium. Sub Italico deinde Cœlo cultissimos mores, insignemque pietatem, ac justitiam edocta, regnandi artibus excelluit, & præclaris facinoribus editis haud interituram sibi nominis famam conciliavit. Testes sunt tot Civitates, & oppida, recèns in utriusque Siciliæ Regno, vel condita, vel instaurata, Privatorum fortunæ legum præsidio munitæ, Templa, & Cœnobia opibus locupletissimè instructa, & immunitatibus splendide donata. Verùm inter præcipua loca divino cultui addicta, quæ Nortmannorum pietatem testentur, postremo loco accensendum non erit S. Michaelis Archangeli Caveosanum Monasterium, quod hujus Gentis Primoribus debet omnia ferè, non solum, quæ modò possidet jura, libertates, latifundia, sed etiam multò plura, quæ, vel temporum vicissitudine, vel vi sublata, in aliorum ditionem cèssere.

Ut autem eximia hæc Nortmannorum, & aliorum, quicumque tandem illi fuerint, Beneficia gratæ Posterorum memoriæ commendentur, & incrementa Cœnobii ex veteribus schedis eruta, suos singula per annos digerantur, operæ pretium erit Apuliæ Clades, quæ Monasterii primordia, & veterem statum, ac monumenta obruerunt, altiùs repetere, à sæculo nempe quinto; in quo illud floruisse fama est; Nec non Dominationis Nortmannicæ initia percurrere, & Caveosani Comitatus originem ape-

rire. Nostri namque Monasterii Historia tunc tandem ab oblivionis tenebris emersit, quando Nortmannorum virtus, Græcis profligatis, felicitatem in Apulia peperit, & pacem, Regnique leges invexit.

Apuliæ Clades.

Apuliæ regio finium amplitudine; Agrorum ubertate, ac Populorum frequentia celebris, Romani Nominis dilabente potentia, assiduis per plura sæcula cladibus deformata fuit. Deturbatis (a) namque per Herulos ab Italia Occidentalis Imperii fascibus anno 476., Gotisque deindè, qui Herulos abegerant, à Narsete tandem attritis, in Græcorum cessit potestatem; quorum socordiâ Sclavi, adversam Dalmatiam incolentes, perspectâ, illam anno 649. populatum venere; Sed à Langobardis, qui Beneventi consederant, ad internecionem usque cæsi, jisdem Apuliæ occupandæ desiderium reliquerunt. Itaque Romualdus Dux Beneventanus, Tarento, Brundusio, circumpositaque Regione in potestatem redacta, Græcos nobiliori Apuliæ parte mulctavit. Interim Sarraceni, qui eamdem Regionem non semel repentinis fatigaverant excursionibus, ab Adalgiso, & Syconulpho de Principatu contendentibus, ex Africa, & ex Hispania acciti, cum statim accurrissent, soli felicitate allecti, in Apulia sedem fixerunt. Verum quia prædonum more finitimos assiduis lacessebant injuriis, Ludovicus secundus Imperator, Appulorum precibus permotus, accurrit, qui Seodanum, Sarracenorum Barensium Principem, per totam Campaniam, & Samnium debaccantem compescens, anno 867. Luceriam cum finitimis locis recepit, Matheram (b) fortissimam Sarracenorum arcem succendit, & Venusiam, Canusium, aliaque Castra munivit. Tandem post quatuor annorum obsidionem, Bario in potestatem redacto, ac funditus everso, ita Sarracenorum vires concidit, ut eos in suam Africam transfretare coegerit, paucis Tarentum adhuc tenentibus; Donec Otho primus, cui magni nomen præclara facinora compararunt, injurias ab Imperatore Nicephoro illatas ulturus, Sarracenos ab italico solo radicitus evellere statuit. Ea pro-

(a) Sigonius de Regno Italiæ. (b) Chron. Casinen. l. pr. cap. 36.

propter anno 969. in Apuliam, & Calabriam Othonem Filium misit, qui Sarracenis Tarento, & Metaponto expulsis, & Græcis devictis, Apuliam iterum occidentali Imperio asseruit. Non tamen diù quiescere licuit, Basilius namque, & Constantinus Imperatores ægrè ferentes ab antiquo Apuliæ Dominatu excidisse, Sarracenis, quos paulò ante Cretâ expulerant, auxiliaribus adhibitis, Barium, & Matheram Urbes anno 979. expugnarunt, & paulò post integram Provinciæ possessionem adepti sunt, fœdissimè ad Basentellum fuso Othone secundo, qui rebus jam afflictis venerat opitulatum: Tuncque à Græcis novus cum ampliori potestate in hisce Regionibus erectus est Magistratus Catapani, à quo Catapanata (modo Capitanata) Provincia nomen accepit.

Verùm hoc Catapani Imperium, recens invectum, adeò Populis grave fuit, ut facilè Appulos ad defectionem adegerit. Et cum tunc temporis quidam Nortmanni (*a*) Garganum, S. Michaelis Archangeli memoriam veneraturi, appulissent, fortè quemdam virum nobilem, græco cultu ornatum, ac thiara insignem conspicati, quisnam esset, rogarunt, cumque ille, se Melum Civem Barensem esse dixisset, è Patria ob Græcorum perfidiam extorrem, quam facilè repetiturum, Græcosque tota Apulia se ejecturum sperabat, si Nortmannorum subsidium haberet; Nortmanni, Viri constantiam admirati, eum erecto animo esse jusserunt, & brevi validam suorum manum adfuturam polliciti sunt. Nec sanè promissis fides defuit, sed fortuna: Cum enim in Patriam reversi, plures suæ Gentis in Græcos incitassent, Ii Peregrinorum cultu assumpto, Romam ventitantes, in Campania, Classicum canente Melo, qui eos ibidem præstolabatur, convenere; & quidem ter cum Græcis prosperè conflixerunt anno 1018., sed tandem in Cannensi Pago, jam Romanorum Clade infami, cum iterum manus conseruissent, Catapani insidiis circumventi, turpiter trucidantur. At paulò post tantæ Cladis vindices adfuere nobiles Nortmanni à Ranulpho Aversæ Comi-

Nortmannorum Adventus in Italiam.

(*a*) Celesinus in Chron., Guliel. Appulus l.pr.

Comite ad Apuliam invadendam destinati ; quibus Uvillelmus Ferrobrachius cum sua Militum Turma è Sicilia regressus, commodè accessit. Hi ergo, cum Græcos primo ad Olivetum, secundo ad Aufidum, & demum ad Montem Pilosum acie profligassent, totius ferè Apuliæ potiti, æqua (*a*) eam lance anno 1042. inter se partiti sunt; & Ranulpho Sipontum cum Gargano datum est, Uvillelmo Asculum, & Mathera contigit, Drogoni Fratri Venusia, Annolino Labellum, Ugoni Monopolis, Petro Tranum, Mons Pilosus Tristano, Asclitino Acheruntia, & aliis alia pro singulorum meritis tributa sunt; Melphium autem communis Nortmannorum statio constitutum; quare Græcis triumphatis, & Apulia in plures Toparchias dissecta, singuli Comites supremo jure, & (uti ajunt) (*b*) in allodium suos tenuere comitatus.

Antiqui Comites Montis Caveosi.

Porrò hisce comitibus juremerito accensendi sunt Comites Caveosani, quorum primus, quem sciam, occurrit Robertus ille toto orbe clarus, cognomento Viscardus, qui ℞ Montis Caveosi subscripsit in celebri illa donatione, quam Drogo (*c*) Secundus Apuliæ Dux ante annum 1051., quo vivere desiit, Venusiæ pro Monasterio S. Trinitatis signavit, in qua Fratres suos vocat Uvillelmum Ferrobrachium jam vita functum anno 1046., Umfredum, quem successorem habuit in Apuliæ Ducatu, & præfatum Robertum; non alium profectò à Viscardo, cum ex Drogonis Fratribus nullus, præter Viscardum, Robertus appellatus sit. Deindè Caveosi potitus est (si (*d*) Peregrino antiquorum monumentorum diligentissimo Scrutatori fides sit) Gaufridus senior, qui Viscardi sororem duxit, dotisque nomine fortasse Caveosum obtinuit. Tertius Comes, vel si mavis secundus, fuit alter Robertus Viscardi Nepos, qui se (*e*) Tricariensem etiam Gubernatorem inscripsit anno 1068. Robertum secundum antè annum 1078. excepit in Comitatu piissimus Umfredus, deinde Gaufri-

dus

(*a*) Protospatha anno 1042.
(*b*) Freccia de subfeudis l. pr. C. 14. num. 60.
(*c*) Ughell. T. 7. in Venusinis.
(*d*) Tabula Geneal. Princ. Capuan fol. 328.
(*e*) Ughell. T. 7. in Tricaricen.

dus Filius post annum 1093. , quem in sacra expeditione anno 1097. meliori vita donatum , Radulphus Machabæus Frater subsecutus est ; & demùm post annum 1105. Emma ejus Uxor , & Rogerius Machabæus Filius . Hoc autem immatura morte ante annum 1124. erepto , Rogerius Siciliæ tunc , & Calabriæ Dux , Caveosum possedit ; quem deinceps idem Rogerius Gaufrido Pronepoti , aliique deinde Reges in Feudum aliis Toparchis concessere ; quorum omnium memoriam in hac Chronologia , prout res postulaverit , excitare non pigebit .

Caveosana autem Civitas in Lucaniæ Provincia posita , ultimo ferè Appennini Montis Confinio , qua ad Sinum Tarentinum vergit , sexto à Mathera Urbe milliario , à Tarento trigesimo , à Bario autem trigesimo sexto , in edito Monte conspicitur , non tamen undique abrupto , imisque vallibus cincto , quippè qui ex meridionali plaga , quâ Mare Jonium paulò plusquàm duodecim passuum millibus dissitum prospectat , leviter , & sensim porrigitur , ità ut oram maritimam potius dixeris , quam montanam ; alibi verò , licet acclivior sit , curru tamen non ægrè adiri potest ; & licet Mons Callosus , Petrosus , aut Scabiosus aliquoties dicatur , Caveosus tamen modò audit ex frequentibus Caveis , quæ Montem pænè totum eviscerant . Antequàm verò Mons Caveosus Nortmannorum jura subiret , Civitas erat munitissima , & à Sarracenis , quorum jugum tota pænè Apulia , & Sicilia passa erat , frustrà anno 1003. (*a*) tentata ; ipsique Civitas veteris Montis adjacebat , quam etiam nunc in suis Tabulis aliqui (*b*) collocant , ex veterum Geographorum testimonio & ex invictis hujus Archivi documentis . In diplomate namque Stephani Episcopi (*c*) Umfredus Civitatis Veteris Montis Comes dicitur anno 1065. , quia tunc Montis Caveosi Comes , non ipse , sed Robertus secundus erat ; huic autem post annum 1068. suffectus Umfredus , perpetuò in Privilegiis se Comitem Montis Scabiosi appellat ; Monasterium verò situm dicit *in Civitate (d) veteris Montis Scabio-*

Caveosi descriptio

(*a*) Protospatha .
(*b*) Maginus, & alii .
(*c*) Regestum 1065.
(*d*) Regestum 1078., & 1092.

Scabiosi, *vel in Civitate Veteri*, (*a*) vel demum, quod magis discrimen inter utramque Civitatem adstruit, (*b*) *in Civitate Veteri pradicti Montis Caveosi*. Quare Civitatem veterem fuisse dicamus oportet, ubi modò Monasterium extat, Platea, nobiliorque hodierni Caveosi portio, & ad Montem usque pervenisse, qui Ischæ Arenæ imminens, adhùc *Monte Vetere*, vulgò dicitur; Caveolum verò, illam Montis partem occupasse, quam modo Patres Capuccini incolunt, & Valles subjectas, ut antiqua rudera, quæ non semel inibi effodiuntur, ostendunt.

Civitatis Severianæ Nomenclatura.

Radulphus deindè Machabæus, Umfredi Comitis Filius, cum Castellum excitasset supra Ecclesiam S. Nicolai, & Turrim (*c*) Severianam, cujus adhuc magna pars superest, undequaque tamen fatiscens, pone Ecclesiam S. Simeonis Civitatem Veterem, Montemque Caveosum, prolatis pomeriis in unam redegit Civitatem; quo factum est, ut S. Michaelis Cænobium non ampliùs in Civitate Veteri, sed semper deinceps in Civitate Montis Caveosi constructum, situmque in diplomatibus dicatur. Quin etiam paulò post, novis adjectis ædificiis, & Severiana Turri ad culmen redacta, Mons Caveosus, mutato nomine, Civitas Severiana dicta est, quod Romualdus Salernitanus in suo (*d*) Brevi Chronico ad annum 1101. hisce verbis innuit: *Hoc anno à Mul* (lege Raul) *Machabæo Mons Caveosus mutatur*; & concinunt Radulphi diplomata prò Monasterio nostro conscripta anno 1099., & aliud prò monasterio Pisticiensi anno sequenti, in quibus Radulphus se M. Caveosi Comitem, & seniorem dicit, cum posteà anno 1101. (non verò 1105. ut perperam (*e*) legit Ughellius, quod infrà ostendam) in altero Præcepto eidem Monasterio Pisticiensi concesso, Civitatis Severianæ seniorem se nominet Radulphus. Hinc à veritate longè aberrant (*f*), qui Severianæ Civitatis Etymon à Severo Imperatore deducunt; cum ad annum usque 1101. altum de ea silentium fuerit, tùm in publicis, tum in domesticis

(*a*) Ibidem 1085.
(*b*) Ibidem 1052.
(*c*) Ibidem 1099. M. Septembr.
(*d*) Tom.7. Rerum Italic. fol.178.
(*e*) Tom.7. in Acherunt.
(*f*) Nuceus l. 4. c.11. Chron.Casin.

ſticis documentis. Idem ergo fuit Mons Caveoſus à Radulpho ampliori ambitu donatus, & Civitas Severiana, in qua Monaſterium S. Michaelis ſitum aſſeruit Rogerius anno 1146., & ante ipſum Emma, quæ (a) perpetuò ſe Civitatis Severianæ Comitiſſam in ſuis diplomatibus vocat; eamdemque Civitatem Severianam à ſe, ſuoque Marito conſtructam fuiſſe, non immeritò gloriatur, ſi ad ædificiorum incrementa, & ad novam Urbi faciem invectam, ejus verba trahamus. Et quamvis Rogerius Siciliæ Rex, Caveoſi ante annum 1124. potitus, antiqua retenta, hanc recentem Civitatis Severianæ nomenclaturam abjecerit; adhùc tamen Radulphum, & Emmam Civitatis Severianæ Dominos appellavit anno 1133. in præcepto pro Monaſterio Piſticii expedito, quod & (b) Fridericus ſecundus Imperator præſtitit; & disertè Federicus (c) Aragonius Montem Caveoſum, olim Civitatem Severianam fuiſſe adſtruit.

Præſens Caveoſi Status.

Verùm quamvis Mons Caveoſus temporum injuria plurimum antiqui ſplendoris amiſerit, & multò quondam illuſtrior fuerit, quam modò ſit, ſivè Civitatis amplitudinem ſpectes, ſivè Pagorum in ſuo diſtrictu copiam, ſive Toparcharum potentiam, ſive demum Civium numerum, & nobilitatem; adhuc tamen inter finitima oppida præcipuum locum obtinet; nàm Marchionatus titulo inſignitus, quatuor ferè millia hominum alit. Aere utitur aperto, & ſalubri, paullulum tamen ob ventorum frequentiam inconſtanti; & jucundum, gratumque aſpectum habet Montium, Vallium, Maris, ac circumquaque adjacentium pagorum, & Civitatum. Agro potitur valdè protenſo, eòque feraciſſimo tritici, vini, leguminum, goſſipii, lini, & etiam olei, ac cujuslibet generis fructuum, tum ad commodum, tum etiam ad oblectamentum; ad quam ſoli ubertatem deſignandam jure Caveoſani pro inſignibus tres ſpicas triticeas, à Metapontinis (d) eamdem ob cauſam in ſuis numiſmatibus antiquis expreſſas, mutuarunt. Planities graminum dulcedine celebrata, lenibus diſtinguitur

(a) Regt. an. 1110. 1115., & 1119.
(b) Ibidem an. 1222.
(c) Ibidem an. 1488.
(d) Golzius in magna Græcia.

tur collibus, oleaſtro conveſtitis, lentiſco, geniſta, roremarino, tymo, origano, aliiſque herbis odoriferis, plantiſque, & arbuſculis ſpontè naſcentibus; ſunt etiam ibi frequentes ſylvæ quercubus, Ilicibus, Ulmis, aliiſque proceris arboribus opacæ; itaut Caveoſani Campi non ſolum uberrimis ad quævis pecora alenda paſcuis abundent; quin etiam ſylveſtres belvas alant, Apros nempè, Cervos, Capreas, Aves itidem, & id genus alia, ad jucundam venationem, aucupiumque exercendum opportuna. Ager finditur Bradano flumine, quod ab Appenninis Montibus oritur, & quamvis hyeme nonnumquam redundet, æſtate tamen pænè exhauritur, & ob ſinuum anguſtias navigia, tenueſve lintres haud patitur. Cives honeſti ſunt, induſtrii, & ad ſcientias, arteſve addiſcendas præſtanti ingenio comparati. Mulieres lanificio potiſſimum inſudant, & humiliores à Colonicis operibus non abhorrent, imò viris ipſis in hiſce laboribus propemodum præſtant. Præter Eccleſiam Parochialem Sancto Petro ſacram, duo extant Fratrum Regularium Conventus, alter Patrum Eremitarum Sancti Auguſtini, Patrum Capuccinorum alter, & ſacrum Parthenon immaculatæ Virgini dicatum Ordinis S. Benedicti.

Monaſterii primordia, & Inſtitutum.

Sed quod Caveoſanæ Civitati (Civitatem etiam modò dicunt ob antiquam ejus præſtantiam) potiſſimum apud exteros famam conciliat, eſt celebre Monaſterium S. Michaeli ſacrum ibidem extructum, de cujus origine nihil explorati, ob recenſitas Apuliæ clades, in veteribus Tabulis occurrit, præter antiquitatem; quam luculento adſtruit teſtimonio Umfredus Caveoſanus Comes, ab uſque anno 1083 illud *antiquum, & regulare Cœnobium* appellans. Priſcis verò temporibus Regulam S. Baſilii in hoc Monaſterio viguiſſe fama eſt, ſola Patrum traditione ad hæc uſque tempora deducta, quæ vel indè fidem ſibi conciliat, quia Baſilianus ordo, ſæculo quinto, & ſexto in Apulia Græcis imperantibus, ſummoperè fuit propagatus; hinc Sanctorius (a): *Eam Italiæ partem* (inquit), *quam*

(a) Hiſtor. Carbonen. Mon.

quam magnæ Græciæ vocabulo insignivit antiquitas, Beatissimi Patris Basilii instituta præcipuè illustravere. Ajunt verò, S. Placidum anno 534., Messanam proficiscentem, Caveosum in itinere positum attigisse, tuncque Cayeosanos Monachos tanti Hospitis præsentia dignatos, & nedum ejus sanctitate allectos, verum etiam fama Miraculorum, quæ paucis ante diebus Canusii, Urbe haud multum dissita, patraverat, permotos, ab eodem Regulam S. Patriarchæ Benedicti accepisse, Basiliano Instituto abdicato, familiari quidem illius temporis exemplo, quando Monachi turmatim per totam Italiam priscam vivendi consuetudinem cum nupera à S. Benedicto præscripta permutabant. Quin etiam in Galliis sacrum Lerinense Cænobium septennio post, nempè anno 541., S. Mauro illàc transeunte, Benedictinam Regulam accepit, ea dimissa, quam S. Honoratus ejus Abbas, ac fundator jam pridem servandam sanciverat, uti narrat Wion in Martyrologio sub 29. Maii.

Ut ut verò ea res processerit, id quidem prò comperto habetur, ordinem S. Benedicti multò ante annum 1231. Caveosi floruisse, uti Gregorius (a) Nonus in suo Diplomate disertè narrat. Semel autem invecta, quandocumque tandem id acciderit, hac Regula, numquam deinceps ejus custodiendæ zelus refriguit, si breve tempus excipias, quo Monasterium Abbatibus sæcularibus traditum fuit; tunc enim regularis vitæ observantia radicitus sublata, insignis, ac nobilis Cænobii facies mutata est; usque dum Patres Congregationis S. Justinæ de Padua, quibus anno 1484. eximio Pyrrhi Baucii beneficio traditum fuit, illud veluti postliminio donatum, ad antiquam sanctitatis gloriam, & ad pristinam vivendi consuetudinem revocarunt. Ordinis S. Benedicti.

Sed quia sacrorum neglectus, uti semper evenire solet, ædificiorum etiam ruinam attulerat, coacti sunt Patres Congregationis Monasterium ex integro ædificare; quod modò sua amplitudine, & structuræ ele antia principem locum obtinet inter cæteras Regularium Domos, quæ in tota Lucania habentur; Ecclesiamque paris magnificentiæ adjecere à fundamentis extructam S. Michaeli Archangelo nuncu- Titulus Ecclesiæ.

(a) In Bullar. Casin. p.2.Const.150.

nuncupatam; cui vetus Ecclesia antea dicata erat; incertùm nùm à prima Monasterii erectione, an verò sequenti tempore (ante annum certè 1065) à Benedictinis tàm illustris Patroni titulum habuerit. Familiare siquidem fuit illis, qui S. Benedicto nomen dedere, sua Cænobia Angelorum Principi commendare, usu ab ipso Patriarcha repetito, qui eumdem Archangelum summa veneratione prosequebatur, adeòut ex duodecim Monasteriis (*a*) in Sublacensi secessu constructis, non contentus, unum S. Michaeli, alterum S. Archangelo dicasse, duo alia S. Angelo, quibus nominibus per excellentiam, & antonomasticòs Angelorum Princeps designatur, sacrare voluerit: Quin etiam S. Mauro, qui & ipse S. Michaeli Oratorium deindè nuncupavit, Casino Gallias versus digresso, inter alias sacras Reliquias (teste Fausto) frustulum pallii rubri, quod ab Archangelo in Garganicæ Cryptæ Altari olim repositum fuisse fertur, transmisit; simulque præclarum posteris documentum reliquit, quò tàm præcellentis Tutelaris patrocinium omni studio sibi demerendum curarent; quod sanè huic Monasterio faustissimum contigit; tanti enim Patroni ope, inter fœdas sacrarum Ædium penè quotidianas vastationes, quas Sclavi, Sarraceni, aliique supra recensiti per totam Apuliam intulerant, in ea demùm tempora incolume evasit, quando è Nortmannica Gente Caveosani Dynastæ, aliorum sui generis Principum pietatem æmulati, in hoc maximè, & opibus, & Officiis incubuerunt, ut in eo prisca regularis vitæ Sanctitas restauraretur, divinusque cultus adauctus perennaret.

1065 Et sanè percommodum accidit, ut tùnc temporis post sæculi undecimi dimidium, Caveosano Cænobio præsideret Stephanus Venerabilis Abbas, cujus quamvis nudum nomen Tabulæ referant, spectatæ tamen Sanctitatis, & antiquæ Religionis Virum eum fuisse oportuit, qui Gualterii Viscomitis, & Umfredi Civitatis Veteris Montis, deindè Caveosi Comitis, munificentiam in se, suumque Monasterium provocaverit: Hi enim cum antè annum 1065. parochialem Ecclesiam prælaudati veteris Mon-

*Donatio Ecclesiæ S. Mariæ facta Stephano Abbati.

tis

(*a*) Wion. in Prolog. ligni vitæ.

tis non longè à Monasterio positam ; Deiparæque Virgini dicatam à fundamentis erexissent , Stephani , Monachorumque studio regendam commisere , eorumque perpetuo addixerunt dominio ; & hæc illa eadem est , quæ pluries refecta etiam nùm extat , animarum cura licèt destituta, *S. Maria Gratiarum* , seu de *Platea* nuncupata. Verùm non ignorantes Gualterius , & Umfredus huic Donationi plurimum dignitatis , ac roboris adjectum iri , si Diæcesani Episcopi favorabilis calculus accederet , Matheranum Præsulem adierunt , ut oblatum munus suo Diplomate confirmaret.

Matheræ tùnc Episcopus erat Stephanus Tertius : Græcus (ut reor) origine , alter à Stephano secundo Matheriensi Episcopo , *quo Præsule anno* 1024. *die quinta Paschatis* (ut narrat Protospata) *in Episcopio Acheruntino crucifixus argenteus ter concussus est* , *capite* , *brachiis* , *& pedibus* ; nec enim crediderim Stephanum secundum ab anno 1024. ad annum usque 1065. vitam protraxisse , quando noster Stephanus Gualterii , Umfredique vota æquis auribus excipiens , quod ipsi dederant Monasterio , confirmavit . Et ne quid videretur Episcopus minus contulisse , eorum munus nova gratiarum accessione cumulavit ; præfatam enim Deiparæ Ecclesiam ab omni onere , censu , & à Præsulum subjectione perpetuò immunem jussit ; clericosque ejus servitio addictos ità Abbatis jurisdictioni subdidit , ut eos ab Episcopis in jus vocari , aut censuris irretiri posse vetuerit , sed synodali solùm judicio subesse decrevit . Indulsit præterea Abbati Stephano , ejusque successoribus , in eadem Ecclesia *cujuslibet Ordinis Ecclesiastici exercitium* , *Parochiam nempè habendi* , *sepeliendi mortuos* , *fontem* , *& Cereum in Paschate benedicendi* , *& pœnitentias publicas irrogandi* ; adhùc enim tunc vigebat antiqua Ecclesiæ Disciplina , criminosos publicis pœnitentiis multare , cujus usus paucis post annis cæpit sensim minui , & obsolescere.

Qui Stephanus Episcopus confirmat.

Ut verò hoc privilegium , quo Caveosanus Abbas integram adeptus est spiritualem jurisdictionem , & pænè Episcopalem in dicta *Civitatis Veteranæ* Paræcia , robur habe-

Cum consensu Capituli.

ret, & canonica solemnitate, quam usurpata tùnc temporis Disciplina postulabat, muniretur, suorum Clericorum consensum adhibuit Episcopus; quorum præcipui in Diplomate ad hujus largitionis perennitatem exarato mense Januarii anni prædicti 1065., quod omnium ex iis, quæ modò in Tabulario supersunt, antiquissimum est, subscripsere, post Episcopum Stephanum, Folius Archipresbyter, Mel Sacerdos, & Paramenarius (Mansionarius videlicet, seù custos), Benedictus Archidiaconus, & Joannes Cantor Matheriensis Ecclesiæ, & antè hos duos subscripserat Russus Imperialis Mais, qui idem esse creditur, ac Roosus Notarius, qui in calce Diplomatis post Episcopum Stephanum græcè subscribentem Diploma signaverat.

Hoc Diplomate Stephanus, non modò juri cedit Donationem istam umquam revocandi, verùm etiam se, omnesque in Matheriensi Cathedra consessuros, si aliquando illi derogatum irent, obnoxios statuit ad solvendos solidos quinquaginta, & totidem in Dominico; ut nempè (juxta illius sæculi Dialectum (a)) quinquaginta aureos Monasterio pendant, & alios quinquaginta inferant Fisco: Tantùm tùnc erat in Monachorum regulare Institutum Sacrorum Antistitum studium, ac pietas!

Et pœnæ comminatione.

Ferdinandus Ughellius in Italiæ Sacræ Tomo septimo hujus meminit Diplomatis; illud tamen, ut suspectæ fidei, ac suppositium secundo quoque verbo traducit, eo enim Acheruntinorum causam, quorum patrocinium assumpserat, pænè confici, ac elidi præsensit, apprimè verò jus adstrui Matheranorum, qui proprios Episcopos Matheræ sedisse, peculiaremque Diœcesim ab illa Acheruntinorum Præsulum discretam habuisse, pluribus contendunt. Egregiè tamen Diplomati Fidem conciliat Tabularium ab omni fraude alienum; cætera siquidem Privilegia ibi custodita, acri censuræ non semel Neapoli subjecta, quo illa transvehere oportuit, & præcipuè anno 1682., illorum corruptionem, aut suppositionem Regio Fisco acriter urgente, integræ fidei, & optimæ notæ, tùm in S. R. Consilio, tùm in Regia Aula, tùm demùm in Sacro Collaterali Con-

Diplomatis fides adstruitur.

Ex Archivi integritate.

(a) Chron. Casin. lib.4. cap.11.

Consistorio omnium Senatorum consensu judicata sunt ; & Monasterium horum Diplomatum suffragio causas evicit, æternùmque tutabitur. Quin etiam Ughellius ipse (ut Frecciam, Peregrinium, Lubinum, aliosque missos faciam, qui ex hoc Archivo documenta mutuarunt) suos (a) Episcoporum indiculos pluries ex Chartis Monasterii supplet.

Porrò, si Monachorum integritatem in falsi suspicionem trahere fas esset, Privilegia illa vitiata forent, quibus Cœnobii fortunas sartas tectas ipsi tuentur ; non verò Diploma concessionis Ecclesiæ ad hanc usque diem pacificè possessæ absque ullo proventu, ab immemorabili siquidem tempore Ecclesia hæc parochiali jure destituta, Clericorum Collegium amisit, nec redditus habet peculiares. Quin etiam Diplomatis integritatem adstruit dictionis barbaries illi sæculo familiaris, & voces quædam græcanicæ ob Græcorum non adhuc intercisam Dominationem usurpari solitæ, quæ sæculis sequioribus callido impostori haud facilè occurrissent. Ex dictionis barbarie.

Nec quicquam officit, quod Ughellius ad Acheruntinorum causam promovendam prò certo jactitat, videlicet tunc temporis Montem Caveosum Acheruntinæ Diæceseos finibus inclusum ; quidni enim poterat Episcopus Matheranus in aliquas alienæ Diæcesis Ecclesias jus habere, exemplis satis obviis, quorum plura ex eodem Ughellio, si otium esset, possent recenseri? Ex Matheranæ Diæceseos antiquitate.

Verùm nullatenùs ea tempestate Caveosus ad Acheruntinam Diæcesim spectabat ; nàm anno 1078. idem Comes Umfredus Monasterio largitus Casale de Cornu, asseruit donationem illam se fecisse *S. Michaeli de Civitate Veteris Montis Scabiosi, annuente Episcopo Benedicto de Civitate M., in cujus Diœcesi constat* ; cum autem Acheruntiæ sederit, ut ipsemet ostendit Ughellius, ab anno 1068. ultra annum 1100. Arnaldus, consequitur Montem Caveosum, vel (si mavis) Casale de Cornu, aut Appium, quæ sunt Pisticcio contermina (Diploma enim de horum singulis explicari potest) non fuisse tunc sub Diæcesi Acheruntina, sed in illa, cujus tunc Præsulatum gere-

(a) Ducange in Glossar.

gerebat Benedictus, & quamvis Diploma Matheram non exprimat, id tamen ex Sigla, seù nota M. adjecta, quæ Matheræ initialem describit, facilè deducitur, eo pacto quo ibidem initialis littera R. Robertum Tricarici Episcopum indicat, qui idem Diploma signavit.

Et hinc obiter advertere licet, Ughellium in Tricaricensium Præsulum Syllabo Robertum prætermisisse, quem ex hoc ipso Privilegio depromere potuisset, nisi veritus esset, causam suorum Acheruntinorum prodere, hoc Umfredi documentum approbando, ex quo disertè Montem Caveosum, vel Casale de Cornu, aut Appium non fuisse Acheruntinæ Diæcesis evincitur, sed potiùs antiquæ Diæcesis Matheranæ, quam post aliquot sæcula Eugenius quartus, & deindè S. Rotæ Consistorium (*a*), acri concertatione præmissa, suo comprobavit oraculo. Quod si in obscuris, & antiquis conjecturæ indulgendum sit, dicere ausim, hunc Episcopum Benedictum, eumdem illum fuisse, qui uti Matheranus Archidiaconus, Stephani Præsulis Donationi subscripserat, Stephanique demortui Cathedram deindè conscenderit, servata illius ævi consuetudine, quando Archidiaconus sæpissimè Ecclesiæ viduatæ Pastor subrogabatur.

Ex antiquis Episcopis Matheranis. Quare falsus omninò est Ughellius asserens Matheranam Cathedram ab Innocentio Tertio primùm fuisse institutam; cum anno 968. jam Mathera suos Episcopos haberet, non secùs, ac Acheruntia, Tursium, Gravina, & Tricaricum, cujus rei testis omni exceptione major extat Luitprandus (*b*) Ticinensis, Author coævus his verbis: *Scripsit itàque Polyeuctus Constantinopolitanus Patriarcha privilegium hydruntino Episcopo, quatenus sua authoritate habeat licentiam Episcopos consecrandi in Acirendula, Turcico, Matheria, Gravina, Tricario, qui ad consecrationem Domini Apostolici pertinere videntur.* Ex quo doctissimus Cantelius (*c*) jure asseruit, Græcis in Apulia regnantibus, Matheram suos Episcopos habuisse.

Qui recensentur. Et quidem tùnc temporis vivebat Joannes ex Monacho Bene-

(*a*) Tom.-.Ital.Sacræ.
(*b*) Decis.797. partis 4.diversorum an.1597. non 1594. ut habet impressum.

Benedictino Monasterii S. Eustachii, (ut vetustus Lapis in illa Ecclesia, Patrum nostrorum ætate asservatus, referebat) Episcopus Matheranus, qui Romanæ Synodo subscripsit anno 964., & (*a*) anno 998. hoc modo : *Joannes Episcopus Maturanensis*. Nec facessit negotium (*b*) Baronius in margine apponens, *alias Mantuanensis*, nam ab anno 945. ad annum usque 995. Petrus (*c*) non autem Joannes Episcopus Mantuanam Sedem tenuit. Anno item 1024. Stephanus (*d*) Secundus Matheriensem Cathedram occupabat, qui propterea alium sibi cognominem præsedisse ostendit; perperam ergo Ughellius obtrudit perpetuum de Matheranis Præsulibus silentium, non solùm enim Matheranos Episcopos habemus Joannem, duos, vel tres Stephanos, & Benedictum, sed sæculo decimo quoque exploratum est, Matherani Præsulis consecrationem ad Romanum Pontificem spectasse. Deinde quot quæso Cathedræ sunt Episcopales, quorum Dyptica jejuna sunt, & manca? Nec mirum sit, Matheram, ampla licèt semper fuerit Civitas, domesticis documentis destitui, cum sæpè ferro, & igni vastata fuerit, & à Sarracenis, quibus Arx fuit munitissima, non semel sub jugum missa.

Mortuo tandem post annum 1078. Episcopo Benedicto, paulò post Arnaldus Acheruntinus Archiepiscopus Matheranæ Ecclesiæ administer à Gregorio Septimo, cui inprimis charus erat, pronunciatur, quod nedum ex perpetua majorum traditione didicimus, verùm etiam pluribus comprobare argumentis licet, nàm post annum 1078. nullus Matheriensis Præsul ampliùs occurrit, qui simul non fuerit Archiepiscopus Acheruntiæ. Anno 1080. Arnaldus Ecclesiam (*e*) Monasterii S. Eustachii recens ab Abbate Stephano Matheræ extractum sacravit. Et paulò post Petrus Arnaldi successor, vel si mavis ipsemet Arnaldus, omnia Monasterii Bona suo Diplomate confirmans, Ecclesiam à Stephano Episcopo donatam primo loco recenset; præterea Paschalis Secundus Cathedrales Acheruntino suffraganeas enumerans anno 1106., Matheranam præteriit, quia ab

Unitur Cathedra Matherana Acheruntinæ.

(*a*) Apud Baron. an. 968. num. 60. Edit. Parisien.
(*b*) De Eccles. Metropolit.
(*c*) Labe Tom. 9. fol. 654., & 773.
(*d*) Ad annum 964.
(*e*) Ughell. in Mantuanis.

ab eodem Metropolitano adminiſtrabatur . Demùm Innocentius Tertius perpetuam earumdem Eccleſiarum unionem ad Acheruntinæ Sedis inopiam ſublevandam anno 1203. inſtituens : *Cathedralem* (inquit) *Eccleſiam apud Matheram* (en quod Cathedralis erat ante unionem) *ſic duximus ſtatuendam , ut illa priori Cathedræ uniatur* . Hinc liquet , Ughellium immeritò noſtri Diplomatis ſuppoſitionem urgere , ex eo quod Matheranum Præſulem habeat Authorem .

Diplomatis duo vitia deteguntur. Miror tamen ab erudito Viro turpem Anachroniſmum non fuiſſe deprehenſum , quo ſpecie tenus Diploma laborat, quia ſcriptum dicitur anno 1065. Inditione tertia , anno ſecundo Iſacii Imperatoris , qui tamen ab anno 1059. , vel ut aliis placet , anno 1060. Imperium ceſſerat Conſtantino Cognomento Duca . Poterat etiam vir alioqui acutus & perſpicax Imperatoris Græci nuncupationem ſuſpectam habere , quando Græcis Apuliâ ferè totâ expulſis , Caveoſi Comes tunc erat Robertus Secundus , Veteris Montis Umfredus , & (*a*) Matheræ ab anno præcedenti 1064. alter Robertus , omnes Nortmanni , & Græci nominis Hoſtes : Et hæc quidem primus objeci , ne ſciens , & volens fucum veritati facere , vel dubia , aut etiam falſa prò certis venditare videar .

Anachroniſmus expenditur. Hæc tamen non ea ſunt , quæ Diplomatis ſinceritati officiant , vel ejus fidem elvevent ; nàm poſſet quis ſupinam Notarii , & Epiſcopi ignorantiam cauſari in dictione Diplomatis , quo nihil inſulſius adornari potuit ; & eò magis erroris hujus chronologici venia danda illis eſt , quod res in Apulia agebatur , ubi ejectis ferè omnibus Græcis , difficilè reſcire poterant , quæ Conſtantinopoli contigerant . Undè quia forſan ignorabant , quinam tunc ibi imperitaret , annum 1065. ſub anno ſecundo Iſacii ſignaverunt , quem certum omninò habebant .

Poterit etiam haud immeritò quis ſuſpicari , Iſacium in Diplomate indicatum , non fuiſſe Comnenum C. P. Imperatorem , ſed aliquem Ducem , Catapanum , aut Præfectum

(*a*) Protoſpatha .

ctum à Constantino Duca Imperatore missum in Italiam ad Græcorum potentiam pænè attritam reparandam, & hunc Præfectum ab indocto Notario vocatum fuisse Imperatorem ob latinæ vocis inscitiam, vel ob illius temporis consuetudinem, nam etiam Anonymus (a) Barensis sub anno 1042. dixit, Maniacem se fecisse Imperatorem in Italia, nempè Ducem in Apulia.

Utcumque tamen hæc vero sint similia, crediderim membranam, quæ modò extat, transumtam fuisse, & exemplatam antiquitùs ab Autographo Langobardo, quod ad annum usque 1410. in Archivo asseruabatur, quando Antonius Abbas aliud transumtum exemplare indè fecit (b) per manus Notarii Russi, qui in suo Instrumento hæc habet: *Exhibuit Antonius Abbas nobis Instrumentum unum publicum Stephani, literis Longobardorum, petens cum instantia in literis latinis componi, transformari, & reduci, nihil in eo addito, vel. mutato*; statimque Diploma adjecit nihil fere discrepans à nostra membrana latino charactere scripta, quam aliqui Prototypon existimant, præterquam in Epocha: In hoc enim exemplo Russus prò anno 1065. mense Januarii indictione tertia annum reposuit 1076. mensem Julii, & indictionem 14., quare utrumque Transumptum falsum deprehenditur in Epocha consignanda, quo vitio non raro hujusmodi chartas laborare Mabillonius, aliique Critici admonent. Porrò non semel documentum genuinum est etiamsi ab excriptore nota Chronologica perperam adjiciatur, ut eruditè prosequitur laudatus Mabillonius. Instrumentum afferens descriptionis Bonorum Parthenonis B. Mariæ Suessionensis, quod licet authenticum sit, scriptum tamen asseritur anno Christi 858. Indictione sesta, Regni Caroli Imperatoris 32., qui annus 32. Caroli Calvi Regis, & non Caroli Imperatoris, congruit cum anno Christi 862., non autem cum anno 858. Quin ipse Mabillonius acerrimus antiquorum Diplomatum scrutator non veritus est, hoc nostrum Privilegium, ejus Censuræ à me fideliter permissum, suo calculo approbare, hujus

C enim

(a) Apud Peregrinium (b) Regest. an. 1410.

enim chartæ dumtaxat testimonio usus Stephanum nostrum Ecclesiæ Matheriensis Episcopum recensuit, Ughellio incassum renitente, quod etiam Sac. Rota Acheruntinis reclamantibus non semel laudavit.

Quapropter satis probabile est, in exemplato annum 1065. pro anno 1060., & Indictionem tertiam pro tertia decima irrepsisse. Quamvis enim Isacius anno 1057. mense Septembri Augustale solium conscenderit, & anno 1059. mense Decembri inde sponte decesserit, attamen quia Græcorum consuetudine, (quam Stephani Notarium secutum fuisse reor) annus, & Indictio initium sumebant à kalendis Septembris, ideò Isacius à Cadreno, à Protospatha, & ab Anonymo Barensi dicitur anno 1058. Indictione undecima kal. Septembris factus Imperator, & anno 1060. jàm inchoato à mense Septembri, Imperium deposuisse, ut observat Peregrinius ad annum 1058., & 1060., & alibi sæpe in notis ad Anonymum Barensem; itàut hoc Diploma scriptum sit oporteat mense Januarii anni communis 1059. Indictione duodecima; quando annus secundus Isacii decurrebat, qui tamen Græcorum more annus erat 1060., & Indictio tertia decima, nàm annus communis mense Decembri desinens, cessabat Græcorum ritu mense Septembri, ob idque Constantinus Ducas regnasse dicitur à Decembri anni 1059. communi, vel anno 1060. inchoato.

Demùm adjicere quis poterit, Privilegium istud exaratum quidem primò Matheræ à Stephano cum consensu suorum Clericorum anno 1059., vel insequenti 1060., qui secundus erat Isacii Comneni Imperatoris, publicatum deinde fuisse Caveosi anno 1065., & in hoc secundo Archetypo adjectam epocham, & Indictionem anno 1065. congruentem, retentum verò fuisse annum secundum Isacii, ut simul indicaretur tempus primæ conscriptionis, & etiam publicationis Diplomatis: quod non semel factitatum antiquitùs fuisse, luculenter ostendit pluribus in medium allatis hujusmodi documentis noster Pètrus Aloysius à Turre Genuensis in præfatione italica ad vitam S. Columbani Abbatis Bobiensis.

Levior est alter scrupulus ex Græci Imperatoris nomen-

menclaturâ desumtus ; quia potuit Stephanus & ipse origine Græcus antiquum suæ Ecclesiæ morem retinere, ex quo nihil incommodi in Nortmannos rerum Dominos derivabatur. Quinimmò vel ipsi Nortmanni Proceres, cum S. Basilii Cænobiis, ubi Græcus Ritus vigebat, dona largiebantur, Græco idiomate privilegia exarabant, Epochamque septuaginta à Græcis tunc usurpatam adjiciebant, Dionysiana, qua in aliis latini idiomatis chartis conscribendis utebantur, neglecta ; cujusmodi plura extant apud Ughellium, Pyrrhum, Sanctorium, & alios, in quibus annus à mundi creatione ; non autem à Christi Incarnatione ducitur. Imperatoris Græci epocha non officit.

Et hùc sanè referendum est, quod Fontaninius in Vindiciis antiquorum Diplomatum *l. 2. cap. ult.* §. 8. loquens de notis chronologicis, in antiquis Diplomatibus perperam appositis, monet : *In plerisque ad barbari ævi Chronologiam pertinentibus notis non innotescunt veteres consuetudines, & stili vulgares, atque forenses in annorum serie subducenda*, & allatis duobus specie tenus parachronismis in Bulla Pii IV. edita prò confirmatione Concilii Tridentini, hæc subdit : *Profectò si hæc ad ævum Caroli Magni spectarent, continuò veterum Tabularum censores Bullam Pii IV. inter commenticias reijcerent ; ludicrum igitur agunt* (ut cum eodem loquar), *qui ex notis chronologicis, quas non satis sibi constare deprebenderint, vetera Diplomata audent explodere.* Fontanini erudita animadversio.

Diutiùs, quam optabam, ab instituto itinere deflexi, oportuit tamen primam nostri Tabularii membranam per excursum historico-criticum ab impactæ falsitatis fuligine abstergere, & alia, quæ urgeri poterant, ingenuè proponere, & prò viribus diluere. Quod eo libentiùs feci, quia vix aliud in nostro Archivo documentum extat, de cujus suppositione vel minimùm dubitari possit. Nec enim quisquilias moror, & futiles quasdam animadversiones in omnia ferè nostra Privilegia aggestas, & invidiosè in supremis Regni Tribunalibus quondam objectas, cum à sapientissimis Senatoribus habitæ risui fuerint, quas tamen non omittam, quoties occasio tulerit, in hujus Chrono- Archivi documenta à falsi suspicione aliena.

 logiæ

logiæ decursu ad trutinam revocatas, prò meritò castigare: Nunc enim amplissima Beneficia confertim ab Umfredo, Montis Veteris Dynasta, Monasterio post paucos annos collata, cum primùm Caveosi Comes evasit, me admonent, ut paululùm ad Caveosanam Historiam divertam.

Robertus primus, Gaufridus primus, & Robertus secundus Com. Gav.

Robertus Viscardus, Comes quondam Caveosanus, Gaufrido suæ Sororis Marito dotis titulo (ut conjectare licet) Caveosum cessit. Cum autem Apuliæ Ducatu post Umfredi Fratris obitum ipse Robertus anno 1056. potitus esset, & anno 1059. à Nicolao Romano Pontifice tùm Apuliæ, tùm etiam Calabriæ Dux pronunciatus fuisset, harum Regionum Dynastas contra se ad arma excitavit. Hos inter præcipuè fuere Robertus præfati Gaufridi Filius, Caveosi Comes, & Goffridus Comes Conversani ejus Nepotes, de quibus Gulielmus Appulus (a):

Doctior his aderat Robertus de Scabioso
Monte Comes dictus, Goffridi Frater, & ambo
Orti Germana fuerant Ducis....

Verùm cum arma haud prosperè Goffrido cessissent (b) amisso circa annum 1067. præter alia Montepiloso, qui tùnc locus erat munitissimus, ut idem cecinit:

Pelusii Montis Castrum pavefactus, adire
Goffridus properat, sed Dux quod non valet armis
Arte capit Castrum.

in gratiam Viscardi uterque nepos paulò post rediit, ut ibidem innuitur:

Roberti Comitis Dux, Goffridique Nepotum.
Non mala respexit tolerata, sed immemor Iræ
Dum veniam poscunt, indulget Avunculus illis.

Umfredus Comes Caveosi.

Pace igitur facta Robertus Caveosanus ad pietatis opera conversus duo (c) eodem anno 1068. scripsit Privilegia in gratiam Ecclesiæ Tricaricen., ejusque Episcopi Arnaldi, in quorum primo Castrum largitur Armenti, & in altero Montem Murrùm, quæ adhuc à Tricaricen. Præsule possidentur: ibique suam Uxorem vocat Amelinam, & se subscribit: *Montis Caveosi Comitem, & Gubernatorem Tri-*

(a) De Gestis Normann.
(b) Malaterra l.2.c.39. Protospatha.
(c) Ughel. in Tricaricen.

Tricaricensem. Inter cæteros autem Testes legitur *Umfredus de Montescabioso*, qui Beatricem ornatissimam Puellam Roberti, vel Sororem, vel Filiam duxerat, dotisque nomine Civitatem Veterem Monti Caveoso conterminam adeptus fuerat, uti ex nostro Tabulario colligi superiùs indicavi; eodemque titulo Caveosanum Comitatum paulò post, mortuo sine filiis Roberto, assecutus est; quapropter potentia, & opibus auctus Umfredus, plurimis in nostrum Cænobium collatis muneribus, suæ erga S. Michaelem Archangelum pietati liberiùs indulgere potuit; quam non nihil promovit Simeon Venerabilis Abbas, Stephano subrogatus, & ejusdem, quâ Prædecessor fruebatur, apud Umfredum, familiaritatis, ex opinione innocentiæ, & probitatis, qua Monachos etiam sibi devinxerat, comparatæ.

Igitur in ejus manibus Umfredus anno 1078. mense Octobris tradidit liberè possidendum Casale de Cornu dictum, cum Ecclesiis S. Mariæ, & S. Joannis Baptistæ, & cum omnibus Terris, & Vineis ad eas spectantibus, juribusque transitus, & exitus. Largitus est prætereà S. Nicolai de Appio Ecclesiam cum Terris cultis, & incultis, ac Vineis, & quatuor homines cum Domibus; quæ Appii Bona deindè Ludovicus Abbas anno 1378. cum Terris Policeti permutavit. Donationem autem piissimus Comes fecisse profitetur *S. Michaeli de Civitate Veteris Montis Scabiosi, annuente Episcopo Benedicto de Civitate M., in cujus Diacesi* (latifundium nempè cum Ecclesiis) *constat*, *& annuente Episcopo Roberto Tricaricensi, qui suis manibus Ecclesiam* (puto S. Nicolai) *concedente Deo sagravit*; hæc sunt Umfredi verba, quæ libuit hic per extensum enarrare, cum alibi fuerint expensa. Ut verò huic Concessioni perpetuam firmitatem conciliaret Umfredus, anathema in suos Successores intorsit, æternumque imprecatus est interitum, si eornm aliquis ullam super hoc Monachis in posterùm creaverit molestiam, eosdemque ad libras auri septem Fisco, totidemque Monasterio persolvendas damnavit.

Simoni Abbati donat Casale de Cornu.

Diploma primo loco signavit Robertus præfatus, qui in syllabo Tricaricensium Episcoporum apud Ughellium de-

sde-

fideratur ; deindè Benedictus Episcopus Matheræ , ut litera illa initialis indicare videtur , post Episcopos subscribit *Umfredus senior de Montescabioso* , nempè Comes , seù Dominus , prout se vocitaverat in Diplomatis exordio , legitur enim apud Peregrinium de Beneventano Ducatu anno 1013. *Et sumus residentes in Civitate Luceriæ ad seniorandum, idest ad Dominandum , judicandum , & regendum* ; postremò subscribunt quinque Presbyteri .

1082. Et dimidium Murri. Quia tamen Monasterii redditus adeò tùnc erant imminuti ob antiquos Sarracenorum in hisce regionibus incursus ; & ob assiduas bellorum , quæ nuper . Græcos inter , & Nortmannos exarserant , procellas , ut vix pauci ad Deo inserviendum inibi ali possent , idcircò idem Comes quinque alia amplissimarum Donationum præcepta brevi tempore conscripsit , ut redditibus auctis , Dei etiam cultus in Monasterio augeretur , & monastica disciplina reflorescerct . Anno igitur 1082. mense Februarii coram suis equitibus largitus est , & per fustem tradidit Abbati Simeoni , ejusque Advocato Petro Judici dimidium amplissimi latifundii , de Murro dicti ; illud nempè , quod positum est trans Bradanum flumen , cum omnibus terris cultis , & incultis ad ipsum attinentibus , finè ulla prorsùs à quoquam dependentia , aut subjectione .

In finibus autem ejusdem latifundii designandis pluribus utitur Umfredus , quemadmodum & alii post ipsum factitarunt , vocibus barbaris , in hisce Apuliæ regionibus adhuc retentis , uti sunt *Serra* , & *Serricella* , quæ Montium , & Collium dorsa significant , vel etiam supercilia , & Juga , ex quibus *Jugones* etiam dicti sunt . *Garamellæ* , & *Garammæ* sunt aquarum stagnantium receptacula ; *Calaprycus* Pyrus sylvestris ; *Gravina* , vallis profunda , torrentis ad instar aquis pluviis tumescens , & *Mediana* , quæ medium denotat , quo pacto Janua media , & principalis , Mediana dicitur , & non semel etiam prò insula ponitur in medio amnis , juxtà illud .

Insula sit Maris , at si dulcis aquæ Mediamnis .

Limaturæ demùm loci palustres sunt , limoque referti , quamvis non semel etiam agri culti limatura dicantur .

Sed præter Chronologiæ institutum non erit duo in hoc diploma te exponere, quæ aliis pluribus Privilegiis communia sunt, quorum primum est, hanc donationem ab Umfredo non nudis verbis factam, aut solo scripto, sed per fustem peractam, ut solemnior haberetur. Antiquitus enim, quod etiam modo sæpissimè usurpatur, cum quis in possessionem immitteretur, quædam adhibebantur symbola, ut puta gladius, calcar, liber, baculus, annulus, & similia, prout jurisdictio erat vel militaris, vel politica, vel ecclesiastica. Si verò fundus concederetur, symbolum multoties erat Gleba ex fundo desumta, fustis, cespes, virga, aut ramus arboris, & hinc legitur in quadam concessione Ludovici Pii anno 912. *Imperator per fustem, quam manu tenebat Episcopo reddidit*; Et hæc symbola assuta quandoque ipsis erant membranis, ut Mabillonius (*a*) asserit, & quamplures chartas ad hanc diem asservari testatur, in quarum imis limbis assutæ sunt festucæ, vel brevia lignorum frustula, quorum aliqua justæ sunt magnitudinis, forma quadrata, aut laterculari. Donatio fit per fustem.

Alterum verò est, ab antiquis temporibus Monasterium advocatos hubuisse, quorum munus erat sæcularia placita exercere, juramenta de calumnia præstare, clericis vetita tùm lege canonica, tùm etiam civili, præcipue Langobardorum *l. b. 2. tit. 48. §. ult.*, & jus dicere subditis Monasterii, & ne gratis omninò servirent, tertia pars mulctæ luendæ à Reis injustam causam foventibus (aliæ enim duæ dabantur Ecclesiæ) ipsis tribuebatur. Eorum etiam munus erat largitiones Ecclesiis factas acceptare, in bonis distrahendis, vel emendis adhibere consensum, suis consiliis Abbatem in rebus arduis juvare, sua authoritate à rapinis, & molestiis Monasterium protegere, aliaque multa peragere, quæ in diplomate pro Monasterio Passinianensi dato (*b*) recensentur. Cum consensu Advocati.

Cæperunt autem assignari Ecclesiis isti advocati paulò post consulatum Styliconis, ut ex Synodo Carthaginiensi Can. 99., eorumque dignitas adeò excelluit, ut ipsi Supremi

(*a*) Tom. 4. in actis SS.

(*b*) Ughell. to. 7. in supplem. f. 1419.

premi Principes, & Imperatores non dedignarentur, se Ecclesiarum advocatos profiteri. Eligebantur autem ab Abbatibus, & ab Episcopis in præsentia Comitum lege Langobard. *lib.* 2. *tit.* 48., & interdum petebantur à Principe, ut ex capitulari Caroli Magni liquet, vel à S. Pontifice, ut legitur in Bulla Leonis IX. apud Gretserium (*a*): quin etiam iidem, qui Monasterium construebant, vel donis locupletabant, aut honestabant Privilegiis, sibi, suisque hæredibus hoc munus tribuerunt advocati, & defensoris: undè & Umfredus, & deindè Radulphus, & Emma conjuges se nostri Monasterii defensores, & advocatos professi sunt.

Hinc autem evincitur, Monasterium semper suos habuisse advocatos, quos alii advocarios, defensores, & Vicedominos dixere, quosque modo Judices, Conservatores, vel delegatos vocant, quamvis non ignorem, recentes hos Judices cum antiquis advocatis adamussim non congruere.

Gualterius Vis-Comes subscribit.

Diploma vero, de quo locuti sumus, ab Umfredo Caveosano Comite scriptum, non solum ipse sua manu signavit, sed jussit, ut suo etiam calculo probarent duo ejus Filii grandiuculi, Goffridus nempè, & Radulphus, & post quendam Petrum quinto loco subscripsit etiam Gualterius Viscomes, ille idem (nisi nominis affinitate decipiar), qui anno 1065. unà cum Umfredo Ecclesiam S. Mariæ Gratiarum donaverat, & Viscomes dicebatur, quia Vicarium ministerium Caveosano Comiti præstabat, cum antiquitus (ut in quibusdam edictis legitur) quilibet Comes suum haberet Vice-Comitem, cui nunc respondent Prætores, seu Gubernatores annui à locorum toparchis constituti ad jus dicendum Vassallis. Et licet Vis-Comites quandoque cum Arcis Præfecto confundatur, & multoties non precariam, sed propriam haberent jurisdicundi potestatem, à comitibus in feudum illis concessam, quæ tùnc media justitia dicebatur, & etiam nunc in Anglia Viscomitatus inter præcipuas dignitates recensetur, nihilominus illius ævi, ac Gentis praxim luculenter aperit

rit

(*a*) De Cruce fol. 2612.

rit quoddam Rogerii Ducis præceptum (a) anno 1097. Melphiensi Episcopo indultum, in quo Vice-Comites inter Stratigotas, Judices, Curmarchas, Platearios, aliosque inferioris subsellii ministros recensentur.

Mortuo haud pridem Benedicto Episcopo Matherano, 1082. Umfredus largitur Bona Gurgulionis. Arnaldus Acheruntinus Archiepiscopus à Gregorio VII., uti supra indicasse memini, illius Ecclesiæ, ejusque Diæcesis, in cujus finibus (b) Mons Caveosus continetur, administrationem assecutus est, tactusque Patrum Caveosancrum religione, Umfredum suopte ingenio ad pietatis opera propensum, suo consilio impellit ad aliud Privilegium eodem anno 1082., eodemque Februarii mense scribendum. Piissimus igitur Comes manibus Sacrum Evangeliorum Codicem tenens in symbolum tradendæ possessionis Ecclesias S. Reparatæ de Gurgulione, S. Mariæ de Abbate Lupo, & S. Benedicti de Acina Tricaricensis Diæcesis in perpetuum liberè possidendas, Monasterio, ejusq; Abbati Simeoni, & Petro Judici advocato concessit, cum omnibus fundis, ac prædiis, pascuis, aquis, & aliis omnibus, quæ earumdem Ecclesiarum erat patrimonium, dirasque minatur in eos, qui hanc largitionem irritam facere aliquando præsumant. Et huic diplomati primus calculum suæ manus signo præbuit Arnaldus Archiepiscopus, deindè Goffridus Conversani Comes, subscripsit postea Umfredus, ejusque Filii Goffridus, & Rao, qui nùnc primum se Machabæum indigitat, argumento, quod proprium fuerit Radulphi Agnomen, quia illud nec à Patre, nec à Fratre majori natu, unquam, quod sciam, fuit usurpatum.

Sub illud quoque tempus construxerat Comes Umfredus in tractu agri Caveosani eo in loco, qui quondam 1083. Adjicit Casale Avenæ. Avena, modo Avinella dicitur, quoddam Casale, æmulatus aliorum Nortmannorum Comitum laudabile studium, qui his Apuliæ regionibus potiti, ad feracitatem agris alioqui uberrimis restituendam, ob Colonorum infrequentiam tamdiù exulantem, Pagos, quos Casalia vocant, hùc, illùcque excitarunt, rusticisque inhabitandos concessere,

D ut ij

(a) Ughell. tom. I. (b) Dec. 797. an 1597. in p. 4. divers.

ut ji vitam à civicis turbis ; curisque semoti ducentes ; terras coherent , vineas plantarent , & cætera colonica opera , his unicè occupati , exercerent . Verùm quia ob aeris , ut opinor , intemperiem prælatum Casale infrequens evaserat , nec Coloni adduci poterant , ut illic suas figerent sedes , Umfredus nobilium , & Civium Montensium , & Arnaldi Archiepiscopi , quem honoris gratia suum vocat Patronum , consilio usus , anno 1083. mense Januari Ind. 6., sacrum Evangeliorum librum tenens , concessit *Antiqua* (verba sunt Umfredi) *Canovio , ac regulari S. Michaelis Archangeli , sito in Civitate veteris Montis praedicti Caveosi , ac ejus Abbati Simeoni , Casale* præfatum Avenæ perpetuò à Monasterio possidendum , & Ecclesiam S. Joannis Evangelistæ , cujus rudera adhuc supersunt , inibi erectam , cum amplissimis agrorum tractibus , vineis , arboribus , aquis , pascuis , & cæteris omnibus ad dictum Avenæ Casale , & ad mare contiguum attinentibus . Jus prætereà piscandi fecit , tum in mari , tum in fluminibus , ac lacubus , apprehendendi , quæ ex naufragio superessent , & exigendi pedagia , tùm de Portu , & fluminibus , tùm de Platea , à vendentibus , nempè , vel ab ementibus ibidem .

Cum jure Plateæ , venationis &c.

Jus quoque indulsit venationis , comprehensionis servi , & cujusvis alterius rei deperditæ , seque , suosque successores instituit omnium horum Monasterii jurium Patronos , & defensores .

Diploma autem propriæ manus signo jidem munierunt , qui subscripserant præcedenti , si Goffridum Conversani excipias , cujus loco legitur Goffridus Putiani Comes , nisi ille idem fuerit , ac Comes Conversanensis , qui posteà in Græciam trajecit cum Roberto Viscardo Avunculo , ejusque morti anno 1085. in promontorio (*a*) Cassiope Insulæ Corcyrensis secutæ , cum aliis Primoribus interfuit , quibus omnibus in Italiam redeuntibus , etiam ipse Conversanum regressus est , ubi sub anno 1088. à Leone Episcopo Cupersanensi (*b*) spiritualem jurisdictionem

nem

(*a*) Ordericus Vitalis lib.7. (*b*) Ughell. tom.7.

nem impetravit pro Monasterio S. Stephani Ordinis S. Benedicti Monopoli existente.

Sed ad Umfredum regrediamur, qui disrupto penè suæ erga nos munificientiæ repagulo splendidum anno 1085. Ind. 8. mense Maji immunitatis privilegium (a) concessit. Ecclesiam enim ingressus, & Sacrum Evangeliorum Codicem super Altare suis manibus reponens, eodem Abbate Simeone, & *Michel Advocato* acceptantibus, Monasterio S. Michaelis *sito in Civitate Vetere* indulget, ut sine ulla dependentia, & subjectione possideat imposterum omnia sibi quomodocumque spectantia: Hominibus autem Monasterio inservientibus, vel ejus Castella, Casalia, & Territoria incolentibus immunitatem à quovis munere, servitio, angaria, & solutione juris Plateæ concedit. Statuit præterea, ut sibi Monasterium præscribat, si quid invenerit, vel comprehenderit in suis latifundiis, & interdicit, ne imposterum unquam à se, successoribus, suisque Ministris, quos Ordinatos vocat, detineatur aliquis Monachus, Clericus, vel Laicus ad Monasterium attinens, sine Abbatis licentia, vel cogantur ad aliquod Adjutorium, vel servitium tribuendum. Demùm, ut paucis se expediret, potestatem omnem jurisdicundi, coercendi, & plectendi Abbates, Monachos, Clericos, vel Laicos, & quosvis Monasterii Ministros, & ad illud spectantes à se abdicat, & à suis hæredibus, & Ordinatis. Quapropter hujus Diplomatis vigore Umfredus omnem meri, & mixti Imperii jurisdictionem, quam in bona, & personas Monasterii, tùm Ecclesiasticas, tùm Laicas, habebat, generosè, ac piè in manus Abbatis, ac ejus advocati Michaelis resignat sub obtestatione, ac interminatione divini judicii.

1085 Immunitatis Privilegium indulget.

Et sanè hoc insigne immunitatis præceptum jure suo poterat Umfredus conferre, cum Caveolum in allodium non autem in feudum possideret; antequam enim Rogerius Siciliæ Rex, Apuliæ, & Calabriæ Dynastas sibi ligios, ac vectigales fecisset, supremum, & absolutum,

 quis-

(a) In Appendice t. 5. Annal. Mabill. num. 50.

quisque in suis comitatibus habebat dominium ; ut præter alios testatur Freccia (*a*) eruditissimus J. Consultus . Diploma autem istud , Umfredus signavit , Gualterius , ille idem forsan , quem Caveosi Vis-Comitem fuisse dixi , Goffredus , & Radulphus Machabæus Umfredi filii , & Assegotus .

1093. Avinellæ fines prorogat.

Excitaverat etiam Umfredus in Caveosano tractu post annum 1083. Castellum quoddam in gratiam Bernardi Passavantis , cui illud largitus fuerat , & in favorem quoque Monasterii S. Mariæ de Bantio præceptum scripserat concessionis Ecclesiæ S. Marci cum fundis pro dote Ecclesiæ prædictæ . Verum quia hæc omnia intra antiquos fines sita erant Casalis Avinellæ jam Monasterio S. Michaelis concessi , idcircò hoc anno 1093. Ind. prima mense Octobris Simeonem Abbatem illùc adducens , antiquos terminos in Diplomate anni 1083. descriptos removet , & alios de novo constituit , ad jacturam farciendam , quam pro Casalis Passavanti constructione , & pro Ecclesiæ S. Marci largitione nostrum Monasterium incurrerat . Inter fines autem ab Umfredo recensetur Postacium , quod stationem , vel Caulam pecorum innuit , vel palorum seriem , vulgò *Palizata* .

Urbanus Secundus Mathesiam appellit.

Hoc privilegium , **quod postremum** fuit ex jis , quæ Umfredus Caveosi Comes nostro Monasterio insigni liberalitate , animique religione concessit , ejusdem pietatem commendat in Monasterium S. Mariæ de Bantio Ordinis S. Benedicti , quod , licèt modo vix servet vestigia , & uberes ejus redditus in Abbatum sæcularium manus devenerint , illustre tamen quondam fuit , & vel hoc nomine celebrandum , quod inibi Urbanus Secundus cum in minoribus esset , aliquandiù regularem vitam duxerit (*b*) , quam in Monasterio Cavensi professus fuerat , qui deindè anno 1088. ad Summi Pontificatus culmen evectus , paulò post Clementis Pseudo-Pontificis factione agitatus , ad Rogerium Bursam , Viscardi Filium , Apuliæ , & Calabriæ Ducem confugit , qui Melphiæ morabatur ,

(*a*) De subfeudis lib. pr. cap.14. num.69.

(*b*) Ughell. in Acherunt. in Diplom. pro Bantio.

tur, & indè hoc anno 1093. Matheram divertens, S. Eustachii Monasterium Ordinis S. Benedicti sua (*a*) præsentia honestavit, & illud S. Mariæ de Armenis, itidem Benedictini Ordinis, Sacris Indulgentiis muneratus est. Et quidem hoc de Armenis, quod dicunt Monasterium, ad sæculum usque decimum quintum Monachos aluit, nàm anno 1439. Abbas inibi erat F. Angelus Magistri Viti, & Prior F. Joannes de Palmeriis, & anno 1450. F. Angelus Melvindi Abbas cum consensu suorum Monachorum Vineale quoddam in emphyteusim concessit, ut colligitur ex instrumentis, quæ Matheræ habentur, modo Ecclesia tantùm superest, & antiqui Monasterii aliqua vestigia.

Beata Eugenia moritur.

Hoc autem eodem anno, quo Urbanus Matheram appulit, ad Cælos conscendit Beata Eugenia (*b*) Abbatissa antiqui Parthenonis S. Luciæ, & Agathæ Ordinis quoque Benedictini, quod bonorum opulentia, & regularis disciplinæ custodia celebre adhuc est, ibique anno 1208. Matthias Partinico Castri Novi propè Spinazzolium Baronissa, habitum induit, Castrumque cum ejus opimis fundis Monasterio donavit, quod etiam nùnc, licet incolis destitutum, possidetur: & cum eximiæ esset virtutis, & probitatis ibidem instituta est Abbatissa à Simeone Secundo Monasterii Eustachiani Abbate, in quo uxoris religionem æmulatus Eustachius de Ammirato monasticis votis etiam se obstrinxit.

Umfredus moritur.

Umfredus vero Comes, qui etiam in Catalogo illorum Principum, quorum munificentia celebre Monasterium SS. Trinitatis Venusiæ ditatum fuit, recensetur (*c*) cum filio Rau Comite M. Caveosi, (non Rave, ut perperam legitur in edito) suæ pietatis præmia consequuturus hoc eodem anno 1093., vel paulò post decessit, & ne à Monachis vel mortuus divelleretur, quos vivens tàm arcte complexus fuerat innumeris beneficentiæ argumentis, in Monasterii Ecclesia humari (*d*) voluit, relicto Comitatus hærede Goffrido, ex filiis majori natu, qui, quòd suo calculo etiam laudaverit quinque postrema à Patre in-

dulta

(*a*) Protospatha anno 1093.
(*b*) Idem ibidem.
(*c*) Rerum Italicar. to.7.col.950.à.
(*d*) Regestum anno 1093.

dulta privilegia, jure meritò eorum numero accenſendus eſt, quorum liberalitate Monaſterii fortunæ, & jura adaucta ſunt.

Umfredi Filius Goffridus.

Et hic quidem eſt ille Hiſtoricorum teſtimonio celebris Goffridus, à Villelmo Tyrio (*a*) perperam Umfredus vocatus, qui Urbano Secundo claſſicum ad Chriſti ſepulchrum è manibus Infidelium vindicandum canente, ſe Bohamundo Viſcardi filio comitem dedit, & anno 1096. mare traiiciens cum ſacrorum militum exercitu poſt varios itinerum labores, & Græci Imperatoris fraudes ſuperatas, & poſt expugnatam Nicæam, tandem in celeberrimo illo prælio, in quo tres cœlites albis equis inſidentes prò fidelibus pugraſſe viſi ſunt, contra Barbarorum innumeram multitudinem generosè dimicans, anno 1097. Kal. Julii prò Chriſti fide, ac gloria vitam profudit, ab omnibus, ſed præcipuè à Duce Bohamundo, cui nedùm ob ſanguinis nexum, ſed etiam ob egregias animi dotes acceptiſſimus erat, ſummoperè deſideratus, ut præter Odericum Vitalem (*b*), qui eum dicit fuiſſe virum multùm militarem, bonæ indolis, illuſtrem, & præter Caracciolum (*c*), teſtatur author coævus (*d*) apud Mabillonium in Muſeo italico.

Nec non Radulphus Guidelmus, Robertus, & Adelacia.

Præter Goffridum ſuſceperat Umfredus ex Beatrice Uxore tres alios filios, Radulphum nempè Machabæum, Guidelmum, & Robertum, nec non Adelaciam; unde mortuo Gaufrido improli, Radulphus fratrum ſuperſtitum natu major Caveoſi Comes proclamatur. Hic autem Patris munificentiam, Fratriſque demortui æmulatus Religionem, tria diplomata indulſit uno, eodemque anno 1099., quo certè nullus Monaſterio fauſtior illuxit, ſi annum 1584., quando Congregationi S. Juſtinæ acceſſit, excipias, tùm ob adauctas mirum in modum res familiares, tum etiam ob ſolemnem Eccleſiæ dedicationem ab eo procuratam.

1099. Radulphus S. Mariam de Pomarico largitur Creſcentio Abbati.

Deceſſerat eodem ferè tempore, quo Umfredus Comes obierat, Simeon Venerabilis Abbas, qui perpetuò ad augendos Cœnobii redditus, & ad regularis diſciplinæ incre-

(*a*) Lib. 2. cap. 17. Belli Sacri.
(*b*) Lib. 9. an. 1097.
(*c*) In nomenclatore.
(*d*) De Bello Sacro fol. 144., & 155.

incrementum incubuerat ; quare habitò delectu Crescentius spæctatæ virtutis præficitur , cui Radulphus Machabæus mense Maii præfati anni 1099. Ecclesiam S. Mariæ de Pomarico largitus est cum vineis , & cæteris fundis ad illam spectantibus , septemque villicos adjecit , illius Ecclesiæ servitio addictos , cum libera potestate utendi jis bonis absque ulla dependentia ab ipso , & à suis hæredibus ; quorum singulos , si quandoque hoc oblationis præceptum irritare ausi fuissent , anathematis vinculo innodandos Abbati dimisit , usque dùm pleuè satisfecissent : hanc autem oblationem , quam approbarunt etiam duo ejus Fratres Guidelmus , & Robertus , fecisse testatur Radulphus prò anima Rogerii Comitis Calabriæ , & Siciliæ , sui Patris Umfredi , Fratris Goffridi , Matris Beatricis , Jordanis Cognati , Judithæ sacros , & prò se , suàque conjuge Emma , & prò sorore Adelacia . Jordanus autem , quem hic cognatum vocat , filius fuit prædicti Rogerii Bossi Siciliæ Comitis ab Eremburga susceptus , & ex Patre Frater Emmæ , qui Syracusis anno 1093. fato cesserat , non autem Jordanus Princeps Capuæ , & Cajetæ , Filius Riccardi primi Ducis Aversæ , & Fridesinnæ ejusdem Rogerii Bossi sororis , anno 1090. mortuus , & Casini (*a*) tumulatus , hic enim Amitinus tantùm erat Emmæ , & insulsè à Radulpho cognatus fuisset appellatus .

Quarto ab hinc mense Radulphus accitis Caveosum quatuor Episcopis , Librando nempè Tricaricensi , Gerardo Potentino (qui in serie præsulum Potentiæ alium Cerardum proximè præcessit , quem modò Sanctorum albo relatum veneramur) , Guidone Gravinensi , & Amaro Motulensi , ab iis solemni ritu consecrari voluit Ecclesiam Monasterii , Angelorum Principi , Michaeli nempe Archangelo dicatam , quæ fortasse præ vetustate fatiscens , Simeonis , & Cræscentii Abbatum industria fuerat restaurata , vel in ampliorem formam redacta , & ut celebriori pompa , ac apparatu dies hic festus peraeretur , adfuere etiam ab eo invitati nonnulli proceres , quos inter Goffridus affuit Conversani Comes cum sua Uxore Sichelgaitta , filioque Roberto .

1099. Ecclesiam Monasterii curat dicari.

(*a*) Chron. Casin. lib. 4. cap. 10.

berto; & Riccardus Sinifchalchus filius Rogerii Bossi, & Frater Emmæ, Dominus Maxafræ, qui insequenti (a) anno 1100. Monasterio Carbonensi in Lucania ad S. Nili Abbatis preces largitus est Ecclesiam S. Mariæ de Scanzana cum suis omnibus latifundiis, nisi Riccardum Siniscallum interfuisse velis, filium Diogonis, & Emmæ Patruelem, cujus extat (b) privilegium anno 1108. S. Nicolao Barensi concessum.

S. Salvatoris Casale largitur, & alia plura. Sed quia prudens æquè, ac religiosus princeps optimè callebat antiquam sacrorum Canonum disciplinam, qua statuitur, certa quædam prædia ecclesiis dicandis pro dote destinari oportere, amplissimum munus in ipsa consecrationis die, quam 29. Septembris fuisse suspicor, simul cum Guidelmo Fratre obtulit Ecclesiæ recèns dicatæ pro anima Umfredi patris ibidem sepulti; Beatricis matris, fratris Goffridi, & pro suorum crimicum indulgentia, in manibus enim Crescentii Abbatis largitus est Ecclesiam S. Salvatoris in Castello positam, quod Robertus Comes extruxerat, Robertus nempè secundus Viscardi nepos, si enim Viscardus illius Arcis author fuisset, eum Radulphus tunc Ducem, non autem Comitem appellasset; ecclesiam quoque obtulit S. Basilii in districtu Appii, Ecclesiam S. Laurentii Martyris, & S. Juliani, & Roccas cum finibus suis, Murrum prætereà tùm ultra, tùm citrà Bradanum, quem Cis bradanensem tractum Umfredus sibi retinuerat, & Civitatem Veterem, Arcora dictam, Ecclesiam itidem S. Joannis iterùm concedit, cum Castro Avinellæ, medietatem omnium prædiorum, quæ Metaponti possidebat, & dimidium proventuum portus, Ecclesiam S. Mariæ de Cornu, S. Nicolai de Appio, Beati Benedicti de Acina, Beati Viti, S. Mariæ de Locoria, S. Mariæ Novæ, S. Nicolai propè Castellum, quod ipse Radulphus, ut dixi, construxerat, cujus modo nobile extat vestigium, S. Luciæ, & S. Mariæ Veteranæ, quæ nempè sita in Civitate Veteri, à S. Maria Nova, Caveosi posita discernitur, nàm Ecclesia S. Mariæ, quam modo de Veterano dicimus, anno tantum 1119. Monasterio donata fuit cum feudo

(a) Sanior. hist. Carbonen. fol. 150. (b) Ughell. tom. 7. Baren.

feudo Paſſavanti. Demùm donat Radulphus Eccleſias S. Simeonis propè turrim Severianam, S. Stephani Protomartyris de Rio, S. Martini, & S. Leonis, quas omnes Eccleſias cum ſuis latifundiis, cæteriſque juribus ad eas ſpectantibus liberè poſſidendas Monaſterio concedit, cujus ſe ſpondet defenſorem, & advocatum.

Huic diplomati (a) à Radulpho Machabæo ſubſcripto, teſtes accedunt Goffridus præfatus Converſani Comes, ejuſque filius Robertus, ille idem qui anno 1111. Eccleſiam S. Nicolai de Bario peculiari donavit privilegio, & demùm antè Aſſegotum, & Gilibertum ſubſcribit Guidelmus Radulphi Frater, & illius Roberti Pater, qui anno 1137. eidem S. Nicolai Templo quandam oblationem fecit, in cujus inſtrumento ſe filium, & hæredem dixit D. Guidelmi Machabæi M. Scabioſi, & Dominatorem medietatis loci Nohæ. Hunc autem perperam Ughellius Caveoſi Comitem fuiſſe dicit, deceptus fortaſſe hac ſubſcriptione: *Signum manus D. Roberti M. Scabioſi, filii D. Guidelmi M. Scabioſi*, ſe namque Comitem dixiſſet, non verò ſolùm Dominatorem pro medietate Nohæ, quod oppidum etiam tempore Willelmi ſecundi Siciliæ Regis pro una medietate (b) poſſidebatur à Raymundo de Cagnano, pro altera vero à Guidelmo de Tuulla, quorum alter, ſi conjectare licet, filius fuit Roberti, & nepos noſtri Guillelmi, vel etiam Abnepos.

Guidelmus Radulphi Frater.

Tranſacto deindè integro menſe, vel paulòplùs à die dedicationis Eccleſiæ hujus Monaſterii, ne dotis eidem attributæ incerta eſſet poſſeſſio, placuit Radulpho fines prædiorum S. Salvatoris, quæ recens conceſſerat, deſignare, ut inter alias donationum membranas, quæ in Cænobii Bibliotheca (ut ipſe dicit) cuſtodiebantur, etiam horum finium deſcriptio aſſervaretur: aſſumpto igitur ſecum Abbate Creſcentio ad Caſtrum S. Salvatoris de Marina nuncupatum menſe Novembris perrexit, ubi Abbatis, Nobiliumque teſtium oculis ſingulos oblati latifundii fines ſubjiciens, poteſtatem fecit inibi vineas plantandi, conſtruen-

1099. Feudi S. Salvatoris fines deſignantur.

E

(a) In Appendice to. 5. Annal. Machabill. n. 51.

(b) Borellus lib. 6. in Catal. Baronum.

ftruendi pomaria, colligendi, & affidandi homines, quælibet alia liberè, & sinè ulla à quovis dependentia peragendi, quæ Monasterii utilitati magis prodesse visum fuisset. Quia vero inter alios fines à Radulpho memoratos, Mensæ Imperatoris indicantur, Metapontinæ Civitatis nobile, & singulare, quod modò extat, vestigium, & in præcedenti, aliisque diplomatibus ejusdem Urbis mentio identidem ingeritur, hinc non absre fore putaverim, si paulò liberiùs ad antiqua Metaponti monumenta describenda calamus excurrat, proderit quippè, ut illius Urbis memoria in nostra Chronologia perennet, cujus magna ex parte latifundia, ac proventus quondam possedimus, & non pauca adhuc modò tenemus.

Metaponti Civitas describitur. Plures, ut in antiquis usuvenit, Metapontinæ Civitatis laudantur Conditores, vulgò tamen creditur à Pyliis Thessaliæ Populis, duce Nestore, post excisum Ilium, condita in sinu Tarentino, dictaque à Græcis Metapontum, nempè Transmare. Hujus autem Urbis vires post plura bella fortiter gesta à Samnitibus non modicum attritas, Achæi à Sibaritis invitati, colonia deducta, restaurarunt; undè elati Metapontini, diù ancipiti marte cum finitimis Tarentinis pugnarunt. Multum etiam incrementi Metapontum tempore secundi belli Punici adeptum est, cum à Romanis insigni injuria affectum ad Annibalem (a) defecit. Herdonea enim à Pœnis eversa, civitatisque primoribus interfectis, reliquus populus Metapontum deductus est. Quænam verò deindè hujus Urbis sors fuerit, ignoratur, hoc certè compertum est, ad magni Othonis usque tempora perdurasse, inter cætera enim loca ejus auspiciis à Græcorum, & Sarracenorum manibus vindicata anno 969., Metapontum (b) recensetur, quod paulò post funditus cum tot aliis clarissimis Urbibus excisum reor, & aliam ex ruinis excitatam Civitatem ad Bradani ostia, quam Sanctissimæ Trinitatis dixere, quamque modò ad semidirutam turrim tantùm redactam turrim maris vocitant.

Ejus ædificia. Agri Metapontini feracitatem luculenter referunt Nummis-

(a) Livius l.5.& 7.Decadis tertiæ. (b) Baronius.

misſmatica ſymbola; quæ adhuc extant, typiſque excuſa ſunt (a), in quorum ſingulis habentur vel una, vel gemina ſpica, aut plura grana tritica, in jis etiam habentur vel aratri, quæ tunc in uſu erat, forma, vel Cereris caput ſpicis redimitum, vel columba, aut turtur ſpicæ folio inſidens, aut ſympulum, quo vinum, aliique liquores continentur. Hùc etiam attinet Meſſis aurea, quam Metapontini Apollini Delphico donarii loco tranſmiſere. Plura viſebantur in hac Civitate mirandi operis ædificia, inter quæ Theatrum erat inſigne, & Forum cum Ara Apollinis Ariſtæi, templum quoque Junoni ſacrum, aliud muſis, Palladi aliud dicatum, ubi (ſi Trogo fides ſit) inſtrumenta illa fabrilia diù ſervata ſunt, quibus equum ad Trojæ excidium Epeus conſtruxerat. Tantæ autem Civitatis, totque inſignium ædificiorum nihil modo ſupereſt, niſi quindecim ex duro lapide proceræ columnæ, in duas alas diſpoſitæ, novem ex una, & ex alia ſex, cum ſuis baſibus, epyſtiliis, & cimatiis, reliquum ampliſſimi ædificii duplicis columnationis, ut ex reliquiis cognoſcere licet, quod templum Palladis fuiſſe dicit Calzolarius (b), & Architæ ſcholam Leander Albertus (c), qui anno 1525. has regiones præſens inviſit, & viginti columnas tunc erectas recenſuit. Vulgi tamen fama eſt, illùc ſcholam Pythagoræ fuiſſe in templum conſecratam à Metapontinis, philoſophum illum, uti numen colentibus.

Iſtæ autem columnæ eædem prorſus ſunt, quas Radulphus Machabæus *Menſas Imperatoris* nuncupavit, quaſque modo, corrupto vocabulo, *Meſe* dicimus. Undè verò hoc nomen acceperint, ignoramus, niſi quis divinare velit, hanc illis nomenclaturam acceſſiſſe ex aliquo eventu, qui fortè contigit, vel cum Octavianus Auguſtus illuc venit ad novum amicitiæ fœdus ineundum cum Marco Antonio (d), vel deinde cum Otho ſecundus Imperator anno 969. metapontum ſubegit. Quid menſe Imperatoris.

Radulphi verò Machabæi eximiam pietatem, ſummopere

(a) Golzius Tab. 30., & 31. M. Græciæ.
(b) Hiſtor. Monaſt. Dial. 4.
(c) In magna Græcia.
(d) Appianus lib. 5. Belli civilis.

Radulphus Pisticiense Monasterium erigit. pere testatam faciunt favorabiles tabulæ in nostri cœnobii commodum exaratæ, quibus Angelorum principis patrocinium sibi demerere studuit, & amplissimum Privilegium Ecclesiæ Tarentinæ tributum; locupletissimè quoque eam commendat Monasterium S. Mariæ ab eo prope Pisticium erectum, splendideque Castellis Franculi, & Pilosi, aliisque latifundiis donatum circa annum 1097., ad quod regulari S. Benedicti instituto formandum, Sacerdotem quemdam, Nicolaum nomine, apud Tarentinos probitatis fama clarum vocavit, eumque primum Pisticiensi Monasterio Abbatem præficiendum curavit, cui paulò post defuncto, Joannem subrogari fecit, quem aliis muneribus, quæ mox recensebimus, honestavit, & auxit. Hoc autem Monasterium aliquot post sæcula regulari destitutum disciplina Nicolaus V. anno domini 1452. Patribus Cartusiensibus S. Laurentii Padulæ concessit.

Machabæus dictus. In suis autem Privilegiis Radulphus multoties se Raul nominat ex gallica voce Roaul, quæ Radulphum significat, & constanter Machabæi agnomine usus est, quod nunquam Pater Umfredus, vel Goffridus natu major assumpsit, licet deindè Machabæos se dixerint Rogerius Radulphi filius, & Guidelmus (*a*), ac Robertus fratres minores. Machabæum verò dictum crediderim ex græca etymologia pugnacem, & idcircò se ità inscribit: *Ego Radulphus (b) Machabæus miles strenuus*, quod ab aliis tunc temporis factitatum non facile reperies. Ex quo conjectare licet, eum militari baltheo fuisse præcinctum, qui honos tanti tunc habebatur, ut Rogerius ejus levir, qui deindè Rex fuit, non dedignatus sit, se modo militem, modo Siciliæ, & Calabriæ Comitem subscribere, hac enim prærogativa ii tantùm dignabantur, qui ex Avorum militari genere prognati essent.

Plures Civitates possedit. Ob nuptias deindè cum Emma Rogerii Bossi Calabriæ, & Siciliæ Comitis filia contractas, & ob multa bello fortiter gesta, plurimum splendoris, ac potentiæ adeptus est, non solùm enim Caveosanum Comitatum tenuit, qui tunc longè, lateque protendebatur, & plures alias

(*a*) Ughell. to.7. in Acherunt. (*b*) Regestum 1099. M. Septemb.

alias Urbes, sed in aliquos quoque seniores, & milites potestatem habebat, ut ex donatione Ecclesiæ, & Casalis S. Michaelis ad Basentum (a) anno 1100. Joanni S. Mariæ Pisticii Abbati facta colligitur, ubi *Raul* vocatur *inclytus senior M. Scabiosi, & aliarum Urbium, & donationem* (inquit) *fecisse consilio usum suorum seniorum*, qui fuere Aspotus senior Castelluzzi, Arnoldus Gaunani, & Arsinaldus Ciuliani, Alaymus Stratigus, idest Dux, & alii sui milites; & præter hos etiam subscribit Alaymus Comestabilis, & Goffridus Puliani dominus, qui diplomati Umfredi etiam subscripserat, nisi hic idem fuerit, qui Goffridus Conversani Comes, uti etiam tunc admonui, adhuc enim præfatus Conversanensis Comes vivebat, & hoc anno Roberto Normanniæ (b) Comiti ex sacro bello redeunti Sybillam filiam pulcherrimam puellam despondit.

Quod verò jam dicta confirmat illud est, Umfredum Radulphi Patrem semper post Comites, & Episcopos subscripsisse in suis diplomatibus, secùs verò Radulphum, immò in donatione Ecclesiæ S. Andreæ de Pomarico, & S. Nicolai de Equo anno 1101. celebrata in gratiam (c) præfati Joannis Abbatis Monasterii Pisticii, primus subscribit Radulphus Machabæus senior Civitatis Severianæ, & Emma ejus Uxor, deindè signum suæ manus apposuit Rogerius Calabriæ Comes, & demùm Guidelmus, & Robertus Machabæi Radulphi Fratres, & alii seniores, hujusque præcepti meminit Rogerius Rex in quadam charta (d) anno 1133. eidem Pisticiensi Cænobio concessa, ubi Radulphum Machabæum vocat Comitem Civitatis Severianæ, Pisticii, & Appii. Quin etiam in Sicilia Comitatum Adernionis, & alia plura à Radulpho fuisse possessa suadent verba Friderici secundi Imperatoris in privilegio Cathedrali (e) Catanensi anno 1200. indulto, in quo Adelacia Radulphi filia dicitur *Adernionis Comitatum de acquisitione paterna obtinuisse*, & in privilegio

Etiam in Sicilia.

(a) Ughell. to.7. in Acher.
(b) Odericus lib.10.
(c) Ughell. in Acher.
(d) S. Laurentii Padulæ tabular.
(e) S. Nicolai Catanæ tabular.

legio Uuillelmi secundi Regis sub anno 1088. Bona Monasterii S. Mariæ Vallis Josaphat Paternionis (a) recensente, aliqua ab Emma Radulphi Machabæi Uxore donata indicantur, quod argumento est, Radulphum, & Emmam Paternionis, & Adernionis Comites etiam fuisse.

Moritur post an. 1101. Vixit Radulphus Machabæus ultra annum 1101., non tamen ad annum pervenit 1110., quando Emma ejus Uxor Monasterio diploma largita est, & Rogerius filius se Caveosanum Comitem profitetur. Præter autem dictum Rogerium Machabæum Emma Radulpho duas filias peperit, Adelaciam, & Juditham, de quibus infrà erit sermo, nunc enim post amplissima Umfredi, & Radulphi Machabæi Comitum privilegia recensita non est prætereunda singularis pietas cujusdam privatæ sortis mulieris, Saffa nomine, Rossemanni de Castello M. Caveosi

1100. Saffa mulier se, suumque dat Monasterio. filiæ, quæ multum quidem dedit, cum se, suumque filium Gaudium, quo neminem in mundo chariorem habebat, anno 1100. mense Junii huic Cænobio devoverit in manibus Crescentii Abbatis, eidemque largita sit Ecclesiam S. Thomæ Apostoli, & S. Nicolai Confessoris, eo loco, qui Rio dicebatur positam, & cuncta ad illam Ecclesiam attinentia, nec non se devota mulier obstrinxit ad Sanctimonialium habitum induendum, si Crescentii Abbatis assensus accederet, aut indulgentia permitteret. Huic autem donationi, ex qua liquet, etiam antiquitus plures extitisse Monasterio devotos, quos modo Oblatos dicimus, testes adfuere Petrus Judex, Thomas Viscomes, & Melus presbyter S. Angeli.

Emma Radulphi Machabæi Uxor. Radulpho munificentissimo principi superstes fuit Uxor Emma, non minùs ob profusam beneficentiam, qua cum marito certasse videtur in Monasterii juribus, ac fortunis augendis, quam sanguinis splendore commendata, cum Rogerii Bossi Siciliæ, & Calabriæ comitis filia fuerit, & Judithæ primæ ejus Uxoris, quam Hedevisa relicta Roberti de Grentemesmil Roberto pepererat Ebroicensi, nepoti Riccardi primi Normanniæ ducis. Et quidem hisce parentibus Emmam ortam licet nostri Tabula-

rii

(a) Ibidem.

rii (*a*) membranæ liquido evincant, attamen hoc idem operæ pretium erit extraneis documentis ostendere, nec enim levis erit negotii, eximiam hujus cænobii patronam suis legitimis parentibus asserere. Porro in duobus diplomatibus à Radulpho Machabæo (*b*) concessis anno 1100., & 1101. Monasterio Pisticiensi apponitur *Signum manus D. Emonæ comitissæ, filiæ Rogerii comitis Calabriæ, & Siciliæ*, & in diplomate Vuillelmi secundi regis, cujus etiam superius memini anno 1188. expedito pro Monasterio S. Mariæ in Valle (*c*) Josaphat, hæc habentur: *Et aliam terram cum antro, & orto suo, qui est antè Ecclesiam S. Reparatæ extrà muros Tarenti à D. Emma Comitissa filia magni, & inclyti Comitis Rogerii Siculi pro redemptione animæ prædicti sui patris, suique conjugis Radulphi Machabæi &c.* & plura extant alia documenta à Pyrrho, & Grossio etiam edita, quibus Adelasia filia Radulphi, & Emmæ, suum Avum vocat Rogerium Comitem, & Rogerium regem Avunculum.

Quod vero Rogerio Comiti Emmam Juditha ejus prima Uxor pepererit, Radulphus Machabæus Emmæ maritus fatetur in suo diplomate, in quo Judithæ suæ socrus (*d*) mentionem ingerit. Et hæc nedùm nostram hanc Emmam enixa est, sed etiam duas alias filias, nempè Mathildim, anno 1080. Raymundo S. Egidii, & Tolosæ comiti nuptam, & alteram Emmam à Philippo Francorum rege expetitam, Comiti autem Claramontis copulatam, uti disertè dicit Malaterra author (*e*) coævus, & qui in Sicilia jussu Rogerii Bossi scribebat, ac proindè longè præferendus Orderico Vitali Angligenæ, qui circa annum 1140. in Monasterio Uticensi Normanniæ Monachus narrat, hanc Juditham sterilem objisse, postquam enim de Roberto Uticensi S. Ebrulphi Abbate prolixè retulisset, illum apud Guillelmum secundum Nortmanniæ ducem falsò delatum, solum vertisse, & post brevem Romæ in Monasterio S. Pauli cum aliquibus suis Monachis moram factam,

Filia Rogerii Bossi, & Judithæ.

(*a*) Regest. 1115. & 1119.
(*b*) Ughell. in Acher.
(*c*) Tabular. S. Nicolai Casanæ.
(*d*) Regest. 1099. M. Maii.
(*e*) Lib. 3. cap. 22., & lib. 4. cap. 8.

ctam, ad Robertum Viscardum in Calabriam concessisse; à quo tria Monasteria obtinuit, primum S. Euphemiæ, ubi Abbas diù vixit, alterum Trinitatis Venusiæ, cui Berengarium Uticensem Monachum præfecit, & aliud S. Michaelis apud Melitum, quod Vuillelmo, Uticensi quoque Monacho, regendum commisit, hæc deindè subdit: *Duæ sorores uterinæ Roberti Abbatis, Judith, & Emma apud uticam in Capella S. Ebrulphi morabantur sub sacro velamine, cumque in Normannia despicabiles haberentur, ad Fratrem suum in Calabriam venerunt, & ambæ nupserunt, Judith Rogerio Comiti, Emma alteri, & ambæ steriles permanserunt*: quod sanè de Juditha trium feminarum parente dicendum non erat. Tanti tamen habita est Orderici authoritas apud scriptores, qui Malaterram oscitanter percurrerant, ut Fazellus, Roccus Pyrrhus, & alii filias Judithæ tribuerint Eremburgæ secundæ Rogerii Uxori, & doctissimus (*a*) Peregrinius nostram Emmam ex Abelaide tertia ejusdem uxore natam autumet; nàm Juditham Rogerii conjugem fuisse ipse penitus videtur ignorasse, quod tamen ex Malaterra, à quo cætera sumsit, edoceri debuisset, quamvis hic (*b*) Roberti Abbatis sororem deliciam vocet, non Juditham, quod amanuensium culpa accidisse reor.

Perperam cum Mathilde cõfunditur.

Cæterum, quia cum quis principio peccat, in plures deindè errores labatur oportet, hinc factum est, ut auctores ab Oderico decepti, ignorantes Emmam Rogerii filiam fuisse, Mathildi ejus sorori ex Eremburga natæ tribuerint quod de Emma fuisset dicendum, hinc apud Rocchum legitur, Mathildem Uxorem fuisse Raynulphi Maniacii (*c*) Comitis M. Caveosi, & Avenellæ &c., ubi confundit Raynulphum Avellini Comitem, Maritum Mathildis, cum Radulpho Machabæo Emmæ conjuge. Nec errorem semel haustum dediscere potuit Rocchus ex Falcone (*d*) Beneventano, quem sequitur, quandoquidem Falco, Alexander Celesinus, & quotquot sunt illorum

tem.

(*a*) In carta Chronol. Princ. Capuan.

(*b*) Lib.1. cap.19.

(*c*) In Chronol. fol.16.

(*d*) Chron. an.1132.

temporum scriptores, Mathildem Rogerii regis sororem, matrimonio collocatam dicunt Raynulpho homini Germano, Abellini Comiti, non vero Comiti M. Caveosi, vel Avinelli, quem Avinelli Comitatum nusquam gentium fuisse reor, quamvis Rocchus privilegia Ecclesiæ Panormitanæ, Pactensis, & aliarum Ecclesiarum referens, perpetuò Avinellum, pro Avellino ponat, quod etiam à Roccho decepti fecere Ughellius (a) & alii.

Emma igitur Rogerii Bosli, & Judithæ primæ eius uxoris filia, Civitatis Severianæ Comitissa, uti se inscribit, & ut à Rogerio (b) rege, & à Friderico (c) secundo Imperatore nominatur, mortuo Radulpho conjuge, ejus pietatis hæres erga nostrum Cænobium, Ecclesiam ingressa, per Evangeliorum librum, quem suis manibus super Altare posuit, omnia prædia, latifundia, Villas, Cellas, & obedientias à Monasterio possessas confirmat. Prætereà homines Monasterio servientes tùm in Civitate Severiana, quam una secum à Marito constructam fuisse gloriatur, ubi & Cænobium situm dicit, tùm in Casalibus, Castellis, vel Terris ejusdem, & ubicumque reperiri contigerit, immunitate donat à quolibet pedagio, servitio, angaria, & jure plateæ; rerumque inventionem, & comprehensionem, si quæ in Monasterii fundis acciderit, in ejus beneficium cedere jubet. Eximit etiam à suà, suorumque successorum Jurisdictione quoslibet ad Monasterium pertinentes, sivè ji Monachi, sivè Clerici, sive laici extiterint, jusque tribuit Crescentio Abbati, & Monachis affidandi homines, dummodò è re fit Monasterii: Subditis etiam indulget, ut sine alicuius molestia, liberè quicquid libuerit, suorum Bonorum valeant Monachis elargiri. Demùm se, suosque successores, & Ministros obstringit ad nunquam petendum servitium aliquod, vel adjutorium quovis ingenio excogitabile, præterquam si sua spontè aliquid Monachi velint tribuere. Cui quidem privilegio anno 1110. mense Septembris Ind. tertia conscripto, primus omnium subscripsit Petrus Acherunti-

1110. Immunitatis Privilegium scribit. Crescentio Abbati.

F nus

(a) Tom. 9. in Scillacen.
(b) Regest. an. 1124. & 1146.
(c) Ibidem an. 1221.

nus Archipræsul, deinde Fusco Obvianensis, & Leobrandus Tricaricensis Episcopi, postea signum conspicitur Rogerii Civitatis Severianæ Domini, & filii Radulphi Machabæi, & Emmæ Comitissæ, post Rogerium subscribit Stephanus quidam Præsul, Emma Comitissa, & plures ejus Milites, & seniores, & demùm Robertus Bottazzi Comitissæ Comestabulus.

1110. Petrus Archiepiscopus Ecclesias Monasterii confirmat.

Emmæ exemplo, vel etiam consilio permotus Petrus Acheruntinus Archiepiscopus, qui Arnaldo in Matheranæ quoque Cathedræ administratione suffectus fuerat, laicam immunitatem præcedenti Diplomate vel collatam, vel confirmatam, iisdem diebus cumulavit Ecclesiastica libertate, ac privilegio, nedum enim omnes Umfredi, Goffridi, Radulphi, & Emmæ Comitissæ Civitatis Severianæ Dominæ, ipsius Monasterii (ut ipse dicit) Fundatricis, Donationes, & Bona, quæ tunc temporis Monasterium intra fines ejus Diœceseos possidebat, vel imposterum esset acquisiturum confirmat, verùm etiam Ecclesias cunctas recenset, easque ab Episcoporum jurisdictione perpetuò immunes pronunciat, & pleno jure, sicuti antea habebantur, Abbatis Crescentii subdit dominio, eique, suisque successoribus Abbatiam ita confirmat, ut nullus Episcoporum, vel quæquis alia persona audeat ejus terminos invadere, vel illam in partes distrahere, & in frusta discerpere, ex una duas, vel plures instituendo. Idque sub interminatione divini judicii, & Anathematis censura cautum voluit, dato ad hoc Diplomate anno eodem 1110. Ind. tertia mense Septembris; undè liquet hoc privilegium à Petro fuisse collatum, non verò ab Arnaldo ejus Prædecessore, quamvis non Petri, sed Arnaldi nomen in transumpto, quod originali deperdito, modò tantùm superest, legatur. Cum enim hoc Diploma mortuum innuat Radulphum Michabæum, ejusque Uxorem Emmam laudet Dominam Caveosi, & gratias Monachis ab eadem collatas, quæ hoc primùm anno 1110., ut mox retuli, donatæ fuerant, recenseat, exarari non potuit ab Arnaldo, qui Teste Protospatha satis jam cesserat anno 1101., Petrumque successorem habuerat anno sequen-

sequenti 1102. mense Maji, undè hic annus 1110. mense Septembris, nonus erat Præsulatus Petri, non verò 29. Arnaldi, uti perperam transumptum habet. Ex quo etiam apparet, privilegia à Radulpho Machabæo in gratiam Monasterii Pisticiensis conscripta, & ab Arnaldo subscripta, non anno 1105., ut apud Ughellium (a) legitur, sed vel antè, vel anno 1101., quo mortem obiit Arnaldus, fuisse concessa.

Aliqui Arnaldo hoc Privilegium referunt.

Verùm, si quis adhuc contendat, non Petrum, sed Arnaldum hujus Diplomatis auctorem fuisse, quia ejus meminit Andreas Archiepiscopus in suo privilegio nobis anno 1220. indulto (quamvis etiam Andream ab hoc eodem exemplato deceptum crediderim), illud anno 1100. editum dicat oportet, non autem anteà, cum inibi privilegia laudentur Radulphi anno 1099. collata, nec postéà, ut annus nimirum 29. Præsulatus Arnaldi in membrana expressus possit consistere: legitur enim anno 1071. Kal. Octobris Arnaldus consecrationi Ecclesiæ Casinensis ab Alexandro secundo celebratæ adsuisse, ejusque Diplomati inter cæteros Præsules subscripsisse: Porrò si anno 1100. annus 29. Præsulatus Arnaldi decurrebat, non potuit antè annum 1071. Episcopus inungi, quo vel solo argumento nihili facienda esset afferta quædam Alexandri secundi Bulla ab Acheruntinis conficta, & ab Ughellio edita (b), qua Archiepiscopatus Arnaldo confirmatur anno 1068. Idibus Aprilis Ind. sexta, quamvis in illa plura alia reperiantur, quæ suppositionem sapiunt. Quid namque insulsius dici potuisset, ab Alexandro Pallium mitti Arnaldo, sicuti Antecessoribus suis fuerat concessum, cum Arnaldus ipse, vel Geraldus ejus proximus prædecessor primus fuerit Archiepiscopus Acheruntiæ creatus; anno siquidem 1051. à Leone IX. Acheruntina (c) Ecclesia inter suffraganeas Archiepiscopi Salernitani recensetur, cum tunc Acheruntinæ sederet Godericus secundus, quem Giraldus excepit.

Bullæ Alexandri secundi falsitas urgetur.

Deindè quo pacto Alexander secundus Oppida Montis Mu-

(a) Tom.7. in Acherunt.
(b) Tom.7. in Acherunt.
(c) Apud Baronium.

Muri, & Armenti poterat anno 1068. Arnaldo confirmare, uti ab eo jam possessa, quæ à Roberto Caveosano Comite illorum oppidorum Domino eodem anno Episcopo Tricaricensi, à quo etiam nunc tenentur, donata fuere, quarum donationum exempla ipsemet Ughellius (*a*) retulit. Præterea quis non miretur inconcinnam dictæ Bullæ dictionem, & structuram, cum Arnaldo jam Archiepiscopo Archiepiscopatum confirmet, *Cum omnibus* (verba sunt prætensæ Bullæ) *Parochiis suis*, *Civitatibus quinque*, *videlicet*, *Venusio*, *Monte Milone*, *Potenza*, *Tulba*, *Tricarico*, *Monte Piloso*, *Gravina*, *Mathera*, *Oblano*, *Turri*, *Tursio*, *Lusiniano*, *S. Quirico*, *Virollo*, *cum Castellis*, *Villis*, *Monasteriis*, *& plebibus &c.*, ubi inter quinque Civitates, Mons Milo, & Tulbium Pagi recensentur, & inter Pagos collocantur Mathera, Gravina, & Tursium Urbes., & quod mirùm, ignobilibus quibusdam locis enumeratis, præcipua, & nobiliora loca reticentur antiquæ Diœcesis Matheranæ, & Acheruntinæ, quæ à Sacro Rotæ Auditorio anno 1597. recensita fuerunt.

Bullæ hujus demùm suppositio redarguitur ex eo, quod data dicatur anno 1068, per manus Petri S. R. E. Subdiaconi, ac Bibliothecarii, qui tamen ab anno 1062. erat Presbyter Cardinalis, ut ex Bulla Alexandri secundi habetur data Lucæ anno secundo Pontificatus, nempè anno 1062., quamvis in exemplato pro anno secundo irrepserit annus duodecimus, quod in margine notat Cherubinus (*b*) Laertius. Sed quicumque tandem nostri hujus Diplomatis Auctor fuerit, sivè Arnaldus, sivè Petrus, parum interest, cum illius exemplatum tantùm supersit, non autem originalis pergamena, quæ omne dubium certè discuteret. Satiùs igitur erit ad alia privilegia ab Emma Comitissa Monasterio indulta calamum vertere.

1115. Jus Nundinarum Emma largitur Crescentio.

Et quidem omnimoda immunitate donatis hominibus Monasterio inservientibus, quod Emma recitato superiùs Diplomate fecerat, debuit Monasterium ipsum ampliori dignitate, honorisque prærogativa insigniri, quod locupletissi-

(*a*) In Tricaricen. to.7.

(*b*) Bullar. Rom. to.1. Edit. Rom. 1617.

tissimè (*a*) anno 1115. mense Martii Ind. octava eadem Comitissa præstitit, tribuens Crescentio Abbati, ejusque Monachis in perpetuum singulis annis potestatem instituendi Forum, & Nundinas ab omni onere pro ementibus, & vendentibus immunes, per decem dies continuos, nempè à Kal. ad sexto Idus Maji, cum illis diebus S. Michaelis Archangeli memoria, magna Populorum frequentia Caveosi celebraretur. Per illud etiam decem dierum spatium exercitium indulsit civilis jurisdictionis, ut nempè Monasterii Abbas cognosceret, jusque diceret in omnibus causis civilibus, quæ ad Judicis ordinarii Tribunal debuissent deferri, quam jurisdictionem pro civilibus causis ab Emma concessam, Federicus Aragonius, qui deinde Rex fuit Neapolitanus, ad causas criminales, & mixtas (*b*) extendit, cum potestatè decernendi ultimum supplicicium, & faciendi quicquid ipsi facere licuisset. Hujusque amplissimæ jurisdictionis per totum Caveosanum districtum Judices Vicarios Monasterium singulis annis instituit (quos Nundinarum Magistros vocant), & jus ipsi dicunt in omnibus causis mixti, & meri Imperii à Dominica, quæ proximè Festum Dedicationis S. Michaelis Archangeli præcedit, per decem continuos dies (ad quindecim Constantia (*c*) de Avalos protraxerat, sine regiæ tamen Majestatis assensu) translatis Nundinis à mense Maji ad mensem Septembris. Et ad hanc plenariam Jurisdictionem denotandam jure meritò Patres Caveosani in Monasterii insignibus, quæ sunt Lances aureæ gladio itidem aureo in parmula cærulea infixæ, vel aurea S. Michaelis Imago in eodem solo cæruleo, Coronam quandoque Comitalem non autem Pedum, & Mitram, vel Pileum solent exprimere. Hujus autem ab Emma concessi privilegii membrana signata fuit à Petro Acheruntino Archiepiscopo, & à Guidone Episcopo Gravinensi, qui jam pridem dedicationi Ecclesiæ hujus Cenobii interfuerat, & paulò post anno nempè 1123. S. Gerardi Episcopi (*d*) Potentini Apotheo-

(*a*) In Appendice tom. 5. Annal. Bened. &. n. 52.

(*b*) Regest. 1488.

(*c*) Ibidem an. 1530.

(*d*) Vita S. Gerardi apud Ughell. tom. 7. in Potentinis.

theosim cum præfato Petro Acheruntino, & cum Leone Grumentino Episcopo promulgavit. Subscripsit etiam Gaudius Abbas Pisticii, Emma Comitissa, ejusque Filii Rogerius Machabæus, & Adelasia, & tres alii.

Gaudius Pisticii Abbas.

Gaudius autem Abbas ille idem est, qui anno 1133. à Rogerio Rege pro suo S. Mariæ Monasterio præceptum (a) obtinuit, quo omnia rata habentur, quæ Radulphus Machabæus Comes Civitatis Severianæ, Pisticii, & Appii anno 1100., & 1101. fuerat largitus, & plura alia recensentur, quæ Rex ipse immunia esse jussit ab omni tributo, & permisit, ut Pisticiense Monasterium posset Vassallos congregare ad Casale S. Angeli de Avena incolendum, tum ex locis demanii regii, tum ex Terris Comitum, & Baronum; Jus quoque indulsit pascua locandi, ab animalibus exterorum pascenda, & quicquid liberet, peragendi, subditis demùm ejusdem Monasterii prædictum Casale incolentibus omnia remisit gravamina, eosque immunes jussit à Comitum, & Baronum molestiis, *quas* (verba sunt Rogerii) *ii superstitiosè facere solent contra Impotentes propter eorum potentiam.*

Crescentio Guarinus Abbas sufficitur.

Hisce diebus è vivis abscessit Crescentius Abbas, qui ob eximiam vitæ sanctimoniam, & ob insignem benevolentiam, qua eum complectebantur Radulphus Machabæus, & Uxor Emma, nedùm monasticam vivendi methodum ad Regulæ præscriptum summoperè promoverat, sed etiam in domesticis fortunis augendis, & in Monasterii honore, ac dignitate procuranda satis utilem operam navarat; statim verò Monachorum suffragio Guarinus suffectus est, impigri vir ingenii, & qualem tempora mox consecutura, tot dominationum vicissitudinibus obnoxia requirebant. ea enim, qua pollebat, morum facilitate, & ingenuo animi candore omnes istarum Regionum Regulos sibi devinciens, nedùm florentem Cœnobii statum firmavit, verum etiam eximiè cumulavit, ob amplissimas potissimum ab Emma, ejusque filia Juditha donationes liberali manu collatas.

1119. Cui Emma Passavanti Castrum donat.

Harum autem prima fuit de quodam Castro Passavanti

(a) Tabul. S. Laurentii Padulæ.

vanti dicto, quod ab Umfredo paucis ante annis constructum, & Bernardo Passavanti (a) concessum, Radulphus Machabæus ejus filius à Roberto Gigurio, à quo tunc possidebatur, vindicaverat. Hoc igitur Passavanti Castrum cum omnibus suis finibus Guarinus Abbas reliquis Monasterii Bonis adjecit anno 1119. mense Julii Beneficio Emmæ, & Rogerii Machabæi ejus filii, qui potestatem etiam fecere villicos undique convocandi ad ejusdem Castri incolatum promovendum. Nec illorum pietas hic substitit, plura enim alia non levis momenti in eodem Diplomate indulta sunt, dimidium nempè reddituum ex jure Plateæ, Portorii, & aliorum vectigalium Civitatis S. Trinitatis, quæ modo Turris Maris dicta, quondam Metapontum (b) vocabatur, & dimidium etiam piscationis Maris, Fluminum, & Lacuum, & eorum, quæ fortè ex naufragio alicujus Navis, ex Portu Maris, & Fluminum, ex inventione servi, venatione, & cujuslibet alterius rei comprehensione obvenire poterat: concessum est præterea dimidium Terratici, quod Curiæ pendebatur ex Prædiis Basentum inter, ac Salandram positis, quæ modò dicuntur *la Macchia*, & dimidium Prædiorum, quæ à Basento ad Bradanum usque excurrunt, quæque nunc vulgò audiunt *Turris Maris*, dimidiumque salinæ. Donatus quoque fuit Villicus quidam, Sasso nomine cum omnibus suis Bonis, & facta est Monasterio potestas conducendi operarios ex Civitate Severiana, quocumque luberet, & à suis hominibus exigendi quicquid ab jisdem jure Plateæ foret Curiæ pensitandum. Postremò Emma, & Rogerius se, suosque hæredes obstrinxere ad integras decimas Monasterio solvendas de cunctis bonis, quæ in Castro S. Nicandri possidebant, & ad alendum propriis expensis Cappellanum, quem Monasterium destinasset ad sacra in dicto S. Nicandri Castello peragenda.

Et dimidium reddituum TurrisMaris.

Et Sassonem villicum, & decimas Santi Nicandri.

Possidet autem etiam nunc Monasterium præfatum Passavanti Castrum, licèt dirutum cum amplissimo latifundio, & cum sylva prægrandibus quercubus, ac ilicibus referta, & inibi antiqua extat Ecclesia, nostris diebus fati-

Ecclesia S. Mariæ de Veterano.

(a) Regest. 1093.

(b) Regest. 1099., & 1222.

fatiscente præ vetustate lacunari, concamerata, sub invocatione S. Mariæ de Veterano, magna finitimorum Populorum frequentia exculta, ad quam solemnis Cleri, populique Caveosani supplicatio bis in anno instituitur in Festo nativitatis deiparæ Virginis, & diebus Paschæ sacris, quamvis Caveoso ultrà septem passuum millia distet. Dictam autem crediderim hanc Ecclesiam S. Mariæ de Veterano à loco, qui Veteranus nuncupabatur, inter fines enim Castri Passavanti S. Vitus Veteranus recensetur in hoc Emmæ, & Rogerii Machabæi Diplomate, cui præter paucos, alii omnes illi subscripsere, qui præcedens privilegium comprobaverant.

Melitensium Militum origo aperitur. Sequenti mense Augusti aliud Diploma dedit illustris Comitissa cum suo filio Rogerio Machabæo, ut Monasterii consuleret indemnitati, quod quia summoperè conducit ad historiam equitum Melitensium illustrandam, non gravabor à primis Cunabulis, tàm præclaræ Religionis originem repetere, quæ tantundem lucis, veluti fœnore facto, domesticis nostris documentis rependet.

Cum sacra Hierosolymorum Civitas immani Sarracenorum jugo premeretur, & nullum nostratibus Christi Domini Sepulchrum invisentibus pateret publicum, quo confugerent, diversorium, quidam pietate magis, quam nomine celebres Mercatores Amalphitani circa dimidium undecimi (a) sæculi, ab Ægyptio Sultano impetrata facultate, duo propè Ecclesiam Christi resurgentis excitarunt Monasteria, Mulierum alterum, alterum virorum, ad quod incolendum, Monachos Benedictinos ex Italia, & ut aliqui asserunt (b) ex Monasterio Cavensi Amalphitanæ Civitati contermino advocavere, ut inibi hospitio Peregrinos exciperent, eosque christiana charitate foverent. Verùm, quia Peregrinorum frequentiæ angusta erant loca constructa, nec infirmi, ut par erat, valetudinarium à cæteris locis secretum haberent, opus fuit non longè à Monasteriis pone Calvarium Montem, Hospitale construere cum ædicula sub invocatione S. Joannis Baptistæ, cui Rector destinabatur ab Abbate S. Mariæ in Latina (id nomen

(a) Bosius lib. 1. Histor. Meliton. (b) Wion. lib. 1. cap. 96.

men erat Monasterio virorum; cum Giniceum Sanctæ Mariæ Magdalenæ fuisset dicatum. Capta demùm à Crucesignatis sæculo undecimo jam ferè expleto, anno videlicet 1099. Idibus Julii die veneris circa horam nonam Civitate Hierusalem, Godefridus Bulionius in Regem post cciduum munctus, statim ad sacrum Hospitale invisendum, cui summam pietatis famam Fratrum Charitas, & Gerardi Rectoris eximia probitas conciliaverant, se direxit; illudque pluribus donis cumulavit, privilegiumque concessit, ut Nefocomio omnia Bona addicerentur, quorum nullus legitimus hæres extaret. Post annum verò non adhuc expletum, sublato è vivis Godefrido, Balduinus Frater sufficitur, quo regnante Domus Hospitalis nedùm à Paschali secundo immunitate donata, sed etiam plurimum locupletata fuit largitionibus Principum, tùm orientis, tùm occidentis, quos inter nonnulli fuere Apuliæ Dynastæ, cum in prænunciato Paschalis privilegio anno 1113. expedito, multa recenseantur à Domo Hospitali possessa Barii, Tarenti, & in aliis hujus Regionis locis.

Horum Principum exemplo excitata Emma Comitissa, ad omnigenæ pietatis opera, suopte ingenio propensa, cum filio Rogerio Machabæo Ugonem Sacræ Domus Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani Præceptorem, qui per ea tempora in Apulia versabatur, amplissima donatione muneravit. Ab isto namque in Castro Civitatis S. Trinitatis, ubi tunc residebat, conventa, & rogata, ut Peregrinorum commodo prospicere dignaretur, latifundium quoddam concedendo ad Basenti Flumen positum, & Casali Avinellæ finitimum, ejus supplicationibus benignè annuit. Verùm ne Caveosanum Cænobium, quod reddituum omnium Civitatis S. Trinitatis medietatem ex ejusdem Comitissæ, & Radulphi Machabæi liberalitate jam possidebat, præfati latifundii distractione jacturam incurreret, Guarinum Venerabilem Abbatem Comitissa accersiri jussit, eique *ob prad. cta Domus hospitalis reverentiam* à suo jure decedere persuasit. Guarinus autem ea, qua decuit animi promptitudine, Comitissæ votis annuens, per Sacrum Evangeliorum librum solemniter Ugoni tradidit

Quibus latifundium largitur Emma.

1119. Cum consensu Guarini Abbatis, cui alia plura donat.

dit præfatum fundum, qui à Monasterio, & ab Emma insimul tenebatur, perpetuò possidendum. Emma verò ad damnum indè Monasterio obveniens sarciendum, eidem Guarino latifundium attribuit Bradano contiguum, & S. Salvatoris finibus conterminum, quin etiam auctarii causa Sacrum Evangeliorum Codicem adjecit argenteis laminis, & auro obductum, & Ugonem, ejusque successores adegit ad annuam præstationem *duorum Juvencorum, vel unius pulchri Equi*, die octavo Maji S. Michaelis Festo perpetuò faciendam, pœna caducitatis adjecta, si contrarium quandoque facere præsumpsissent. Et quidem hanc pensionem, quæ (a) Martini Abbatis tempore adhuc persolvebatur, Ugho libens pollicitus est, ostensis litteris patentibus sui Conventus, potestatem largientibus ad contractus hujusmodi sanciendos.

Syllabus Rectorum Hospitalis suppletur. Et hinc videas, Gerardo Sacræ Domus Hospitalis Rectori, qui objit annò 1118., non suffectum fuisse Raymundum (b) de Podio Delphinatem, sed præfatum Ugonem ab Emma latifundio donatum, quo paulòpost mortuo, sublectus fuit anno 1120. quidam Rogerius, uti aliqui colligunt ex quadam donatione Actonis Comitis Samnii, & huic tandem Raymundus de Podio successit ante annum 1130., qui Sacri Xenodochii sodalitium in meliorem formam redacturus, omnium primus generalia Comitia Hierosolymis coegit, in quibus ad tria vota Fratres Hospitalarios sub S. Augustini Regula adduxit, peculiaremque habitum designavit, Pallium nempè nigri coloris Cruce alba octangulari ornatum. Et tùnc primò Fratres, qui Hospitum, Infirmorumque servitio operam navarant, armorum usum cum Hospitalis servitio, christianæque charitatis operibus conjungentes, Domi Xenodochio, & Nosocomio inserviebant, foris autem Christianorum fines armis strenuè tutabantur. His autem salutaribus Institutis ab Innocentio secundo laudatis, dato ad id Diplomate anno 1130., Religio, quæ tantùm Hospitalaria fuerat, evasit etiam militaris, & equites vulgò hospitalarii audiebant, qui deindè Hierosolymis, totaque Pale-

(a) Regest. anno 1259. (b) Bosius, & Tyrius lib.18. cap.5.

Palestina secutis temporibus secedere coacti ; ob Christianorum dominium illis in Regionibus penitus intercisum, Rhodum Insulam à Turcarum manibus vindicatam anno 1309. inhabitarunt, sed hac Insula iterum anno 1523. antiquo Tyranno servire coacta, Melitam à Carlo V. donatam tenuere, unde veluti ex specula Navigantium prospiciunt securitati, hostilesque comprimunt incursus Pyratarum.

Ex hoc igitur Emmæ Diplomate non solum supplendus est syllabus Magistrorum S. Hospitalis, cum eorum albo nullus Historicorum post Gerardum adscripserit Ughorem, decepti forsan à Tyrio (*a*), qui quamvis dixerit Gerardo successisse Raymundum, nunquam tamen ei proximè suffectum recensuit, sed etiam elicitur, Magistri, seù Præceptoris Nomenclaturam non fuisse primò à Raymundo Podiensi usurpatam, ut autumat (*b*) Bosius. Nec quis regerat, ea tempestate celebrem etiam fuisse Ugonem quemdam de Paganis, qui cum Caufrido à S. Audomaro fundamenta jecit ordinis equestris Templariorum, cum Emma nequiverit huic Ugoni Diploma concedere, qui post annum 1119. pium arripuit Institutum à Mari Hyerosolymam usque sociandi Peregrinos, & novem integris annis in sæculari habitu degens, socios solis Eleemosinis pavit, usque dum à Balduino Rege admissus est cum suis ad Palatium regium inhabitandum, positum ad portam australem Templi Salomonici, ex quo Templarii dicti sunt, numquam verò Hospitalarii. Qui cum Templariis non sunt confundendi.

Uberiori calamo hoc Diploma necessitate cogente explicui, ecque lubentiùs in ejus enarratione sum immoratus, quod omnium postremum sit ex ijs, quæ munifica manu Cænobio Emma concessit, & ægrè oratio divelli potest ab eorum recordatione Beneficiorum, quorum præsentissimam adhuc experimur utilitatem. Emma moritur.

Quando verò Emma Comitissa fato cesserit, rescire non potui. Id compertum est, eam ad annum 1124. non perveniſſe, cum Rogerius Siciliæ Comes eo anno rata habuerit, *quæ beatæ recordationis* (verba sunt Rogerii) Et Rogerius Filius.

G 2 Do-

(*a*) Lib.18. cap.5. (*b*) Lib.1.

Domina Emma Venerabilis soror mea Monasterio concessit. Nec Rogerius Machabæus hæc tempora est prætergressus, nàm eodem anno 1124. Constantia Princeps Tarentina, Domina Turris Maris facta, Rogerium Machabæum, suum Prædecessorem appellat.

Castrum Gigurii Juditha, & Rogerius de Montibus largiuntur.

Juditha Emmæ, & Radulphi Machabæi filia, Parentum pietatem, ac munificentiam imitata, simul cum Rogerio de Montibus conjuge, Pomarici Domino, quod oppidum dotis titulo à Radulpho forsan habuerat, non solum prædia, & cætera, quæ Monasterium in Terra prædicta Pomarici possidebat, rata, & firma esse jussit, verum etiam antiquas donationes locupletissimè cumulavit largitione Castri Gigurii cum omnibus ad illud spectantibus. Quod Castrum diù Incolis frequens fuit, cum anno 1378. legatur quidam Giguriensis subscripsisse Instrumento reintegrationis S. Salvatoris, & adhuc extant (*a*) statuta edita anno 1505. ab Abbate Joanne Francisco Bobiensi pro revocandis Civibus in Castrum Gigurii, qui Bellorum tumultu prioribus annis Natale solum vertere compulsi, Pomaricumvicinum oppidum concesserant. Qui quia sua animalia adhuc ad illius Castri pascua pabulatum emittebant, hinc factum est temporis decursu, ut etiam Pomaricani ob nostrorum Colonorum incuriam promiscuum illorum pascuorum usum cum Monasterio, antiquo Castri Domino usurpaverint; unde tot lites, & jurgia prodiere, ad quæ compescenda, cum plures amicabiles contractus initi, & Judicum latæ sententiæ impares fuerint, tandem nostris diebus anno videlicet 1720. certis sub legibus ea fuerunt composita. Rogerius verò de Montibus Judithæ Maritus, Comestabulus fuit (*b*) Bohamundi junioris Antiocheni, & Tarentini Principis, nempè (ut ea tempora ferebant) præcipuus copiarum Dux, qualis etiam erat Robertus Bottazzi Comestabularius Emmæ, qui in omnibus Comitissæ Diplomatibus suæ manus etiam signum apposuit.

Adelacia Emmæ Filia in Sicilia nupsit.

Adelacia demùm Judithæ soror, quæ duas donationes ab Emma Matre Monasterio collatas suo calculo apпро.

(*a*) Regest. anno 1505.

(*b*) Ughell. in Tarentinis.

probavit, mortuis Parentibus, ac Fratre, in Siciliam à Rogerio Avunculo, qui Caveosi fuerat potitus, circa annum 1124. advecta, nuptui data est Raynaldo Riccardi de Aquila (*a*) Filio, dotisque titulo, vel etiam jure paterno possedit amplissimos Comitatus Paternionis, Adernionis, Collisani, Squillacii, seù Scyllacii, & aliorum oppidorum, ubi plura excitavit suæ pietatis, quam in paterna domo hauserat, monumenta. Horum præcipuum fuit Monasterium S. Mariæ Gratiarum Adernione constructum anno 1134., quod Catanensi Monasterio S. Nicolai de Arenis, modò Congregationis Casinensis, attribuit, & aliud S. Mariæ de Robore (*b*) grosso, uti colligitur ex Diplomate die secunda Januarii anni 1156. conscripto, ubi inter cætera hæc habentur. *Ego Adelicia Neptis D. Rogerii Regis, & filia Comitis Radulphi Machabæi de Monte-Caveoso dono &c.* & paulò post: *Hoc autem facio pro Anima inclyti Comitis Rogerii Avi mei, & pro Anima Santissimi Rogerii Regis Avunculi mei.* Et Martialis Catanensis Episcopus anno 1358., non verò ut perperam censuit Grossius (*c*) anno 1338. dicit: *Per illustrem D. Adeliciam quondam Rogerii Regis nepotem, & filiam quondam Comitis Radulphi Machabæi de Monte-Caveoso.* Hinc jure meritò Fridericus secundus Imperator eam dicit consanguineam in privilegio Ecclesiæ Catanensi, tunc Monachorum, modò Cathedrali concesso (*d*) anno 1200. *Confirmamus* (inquit) *jura S. Mariæ de Robore grosso, juxtà privilegium factum à Comitissa quondam Adelicia consanguinea nostra, quæ Comitatum Adernionis eo tempore de acquisitione paterna possidebat.* Ex quibus redarguendus est Rocchus Pyrrhus, dum nostram Adelaciam, Judithæ Uxoris Raynulphi Comitis Avellini, non autem Emmæ conjugis Radulphi Machabæi filiam fuisse narrat. Vixit autem Adelacia, tùm Rogerio Regi, tùm ejus filio Vuillemo summopere accepta. Et tandem relictis filiis, præter Mathildem, Adamo Avellini, & Simone Buteræ Comitibus, Caltanixettæ fato cessit, ubi anno

(*a*) Rocchus in Chronol. fol. 16.
(*b*) Tabul. Monast. Catanen.
(*c*) In notitia Catanen. fol. 104.
(*d*) Regest. Catanen. Monast.

anno 1600. ejus corpus fuit inventum.

Rogerius Emmæ Frater Caveosi potitur.

Sublata Emma Comitissa, ejusque Filio Rogerio etiam acerba morte è vivis erepto post annum 1119., Caveosanus Comitatus, præteritis, ac contemptis Radulphi Machabæi filiabus, & Fratribus Roberto, & Guidelmo, nec non Guidelmi filio Roberto, medietatis Nohæ Domino, cæterisque ejusdem Familiæ, à Machabeæ stirpis Dominatu cecidit, & in frusta divisus, aliis Principibus servire coactus est, quæ enim Mari Jonio adjacebant in Principum Tarentinorum manus devenere, Mons verò Caveosus, & reliqua ejusdem ditionis oppida occupata sunt à Rogerio Emmæ Fratre, qui Siciliam Rogerii Bossi Patris armis, ac strenuitate acquisitam, & Calabriæ non exiguam partem jure hæreditario tenebat. Hac autem inopina Machabæorum Procerum, qui tàm egregiè in Monasterium erant affecti, calamitate perculsus Guarinus Abbas, & veritus, ac eadem ruina suum etiam Monasterium opprimeretur, optimum duxit, quæ jam antiquorum Principum liberalitate donata fuerant, eorum, qui tunc dominabantur gratia firmari, & protectione muniri. Rogerium igitur Caveosi tunc agentem adiit, supplicique porrecto libello precatus est, ut suo Diplomate laudare dignaretur omnium Bonorum, ac jurium largitiones, quas Emma Comitissa ejus soror recens indulserat, vel ab aliis factas firmaverat. Rogerius autem Abbatis, Monachorum probitate, ac Religione delectatus, & laudabile eorum vivendi institutum conspiciens, benignè Guarini postulatis annuit, & Diploma sua manu signavit anno 1124. Ind. secunda, & post ipsum subscripsit Vuillelmus Messanensis Archiepiscopus, qui eodem hoc anno Ecclesiam S. Annæ (a) propè Turturetum in Sicilia consecravit. Ex quo suspicor, Caveosi quidem hoc anno, vel quod magis vero simile est, biennio ante à Rogerio admissas Guarini preces, Diploma verò exaratum fuisse post ejus reditum in Siciliam, quo enim pacto nemo ex Apuliæ proceribus, quorum plures tunc Caveosi cum ipso erant, suum nomen apposuit? nam solùm testimonium adhibetur præfati Vuillelmi Messanensis, & Simeo-

1124. Et Monasterio Privilegium confirmat.

(a) Pyrrhus in notitia Messanen.

meonis Archiepiſcopi Cuſentini, & duorum, qui ſe græcè ſubſcripſere.

Et quidem hic Simeon ab Ughellio in Syllabo Præſulum Cuſentinorum præteritur, cum Radulphum, ſeù Arnulphum ab anno 1092. ultra annum 1150., Cuſentiæ ſediſſe dicat. Sed ſanè fallitur, tùm quia Radulphus, qui Cuſentinus Archiepiſcopus erat anno 1092., alter prorsùs fuit ab Arnulpho natione calabro, & Eccleſiæ Antiochenſis Decano, qui non longè poſt annum 1136. Cuſentina Infula fuit redimitus, ut colligitur ex Tyrio apud Baronium, tum quia Radulphus non erat ſuperſtes anno 1129., quamvis Ughellius contrarium probare conetur ex quadam ejus donatione Monaſterio Caſinenſi facta (*a*) anno (ut ipſe autumat) 1127., & ex Chronico Maraldi à Pyrrho edito, in quo narratur, Radulphum Rogerii Coronationi interfuiſſe anno 1129. ſiquidem præfata donatio à Petro Diacono refertur ſub Odoriſio ſecundo, qui in Abbatem anno 1123. aſſumptus menſe Junii, anno 1126. inchoante in ordinem redactus eſt ab Honorio ſecundo. Illa igitur donatio anno 1127. fieri non potuit, quando Nicolaus (*b*) Tuſculanus, non autem Odoriſius Caſini præſidebat. Et miror, ab Ughellio (*c*) oblationem Auguſtini Narnienſis Epiſcopi Caſinenſi Monaſterio factam conſignari anno 1125., quam Petrus Diaconus poſt illam Radulphi recenſet. Minus efficit auctoritas Chronici Maraldi, ab eruditis omnibus pluribus ex capitibus exploſi, & quod ipſemet Ughellius ut ſuſpectæ fidei traducit. Radulphus igitur annum 1123. non exceſſit, vel principium ſequentis tantùm attigit, quando Monaſterio Caſinenſi, ejuſque Abbati Odoriſio munus obtulit, ſtatimque noſter Simeon hoc anno 1124. Archiepiſcopus ſucceſſit, qui Rogerianum Diploma ſua manu ſignavit. Simeoni verò forſan Arnulphus datus eſt ſucceſſor, & Arnulpho Riccardus, qui circa annum 1168. ipſo Ughellio teſte vivere deſiit.

Cui Simeon Archiepiſcopus Cuſentinus ſubſcribit.

Dicere etiam quis poterit, Simeonem aſſumptum fuiſſe in Cuſentinum Archiepiſcopum, quando Radulphus à Roge-

(*a*) Chron. lib. 4. cap. 87.
(*b*) Peregr. in ſerie Abb. Caſinen.
(*c*) Tom. 1. in Narnien.

Rogerio Siciliæ Comite propria sede pulsus, monasticum cucullum Casini (a) susceperat, eo autem ad suæ Ecclesiæ Regimen restituto, favore Vuillelmi Ducis anno 1114., adhuc Simeonem ejusdem Cusentinæ Cathedræ titulum retinuisse, exemplo in Ecclesiastica Historia, & nostris hisce temporibus satis familiari.

1124. Constantia & Bohamundus Principes Tarentini Privilegium concedunt.

Porrò Guarinus Abbas, ut integram Monasterio securitatem in bonis, quæ jam possidebat, afferret, eodem anno 1124. à Constantia, & Bohamundo ejus filio Tarenti Dominis, & Antiochenis Principibus, quibus Civitas S. Trinitatis, & loca Maritima ditionis Caveosanæ cesserant, favorabile impetravit rescriptum (b), quo rata habentur, & perpetuò iterum possidenda conceduntur omnia ea, quæ in Civitate S. Trinitatis, ejusque districtu Radulphus, Emma, & Rogerius Machabæus munerati fuerant, dimidium nempè pedagii ex jure Plateæ, portorii, & aliorum redditeum dictæ Civitatis, dimidium etiam portus Bradani, & Basenti, Salinæ, & Terratici ex latifundiis Bradanum inter, ac Salandram positis. Huicque Diplomati primus subscripsit Raynaldus Tarentinus Præsul, ille idem, cui Radulphus Machabæus (c) Casale donaverat S. Theodori, quod proindè de honore Montis Caveosi dicitur fuisse (d) ab Henrico VI. anno 1196. Et hinc habetur, perperam ab Ughellio asseri Raynaldum objisse circa annum 1119., eo ductus argumento, quod Joannes Juvenis (e) asseruerit ab anno 1107. ad annum 1119. extare de Raynaldo monumenta in Archivo Archiepiscopali. Objit igitur Raynaldus post annum quidem 1124., sed ante annum 1126., (ut mox dicetur) eique suffectus fuit Gualterius, à Constantia pluribus muneribus, teste ipsomet Ughellio, donatus, post Archiepiscopum signarunt privilegium Constantia, & Bohamundus.

Constantia Bohamundi Uxor moritur.

Sanè Constantia Emmæ Comitissæ ætate suppar, & pietate æqualis, Philippo Francorum Rege, & Berta Filia Comitis Frisiæ, & Hollandiæ Parentibus nata, Ugoni Tre-

(a) Chron. Casinen. lib. 4. cap. 49.
(b) In Appendice to. 5. Annal. Mabill. num. 53.
(c) Archiv. Ecclesiæ Tarentinæ.
(d) Ughell. to. 9. in Tarentinis.
(e) Lib. 8. de Antiquit. Tarent.

Trecensi Comiti primum nupsit; sed ob consanguinitatis impedimentum toro separata, felici tandem conjugio (a) anno 1106. Bohamundo Viscardi filio, Principi Antiochiæ, Tarenti, Barij, & aliorum locorum, copulata est, & Marito, cui filium æquivocum peperit, superstes, in fine sequentis anni 1125. vivere desiit, quod duo Diplomata (b) Monasterio Carbonensi indulta declarant, quorum primo expedito mense Septembris anni 1115., quo Scanzanæ, & Policorii latifundia conceduntur, subscripsit Constantia, & Bohamundus filius, alio verò mense Januarii sequentis anni 1126., Bohamundus jam defunctam dicit suam Matrem Constantiam, quæ Tarenti Ecclesiam S. Bartholomæi erexerat in sacrum Parthenon ex consensu Raynaldi Archiepiscopi, etiam tunc (ut ibi dicitur) mortui. Et hæc duo Diplomata, sicut & illud Caveosani Monasterii, locum, ubi data sunt, non exprimentia, ab uno, eodemque Notario Michaele exarata fuere, quamvis illa duo Carbonensi græco Idiomate conscripta sint, & epocham referant non vulgarem Dionysianam, sed Constantinopolitanam, a Græcis vulgò usurpatam, in qua annus Christi primus juxtà receptam à latinis Dionysii Exiqui supputationem in annum Mundi 5508. incidit, ita ut primum Carbonense documentum editum dicatur anno 6633., alterum verò 6634.

Nec itidem Bohamundus Junior qui a Constantia Matre piè educatus in optimæ indolis Principem adoleverat, diu eidem superfuit, Tarento enim, Bario, Hydrunto, aliisque suæ ditionis Civitatibus in Apulia Romani Pontificis tutelæ commendatis, Antiocheni Principatus paterna virtute parti splendore allectus, Antiochiam profectus est; ubi Patris strenuitatem pluribus contra Turchas fortibus gestis expressit. Verùm ad quoddam Castrum recipiendum cum aliquando paucis comitatus accurrisset, inopinato in insidias lapsus, cervicibus abscissis, occubuit anno 1131.

Et Bohamundus ejus Filius.

Jam verò antè quadriennium, anno nempè 1127. Vuillelmus Apuliæ, & Calabriæ Dux, Rogerii Bursæ filius, cui

(a) S. Marta in Genealog. lib. 2. (b) Apud Santorium fol. 61. & 147.

cui anno 1111. in Ducatu ſucceſſerat, nullis liberis à Caitelgrima ſuſceptis obierat, in eo autem Roberti Viſcardi maſcula progenie extincta, ampliſſimi Ducatus hæres Rogerius Siciliæ Comes ſcribitur; qui moræ impatiens, claſſe inſtructa, è Sicilia ſolvit, Salernumque appellens, omnium conſenſu Princeps ſalutatur, deindè per Calabriæ, & Apuliæ Littora diſcurrens, Appulos ad Sacramentum ſibi dicendum compellit, captaque opportunitate abſentiæ Bohamundi ſecundi Antiocheni Principis, Tarentum, & Hydruntum expugnat, & Brundufii potitur, quod ditionis erat Tancredi de Converſano Gaufridi filii. Cum vero Caveoſum etiam divertiſſet, Guarinus Abbas rei benè gerendæ occaſionem nactus, eum pluribus Monachis comitatus

1127. Rogerius piſcandi jus indulget. adivit, ſupplex rogans, ut hominem aliquem Monaſterio donaret, quo uti poſſet ad piſcandum in Tarentino Freto. Rogerius autem gratè pièque poſtulata excipiens, Canerium Piſcatorem cum ſuis hæredibus, & familia ad piſcationis ſervitium perpetuò Monachis præſtandum addixit, dato ad hoc Diplomate, quod ſua manu, poſt Rogerium, ſignarunt Vuillelmus Archiepiſcopus Meſſanenſis, quem perperam (a) Rocchus Pyrrhus mortuum dicit anno præcedenti, Simeon Cuſentinus, & Petrus Acheruntinus, Leobrandus Epiſcopus Tricaricenſis, Stephanus Præſul, & alii, quos inter Goffridus etiam fuit Puliani.

Et ſe Italiæ Ducem nominat. In hoc autem Diplomate Rogerius ſe Ducem nuncupat Siciliæ, & Italiæ, ideſt, Apuliæ, quamvis enim Italia totus ille tractus dicatur, qui ſupero, & infero mari, ac alpibus cingitur, nihilominus ex Græcorum illius ævi dialecto Italia dicebatur Apulia, quam ipſi à Longobardis Italis Principibus vindicaverant, ut disertè Peregrinius (b) oſtendit.

Fit Dux Apuliæ. Hunc Ducis Apuliæ, & Siciliæ titulum, quem Rogerius hoc anno aſſumſerat, ægrè tulit Honorius Papa, quare icto fœdere cum Roberto Capuano Principe, Raynulpho Avellini Comite, Grimoaldo Barenſi, Goffrido Andrienſi, Alexandro Matheræ, Tancredo de Converſano, aliiſque Apuliæ Regulis, cum exercitu ad Bradanum, in

(a) Sicil. Sacræ to. 1.   (b) In notis ad Falconem an. 1124.

in loco, qui Vadus Petrosus dicitur, consedit. Verùm Rogerius in adversa Bradani parte (a) consistens, numquam pugnandi copiam fœderatis fecit, & clam Pontificem sollicitabat, ut se in gratiam reciperet, quo factum est, ut sensim Pontificio exercitu dissoluto, Honorius Beneventum se receperit, & cum Rogerium vestigiis insistentem haberet, Apuliæ Ducem, Appulis Dynastis incassum reclamantibus, per vexillum instituit ad Pontem Calori propè Beneventum (b) cctava Assumptionis B. M. V. anno 1128.

Matthæus, & Angelus Barenses Archiepiscopi Privilegium concedunt.

In hoc armorum strepitu, quo tota Apulia quatiebatur, otiosus Domi non perstitit Guarinus Abbas, sed sui Monasterii commodo sedulus inserviens, ea omnia, quæ ab ipso Barii, & in Barensi Diœcesi possidebantur, confirmari curavit à Matthæo Archiepiscopo, qui ex Abbate S. Laurentii de Aversa Ordinis S. Benedicti ad Barensem Cathedram evectus ànno 1126., non adhuc expleto triennio vivere desiit, eique statim Angelus suffectus est, qui Prædecessoris pietatem æmulatus, primò sui Pontificatus anno præfata Monasterii jura suæ auctoritatis calculo firmavit. Hic autem cum animo esset inconstans, & ambitionis æstu laboraret, ad Rogerii gratiam aucupandam, paulò post Anacleto Pseudo-Pontifici obedientiam profitetur, quo facto ab Innocentio secundo infulis privatur, & alter, Joannes nomine, Archiepiscopus Barii decernitur. Tandem pace inter Innocentium, & Rogerium restaurata, Angelus, & Joannes scelestissima capita, fœdus etiam percussere, & uterque simul ingenti scandalo, sola Rogerii auctoritate, Ecclesiæ Barensi præfuit usque ad annum 1151., quo ab Eugenio tertio expulsi sunt, ut indigni, & alter Joannes in eorum locum institutus. Mirari autem subit, vigente in Ecclesia Barensi tam gravi scandalo sub Angelo, & Joanne, quos Procos dixeris, non Præsules, adhuc tamen fidelium pietatem non refriguisse, tunc enim præter alios, etiam Robertus (c) Dominus medietatis Nohæ, & filius Guidelmi Caveosani plura suæ munificentiæ exhi-

 buit

(a) Celesinus l.b.1.
(b) Falco.
(c) Ughell. in Baren.

buit in Ecclesiam S. Nicolai argumenta.

Rogerius Rex proclamatur.

Sed ad Rogerium regrediamur, qui Ducis titulum fastidiens ad regale fastigium conscendere meditabatur, nec in aula defuere, qui Principem suopte ingenio currentem impulerint, quare anno 1129. Idibus Maii Præsulibus, & Baronibus plaudentibus, & frequentissimo Populo felicia deprecante, Panormi Rex proclamatur, statimque ad res Apuliæ componendas è Sicilia solvit, & Brundusio incassum obsesso Montem Altum, & Rubium cepit, & cum armorum impetum ulteriùs esset prolaturus, Apuliæ Reguli, quos inter Grimoaldus Barii Princeps, Tancredus Conversani, Alexander Matheræ, & Goffridus Andriæ Comites, ac deindè Raynulphus Avellini itidem Comes viribus impares, pacem ab eo impetrarunt, unde cum totam Apuliam Rogerius subegisset, Tarento solvens, Panormum regressus est. Verùm quia regales fasces sine Romani Pontificis licentia assumserat, nec sperabat ab Innocentio secundo, qui Honorio secundo successerat, id se impetraturum, Anacletum Pseudopontificem contra Innocentium à Cardinalibus nonnullis creatum, & sibi arcta affinitate conjunctum, utpotè cujus sororem duxerat, sibi pro Pontifice habendum statuit, quo beneficio Anacletus obstrictus, Rogerium regem utriusque Siciliæ (nomen tunc primo (*a*) invectum quamvis alii (*b*) aliter opinentur) quinto Kal. Octobris anni 1130. pronunciat, Cardinalemque Comitem in Siciliam legat, à quo Rogerius die Christo nascenti sacro in regem inungitur. Nec umquam adduci potuit, ut ab Anacleti obedientia discederet, & Innocentium, quem totus christianus orbis Pontificem habebat, excoleret, nihili pendens ancipitem belli aleam, quam subire coactus est. Quamvis Brundusium, quod Tancredi Conversanensis (*c*) præsidio tenebatur, mari, terraque cinctum subegisset, Bariumque quindecim dierum obsidione expugnasset, capto Grimoaldo Principe cum uxore, & filiis, quos omnes vinculis onustos in Siciliam misit, attamen ad Sarnum Fluvium in Picentinis octavo Kal. Augusti

(*a*) Pyrrhus in Genealog. rolo primo.
(*b*) Giannatas. Hist. Neapol. in Ca. ( ) Falco sub an. 1132.

gusti anni 1132. magna clade à Raynulpho Fœderatorum Duce affectus, fugam capessens, in Siciliam ad reparandas copias trajecit.

Præterea hoc eodem anno 1132. mense Aprilis Guarinus Abbas confirmanda curavit ab Herberto Tricaricensi Episcopo, qui in Ughelliano syllabo desideratur, omnia jura, ac bona ad Ecclesias illas spectantia, quas Monasterium ex Umfredi, & aliorum Principum munificentia possidebat, & etiam nunc tenet in Pagis Hostiliani, Ciriliani, & Gurgulionis Tricaricen. Diœcesis. Qui quidem Herbertus omnium earum Ecclesiarum jurisdictionem à se, suisque successoribus abdicans, in Guarinum, quem utilem, ac fidelem in multis fuerat expertus, & in Abbates pro tempore futuros transmisit, specialiter eorum bonorum memoriam ingerens, quæ Guidelmus Ciriliani Dominus (Umfredi certè Caveosani filius) Ecclesiæ S. Nicolai Hostiliani largitus fuerat coram Petro Tricaricensi Præsule suo Prædecessore, qui etiam in Ughelliano Indice hujus Instrumenti beneficio poterit adjungi.

1132. Herbertus Tricaricen. Episcopus Privilegium con cedit.

Sequenti anno Rogerius maximo apparatu instructus, Pharo transmisso, in Apuliam descendit, quo audito Alexander Matheranus Comes, timore percitus, relicto Matheræ ad præsidium filio Loffrido, ad Raynulphum Avellini, Fœderatorum Ducem suppetias petiturus confugit. Sed cum Rogerius mira armorum felicitate omnia Matherani, & Andriensis Comitatus oppida (a) subegisset, nempè Aquambellam, Coratum, Barulum, Minerbinum, Cryptolas, & plura alia, tandemque Matheram arctissima obsidione cinctam, cum Loffrido, ob Populi perfidiam, obtinuisset, Alexander animo dejectus, & nedum Comitatus, sed etiam filii amissi dolore actus, in Dalmatiam abiit, ubi in latrones incidens, omnibusque bonis spoliatus, Aulone in summa egestate vitam transegit, vel ut alii malunt (b) apud Raynulphum exul naturæ debitum persolvit.

Rogerius coram Apuliam subigit.

Rogerius hoc successu elatus, Armentum, cui Robertus Alexandri itidem filius præsidebat, obsedit, oppidoque

Pluresque Comites in Siciliam vinctos mittit.

(a) Celesinus lib. 2.

(b) Falco ad annum 1133.

doque in poteſtatem redacto, Robertum in Siciliam, quo Fratrem Loffridum tranſmiſerat, vinculis traditum miſit, quam fortunæ atrocitatem plures quoque alii Apuliæ Reguli ſubire coacti ſunt, quorum præcipui fuerunt, Goffridus Andrienſis, & Tancredus Converſani Comes, ille Anſæ, ubi Alexandri etiam Theſaurus cuſtodiebatur captus, iſte vero in oppido incluſus Montis Piloſi, (perperam Montem Petroſum (a) in Rogerii fide adhuc manentem dixit Ordericus) quo Matherâ confugerat, ſimul cum oppido, quod igni ſuccenſum eſt, in victoris manus devenit. Eodemque impetu, captis Vigiliis, Tranoque obſeſſo, cujus turres ſubruit, Caſtrum in Barenſi Civitate ad Cives in officio continendos extruxit, deindè Trojam divertens in plures Caſales eam diſpeſcuit, Aſculoque potitus, Gravinam ſe contulit, ubi paululùm moratus, Salernum digreſſus eſt, gaudens totam Apuliam in poteſtatem feliciter redactam, Reguloſque præcipuos in Siciliam amandatos, ubi carceris ſqualore enecti ſunt. Et quidem horum loco plures ſibi fidos ſuffecit, vel etiam ſanguinis neceſſitudine conjunctos, novo tamen invecto jure, ut ipſi non ampliùs, quemadmodum antiqui Comites in allodium, ſed in feudum, & precario ſolum nomine ditionum ſuarum loca poſſiderent; hinc ceptum illud, communiter deindè in publicis documentis uſurpatum, & quod in conceſſione Roberti filii Guidelmi Machabæi anno 1137. factum legimus: *Robertus gratia Dei, & Sereniſſimi Domini Noſtri Rogerii dominator medietatis loci Nobæ*.

Gaufrido Gaveoſum in feudum concedit. Et hujus ſanè conditionis fuere tùm Gaufridus Caveoſi, & Converſani Comes, Rogerii Regis Pronepos, utpotè qui filius fuit Sylveſtri, & Nepos Gaufridi de Raguſia, quem Rogerio Boſſo Eremburga ſecunda ejus uxor pepererat, tùm Adam ejus Gener, cui Matheranum Comitatum largitus eſt, & cui, in Siciliam tranſfretaturus, exercitum commiſit, ut ab hoſtilibus incurſibus Campaniam defenderet, quam ſimul cum Samnio poſt Apuliam devictam Rogerius ſui juris fecerat, Sergiumque poſtremum Neapolitanorum Ducem adegerat, genibus flexis ſe

(a) Sub an. 1134.

se ligium profiteri. Et quamvis paulò post Lotharii Imperatoris impetum sustinere nequiverit, iterumque fuerit profligatus à Raynulpho Avellini Comite, quem Innocentius secundus Apuliæ Ducem pronunciaverat, attamen post discessum Imperatoris, & Raynulpho è vivis sublato, amissa statim recepit. Intereà cum Anacletus fatiscessisset, & Victor eidem subrogatus infulas ultrò resignasset, Rogerius sua sponte fasces anno 1139. Innocentio, quem cuncti fideles Pontificem venerabantur, quemque captiuum in castris habebat, submisit, & obedientiæ præstitæ amplissimum præmium retulit, regium utriusque Siciliæ titulum, sub annuo tamen tributo sexcentum schifatorum; genus monetæ tunc temporis usu receptæ.

Ad hæc autem tempora Petrus Acheruntinus laudandæ à nobis memoriæ Præsul decessit, & Durandum sortitus est anno 1142. successorem, cui post novennium Robertus ab Eugenio tertio est subrogatus, & hic per viginti sex annos Acheruntinam Cathedram moderatus est.

Ceterū Rogerius pace firmata in toto eo terrarum tractu, quem antiqui Apuliam, nos Neapolitanum Regnum vocamus, in Siciliam transfretavit, & Panormi, tunc utriusque Regni Principe Urbe, consedit, quo Radulphus constantis Vir animi in Guarini jam demortui locum Abbas Caveosi cooptatus, anno 1145. se transtulit, Regem supplicaturus pro facultate piscandi, cujus precibus Rex annuens, Diploma mense Julii conscripsit, quo facta est Monasterio potestas navim piscatoriam in utroque Mari Tarentino detinendi ad Abbatis, Monachorumque mensam piscibus instruendam, absque ulla vectigalium solutione, & jus tributum est, hanc piscandi facultatem cum eadem immunitate aliis locandi, & sub hasta vendendi, hujusque navis conductor ab omnis servitii præstatione immunis jubetur, dummodo non sit Regis Angarius, vel de genere Angariorum, qui nempè servitio personali præstando forent obnoxii, & quos nunc Ballivos vocant, cujusmodi erant decem homines Caveosani singulis annis Monasterio addicti, pro quibus modo cum Universitate transactum est in

1145. Jus piscandi iterum confirmat Radulpho Abbati.

quin-

quinquaginta scuta annis singulis solvenda : In eodem præterea Diplomate Canerius Piscator cum tota sua familia jam Monasterio donatus, iterum ejusdem servitio addicitur. Porrò ad hanc usque diem Monasterium immunitate fruitur solvendi Tarentinis Quæstoribus vectigal pro ea piscium quantitate, quæ in Monachorum mensa insumitur, reliqua verò temporum injuria amissa sunt.

1146. Et Privilegium à se priùs collatum. Antequam vero Radulphus Panormo abscederet, utillimum pro Monasterio negotium peregit. Cum enim Rogerius ad regiæ suæ Potentiæ, supremique dominii ostentationem legem sanxisset, quæ in hæc verba, tùm alibi, tum in Diplomate Monasterii S. Mariæ Calabrorum (a) refertur: *Omnia sigilla Ecclesiarum, caterorumque fidelium Regni nostri renoventur, & ostendantur in lucem, atque corroborentur ab altissima Majestate nostra*: Abbas rei benè gerendæ opportunitate usus, illud primo Privilegium confirmandum protulit, quod ipsemet Rogerius, dum Comes esset anno 1124. indulserat, cumque res ex voto cessisset, impetrato à Rege Diplomate anno 1146., mense Septembris, ipse fidentior factus, omnes alias membranas in medium attulit, quarum sinceritate comperta, & præclarè laudata, aliud eodem anno Rogerianum rescriptum obtinuit, quod omnium Privilegiorum Monasterii

Et quæ ab aliis fuerant indulta. Breviarium est locupletissimum. In eo enim omnia præcepta ab Umfredo, Radulpho, Emma, Rogerio de Montibus cum Juditha ejus uxore, & ab aliis conscripta Rogerius rata esse jubet, ac firma, & omnia bona, & jura ad illum diem acquisita, vel imposterum justo titulo acquirenda confirmat, & Monasterio in perpetuum habenda indulget *finè ullo servitio*: Qua phrasi omne jus feudale excluditur, adeoque bona omnia, quæ Monasterium retinet, non solum à primis largitoribus libera, & immunia concessa sunt in allodium, sed etiam ab eo, qui omnium primus in hisce Regionibus Regni leges, & feudale onus invexit, hoc Diplomate nulli servituti obnoxia statuuntur.

Et hinc etiam factum est, numquam in feudorum Regestis (Quinterniones Regiæ Cameræ vocant) Caveosani

Cæno-

(a) Ughell. tom. 7. in Archiep. S. Severinæ.

Cœnobii pagos ; ac latifundia conscripta fuisse ; ut enim recentiora prætercam , Catalogus (a) sub Rege Vuillelmo secundo confectus , & sub Roberto Andegavensi repetitus , quamvis omnia Ecclesiarum , ac sæcularium feuda recenseat , nedum nobiliora, pro quibus plures milites debebantur, sed etiam feuda pauperrima (ut ibi vocantur), quorum utiles Domini se ipsos in expeditione militari dare cogebantur , & ipsa quoque feuda , quæ tenuissimum tantùm fundum haberent , nihilominus quando feuda in eo describuntur Caveosani Comitatus , nullam ingerit mentionem de Abbate Caveosano , & de Monasterii latifundiis , ac Casalibus . Porrò hæc feuda ad dictum Comitatum spectantia numerantur : S. Maurus feudum sex militum , Salandra trium militum , Gurgulio duorum militum, Petra unius militis , Petrolla unius militis, Castellum Roccæ unius militis , Castellio unius militis , Mons Albanus quinque militum, Cirilianum unius militis, Cracum , & Gagnanum quatuor militum , Camarda , & Ferrazzanum duorum militum , Millia quatuor militum , Garagusa unius militis , Pullanum unius militis , Acceptura unius militis cum dimidio , Pulianum unius militis , & feuda in Anglono sex militum , in Pomarico trium militum , Turso unius militis , & feudum Johi unius militis, quod tunc possidebat Persilingus de Principatu Tarenti . Quara ex feudis Caveosani Comitatus militum 46. $\frac{1}{2}$ cogebantur feudatarii in militari expeditione tribuere cum augmento milites 91. , & servientes 108.

Cum im-munitate à servitio feudali.

Cum ergo Rogerius , primus è Nortmannis Neapolitanus Rex , Bona Monasterio in allodium jam concessa , sine ullo servitio esse jusserit , & alii Nortmanni idem servaverint, nec non Suevi , & Andegavenses , ut ex præfato Catalogo liquet , & ex serie feudorum sub Friderico secundo , Manfredo , & Carolo primo , deridiculus erit , qui Caveosani Monasterii Bona feudali servituti supposita somniarit . Nec minus esset ridendus , qui hoc Rogerianum Diploma, uti falsum traduceret , quod mensem, aut diem , quo scriptum fuit , non exprimat , cum innumera hujus-

(a) Borrellus in Catalogo Baronum.

hujusmodi antiqua monumenta extent apud (a) Authores, in quibus vel dies, vel mensis, aut annus, & locus reticetur. Immò in hisce tribus Diplomatibus hoc biennio concessis, ne ipse quidem Rogerius subscripsit, quemadmodum nec subscripserat Privilegio Carbonensi (b) anno 1132. dato, nec instrumento (c) in favorem S. Guilielmi Vercellensis expedito.

Rogerius moritur.

Cæterum Rogerius triumphatis omnibus Regulis, qui in eum ausi fuerant insurgere, Sarracenisque in ipsa Africa deucitis, & ad annuum tributum pendendum adactis, anno 1145. in Emanuelem Græcorum Imperatorem, injurias Latinis Principibus ab eo illatas ulturus, armorum impetum vertit, & capta Corcyra, ac pluribus Peloponnesi clarissimis Urbibus, in ipsam Imperii arcem Constantinopolim movit, cujus suburbia diripuit, & ab Imperialis Palatii Horto sua manu poma decerpsit. Demùm ad pacis studia conversus, anno 1154. Panormi diem ultimum clausit, militari gloria, & civili prudentia, omnibusque regiis dotibus clarissimus.

Vuillelmus Malus subsequitur.

Defuit tamen optimo Principi ad cumulum felicitatis tantæ virtutis hæres, acerbo siquidem funere sublatis aliis filiis, quos inter Rogerius natu maximus præclarissimis animi dotibus præditus eminebat, Vuillelmus primus à paterna virtute degener, Regnum obtinit, cui triste Mali agnomen propria morum improbitas indidit, & in Adrianum Pontificem perfidia, quam deindè utcumque diluere studuit non vulgaribus in Alexandrum Tertium officiis.

1160. Joan. Abbas Azoni Ecclesiam S. Martini concedit.

Sexto hujus Vuillelmi anno Joannes primus Abbas Caveosanus, qui Radulphi mortui sedem conscenderat, ex consensu Philippi Prioris, & totius Conventus, Ecclesiam S. Martini de Hostiliano dono dedit Azoni Canonico S. Sepulchri Hierosolymitan, & Priori Ecclesiæ Baruli, qui se, suosque successores obstrinxit ad solvendam die S. Michaeli sacro, singulis annis libram unam incensi. Et ut grati animi vicem Monasterio rependeret, Caveosanos

Mona

(a) Ughell., Pyrrhus, Bullar. Casin., Baronius &c.

(b) Santorius fo. 52.

(c) Collenuc. Hist. Neapol. lib. 3.

Monachos ad piorum operum communionem admittit, quæ in Ecclesia S. Sepulchri Hierosolymis perpetuò facta fuerint, & iisdem iter agentibus paratum Hospitium, ubicumque præfati sodalitii domicilia paterent, pollicitus est. Ex hac autem liberali à Joanne primo facta concessione Ecclesiæ S. Martini, quam ad hanc usque diem equites Hierosolymitani possident, jurgium exarsit anno 1162. cum Episcopo Tricarici jura Monasterii invadente, quod tandem communi amicorum consilio, certis sub conditionibus, fuit extinctum.

1162. Et jurgium compon.

Hisce etiam diebus Caveosanus Comitatus ex Nortmannorum Gente, penes quam centum circiter annos steterat, dilapsus est, Loffridus enim, seù Goffridus Comes Montis Caveosi, & Conversani, Vir (ut de eo loquitur (a) Falcandus) summæ liberalitatis, & armis eximius, sed mobilis ingenii, cum in Sicilia Nethum, Sclafanum, & Caltanixettam possideret, & cæteris Regni Dynastis præstaret, à Maone Architalasso hominum scelestissimo, & Vuillelmo Malo, cui à secretis erat, simillimo, in Regem sollicitatus, assentire se finxit, eo animo, ut proditionis auctorem deferens, digno supplicio submoveret. Verùm eadem ipsa arte à Maone delusus, Buteræ cum aliis prætensæ perduellionis consciis obsidetur, & deditione facta, ea lege, ut tota Sicilia exularet, dum Messanæ Navim præstolatur, à regiis militibus inopinato comprehensus, Panormum ducitur, & carceri mancipatur, tandem Maone agente, luminibus orbatus, miserrimè defunctus est post annum 1166., tribus filiis relictis, nempè Sylvestro Ragusii Comite, Raynaldo Catanensi Monacho Ordinis S. Benedicti, & Desiderata Bartholomæo de Lucy nupta, quibus paterna hæreditate fraudatis, quamvis sanguinis affinitate Regem attingerent, Caveosanum Comitatum adeptus est homo hispanus, Rodericus (b) Garziæ Navarræ Regis ex Pellice filius, qui in Siciliam cum Margaritha ejusdem Regis Navarræ filia, & uxore Vuillelmi primi appulsus, Henricus imposterum Reginæ sororis jussu vocitatus est, cum Roderici nomen barbarum in Sicilia videre-

Loffridus Caveosi Comitatu privatur.

Et Henricus hispanus fit Comes.

(a) Fol. 645.

(b) Fazzellus.

deretur. *Hic Vir* (ut habet Falcandus) *statura pusillus, barba rarissima, subpallida nigredine deformis, indisertus, elinguis, omnium nescius, praterquam ludi Alearum, & Tessera*, Uxorem duxit quandam filiam notham Regis Rogerii, dotisque nomine omnia, quæ Gaufridus possederat, obtinuit.

1174. Alexander Tertius usum Pontificalium indulget Alferio Abbati.

Sed ad domesticam historiam nos revocat Alferius Abbas, cui Monachorum suffragio Monasterii regimen post obitum Joannis primi delatum fuerat, hic enim divino cultui apprimè deditus, & rei familiaris haud negligens, nihil antiquius habuit, quam præfecturam sibi concreditam novis prærogativis honestare, quare Zachariæ Notarii Regii in Monachos egregiè affecti usus benevolentia, ejus industria ab Alexandro Tertio, cui Zacharias erat acceptus, Diploma anno 1174. impetravit, quo Cænobium sub S. Sedis patrocinium recipitur, laudantur prætereà, rataque habentur omnia jura, consuetudines, immunitates, libertates, omniaque bona, nedum concessa ab Archiepiscopis, Episcopis, & à Comitibus Umfredo, Goffrido, Radulpho, & Emma, ac à Rogerio Rege, sed etiam ab aliis imposterum concedenda, quadragenariæ consuetudinis commodum indulgetur, & plurium Ecclesiarum tituli sigillatim recensentur. Sed ne Pontifex videretur magis Monasterii commodo, quam Ecclesiæ cultui prospexisse, Alpherio Abbati, ejusque successoribus regularibus concedit Mitræ, & Anuli insignibus uti posse in diebus dominicis, & aliis solemnitatibus, in supplicationibus Monasterii, in synodis Diæcesanis, ac pronvincialibus. Et quidem hunc Pontificalium vestium ornatum quibusdam Abbatibus ex S. Sedis indulgentia ab antiquissimis temporibus concessum, plura vetera Diplomata (*a*) ostendunt, præcipuum tamen illud est à Thudone Archiepiscopo datum Abbatibus Monasterii S. Ambrosii Mediolani anno Christi 866., ut juxtà priscam consuetudinem (verba sunt Thudonis) *diebus Dominicis, ac solemnitatibus indutus* (*Abbas*) *Sandaliis caterisque episcopalibus ornamentis in sua Eccle-*

(*a*) Baron. an.34., & 57., Raynald. ann.1199.

Ecclesia divina officia peragat &c. quamvis non ignorem de hujus Diplomatis integritate Mabillonium (*a*) nostrum in suis annalibus subdubitasse.

Scio recentibus sacræ Congregationis rescriptis ad certos dies, certisque limitibus Pontificalium ornamentorum usum Abbatibus circumscribi, inde tamen nullum creari potest præjudicium iis Abbatibus, quibus ad designatos, ac certos dies specialiter, & non indefinitè, aut communicationis tantùm privilegio præfatus usus permittitur (*b*), uti cautum legimus in decreto Sacræ Congregationis Rituum die 20. Julii anni 1660., in cujus calce post injunctam executionem decreti anno præcedenti editi, quo usus Pontificalium Abbatibus ad tres tantùm singulis annis dies festos permittitur, hæc subduntur, *Salva quavis contraria, verbaliter tamen expressa, dispositione privilegiorum particularibus Monasteriis Congregationis Casinensis concessorum*. Et quod hic pro omnibus Monasteriis statuitur, jam specialiter cautum fuerat pro Monasterio Cavensi in eodem decreto, in responsione ad quartum. Quin etiam hoc notatum velim, Caveosanos Abbates, nedum diebus solemnibus, & Dominicis, sed etiam pro-festis, dummodo aliqua in iis solemnitas peragatur, uti esset publica supplicatio, Reliquiarum translatio, & si quæ alia sint hujusmodi, posse Pontificalibus insignibus uti. In omnibus dictis festis.

Indulsit præterea Alexander Tertius, ut tempore generalis Interdicti divina officia à Monachis peragantur Januis clausis, submissa voce, & non pulsatis Campanis. Tandem jubet, ut omnia Monasterii jura sarta tecta habeantur, reservata Sedis Apostolicæ auctoritate, & debita Episcopo Diæcesano reverentia. Et idcircò omnes cujuscumque gradus existant, & conditionis, qui Monasterio inferre audeant molestias, vel ejus jura violare, aut bona surripere, tertiò monitos, potestatis, & honoris prærogativa privat, sacris interdicit, divinique judicii ultioni permittit, benè vero iis apprecatur, qui Monasterium beneficiis, ac favoribus prosequuntur. Dato ad hoc Diplomate Et alia pluta adjicit beneficia.

(*a*) Tom.3. fol.89.

(*b*) Card. de Luca lib.3.p.2.disc.15. de præeminen.

te (*a*) Ferentini Tertio kal. Januarii; anno sui Pontificatus 16., cui plures S. R. E. Cardinales calculum præbuere, & anno sequenti 1175. idem privilegium nova editione fuit repetitum, in quo Ecclesiæ Monasterio subjectæ ultra quadraginta recensentur. Sed quia his diebus Ecclesiam S. Reparatæ, & alias Gurgulione sitas, Robertus Britto invaserat, & Monasterii Colonos contumeliis, & verberibus affectos expulerat, eum Alferius Abbas, judicio Tursii primum anno 1176., & Craci iterum instituto, judicum auctoritate implorata, studuit compescere.

1175. Et duas supra quadraginta Ecclesias Monasterii recenset.

1176. Alferius Ecclesias Gurgulionis recuperat.

Biennio deindè elapso, nempè anno 1178. ad Acheruntinam Cathedram Alexander Richardum evexit, qui septimo sui Præsulatus anno morte præventus, Petro secundo sedem cessit, huicque post decennium alter Petrus suffectus, Romæ anno 1196. consecrationi Ecclesiæ S. Laurentii in Lucina interfuit.

Non diù tenuit Caveosanum Comitatum Henricus Navarrus, Reginæ namque Margarithæ favore plus æquo elatus, defuncto Vuillelmo primo Rege, in Stephani Archiepiscopi Panormitani necem cum quibusdam Siculis (*b*), & Calabris conspiravit, insidiis autem detectis, jussu Vuillelmi secundi, qui Patrem post tredecim annos exactos in Regno excepit, carceri mancipatus est, & paulò post solum vertere coactus, in Hispania exulavit. Turbata deindè Regni Siciliæ pace post Vuillelmi secundi mortem, & magnatibus in factiones, & in varia studia abeuntibus, qui Tancredo Rogerii Regis Notho adhæserant ab Henrico VI. Imperatore, Constantiæ Uxoris jura armis propugnante, subacti, feudisque mulctati, iis locum, ditionesque cessere, qui Victoris fortunam secuti fuerant. Hac autem Reipublicæ tempestate fortasse absorpto Henrico Navarro, quem ab hispanico exilio revocaverat Vuillelmus, Ugo de Macha Caveosi Comes emersit, Henrico VI., à quo Hydrunti Justiciarius, seù Præfectus fuerat institutus, familiaris. Et hic porrò ex iis, qui Caveosum fiduciario jure, & in feudum à Regibus tenuere, primus occurrit, qui in nostro Cænobio beneficiis, ac gratiis deme- rendo

Henrico Comiti Ugo de Macha sufficitur.

1195. Qui privilegia Michaeli Abbati confirmat.

(*a*) Bullar. Casin. const.186. p.2. (*b*) Carafa Hist. Neap. lib.3.

rendo inclaruerit, precibus enim Michaelis primi nuper in Abbatem suffecti, qui cum Alferio prædecessore anno 1160. donationi Ecclesiæ S. Martini subscripserat, permotus Ugo, omnia antiqua privilegia, & concessiones suo assensu confirmavit, & veteribus recens id beneficium adjecit, ut nempe Monachi in Cœnobii utilitatem converterent illorum dierum servitium (*operas diurnas vocat*), quod extranei Messores ad Segetes Monasterii demetendas conducti, ex consuetudine (abusum meritò dixeris) tunc temporis vigente, præstare tenebantur in commodum Curiæ Comitum, & demùm omnimodam libertatem, & immunitatem ab antiquis Principibus donatam hominibus Monasterii, nova concessione ratam esse jubet.

Et licet in hoc Diplomate anno 1195. exarato, Ugo se *de Micha* cognominaverit, Tomacella tamen (nisi error sit in exemplato) (a) ab Henrico VI. nuncupatur, in quodam Diplomate Angelo Terentino Archipræsuli eodem anno concesso, in quo Terram Appii à Gervasio Archiepiscopo ante paucos annos emptam confirmat, quod ipsum præstitit etiam Constantia Augusta in alio Diplomate anno 1198. exarato, non tamen mense Decembris, uti legitur in Ughellio, Constantia enim præcedenti mense jam diem clauserat extremum, ibique hæc habet: *Concedimus, & confirmamus Terram Appii, & Casale S. Petri cum omnibus &c., quam Sibilia Domina ejusdem loci ante adventum nostræ sublimitatis Ecclesiæ Tarentinæ vendidit, quam venditionem Vir suus, qui tunc absens fuerat, postmodum ratam habuit, & pretii partem accepit, nec liceat Comiti Montis Caveosi, qui nunc est, vel pro tempore fuerit, occasione, quod Terra ipsa fuerit de honore M. Caveosi, sivè Sibiliæ Viro, & hæredibus suis &c.* ex quo conjicio, Sibiliam Uxorem Henrici Navarri fuisse, quæ Appium cum Casali S. Petri Gervasio vendiderit, cum Henricus, uti dictum est, in Hispania tunc exularet.

Tomacella etiam nominatur.

Constantia autem Augusta Marito mortuo Siciliæ Regnum moderabatur, illudque sibi, suoque filio Friderico confirmandum curavit ab Innocentio Tertio Romano Ponti-

Raynaldus eligitur Archiepiscopus Acheruntinus.

(a) Ughell. to.9. in Tarent.

Pontifice, Clientelæ, & Homagii sponsione præstita, & nonnullis conditionibus adjectis, quarum ea fuit præcipua: *Ut electiones ad Ecclesiasticas dignitates canonicè fierent*. Hinc plures in utroque Regno pietate, ac eruditione commendati ad Infulas evecti sunt ab Innocentio, qui eodem anno 1198. mense Martii Raynaldum S. R. E. Procancellarium Acheruntinæ Cathedræ præfecit, eumque impensè laudat datis ad Acheruntinos, (*a*) ad Matheranos, & ad suffraganeos Epistolis, & ejus etiam prudentiæ plura expedienda commisit, inter quæ illud fuit, ut si expediens videretur, Abbatiæ Casæmarii propè Verulas Ordinis Cisterciensis subjiceret ad petionem R. Comitis Liciensis Monasterium Genusii *ob Monachorum nigrorum incuriam vix sufficiens quatuor Fratres tunc alere*, cum antea vel solius Fundatoris S. Joannis Matherani (*b*), Abbatis Pulsanensis fama celebre fuerit, & divitiis affluens.

Constantia Augusta moritur.

Eodem anno 1198. Constantia fatali morbo (*c*) laborans, Innocentium Romanum Pontificem Siciliæ Bajulum, seù Curatorem, & filii Friderici adhuc impuberis Tutorem scripsit. Innocentius vero, ut Regnum suæ fidei commissum à Tyrannide Marcualdi vindicaret, Jordanum, & Gregorium Cardinales in Siciliam legavit, destinato etiam cùm instructo exercitu Jacobo Mareschallo suo sobrino, quem Siciliæ Primores deindè ob egregiè, ac strenuè navatam Reipublicæ operam, Comitatu (*d*) Andriensi donarunt, & Gualterium præterea Drojanum Præsulem Regis Cancellarium, diris devotum, in ordinem Pontifex redegit, quia tyrannide affectata, suos tantùm familiares Regis servitio destinabat, & omnia publica munera turpiter nundinans, etiam Comitatus, & Dynastias, antiquis Toparchis expulsis, ad suum placitum largiebatur.

In hac autem totius Regni perturbatione, Ugonem de Macha, seù Tomacellam exautoratum suspicor, nam anno

(*a*) Epist. Innoc. l. 2. fol 217. 480. & seqq. Edit. Venet. 1578.
(*b*) Ad diem 20. Junii apud Bollandum.
(*c*) Baronius ad an. 1186.
(*d*) Raynaldus an. 1200.

no 1200. Jacobus Sanseverinius Tricaricensis Comes, & 1200.
Apuliæ, & Terræ Laboris Logotheta, Caveosani Comitatus potiebatur, qui prædecessoris studium, ac pietatem æmulatus, cum filio Roberto Viscomite, & Comite honoris M. Caveosi, mense Januarii Ind. tertia, quemdam Furnum Monasterio adjacentem Maurino Abbati, qui Michaelem nuper defunctum exceperat, largitus est, cum potestate panes inibi coquendi, quod etiam ante actis temporibus à Monasterio factitatum fuisse profitetur, mulcta contra Bajulos, aliosque Curiæ Ministros indicta, si quid hoc nomine præsumpserint exigere.

Jacobus Tricaricen Maurino Abbati aliqua largitur.

Porrò hoc eodem anno 1200. vita functo Raynaldo, sufficitur in Acheruntino Præsulatu Andreas Acheruntiæ Archidiaconus, ab Innocentio Tertio favorabili Diplomate muneratus anno sequenti, & ab eodem ampliori sanè beneficio paulò post affectus, cum enim *Acheruntina Ecclesia communi tunc cum vicinis Ecclesiis* (inquit Innocentius) *gravaretur excidio, redacta in solitudinem & in diminutionem conversa*, ad ejus inopiam provido consilio refovendam, Summus Pontifex Cathedralem Ecclesiam Matheranam, quæ ab anno 1080., vel circiter, ob assertam egestatem, Archiepiscopi Acheruntini administrationi fuerat concredita, cum Acheruntina priori Cathedra perpetuo fœdere anno 1203. copulavit, hac lege injuncta, ut imposterum idem utriusque Ecclesiæ insimul esset Pastor, & Archiepiscopus.

Matherana Ecclesia cum Acheruntina unitur.

Jacobi concessioni haud gravabor donationem accensere cujusdam fundi in loco *Arena* dicto, à Stephano Bruno 1205.
Joannis filio Caveosano Cive spectatæ probitatis viro factam Cœnobio, quam Joannes secundus Abbas, Maurino Abbati jam vita functo sublectus, Joannicius Prior, Angelonus, aliique Monachi ratam, gratamque habuere anno domini 1206.

Brunus latifundium Joa: Abbati donat.

Hisce autem diebus præfatus Jacobus, filius (ut cer- 1210.
to mihi argumento videor conijcere) Rogerii Tricaricensis (a), & nepos Roberti à Lauro Sanseverinatis, Comitis Casertani, Albiriam Regis Tancredi filiam, Gual-

Jacobus aliud Privilegium concedit.

terii

(a) Ammirat. in Sansever. fol.7.,
Giannatas lib.12. in fine.

terii Brennensis relictam ; duxit Uxorem ; à qua Simeonem , & Adelitam habuit , Robertoque Viscomiti ex prima Uxore suscepto , Madoniam copulavit Albiriæ tertiam sororem . Hic anno 1210. mense Julii aliud privilegium scripsit , quo cuncta Emmæ , Rogerii , aliorumque Principum Diplomata sarta tecta haberi mandat , & hoc potissimum jubet , ut Monasterium nullis Bajulorum , vel cujusvis alterius molestiis sit obnoxium , ut homines ab Emma donati , liberi sint , & immunes , & si quæ bona fuerint distracta , & ab aliis occupata , iterum Monasterio restituantur . Et quia piissimi Comitis ea fuit sollicitudo in juribus Monasterii tuendis , ut multum in eo laborare visus sit , ne temporum injuria , vel hominum perfidia umquam ea labefactari contingeret , parum ei visum est consensum adhibuisse suæ Uxoris Elenæ , quam mortua Albiria desponderat , & Roberti , ac Gulielmi filiorum , quin etiam duos Episcopos adhibuit testes , Thomam nempè Gravinensem , & Joannem Tricaricensem , qui in Ughelliano syllabo desideratur , ut eorum dignitate , & præstantia robur privilegio adiiceretur .

1219. Andreas Archiepiscopus à quarta funerali , & à decimis Monasterium absolvit .

Paucos post annos etiam ab Archiepiscopo Acheruntino Andrea , cujus paulò anteà memini , beneficia huic cœnobio collata accessere . Hic namque feliciter elusis machinationibus quorumdam , qui eum apud Honorium Tertium multorum criminum reum egerant , suoque pristino honori restitutus , duo dedit Diplomata , alterum hoc anno 1219. , alterum in sequenti . Mense igitur Augusti hujus anni , Monasterium ob ejus antiqua privilegia immune declarat à Quartæ Funeralis , & decimarum præstatione , quæ Lateranensis Concilii nuper celebrati sanctionibus Episcopali ærario debebatur , huicque indulto præ cæteris subscripsere ex Benedictinorum cætu Joannicius Abbas S. Eustachii Matheræ , & Gulielmus Abbas Monasterii S. Mariæ de Picciano , sex milliaribus ab eadem Urbe dissiti . Et hinc virorum istud fuisse Cænobium evincitur , non mulierum , ut perperam asseruit (a) Ughellius , & ex eo Lubinus (b) ; Quemadmodum etiam Monacho-

(a) In Acherunt. (b) De Abbatiis Italiæ .

nachorum Ascetheria fuere illud S. Salvatoris de Timbaro in Agro Matherano, & illud S. Mariæ de Armenis intra ejusdem Civitatis mænia, quicquid iidem Authores in contrarium dixerint.

1220. Et Joannicio Abbati immunitates indulget.

Aliud vero Privilegium anno 1220. ab eodem Andrea Archiepiscopo ad preces Joannicii, qui ex Priore, ob Joannis secundi Abbatis mortem, infulis fuerat nuper exornatus, conscribitur, quo nedum Ecclesiarum omnium dominium Monasterio confirmavit, & immunitates, ac libertates ab Arnaldo, ut ipse dicit, sed verius à Petro Archiepiscopo indultas recenset, verum etiam Monachos ab onere exolvit pendendi oblationes, decimas, & quartas funerales, tùm Caveosi, tùm etiam in omnibus Pagis à Monasterio possessis, potestate tantummodò Archiepiscopis reservatâ Chrisma, & ordines conferendi, & reliqua peragendi, quæ muneris sunt Episcoporum pro incolis dictorum Casalium, nempè Avinellæ, S. Salvatoris, & S. Mariæ Coronatæ.

Moniales de Accon Matheram advocat.

Emicuit etiam Andreæ Archiepiscopi munificentia erga sorores pœnitentes S. Mariæ de Accon, Ordinis S. Augustini, quæ cum plures ab oriente in Apuliam destinassent sui instituti Colonias, & earum fama sanctitatis Matheranos Cives impulisset ad ipsas Civitate donandas, præstò affuit Andreas, iisdem inhabitandam permittens Matheræ Ecclesiam S. Mariæ de Nova, positam (uti antiqua instrumenta loquuntur) in saxo Barisano ad locum foveallium propè S. Blasium, quæ ab Abbate seculari tunc regebatur, pleraque etiam alia adjecit suæ pietatis argumenta, Ecclesiam nempè campestrem S. Mariæ de Balneolo, & aliam Sancti Georgii in saxo Barisano, cum Domibus, Hortis, Nemoribus, & reliquis juribus ad eas spectantibus, uti ex Pontificis Gregorii IX. Diplomate (a) habetur. Porrò Ecclesiam præfatam S. Mariæ de Nova, ad quam nostris diebus ex templo pænè diruto S. Joannis Baptistæ translatum est Clericorum Collegium, & Parochia, Moniales pœnitentes inhabitarunt usque ad sæculum quintumdecimum, quando ob bellorum metum priori domo dimis-

Quę modo Monasterium Sanctæ Marię Annunciatæ incolunt.

(a) Uhgell. to. 7. in Acher.

dimissa ; ad Hospitium ; quod jam diù intra Civitatem possederant , se contulere , quodque adhuc tenent sub invocatione Deiparæ ab Angelo Nunciatæ ; quamvis modo non S. Augustini , sed S. Dominici habitu utantur , & vitam ducant virtutum præstantia , morumque pietate conspicuam . Cum autem situs angustia , monialium numero adaucto , premerentur , circa annum 1680. à Capitulo Cathedralis Ecclesiæ locum conterminum , ponte super viam publicam ad vetus novo ædificio nectendum strato , coemerunt , quo factum est , ut pauca Eustachiani Monasterii vestigia adhuc inibi extantia pœnè sublata fuerint , & vetus Ecclesia (capitulum fuisse Monachorum aliqui autumant) in monialium Cęnaculum versa sit , quamvis constans fama habeatur , illuc B. Eugeniam Monasterii S. Agathæ , & Luciæ Abbatissam fuisse reconditam . Quin etiam nomina antiquorum Abbatum illius Monasterii ibi exarata, delata fuerunt , quæ posterorum memoriæ commendanda censui , ne penitus intereant , uti legebantur : *Isti sunt Abbates Monasterii .... Joannes , Gregorius , Paulus , Nicolaus , Laitus , Amatus , Hieronymus , Philippus , Ambrosius , Stephanus , Simeon , Rufandus , Raynerius , Bisantius , Si .... , Joannes , Robertus , Georgius , Simeon , Joannicius , Nicolaus .*

Et partem Monasterii S. Eustachii.

Cuius Abbates recensentur.

Horum autem Abbatum Stephanus Ecclesiam S. Eustachio dicatam construxit , & ab Arnaldo Acheruntino (*a*) Archiepiscopo dicandam curavit anno 1080. , Bariumque anno 1087. magna Matheranensium Civium caterva stipatus accessit , Sacra S. Nicolai Ossa recens Mirâ Lyciæ Civitate delata veneraturus , quam Stephani Religionem insigni miraculo Deus commendavit , reddito ad invocationem S. Nicolai (*b*) ambulandi usu cuidam puero , quem Matherani , impetrandæ gratiæ spe pleni , Barium devexerant , & cum anno 1093. Urbanum secundum Summum Pontificem in suo Monasterio excepisset hospitio , tandem anno 1102. , è vita discessit , successoremque habuit Simeonem , uti etiam Protospata indicat.

Alter

(*a*) Protospatha .

(*b*) Beatillus in vita S. Nicolai lib. 6 cap. 10.

Alter verò Simeon Eustachium Ammiratum cucullo donavit anno 1208., cujus successor Joannicius Andreæ Diplomati, uti diximus, anno 1219. subscripsit, & Nicolaus Abbatum in prædicta serie postremus, ille idem est, qui ex suorum Monachorum consensu anno 1223. cum Andrea Archiepiscopo, & Canonicis Matheranis transegit, permittens, ut Palatium Archiepiscopale construeretur in parte pænè diruta sui Monasterii, cujus ambitus, ut suspicari licet, à loco, in quo dictæ Archiepiscopi ædes modo extant, protendebatur per totum illud spatium, quod recens Conventui Annunciatæ accessit, & ubi ædificatum etiam fuit usque ab anno 1594. pium Conservatorium, uti vocant, Montis Pietatis. Nec post Nicolaum diù substitit in Eustachiano Cænobio regularis vitæ observatio, quapropter mensæ Archiepiscopali paulò post fuit unitum.

Sed ad res domesticas revertar oportet, quas plurimùm Joannicii Abbatis industria promovit, duplici Diplomate procurato à Friderico secundo Imperatore, imperiali enim mandato excitatus in Capuana Curia edito, quo omnes jubebantur privilegia à Principibus jam concessa coram proferre ad Judicum censuram subeundam, Joannem Monachum industrium, & impigrum virum ad Aulam cum Archetypis Diplomatibus destinavit, qui Radulphi Abbatis exemplo, Censorum judicium experturus, unum tantum Emmæ privilegium anno 1110. conscriptum ostendit; cumque Cæsar illud mense Martii anno 1222. Aversæ commorans, novo scripto laudasset, ipse reliqua omnia discutienda protulit, de eorum integritate securus.

1222. Ioannicius Abbas à Friderico secundo obtinet privilegia.

Et quidem Imperator, antequam Verulas abiret, Gregorium Nonum syriacam expeditionem urgentem allocuturus, Neapoli cum ageret, mense Aprilis ejusdem anni 1222. amplissimum privilegium expediri jussit, quo confirmantur Terræ, Villæ, Ecclesiæ, medietas redditium Civitatis S. Trinitatis, quæ etiam tunc Turris Maris dicebatur, & omnia alia jura obtenta tum ex indulgentia Emmæ Comitissæ Civitatis Severianæ Amitæ suæ, & Monasterii (ut ipse dicit) Fundatricis, Umfredi, Radulphi, & Rogerii, tum etiam quacumque alia legitima, ac justa ra-

tione

tione possessa . Emmam verò jure meritò Monasterii Fundatricem à Friderico appellatam dixerimus , si ejus eximiam , qua Monasterium prosecuta est , charitatem spectemus, & opima latifundia , immunitates , ac prærogativas ab ea indultas perpendamus.

Hæc autem omnium Diplomatum iterata confirmatio à Friderico habita (primam Rogerius Rex fecerat anno 1146.) nedum Abbatis , & Monachorum studium in re familiari promovenda egregiè commendat , sed etiam Archivi membranas integras , nullique falsitati obnoxias esse locupletissimè demonstrat. Cum enim plures sua privilegia , vel neglexerint statuto tempore censoribus subjicere , vel ea nequiverint à suppositionis labe vindicare , turpiter judicio cedere coacti sunt , cum integer titulus in constitutionibus Regni habeatur : *De privilegiis in Curia Capuana revocatis* . Et quamvis hæc nostra duo Diplomata à Friderico concessa Notarium non exprimant, scio tamen, eum usum fuisse sæpissimè opera Procopii de Mathera imperialis Notarii , uti ex plurimis documentis evincitur , & præcipuè ex illo Monasterii Carbonensis apud Sanctorium anno 1232. expedito Melphiæ , apud quam urbem , quemadmodum & apud Gravinam Imperator cum aucupio summoperè delectaretur (quando per otium licebat) divertebatur ; Ea propter nobile quoddam (*a*) ædificium extruxit , uno circiter à Gravina milliario dissitum , cujus adhuc rudera visuntur in quodam Colle , & vulgò *Pischera* dicitur.

Quibus integritas probatur Archivij.

1223. Et Rescriptum Justitiæ

Cum verò Fridericus Policorium se transtulisset , anno sequenti 1223. ad Joannicii preces die 13. Maii indictione 11. Riccardo de Claro Monte Lucaniæ Justitiario mandavit, ut integrum Murri tractum , cujus non exigua pars ob bellorum motus , vel ob Monachorum incuriam à peculiaribus Caveosi Civibus fuerat occupata , Monasterio , si ejus esse constitisset , adjudicaret. Caveolani vero, ne adversam sententiam subirent , Populi , totiusque Civitatis rogato Consilio, fatentes , nullum se jus , nullamque potestatem habere sine Abbatum permissu , Terras Monasterii excolendi , & in proprium

(*a*) Jo: Villanus Hist.,lib.6. cap.1. collenuc. lib.4.

prium. commodum revocandi, Joannicium Abbatem exorant, ut à Judicio desistat, seque ejus mandatis obtemperaturos pollicentur; sicque ea controversia, asserto in favorem Monasterii jure dominii, amicorum consilio fuit absoluta. Eademque felicitate post biennium Joannicius Bajulorum Montis Caveosi compescuit audaciam, qui vectigal (affidaturam vocant) exigere præsumebant à Colonis Pomarici, & Milionici pro bobus, quibus illi utebantur ad prædia Monasterii Decumana excolenda in districtu Caveosano, numquam enim hoc vectigal solutum fuisse, plurium testium concordi voce probavit Raho Matheranus Camerarius honoris Montis Caveosi.

1225. Testimoniale à Civibus Caveosanis.

Hoc eodem anno 1225. mense Septembris è vivis abscessit Andreas Barensis Archiepiscopus, ad eam Cathedram evectus anno 1214., qui paucos ante obitum menses, nempe Majo præcedenti, nostro Cœnobio, ac Joannicio Abbati, quem speciali amicitia, ac familiaritate complectebatur, dominium confirmavit ecclesiarum S. Petri, & S. Joannis Apostolorum, quorum altera in Siceri, altera in S. Nicandri finibus posita erat, & decimas ecclesiæ S. Nicolai ejusdem castri S. Nicandri; reservata tamen mensæ episcopali debita portione, quam simul cum libra ceræ à Monasterio singulis annis pendendam in festo Deiparæ Assumptæ mandavit. Nec omisit Andreas ad perennitatem suæ concessioni comparandam, privilegia recensere quondam Cœnobio indulta pro eisdem ecclesiis à Matthæo, & Angelo, qui in Barensi Cathedra sederant. Ità etiam Andreas Archiepiscopus Acheruntinus, novo dato Diplomate hoc eodem anno, iterùm Joannicio indulget, quæ quinque antè annos liberaliter concesserat, jure tantum sibi reservato Clericos criminibus obnoxios coercendi, quos Abbas Caveosanus in Ecclesia S. Mariæ Montis Caveosi ad suum libitum instituebat, destituebatque.

1225. Et privilegium ab Andrea Archiepiscopo Barensi.

Et ab Andrea Archiepiscopo Acheruntino alterum.

Obiit sub id temporis Joannicius Abbas, strenuus jurium Monasterii vindex, cui paris virtutis virum subrogare non diu cunctati sunt Patres Caveosani, illicò namque Joannem Tertium sibi Abbatem præfecere in negotiis peragendis insigni dexteritate præditum qui a Gregorio

Joannicio Joannes sufficitur.

No-

Nono luculentum impetravit Diploma (*a*) anno 1231. Reatæ 11. Kal. Augusti expeditum, quo sancitur, ut ordo Monasticus secundùm S. Benedicti Regulam perpetuò in hoc Cænobio custodiatur, deindè omnia bona, ac jura acquisita, & acquirenda, & præcipuè locum, ubi Monasterium situm est, confirmat, demùm ad verbum recitat Gregorius Alexandri Tertii sui Prædecessoris Diploma, Monasterium sub S. R. E. protectione recipiendo, quod & Alexander præstiterat. Ex quo falso aliqui autumant, horum Diplomatum beneficio nostrum Cænobium ab ordinaria Episcopi Diæcesani jurisdictione jàm tunc exemptum fuisse; nedum enim uterque Pontifex expresse consultum voluit debitæ Episcopo reverentiæ, sed neque hæc loquendi forma ullum infert Præsulum juribus præjudicium, ut ipsimet Alexander (*b*), & Innocentius Tertius litteris decretalibus statuerunt.

1231. Cui Gregorius IX. privilegium concedit.

Nunc certè hoc nostrum Cænobium ab ordinaria Archiepiscopi jurisdictione omninò est immune, non solum vi privilegiorum Casinensis Congregationis, quæ sunt eidem communia, verùm etiam ex peculiari Romani Pontificis dispositione, cum Sixtus Quartus in Bulla Unionis hujus Monasterii anno 1484. edita profiteatur, illud ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinere; quæ verba omnimodam indicant immunitatem, ut (*c*) Bonifacius Octavus declarat. Hoc verò exemptionis privilegium vel tum Monasterium obtinuit, cum Sedes Apostolica Abbatiæ collationem sibi reservavit, vel cum Abbatibus sæcularibus primò fuit collatum; itaut hoc solum ex tam gravi damno reportaverit emolumentum.

Et Andream Acheruntino Archiepiscopatu privat.

Hoc autem eodem anno 1231. Gregorius IX. Barensi, & Regiensi Archiepiscopis, & Josepho Monacho Florensi Cisterciensis Instituti provinciam demandat, ut sedulo inquirant, num Andreas Matheranus Archiepiscopus, de nostro Monasterio adeò egregiè meritus, reverà simoniæ, & collusionis labem incurrisset, quorum criminum fama reus postu-

(*a*) Bullar. Casin. p. 2. Constit. 250.
(*b*) Cap. Recepimus, & cap. ex parte de privil.
(*c*) Cap. si Papa de privil. in 6.

postulabatur : Verùm Andreas vel adversariorum potentia oppressus, vel facti conscientia (quod credere vix possum) deterritus, desperans, se eamdem in Gregorio clementiam experturum, quam in Honorio jam pridem fuerat expertus, purgare se coram Delegatis Judicibus detrectavit. Quare è propria Sede pontificio fulmine dejectus, brevi mortem oppetiit; quem autem successorem nactus sit, ignoratur, nam Ughelliana series nullum profert usque ad annum 1252., quando Magister Anselmus Neapolitanus Canonicus ab Innocentio Quarto Acheruntinæ Ecclesiæ præfectus fuit, quam cum ad annum usque 1267. rexisset, Laurentium Ordinis Prædicatorum, virum ecclesiastica scientia instructissimum, vita functus, habuit successorem.

Fridericus verò Imperator, cum anno 1232. solvisset Aquileja, quò etiam Henricus Filius, Leopoldus Austriæ Dux, aliique Principes convenerant de Republica consulturi, in Apuliam se recepit; tuncque rei benè gerendæ occasionem nactus Joannes Abbas, Cæsari, ejusque Curiæ privilegia Principum obtulit, quorum beneficio Monasterium donabatur quibusdam hominibus, latifundiis, & libertatibus Caveosi, & Pomarici, & jure pascua sumendi cum suis animalibus, aquandi, & ligna incidendi in demaniis Genusii, à quorum possessione aliqui conabantur Monachos dejicere. Cæsar autem expositorum veritate comperta, nedum concessa confirmavit, sed sua imperiali clementia iterùm ea largitus est, suoque demaniorum Procuratori Nicolao Bisantio Barensi præcepit, ut monasterium in prædictis suis juribus conservaret, & defenderet, & si aliquam eorum passum esset jacturam, ea monachis restitueret, quod Nicolaus principio subsequentis anni 1233. impigrè præstitit.

1233. Fridericus genusina jura Monaste. rio confirmat.

Paulò post defuncto Joanne Tertio Abbate, Martinus monachus in ejus locum successit, qui eodem rei familiaris conservandæ zelo inflammatus, jura Turris Maris à Roberto quodam Cæsaris officiali occupata vindicavit, ostenso privilegio Emmæ concedentis dimidium omnium proventuum illius Castri, & evicta antiqua Monasterii possessione ex dictis testium, quos Judex Petrus de Venusio, man-

1239. Martinus Abbas jura Turris Maris tuetur.

L dato

dato Thomæ de Brundusio excepit anno 1239.

Friderieus Sanseverinios profligat. Hoc autem eodem anno 1239. Fridericus totam Italiam armorum strepitu concussit, Apuliamque in fide nutantem properè accurrens, cum ex animi sententia firmare nequiſſet, ea provincia suis Ducibus demandata, Capuam ad habendum Conventum abiit: interea plures contra eum Apuliæ Dynastæ, & Familiæ Sanseveriniæ Reguli omnes, ex quorum numero erat Robertus Comes Caveosanus, arma sumpsere. Sed cum diù vario marte bellum protraheretur, tandem anno 1244. in campis Canusinis inita pugna, Sanseverinates ferè omnes occisi, vel capti, exquisitis cruciatibus à Friderico sunt interempti; quin etiam nec ab ipsis matronis, quæ Panormum pro captivis deprecatum iverant, temperatum est; quo casu illustris hæc Familia jam foret extincta, ni Donati de Eustachio civis matherani (Donatellum (a) de Stasо, à quo hanc narrationem hausit, eum vocat Spinellus) summa fides simul, ac solertia obstitiſſet. Hic enim Rogerium Sanseverinium novennem, filium Haymarij sui Domini (Matheræ Comitem fuiſſe arbitror) Venusia subducens, Celanum usque ementito cultu ad Mariam Polixenam Comitiſſam, ejus amitam deduxit, quæ Friderici iram, & in Sanseverinates omnes edictum verita, Donatum exorat, ut secretò Rogerium Innocentij IV. Romani Pontificis fidei, & protectioni committat; Pontifex autem familiæ, de Ecclesia tàm egregiè meritæ par reddere satagens, destinato annuo mille florenorum stipendio, ejusdem Donati prudentiæ, ac industriæ puerum educandum dimisit; quod quam graviter Donatus peregerit, Rogerius ipse omnibus artibus viro principe dignis excultus ostendit, talis enim evasit, ut suæ domus antiquum decus nedùm reparaverit, sed etiam plurimum adauxerit. Exulum quippè Regni Dux factus, perpetuò Svevos armis laceſſivit, & tandem sub Carolo primo, cujus partes cum suis clientibus fortiter promovit, Patriæ restitutus, Marsorum Comes renunciatus est, & Sanseverinatis propaginis, cui secutis tem-

(a) In Diario impreſſo à Papebrocg. in Conatu histor., & in rerum Italic. Scriptor. Tom. 7. p. 1073.

temporibus insignes Toparchiæ accessere, fœcundissimus truncus emersit.

Cum igitur in illo Sanseverinatum excidio omnes eorum Ditiones fuissent Fisco addictæ, Fridericus anno 1251. in Florentino Apuliæ Castello animam agens, Manfredum, quem ex Blanca Pellice exceperat, postremis tabulis Comitem Caveosanum (a) scripsit, eidemque legavit Principatum Tarenti cum Comitatu Gravinæ, & Tricarici, & Honorem S. Angeli cum jure meri, & mixti imperij, addiditque Regni Præfecturam, donec Conradus hæres ex Germannia, ubi tunc morabatur, appelleret. Conradus autem audita Patris morte, Venetam classem conscendens, Piscariam appulit, statimque Foggiæ habito Procerum conventu in rebelles cum expedito exercitu movit. Manfredus verò studens, omnem suspectæ fidei labem, qua apud Regem laborabat, à se amoliri, spontè Comitatum Caveosi, Gravinæ, & Tricarici abdicavit, & Brundusium, ac Honorem S. Angeli cessit, solo Principatu Tarentino retento, in quo tamen à Conrado prohibitus est jus meri, & mixti imperii exercere. Paulò autem post, nempè anno 1254. Conrado ex humanis abrepto, Manfredus uti Conradini Nepotis Curator, Regni habenas suscepit, ex quo plurimorum invidiam incurrit, quos inter fuit Bertoldus Marchio Honebruchensis, quem vario marte expugnatum, tandemque captum apud Foggiam anno 1255. carceris squalore confecit, incassum ejus Uxore Isolda deprecante, quæ cum esset Marchionis Lanceæ Filia, Soror erat Amitina Manfredi; à quo tamen Comitatu M. Caveosi, Montis Pelusii, Honore S. Angeli, aliisque Ditionibus donata est, ut mariti calamitatem æquiori animo ferret, & thesauri, quem ad belli sumptus Bertoldus clam uxori (b) surripuerat, & ex integro perdiderat, jacturam repararet.

Moriens Manfredum facit Comitem Caveosi.

Qui Comitatum paulò post abdicat.

Et largitur Isoldæ.

Quia verò Isoldæ Marchionissæ Ministri, S. Salvatoris latifundia à Martino Abbate, cuidam Domino Cataldo de Edona in Emphyteusim annis præteritis concessa, occupaverant ad colonicum opus exercendum, ipsa, ne Monaste-

1259. Quæ Salvatoris Casale Andreæ Abbati restituit.

L 2 rium,

(a) Anonymus Tom.... Ughell.
(b) Anonym. Tom.9. Ughell.

rium, quod suæ Cameræ speciali titulo dignavit, dispendium pateretur, jussit anno 1259., ut tantumdem ex suo ærario singulis annis eidem penderetur, quantum à conductoribus pascuorum, & ab excolentibus dictos fundos annis præteritis Monasterium percepisset. Verùm prudens æquè, ac pia Mulier perpendens, non satis hoc suo rescripto juribus, & indemnitati Monasterii cautum, consultumque fuisse, inspecta temporum vicissitudine, & varia ministrorum indole, novum paucis post diebus mandatum dedit, ut nempè Andreas Abbas, qui Martini præmortui locum impleverat, possessionem caperet corporalem Feudi S.Salvatoris cum omnibus juribus, præcepitque, ut usquedùm sui coloni terras Monasterii colerent, decimas Monasterio persolverent; quæ omnia Judex Sanson diligenter anno 1259. perfecit.

Andreas Anglonem Galasi Monasterio vindicet.

Quo eodem anno Andreas Abbas favorabili rescripto Manfredi Malectæ Comitis Minei, Magni Siciliæ Camerarii, & tunc Domini Genusii, Anglonem Galasi recuperavit, quem Malectæ Ministri hoc prætextu usurpaverant, quod Bradanus fluvius sexdecim ante annos, antiquo alveo relicto, novam aquarum impetu viam sibi aperuisset intrà fines S. Salvatoris, quo factum erat, ut pars terræ non parva à continenti S. Salvatoris dissecta Genusii finibus adjiceretur.

1260. Andreæ Archiepiscopi privilegia transcribi facit.

Sequenti anno 1260. auspicato contigit, ut Andreas Abbas in publicam formam redigi curaret duo Diplomata ab Andrea Archiepiscopo Matherano, & Acheruntino edita anno 1219., & 1225., eorum namque nulla modò superesset memoria, exortis siquidem post duo sæcula contentionibus inter Matheranos, & Acheruntinos de titulo Archiepiscopi, utrumque archetypon ipsis mutuatum, deperditum est; quorum primum Matheranorum, alterum Acheruntinorum juri favebat.

1261. Ab Isolda privilegium impetrat.

Sic etiam à Marchionissa Isolda novum Abbas impetravit privilegium anno 1261., quo omnia ab aliis Principibus indulta jura, & immunitates confirmantur, & præcipuè illud de operibus diurnis ab extraneis messoribus in monasterii beneficium vertendis, quod Ugo de Macha pridem concesserat.

Ma-

Majus tamen beneficium insequenti anno à Manfredo Malecta Andreas obtinuit, Casale enim Avinellæ, quod cum omnibus suis juribus, & hominibus Comes paucos ante annos ab eodem Abbate conduxerat, ad ejus supplices preces restituit, omni abdicata actione, quam concessionis sibi factæ ope in eodem Casali exercere potuisset. Hic autem Manfredus Malecta (Bovectam alii dicunt) ex Roberto Maletha (*a*) Nortmanno, quem Henricus Angliæ Rex sub anno 1102. exulare coegit, originem ducens, Filium cognominem à Jacoba Bonifacia Domina Paternionis habuit, qui à Federico Siciliæ Rege anno 1299. turpiter deficiens, Paternionis Castrum suæ fidei concreditum, Andegavensium auspicia (*b*) secutus prodidit.

1262. Casale Avinellæ recuperat.

Interim Manfredus Conradini Curator, Nepotis morte simulata, utriusque Siciliæ Regnum, usque ab anno 1255. invaserat, quod alternante fortuna ultra decennium tenuit; & cum pecunia undique corrogaretur ad ingentes sumptus in bellicis apparatibus necessarios, Regii Quæstores etiam Monasterium adigebant, ut sex uncias solveret, dimidium nempè reddituum, quos à juribus Turris Maris exigebat. Andreas verò Regem adiens, eique Privilegium Emmæ, & Friderici Imperatoris ostendens, quibus ea bona ab omni servitio militari immunia conceduntur, duplex impetravit mandatum, aliud anno 1264. alterum sequenti, Justitiariis Hydrunti inhibens, ne Monachis ullam inferant molestiam pro dictis juribus Turris Maris; ex quo summoperè Manfredi commendari debet justitia, qui æquis auribus Abbatis preces eo tempore admiserit, quando in summo discrimine versabatur Regni amittendi, quod etiam paulò post amisit; cum enim Romanos Pontifices assiduis factionibus fatigasset, & eorum Ditionem hostiliter fuisset populatus, Urbanus IV., ut securitati Apostolicæ Sedis provideret, utriusque Siciliæ Regnum Carolo Andegavensi Provinciæ Comiti, & S. Ludovici Galliarum Regis Fratri obtulit, ea conditione, ut Manfredum expelleret;

1264., & 126. Jura Turris Maris immunia defendit.

(*a*) Ordericus Vitabilis lib. 11.
(*b*) Fazzellus Histor. sicul.

ret , & à Romano Pontifice ſub certa annua præſtatione Regni poſſeſſionem capeſſeret .

Carolus ergo ad tàm nobile Regnum invitatus , in Italiam venit , & Romæ , omnibus plaudentibus , anno 1266. cum Uxore Beatrice in Regem inunctus , neapolitanos fines adortus eſt ; ſtatimque in Campis Beneventanis profligato, ac cæſo Manfredo Rege , & tandem anno 1269. Conradino Conradi Filio inſigni adoleſcente , quem acie vicerat , capitali ſupplicio , ad fortunæ etiam in ſummos Principes ſævientis argumentum , Neapoli in medio Fori affecto , utriusque Siciliæ pacifica poſſeſſione potitus eſt ; quamvis non multò poſt , anno nempè 1282. ad veſpertinæ Campanæ ſonitum , Siciliæ Inſulæ dominio exciderit , omnibus Gallis ibi exiſtentibus ab Inſulanis interemptis ; qui ſtatim Petro Aragonio , quem Conradinus in ferali pegmate hæredem vocaverat , & qui tunc in oppoſitis Africæ littoribus ex condicto cum expedita claſſe verſabatur , ſe dedere .

1266. Et Caſtri Gigurii poſſeſſionem repetit.

Ut autem Carolus ſe devotum profiteretur Apoſtolicæ Sedis Filium , & Romano Pontifici gratas vices rependeret , nihil antiquius in ſui regni exordio habuit , quam eccleſiis , ſi quæ forent ſurrepta , reſtituere , eaſque ſuis juribus uti permittere ; quod pietatis , & juſtitiæ officium etiam huic Monaſterio luculenter exibuit , Sperrono Domino de Riex Lucaniæ Juſtitiario anno 1266. mandans , ut Monachis Caſtrum Gegurii, quo fuerant ſpoliati, ſi eorum fuiſſe conſtitiſſet , reſtitueret . Sperronus autem inſpecto privilegio donationis ejuſdem Caſtri factæ Guarino Abbati à Rogerio de Montibus , & ab ejus Uxore Juditha , & confirmationis habitæ à Rogerio Rege , & ab Imperatore Friderico , auditisque teſtibus aſſerentibus , Lucaſinum Favettam , Friderici Imperatoris gratia fretum , improba vi Gegurium occupaſſe , illudque eo mortuo , & Cataldo ejus Filio dejecto , à Blanca Manfredi Regis Matre , & Boniſacio de Aglano illius Avunculo per vim poſſeſſum , comperto etiam Regium Fiſcum nullum jus in dicto Caſtro umquam habuiſſe , lata ſententia Gegurium cum omnibus ad illud ſpectantibus Monaſterio reſtituendum , & Abbatem Andream in ejus poſſeſſionem immittendum juſſit ; quod

poſt

post novem dies factum fuit, interdictumque Bajulis Pomarici, ne Monasterio essent molesti in castri possessione, vel in decimatione.

Hoc eodem anno, vel sub initium sequentis, Andrea Abbate è vivis sublato, Joannes Quartus antiquæ pietatis vir suffectus est, qui prædecessoris vestigiis insistens, sub initium sui præsulatus anno 1267. Jus Nundinarum, & Fori singulis annis mense Maii habendi, Rescripto Nicolai Frecciæ Regij Apuliæ Secretarij tutatus est, ostenso Emmæ Comitissæ Privilegio, quod Fridericus Imperator, & Alexander Papa III. suis diplomatibus laudaverant.

1267. Joannes Abbas jus Nundinarum Monasterio asserit.

Hujus autem Abbatis ætate, quamvis ejus nomen membrana non proferat, Joannes quidam Presbyter, Turris Maris Incola, anno 1275., se, suaque Monasterio obtulit sub certis conditionibus, quarum ea præcipua fuit, ut in Monasterio regulari habitu, si quando gratia Dei afflante id petivisset, donaretur; hanc autem oblationis chartam Guido Monachus recepit, qui deindè Abbati defuncto, magno Monachorum plausu suffectus, in repetendo dominio Casalis S. Mariæ de Cornu felix sui præsulatus posuit auspicium: Cum enim Diogo de Bellomonte Regis Siciliæ Marescallus, ejusque filius Odenetus sub annuo censu dictum Coronatæ Casale tenuissent, iis defunctis Regii Quæstores Fisco illud addicere contendebant; quare ex mandato Caroli Regis Portulanis Apuliæ anno 1278. directo, dicti Casalis, quod tunc incolis erat frequens, possessio cum omnibus ædificiis inibi à Diogone constructis Monasterio fuit asserta.

1275. Oblationem cujusdam Presbyteri recipit.

1278. Guido Abbas Casale de Cornu tuetur.

Et ut etiam cupiditatem Gigurii habendi, quæ Procuratores regii ærarii olim incesserat, & tunc etiam exagitabat, pro virili compesceret Guido, in publicam formam redigi mandavit anno 1289. nedum sententiam Sperroni, & documentum initæ possessionis dicti Castri, sed etiam privilegium Friderici Imperatoris, jura, & bona omnia à Monasterio possessa confirmantis, & ea præcipuè, quæ habebantur in Castro Turris Maris, tunc propemodum incolis, ob importabile pedagiorum onus, alibi aufugientibus,

1279. Jura Gigurii transcribi facit.

de-

deserto. Quapropter cum ii redditus in tenuem quinque unciarum auri censum essent redacti, & Monasterium à fœneratorum rapacitate diriperetur, Guido sub annua præstatione unciarum auri septem, & sub singulari mutuo quinquaginta itidem unciarum, quæ ad æs alienum solvendum adhiberentur, eos redditus Vuillelmo de Marra Domino Roccæ novæ, quoad viveret, anno 1281. locavit.

1281. Redditus Turris Maris locat.

Jàm vero Caveosum revertamur; qui Neapolitani Regni vices secutus, ab Isoldæ Marchionissæ Dominatu decidens, sub novo Rege novum nactus est Comitem Robertum Artesium, Magnum Comestabilem, & Carolo primo arcta sanguinis affinitate conjunctum; & paulopost Petrum Belmontij, & Corati Dynastam, magnumque Camerarium; quo brevi vita functo, Joannes Monfortius Comes Squillacii, & Montis Bilosi, Dominus quoque S. Mauri, Fuscaldi, Blandæ, & Crimisæ, ducta in uxorem Margaritha Petri Belmontii Filia, Caveosi potitus est. Hic autem anno 1288., instante Guidone Abbate, præcepit, ut Furnus Guilielmi de Syre Angelo, quem sibi usurpaverat, communi Civium commodo pateret, & Monachis Dominis medietatis illius Furni dimidium proventuum tribueretur.

1288. Furnum recuperat.

Oblationem recipit, & jura Galasi transcribi facit. 1289.

Hoc etiam anno Rogerius de Syre Nicolao, & Lecia conjux ex Caveosanis præcipui, ut sibi thesaurum numquam desiturum in cœlis pararent, omnia quæ in terris possidebant, seque ipsos Deo, & S. Michaeli dedere in manibus Guidonis Abbatis; qui publicam rem sedulò curans, ut Neapolim Procuratorem instructum destinaret, ad repetendum in supremo Tribunali Anglonem Galasi à Joanne Traba, Odonis Soliacensis ministro occupatum, sententiam Goffridi Sassonis, qua latifundium illud jàm pridem Monasterio fuerat adjudicatum, hoc anno 1189. ab originali membrana jussit transcribi.

1290., & 1291. Fines S. Salvatoris & Avinellæ defendit.

Majus tamen negotium, acrioremque curam subire coactus est Guido, cum apud Joannem Monfortium delatus à quodam Notario Thomasio Caveosano, Casalis S. Marci Conductore, quod Monasterium hujus Casalis fines invasisset; quapropter mandato ejusdem Monfortii, electis communi

muni partitum consensu anno 1290.; ex antiquioribus civibus, locorum peritis finitoribus, & documentis prolatis, veteres limites Casalium S. Marci, S. Salvatoris, & Avinellæ, quæ sunt finitima, explicantibus, præfata Casalia certis finibus designatis circumscribuntur. Sed quia Petrus Flamingus Vicarius ad hoc delegatus interim obierat, Guido, ut omnem imposterùm calumniandi materiem radicitùs evelleret, convenit Petrum de Archia, qui Acheruntinæ Cathedræ, defuncto Laurentio, Præsul fuerat renunciatus anno 1279., & Joannem Gravinensem Episcopum Monfortii Consiliarios, ab iisque litteras accepit ad Militem Amandum de Navis, qui Flamingum in Vicariatu exceperat, ut in corporalem possessionem immitteretur Casalium S. Salvatoris, & Avinellæ juxtà fines recens statutos, quod Amandus, accitis iis, quorum intererat, principio anni 1291. egregiè executus est.

Anno 1293. Laurentius de Mutula, & Jaquinta Conjuges, Turris Maris incolæ, cum Domum Joannis Præsbyteri, Patris dictæ Jaquintæ, qui sua omnia Monasterio obtulerat, occupassent, ne sacrilegii perpetrati Rei agerentur, eamdem liberè in manus Andreæ Prioris resignarunt; quemadmodum etiam insequenti anno Oddo de Soliaco, Bellioci, Castellanetæ, Maxafræ, Cirisalci, & Genusii Dominus, Joannis Trabæ sui Vicarii castigavit rapacitatem, qui spiritu iniquitatis (ut Oddo ait) accensus, Monasterium spoliaverat fundis Angloni Galasi conterminis, & Rotella. Cum enim Guido contrà ipsum statuisset in judicio agere, summamque integritatem, & prudentiam Soliacensis probè nosset, qui tunc in Galliis agebat, ejus reditum præstolari voluit. Et sanè non eum sua spes fefellit, nàm Oddo ex Gallia redux, anno 1293. cum pluribus Viris probis, & expertis locum adjens, ex ipsa situs inspectione fundorum spolium clarè deprehendit, quos statim Moasterio restitui jussit. Hic autem mirari subit, ab aliquibus falsi postulari hoc Odonis decretum, quia ejus manu non fuerit subscriptum; satis enim fuit in principio suum nomen posuisse, uti præ ceteris factitatum legitur ab Alexandro Cla-

1293. Domum recuperat, & Anglonem Galasi.

 ramon-

ramontio (a) anno 1135., & à Rogerio (b) Rege anno 1145. Quinimmò membranæ sinceritati mirè adstipulantur, qui sua manu eam signarunt, Petrus Acheruntinus, & Joannes Gravinæ Præsules.

1294. Ecclesiam S. Viti dono accipit à Petro Archiepiscopo.

Et quidem Petrus Archiepiscopus parùm Monasterio præstitisse ratus, Monfortii, & Soliacensis integritatem nobis suo consilio, & auctoritate conciliasse, voluit hoc eodem anno Monachos, quorum religione, & sanctimonia mirè delectabatur, novo cumulare beneficio. Mortuo enim Abbate Jacobo, Cive Caveosano, cum consensu capituli Acheruntini largitur campestrem Ecclesiam S. Viti, quæ de Veterano dicebatur, & quæcumqne eidem suberant prædia, sub onere unius libræ ceræ die S. Canioni sacro persolvendæ. Dudum enim Pagus S. Viti funditus dirutus fuerat, quem anno 1087. incolis frequentem fuisse scimus, quando Mulier (c) quædam hujus Castri, morbo comitiali laborans, Barium pergens, S. Nicolai patrocinio libera evasit.

1296. Iterum Anglonem Galasi recipit.

Sed ad Guidonem Abbatem redeamus, cui non diù licuit Guidonis Soliacensis beneficio uti; nàm paulòpost Genusina Ditione Principatui Tarentino adjecta, Guido de Villareto, Vicarius Philippi Principis, eodem, quo præfatus Joannes Traba spiritu ductus avaritiæ, à prædiis Anglono Galasi adjacentibus, & ab Ischa Rotellæ Monachos ejecerat. Quare Andreas Prior Tarentum destinatur, qui ex decreto nobilis Viri Gervasii Isiaci, ejusdem Principis Vicarii, nedum titulum Dominii iterùm Monasterio asseruit anno 1296., sed etiam corporalem adiit illorum prædiorum possessionem.

1300. Leo Abbas Canonem non solutum repetit.

Interim Guido senio, & laboribus fractus decessit, eique Leò sufficitur, qui anno 1300. Joannem de Cabilonia Caveosanum Civem ob non solutum Canonem à domo Monasterii expellere conatus est, implorato auxilio Joannis Monfortii; quo sequenti anno 1031. decedente, Margaritha

(a) Santorius Histor. Carbonem fol. 56.

(b) Regest. Monasterii.

(c) Beatillus lib. 6. cap. 9. vitæ S. Nicolai Barens.

ritha Belmontia Uxor relicta, paternos titulos in Robertum Drocensem, cui secundò nupsit, dotis nomine transtulit, quem cum Roberto Artesio confunderem, nisi Freccia istum (*a*) primis Caroli primi annis Comitem Caveosi fuisse dixisset, & noster, Carolo II. Regnante, hunc Comitatum fuisset adeptus.

1302. Decreto Archiepiscopi Acheruntini subscribit.

Obierat etiam anno 1299. Petrus de Archia Acheruntinus Antistes, undè Præsulatus administratio F. Gentili Ursinio Ordinis Prædicatorum Catanensi Episcopo electo, ut Carolo II. Regi gratificaretur, demandata fuit à Bonifacio VIII. anno 1302.; quo eodem anno synodale decretum (*b*) edidit Gentilis, ut Episcopi suffraganei, cæterique Diœcesani Prælati singulis annis, sexto idus Septembris, Acheruntiam adirent ad festum Deiparæ Nascentis in Cathedrali Ecclesia celebrandum, quò antea ventitare mos erat, prout his temporibus etiam servatur die 26. Maii S. Canioni Episcopo dicato. Cui decreto post Episcopos suffraganeos primus subscripsit Leo Abbas Caveosanus, deindè F. Petrus Abbas Oggiani, & demùm Archidiaconus, & Capitulum.

Quod Matherani falsum dicunt.

Non ignoro, Matheranos huic scripto inficias ire, tum quia illud referat Cathedralem Acheruntinam Deiparæ Assumptæ dicatam, quam sub invocatione S. Canionis jàm dudum fuisse pluribus monumentis evincunt, tùm etiam quia annum 1302. quartum dicat Bonifacii Octavi, cum esset octavus. Suspicari tamen licet, errorem hunc in exemplato irrepsisse, vel in impresso Indiculo S. Rotæ, undè Matherani hoc hauserunt, & invocationem S. Canionis inditam fuisse illi Ecclesiæ post hunc annum 1302., cum certum sit (*c*) anno 1080. Ecclesiam Metropolitanam Acheruntiæ sub auspiciis Beatæ Mariæ Virginis fuisse constructam. Fratri autem Gentili, qui vix anno absoluto naturæ concessit, Guillelmus Cluniacensis Abbas, & Doctor subrogatus est anno 1303., quem post triennium à Clemente V. Tullensi Ecclesiæ destinatum, Landulphus ex Episcopo Viciæquensi Ordinis Prædicatorum, Archiepiscopus factus

 exce-

(*a*) De officio Comestabili. (*c*) Protospatha in Chronico.
(*b*) Archivium Acherunt.

excepit ; & infulas biennio post moriens Roberto ejusdem Ordinis Ascetæ transmisit.

1304. Jura Avinellæ, S. Salvatoris & Monasterii tuetur.

Leo autem Abbas, cum novum Comitem pluribus officiis devinxisset, & Margarithæ esset jàm pridem acceptissimus, facilè ab iis rescripta impetravit anno 1304., quibus incolas Camardæ aliquibus Avinellæ latifundiis inhiantes, officio contineret; Bajulos Montis Caveosi à molestiis hominibus S. Salvatoris, & Avinellæ inferendis, deterreret, & factiosorum temerariam calumniam comprimeret, qui comitibus detulerant, Viridarium Monasterio adjacens, & quod diù Abbates tenuerant, ad curiam spectare, Comites enim edito scripto, omne jus, si quod esset, abdicarunt, & viridarium imposterum Monachis liberè, uti anteà, possidendum dimisere.

1306. Jurgium cum Hospitalariis componit.

Hisce etiam diebus grave negotium Leoni facesserant equites Hospitalarii, quos jàm diù latifundiis donaverat in Castro Turris Maris Emma Comitissa. Causabantur enim, Abbatem fines casalium S. Salvatoris, & Avinellæ longiùs protulisse, & magnum terræ tractum Ecclesiæ S. Crucis eorum ditionis occupasse. Et quia, ut res componeretur, plures frustrà habiti fuerant tractatus, frustraque nonnulli electi, qui ex arbitrio decernerent, tandem hoc anno 1306. Robertus de Drocis, Caveosi, & Squillacii Comes, à F. Joselmo de Tornello Priore S. Domus Hospitalis Baruli, & à Leone Abbate Judex statuitur, qui loca adiens jurgiis obnoxia, privilegiorumque verba, antiquiorum testimonio, & fama adstipulante excutiens, certos limites statuit, intrà quos quilibet suos fundos pacificè imposterùm teneret.

1310. Fines Avinellæ & Carmardę circumscribi curat.

Hoc autem eodem anno, vel principio sequentis Margaritha Belmontia improlis decessit, & Caveosanus Comitatus regii juris factus, Petro Gravinæ Comiti, ex Filiis Caroli II. decimo loco nato, cui Tempestas agnomen erat, donatur; eo verò Comite, controversia de finibus Avinellæ, Roberti Drocensis autoritate jam composita, recruduit; quare Leo quietis, & pacis amans, à Roberto Calabriæ tunc Duce, & post biennium Rege, rescriptum impetravit, quo Justitiarius jubetur terminis lapideis circumscribere con-

finia

finia casalis Avinellæ, & Camardæ, ne alia subesset jurgandi occasio. Camarda autem cum ignobilis Pagus tunc esset, in Caveosano districtu situs, bellorum incursu, aerisque intemperie deindè omninò desertus, postmodum à Pyrrho Baucio Caveosano Comite circà annum 1470. iterùm factus est frequens, pluribus rusticis accitis ad fundos illos excolendos. Verùm paulòpost Camardenses veriti, ne eadem aeris graveolentia brevi incolæ consumerentur, Bernardi de Bernaudo eorum Domini auctoritate sedes mutarunt, & Pagum à Camarda non valdè dissitum, ubi aere non adeò insalubri utuntur, ædificarunt, Bernaudamque in Toparchæ gratiam vocatum, modò Bernaldam appellant.

Sequenti anno 1308. Petrus Tempestas Synvessæ, ac Surrenti Comitatu à Carolo Patre muneratus, Caveosanam Dynastiam, tunc temporis terras Pomarici, Ogiani, Camardæ, Craci, & Montis Pelusii complectentem, Bertrammo de Baucio sororio suo resignavit, ei namque Carolus Secundus Rex jàm filiam desponderat Beatricem, Azonis Ferrariensis Comitis viduam, ad id allectus, ut fassus est, tum egregia Juvenis indole, tum etiam præclaris meritis Familiæ; quæ quia nostro Monasterio innumera, æternùmque duratura contulit beneficia, jure videtur exposcere, ut ejus præstantem nobilitatem, & insignia decora summis veluti labiis attingam.

Bertramnus Baucius fit Comes Caveosi.

Et quidem Gens Baucia, nedùm in Galliis natali solo, sed etiam in Italia celeberrima semper extitit, sivè Civilium, militariumque munerum tituli, sivè fortunæ, ac Toparchiarum opulentia, sivè demùm frequentes cum Regibus, & summis Principibus affinitates inspiciantur. In Galliis enim tantæ erat potentiæ hæc familia antè annum 1140., ut Baucii Reguli ob Stephaniam Gilberti Comitis Provinciæ Filiam Raymundo Baucio nuptam, Provinciæ Comitatum armis, infelici quamvis successu, sibi conati sint asserere; Massiliæque urbis Raynaldus Raymundi Filius, Adelasia desponsata, vicecomes evaserit; & Bertramnus ejusdem Raymundi Filius ante annum 1170. à Tiburge Aurantia Conjuge Arausicanum adeptus sit Principatum; qui in hujus Familiæ ditione fuit ad annum usque 1410., quandò

Ma-

Maria, Filia, & Hæres Raymundi Baucii, & Joannæ Cebennensis, dotis titulo eum in Joannem Comitem Cabilonensem transtulit.

Et ne regiæ fasces huic gallicæ Familiæ deessent, Fridericus Secundus Imperator ad antiqui Arelatensis Regni Diadema Gulielmum Baucium Arausicanum Principem evexit, cujus Nepos Bertramnus, & tres alii ejusdem familiæ Carolum Andegavensem in Neapolitana expeditione secuti sunt. Ea propter sub Regibus Andinis, & Aragoniis, tùm ipsi, tùm eorum Nepotes ad summas dignitates, opesque pervenerunt, & insignes Toparchias adepti sunt; nedum enim Comitatus habuere Avellini, Soleti, Caveosi, Vigiliarum, Cupertini, Acerræ, Nolæ, Alexani, & aliarum Urbium, & Andriæ, Venusiæ, & Neritinorum Ducatum, sed etiam Tarentino, & Altamuræ Principatu fuerunt insignes. Ex hac etiam Baucia Domo non semel prodiere exercituum Imperatores, & Architalassi, sæpiusque sublecti sunt à Regibus magni Comites stabuli, Justitiarii, Camerarii, Regiique Consilii Præsides; quin etiam Baucii fuere Romaniæ Dispotæ, Achaiæ Principes, & Imperatores itidem Constantinopolitani, quamvis temporum injuria armis suum jus prosequi nequiverint.

Porrò etiam insignes titulos referunt hujus familiæ Feminæ, quas inter poterit recenseri Cæcilia Sabaudiæ Comitissa, Sybilla Princeps Pedemontii, Maria Viennæ Delphina, Isabella Triballorum Dispotissa, & Isabella, ac Antonia, hæc Siciliæ, illa Neapolis Regina, in cujus Patre Pyrrho tam fæcundæ Bauciorum stirpis flores aruere, & decor omnis emarcuit, ut inferius, ægrè licèt, dicere cogar; nam modò temporum ratio postulat, ut ad lætiora calamus excurrat.

Bertramnus igitur Baucius, Principi Arausicano secundo locô natus, & Regis Arelatensis, ut prædixi, Nepos, ob bellicam virtutem à Carolo primo duodecim locorum in Samnio Dominus factus, & Avellini deindè Comitatu donatus, præter alios Filios, Bertramnum sibi æquivocum habuit; qui ob egregiam, quam præseferebat indolem, à Carolo Secundo cæteris Regulis prælatus, Beatricem filiam,

ut

ut suprà innui, uxorem accepit, dotisque titulo Andriæ Comitatum, Aquavivam, & Montem Sericum obtinuit, & anno 1308. Caveosanus Comes creatus, Comes novellus dictus est. Nec Caroli soceri spem fefellit Bertramnus, nàm pacis, ac belli artibus excellens, diù Reipublicæ utilem operam navavit, nedùm enim anno 1326. Architalaisus cum octuaginta sex triremibus in Fridericum Siciliæ Regem decretus, & sæpe in Etruria exercitus Imperator ad Guelphos tutandos missus fuit, (quod ei Senatoriam Romæ dignitatem comparavit) sed etiam Magnus Regni Justitiarius creatus est. Huicque ob satis notam justitiæ opinionem à Clemente VI. injunctum fuit, ut de Andreæ Regis atroci morte diligenter inquireret, & in tanti criminis reos ex jure decerneret. Inter cæteras autem animi dotes, quibus emicuit Bertramnus, non postrema fuit, qua Cœnobium nostrum coluit, pia liberalitas, quam in suos etiam Nepotes, tamquam patrimonium trasmisit, quæque in hujus Chronologiæ decursu ingrata oblivione non obruetur. Erga Monasterium liberalis.

Bertramni Comitis Frater erat Ugo de Berra, Dominus Montis Fortis, & Piscinæ. Is Caveosi commorans à Leone Abbate petiit sub annuo censu ad præstitutum tempus Casale S. Salvatoris habere, cujus fines Hospitalarii iterùm turbaverant. Leo è re Monasterii esse ratus, Ugonis auctoritate eorum molestias compescere, primò privilegium Emmæ, quo certi latifundiorum, de quibus jurgium erat, limites statuuntur, in publicam formam anno 1310. excribi curavit; tertiò deindè ab hinc anno Ugoni, uti petierat, S. Salvatoris Feudum concessit, hocque consilio tranquillitatem Monasterio comparasse sibi blandiebatur. 1313. Cujus Fratri Leo Casale S Salvatoris locat.

Sed mox anno sequenti, undè minùs erat timendum, Monachorum pax turbata fuit à Roberto Matherano Archiepiscopo, qui Diæcesis lustrandæ causa mense Maii Caveosum adveniens, Monachis sacram visitationis, à qua tunc temporis non erant immunes, indixit, & cum illi, quæ necessaria ad id erant sedulò instruxissent, Præsulemque, ea qua par erat reverentia excepturi præstolarentur, ipse improvisò contrà condictum Matheram regressus, per certum nuncium Abbati jubet, ut cum quinque antiquioribus Mo- 1314. & 1316. Et ab Archiepiscopo Acheruntino ad S. Sedem appellat.

nachis in craftinum illuc se conferat. Sed Abbas Robertum iratum veritus, ejusque adversum judicium declinaturus, ad Romanum Pontificem provocavit, mille unciarum auri pœna Archiepiscopo inflicta (ea tunc erat hujus Diæcesis consuetudo) si appellatione pendente ullam sibi, ac Monasterio molestiam inferret. Et quia tunc Clementis Papæ V. mors contigerat, & per biennium Sedes Apostolica vacavit, Leo appellationis actum, quem hoc anno edidit, anno tantùm 1316. in publicum instrumentum redegit, quando Joannes XXII. ad sacrum Præsulatus apicem evectus est; à quo paulòpost gravi epistola ferox Roberti Regularis Antistitis in Regulares ingenium fuit castigatum (a), quia etiam Moniales castri Gontiani suis uti privilegiis prohibebat.

Sequenti anno 1317. levis momenti contractum, permutationis scilicet vineæ iniit Presbyter Alexius Monasterii oblatus cum consensu Leonis Abbatis.

1318. Legatum recipit ab Angelo de Berardis.

Anno verò secuto 1318. præclarissimus quidam Civis Matheranus, Angelus de Berardis, Comestabularius, & Roberto Regi familiaris obiit, qui huic Monasterio unciam auri unam legavit; tenue quidem munus, si rem spectes, insignis tamen pietatis argumentum fuit, cum omnes pœnè Ecclesias, & Monasteria Matheræ extantia in ultimis tabulis liberali charitate muneratus sit. Præter Monasteria enim Monialium S. Luciæ, & S. Mariæ de Nova, & Asceteria Monachorum Ordinis Benedictini, nempè S. Mariæ Picciani, S. Salvatoris de Timbaro, S. Mariæ de Armenis, & S. Mariæ de Valle, quod quondam ad Monasterium S. Eustachii spectabat, muneribus prosecutus est etiam Conventum S. Francisci Minorum Conventualium ab Seraphico Patre constructum, Hospitale S. Lazari, & Equites hyerosolimitanos, quibus ea potissimùm bona dedit, quæ ipse Caveosi, & Pomarici possidebat, in quorum equitum potestatem paulòpost Monasterium præfatum S. Mariæ de Picciano etiam devenit, cum usque ab anno 1392. legatur in quodam instrumento: F. Ludovicus Præceptor Picciani; quemadmodùm, & illud Timbari à Fratribus Conventualibus modò possidetur.

Liber-

(a) Wadingus tom. 3. Annal.

Libertate quoque donavit Angelus quinque servos, totidemque servas græcæ nationis; & quod mirere, viginti tres Ecclesias Parochiales Matheræ existentes, quibus sigillatim pecunias, sacramque supellectilem legavit, enumerat; Ecclesiam nempè Cathedralem, quam sub invocatione S. Mariæ de Mathera designat, S. Joannis in Saxo Barisano, S. Mariæ Veteris, S. Laurentii in Lombardis, S. Stephani, S. Angeli de Civita, S. Mariæ de Donando, S. Petri Saxi Caveosani, S. Joannis de Mathera, S. Eustachii propè Domos quondam Magistri Roberti, S. Clementis, S. Trinitatis in saxo Barisano, S. Petri Veterani, idest Barisani, S. Joannis de Monterrone, S. Andreæ ad Casale novum, S. Simeonis, SS. Cosmæ, & Damiani, S. Petri de Morrone, S. Marci ad Portam Civitatis, S. Viti, SS. Chrisanti, & Dariæ, S. Nicolai, & S. Bartholomæi; quarum plures jam diù dirutæ, ne ubi quidem fuerint resciri potest, & aliquæ etiam nostris diebus Præsule Antonio del Ryo, sacri loci dignitate fuerunt exutæ. Nec mirùm, tot tunc fuisse Matheræ Parochias, nàm in omnibus quoque Regni Civitatibus Parochialium Ecclesiarum numerus excreverat temporibus Regum Andegavensium, uti narrat Summontius (a), quod factum oportuit ad procacem exterorum militum licentiam cohibendam, extructis enim in singulis pænè vicis parochiis, Mulieres non cogebantur ad sacrum audiendum, & ad alia pietatis christianæ opera exequenda longiùs per Urbem discurrere. Plura itidem legavit piissimus Angelus grati animi ergo in favorem Philippi Principis Tarenti, & Matheræ Comitis, qui Frater erat Roberti Regis Neapolis.

Leo autem Abbas assiduis direptionibus, ac molestiis vexatus, quibus Monasterii bona in castro Turris Maris impetebant Equites Hospitalarii, & alii finitimi, ut potentioris domini clientela res suas muniret, statuit, omnia, quæ Monasterium in dicto castro habebat, locare ad quinquennium sub annua præstatione sex unciarum auri Bertramno Baucio Comiti Caveosano, qui & eximiis beneficiis Monachos affecerat, & injurias eis illatas non semel sua auctori- 1320. Bona Turis Mari ad quinquēnium locat.

N tate

(a) Par.2, lib.3.Histor.Neapoli.

tate ultus fuerat; ut ipse Abbas commemorat. Verùm paulòpost Leone defuncto, Herculanus postremus ex iis, qui Monachorum suffragio ad Abbatiam evecti sunt, Abbas dictus est, nihilo apud nos clarior, quam ex insigni jactura jurium Turris Maris, quam sub illius Præsulatu Monasterium fecisse, adhuc Monachi conqueruntur.

1323. Quæ Herculanus Abbas permutat.

Novus enim Abbas, assumpta Monasterii cura, incertùm quo studio in transversum actus, cum posset Monasterii utilitati egregiè consulere, vestigiis insistens aliorum Abbatum, qui ad certum tempus feuda locaverant, maluit anno 1323. perpetuò distrahere bona Turris Maris, quæ à Radulpho Machabæo, & ab Emma religiosè donata, vel imposterùm etiam acquisita, usque ad illam diem Monachi possederant. Tanti Monasterio stetit, Leonem Abbatem paucos ante annos Ugoni Baucio feudum S. Salvatoris locasse; vicini nàmque loci opportunitate excitatus Ugo, ad ejusdem feudi fines proferendos, Turris Maris jura appetiit, quæ reverà tunc temporis minùs æstimabantur, ob Philippi de Sus Domini Turris Maris effrænem avaritiam, & petulantiam; quamobrem Ugoni facilè fuit ab Herculano ea omnia impetrare. Et nè Monachi dispendium aliquod indè incurrisse viderentur, Ugo permutationis titulo, præter duodecim uncias auri ad Calices, Cruces, & Candelabra argentea, aliasque ex serico ecclesiasticas vestes redimendas, quas Leo prò tecto Ecclesiæ reficiendo pignori dederat, reposuit domos, vineas, latifundia, & cætera, quæ ipse in districtu Pomarici possidebat ex donatione pridem ei facta à Bertramno, cujus donationis exemplar Herculanus hoc eodem anno transcribi curavit.

Cum consensu Archiepiscopi.

Veritus autem Herculanus, ne patrimonii Ecclesiæ distracti reus aliquando ageretur, multa verborum copia permutationem utilem conatus est ostendere, quam omnium Monachorum consensu probatam, suo etiam calculo laudavit Robertus Archiepiscopus; cui post viginti sex annos præsulatus successor datus est Petrus de Fele Caveosanus civis, à Venusina ad hanc Cathedram translatus anno 1334., quo labente Benedictus XII. Monachus Cisterciensis in summum Pontificem cooptatur, Vir antiquæ probitatis, & mo-

na-

nasticæ disciplinæ apprimè cupidus, qui Regulæ Benedictinæ studium, injuria temporum penè intermissum revocare satagens, de reformatione Monachorum nigrorum luculentam edidit constitutionem, & Ordinem S. Benedicti per totum orbem christianum in triginta sex provincias divisit, in quarum quartadecima Archiepiscopatus recensentur Consanensis, Acheruntinus, Tarentinus, Brundusinus, & Otranti Episcopatus, cui Provinciæ certè nostrum Cænobium accensitum fuit.

Præcedenti vero anno 1333. Bertramnus Comes utile scripserat privilegium, quò jura Monasterii à suis Ministris, & vassallis intacta esse jusserat; quinimmò Herculanum Abbatem, quem suum Consiliarium, Confessarium, Capellanum, Familiarem appellat, in possessione omnium Casalium, & præcipuè S. Mariæ de Cornu, in quo ab Hominibus Appii potissimum molestiæ inferebantur, servari, & defendi præcepit. 1333. A Bertramno Privilegium obtinet.

Petro autem de Fele Archiepiscopo, qui novennium in præsulatu exegerat, Joannes Cantellus Neapolitanus ex sacri Palatii Auditore subrogatur anno 1343., eumque anno 1362. vita functum Bartholomæus Prignanus itidem Neapolitanus excepit, qui deindè ad Barenses infulas evectus anno 1377., ad Apostolicæ dignitatis culmen nondùm Cardinalis, ob eximiam pietatem, morumque castimoniam anno 1378. extollitur, Urbani VI. nomine insignitus. Et quia Bisantium Morellum matheranum civem, quem Vicarium habuerat, dum Matheræ, & Acheruntiæ præsideret, expertus fuerat virum probum, & juris scientia excultum, eundem mortuo jàm Nicolao Acconciamuro Aversano, qui vix annum integrum sederat, Matherana, Acheruntinaque infula anno 1380. ornavit, exauthorato Jacobo Silvestri à Clemente VII. Pseudopontifice præcedenti anno in hanc Sedem intruso.

Sed antequam hæc acciderent, diem objerat extremum Herculanus Abbas, cujus persolutis exequiis, Monachi à successore deligendo tunc primò abstinuerunt, conscii sanctionis Avenione nuper editæ, qua Majores Ecclesiarum Dignitates in Curia provisum iri statuebatur. Jure igitur Herculano defuncto, Petrus à S. Pontifice Abb. subrogatur.

suffragii amisso, Petrum à summo Pontifice pronunciatum Abbatem sortiti sunt, quem istius Monasterii Ascetam facile crediderim, cum anno 1320. duo hujus nominis Monachi Casalis S. Salvatoris locationi subscripserint. Sed quicumque tandem is Petrus fuerit, primus Apostolicæ Sedis gratia dictus Abbas, provinciam sibi demandatam non inutiter administravit; nàm anno 1357. à Roberto Philippi Tarentini Principis Filio, Caroli Secundi Nepote jus piscandi in utroque mari Tarentino sine ullius Pedagii solutione, uti antiquorum Principum liberalitate fuerat prius concessum, novo studuit corroborari Diplomate, in quo Robertus se Imperatorem Constantinopolitanum vocat, & Despotam Romaniæ (dignitas est regiæ æqualis, Imperatoriæ proxima) & Principem Achajæ, magna quidem, vacua tamen nomina, materno jure ei debita. Siquidem Balduinus Secundus postremus latinorum, qui Constantinopoli imperitaverant, à Palæolago Imperio expulsus, Filium Philippum Curtæneum reliquit hæredem. Hic autem Carolo Valesio, Philippi Regis Gallorum Fratri, Catharinam Filiam despondens, dotis nomine jus ad orientale Imperium tradidit. Carolus igitur gloriæ, & Regni appetens, magno armorum apparatu instructus, cum Catharina recens nupta anno 1300. Romam pervenit, in Græciam proximè trajecturus. Verùm imprudenti consilio, quæ ad Orientis Imperium sibi asserendum arma paraverat, cum in Fridericum Siciliæ Regem vertisset, exercitu diminuto, & Siciliam, quam debellare potuisset, Friderico sub quibusdam conditionibus dimissa, in Gallias rediit inglorius; & desperans hanc Spartam iterùm aggredi, Catharinam Valesiam Filiam, Matri agnominem Philippo Tarentino Principi cum clarissimis hisce titulis dedit uxorem. Robertus igitur Catharinæ major natu, materna jura sibi armis vindicare aggrediens, cum apparata classe in Græciam trajecit, pluribusque non ignobilibus insulis, ac urbibus Peloponnesi primo impetu receptis (quamvis aliqui ad aliud tempus hoc referant) adeò secunda fortuna usus est, ut in spem devenerit, Byzantio totius Imperii capite potiundi. Cæterum Neapolitanis tumultibus, importuno sanè tempore Domum revocatus, paulòpost

1357. Qui Privilegium à Roberto Principe impetrat.

lòpost inopinatò, & contra fidem præstitam à Ludovico Hungariæ Rege, qui Andreæ Fratris cædem Neapolim ulturus venerat, Aversæ cum aliis regii sanguinis Principibus anno 1347. comprehensus est, & in Pannoniam relegatus, ultrà tres annos in arce Visgradensi detentus fuit. Postliminio verò restitutus, plura Joannæ, & Ludovico Regi suo Fratri minori servitia impendit; quorum non illud postremum fuit, Comitem Minervini, perduellionis reum, Matheræ interceptum, Altamuræ suspendio sustulisse.

1358. Privilegium Umfredi transcribit, & duos init contractus. 1356., & 1360.

Intereà prælaudatus Petrus, ut sarta tecta servaret jura Ecclesiarum Gurgulionis., duos ex suis Monachis Hostilianum destinavit cum privilegio Umfredi anno 1082. concesso, quod authentico scripto exemplari jussit anno 1358., & anno sequenti cum consensu suorum Monachorum quoddam vineale in districtu Caveosano sub censu annuo concessit; quemadmodùm & anno 1360. alium confecit permutationis contractum, cui subscripsit F. Martinus Abbas S. Mariæ Vallis Ursi de Petra Perciata.

Cæterum Ludovico Rege anno 1362. sublato, Princeps Robertus post biennium Neapoli naturæ debitum persolvit, Philippum Fratrem natu secundum, Acerrarum Comitem ex asse relinquens hæredem; sed cum etiam Philippus, nulla relicta prole, anno 1368. occubuisset, Tarenti Principatum, & jus ad Orientale Imperium in Jacobum Baucium transtulit, suum ex sorore Margaritha nepotem, quam ab anno 1347., Franciscus Baucius Comes Caveosanus, Bertramni Comitis novelli Filius desponderat, cum Odoardi Scotorum Regis jam esset relicta. Ex hisce autem nuptiis id statim assecutus est Franciscus, quod primus ex privata Familia à Ludovico uxoris Fratre, & à Joanna Regibus, Ducis titulo insignitus fit Andriæ, quam Umberto Delphino pro dote Mariæ Banciæ sororis tributam, Bertramnus Pater, florenis aureis termille persolutis, nuper redemerat, & ob id in quodam privilegio Tarentinis indulto, Franciscus ità subscribit: *Franciscus de Baucio, Dux Andriæ, & Comes Montis Caveosi, ac Baroniarum Bitettæ, Theani, & Missani, Maritus Imperatricis*. Hac verò nova potentiæ accessione parum abfuit, quin

quin Caveosani Baucii, & quæ priùs possederant, omninò amitterent, & ipsi penitùs derelentur, Franciscus enim cum ex improvisò Matheram occupasset, expulso Rogerio Sanseverino loci Toparcha, prætextu, quod ea Urbs Principatus (a) aliquando fuisset Tarentini, ac proindè suo Filio Jacobo deberetur, nedum Sanseverinios omnes in se concitavit, verum etiam Reginæ indignationem incurrit, respuens, quod ipsa jusserat, litem prudentum judicio committere. Cum igitur ad arma ventum esset, Franciscus, & Jacobus, qui in Græciam se receperant, perduellionis damnati, omnibus ditionibus spoliati sunt; quibus opportunè Regina ditata, Synvessam Thomæ Marzano, & Theanum Godefrido pretio soluto vendidit, Compsam Malatacchæ Duci, cujus opera usa fuerat ad Franciscum armis persequendum donavit, Principatum verò Tarentinum sibi detinuit, quem tamen paulopost Othoni Bransvicensi, cui recens nupserat assignavit.

Sanseverinii verò nedum, quæ à Baucio per vim erepta fuerant, repetiere, sed multò plura, quæ Bauciorum erant, Reginæ beneficio adepti sunt, præ cæteris autem Caveosanus Comitatus anno 1373. Thomæ Sanseverinio donatus fuit, qui Rogerii Tricarici, & Matheræ Comitis Frater, Pronepos erat illius Rogerii, quem Donatus Matheranus Civis, ut alibi dictum memini, à communi Familiæ clade subtraxerat.

1376. Ludovicus Abbas Casalia Corn, & Avinellæ locat.

Dum hæc agerentur fatis cesserat Petrus Abbas; Ludovicus verò Baldella à summo Pontifice subrogatus tanto utilior, ac melior in delegata administratione evasit, quanto minus aptus futurus videbatur, utpotè ab exteris Regionibus accitus. Hic enim Eugubii in Ducatu Spoletano natus Caveosum veniens, statim Monasterii redditus omnes, & jura solertissimè scrutatus est, & pro virili ea conservare, ac augere studens, anno 1376. Casale S. Mariæ de Cornu, & illud Avinellæ cum jurisdictione in vassallos sub canone unciarum auri decem concessit ad unum tantùm annum Petro Raymundi Papali, capitaneo Montis Caveosi, & Montis Pilosi, ut ejus auctoritate jura dictorum

(a) Ammiratus in Sanseverinys.

rum Casalium usurpata recuperaret, & quæ adhuc supererant, ne violarentur, prohiberet, sibi tamen in dictis Casalibus jus Plateæ retinuit, & aliqua alia, quibus Monachorum commodo, & solatio prospexit.

Deinde Abbas calamitate Familiæ Bauciæ inspecta, novique Comitis Thomæ Sanseverinii benevolentia usus, Casale S. Salvatoris usque ab anno 1313. sub tenui canone Ugoni Baucio locatum ad certum tempus, quod jam diù excurrerat, Monasterio iterum asseruit, idque non sine ingenti labore, ac gravi dispendio, assecutus est anno 1378. Ardua quippe res est Ecclesiis sua Bona iteratò asserere, si semel in potentiorum manus, quocumque tandem id ingenio fiat, devenerint; & sanè ut incommodum hoc, quod ex diuturna præfati Casalis S. Salvatoris locatione Monasterium incurrerat, providus Abbas averteret, ac præcaveret, eodem ipso die corporalem etiam adiit possessionem Casalis Avinellæ, decurso jam tempore annuæ locationis factæ in favorem prælaudati Petri Raymundi.

1378. Casalis S. Salvatoris repetit possessionem.

Et Casalis Avinellæ.

Hoc eodem anno aliud grave, nec minus utile confecit negotium Ludovicus cum Jacobo Archiepiscopo, & Capitulo Tarenti, quod anno præcidenti inchoatum litteræ procurationis Francisco Factitio Clerico Tarentino ab eisdem concreditæ ostendunt. Franciscus igitur, uti Archiepiscopi, & Capituli Procurator, Caveosum adveniens, solemnem permutationis contractum iniit cum Ludovico, cui concessit in perpetuum nulli oneri obnoxium Anglonem Policeti, acceptis vicissim à Ludovico pluribus terræ tractibus, & quatuor hominibus cum Ecclesia S. Nicolai ab Umfredo Comite anno 1078. Monasterio donatis in districtu Casalis Appii, quod juris est Ecclesiæ Tarentinæ. Quare beneficio hujus contractus utraque Ecclesia imposterùm sua latifundia ab invicem discreta, & certis finibus circumscripta pacificè possedit. Duos alios præterea levis momenti contractus emptionis in Terra Pomarici à Ludovico Abbate celebratos legimus, alterum anno 1386., & alterum anno 1389., ex quo hunc Abbatem nihil prætermisisse fatendum est, ut Monasterii fortunas conservaret, & augeret.

Policetum titulo permutationis acquirit.

1386. & 1389. Et duos alios celebrat contractus.

In-

Intereà Franciscus Baucius Regno expulsus, & injuriæ impatiens, Avenionem se contulit, ut Gregorium XI. summum Pontificem arcta sibi necessitudine devinctum, ad suppetias ferendas induceret. Quare pecunia tùm à Pontifice recepta, tum ex suis Ditionibus, quas in Provincia habebat, coacta, non exiguas copias conscripsit, quibus instructus in Campaniam infestis signis adveniens, ingentem Reginæ, Regnoque timorem intulit, qui opportunè Raymundi Baucii Magni Regni Camerarii opera sublatus est. Ea enim, qua Raymundus pollebat prudentiæ, & integritatis opinione, acriter Nepotem redarguens, debiti in Reginam obsequii commonefecit, eique ostendit optimum fore, si exercitu dimisso, Reginæ gratiam deprecaretur, quod si non placeret, Gregorio potiùs Pontifice pacis sequestro uteretur. Franciscus Patrui reverentia, & auctoritate devictus, signis dimissis, iterum ad pontificiam aulam digressus est, Gregoriumque deindè Romam secutus, ibi usque ad Urbani VI. Pontificatum perstitit; Eique auctor fuit, ut Joanna Regina exauctorata, Carolum Dyrrachinum è Pannonia ad Regnum capessendum accesseret; qua arte simul de Regina Joanna ultionem sumpsit, & Caroli gratiam aucupatus est. Porrò cum Carolus anno 1381. Regnum occupasset, statim Franciscum in antiquas Toparchias, Synvessa, & Theano exceptis immisit; Jacobo verò ejus Filio, nedùm Tarenti Principatum restituit (cum Otho Bransvicensis bonis, ac libertate privatus, Altamuræ detineretur) & quicquid in Regno possederat, sed Agnetem quoque Reginæ Margarithæ sororem, & Canis de scala Veronensis relictam matrimonio copulavit, quæ nova Bauciorum cum Rege affinitas, ipsis quidem perniciosa fuit, Sanseverinios verò eorum hostes, parum abfuit, quin funditus everteret, nàm Jacobus affectati Regni suspicionem incurrens, nedum conjugem amisit, quæ Neapoli à Carolo detenta, eodem anno 1381. dolore contabuit; sed ipse vix evadere potuit, ut Tarentum se incolumen redderet, ubi paulòpost sine prole decedens, non solùm spem ad Regnum jure suæ Uxoris Agnetis, verùm etiam Principatus Achaici, & Romaniæ insignia, nec

non

non jus ad orientale Imperium suâ morte extinxit. Sanseverinii verò illis nuptiis, quibus Andriensis Ducis potentia crescebat, offensi, à Carolo deficientes, Ludovico Andegavensi adhæsere, qui valido cum exercitu Regno inhiabat; & quamvis pacem deindè cum Ladislao Caroli Filio sanxissent, defectionis tamen pœnas luerunt, quotquot enim illius Familiæ in manus incidere, in castro novo anno 1404. inclusi fuerunt; ibique vel turpi morte sublati sunt, uti Thomas, Caveosanus quondam Comes, ejusque Filius Gulielmus, etiam Caveosi Comes dictus, & Gaspar Lauriæ, & ut aliqui volunt, Comes Matheræ (a), & alii plures, vel vinculis obstricti diù sunt detenti, quos inter Stephanus recensetur Matheræ itidem Comes, libertate tandem donatus anno 1414. à Joanna Ladislai Regis sorore; paucis, qui Regis manus evasere, Tarentì, ubi Ursini imperitabant, receptis.

Cæterum Caroli, & Ladislai temporibus, cum Regnum internecinis factionibus conflictaretur, Ecclesiæ quoque, & Monasteria militari licentia sunt expilata, qua licentia veluti contagione quadam tacti etiam privati Cives, ecclesiastica jura susdeque habebant, nihili omninò ducentes res sacras in suos usus convertere. Cui malo, ut Antonius à Barulo Abbas, Ludovico defuncto jàm pridem suffectus, pro virili occurreret, miseram Monasterii conditionem significavit Bonifacio IX. Romano Pontifici, qui anno 1400. Cantori Pomaricensi jussit, ut sacri etiam fulminis comminatione (si opus sit) contrà eos omnes ageret, qui Monasterii Bonis ditati, vel quocumque alio jure obnoxii, detrectarent reddere, quæ surripuerant, vel pendere, quæ debebant. Ante quinquennium verò, eodem Bonifacio annuente, Petrus Joannes de Baraballis Neapolitanus, qui Bisantio Morello Matheræ Archiepiscopo suffectus fuerat anno 1392., & F. Stephanus Gobenus Episcopus Corinthiensis Insulas permutarunt ad invicem, cumque Gobenus septem integros annnos Matheræ sedisset, Calvensis Episcopus factus, Cathedram Riccardo de Olibano Præsuli Belicastrensi cessit anno 1402.

1400. Antonius Abbas a Bonifacio IX. rescriptum impetrat.

(a) Ammiratus in Sanseverinis.

1406. Civibus Hostiliani Terras sub annuo Canone partitur. Antonius verò Abbas, ut fraudes præcaveret, quæ in decimis persolvendis nonnumquam fiunt, civibus Hostiliani anno 1406. quosdam fundos decumanos sub annuo pecuniæ censu concessit, & anno 1410. Milionici à publico Nota in exemplandum curavit latino caractere, quod litteris erat Langobardis exaratum, Diploma Stephani Episcopi Matheriensis anno 1065. vel circiter Monasterio concessum, ut alibi dixisse memini, & paucos post menses Pomarici sub annuo censu tarenorum octo cum dimidio domum pænè dirutam Nicolao Cappello, & Nicolao de Castellaneta Pomaricensibus indulsit cum consensu Nicolai Piscicelli Patricii Neapolitani, qui Riccardo de Olibano anno 1407. in Matherana, & Acheruntina Cathedra fuerat subrogatus.

1310. Et alios Contractus init.

His diebus Franciscus Baucius naturæ concesserat, susceptis ex Margaritha Ludovici Regis sorore duobus liberis, Jacobo Tarentino Principe, qui Patris mortem occupavit, & Antonia Friderici Tertii Siculorum Regis uxore, Hæredem verò Gulielmum reliquit, quem ei altera conjux Sveva Ursina Comitis Nolani Filia, & Raymundi Principis Tarentini soror, pepererat.

Guliemus itaque Patre defuncto Dux Andriæ factus, & Comes Caveosanus, Avi Bertramni pietatem erga hoc Monasterium piè æmulatus, Antonio Abbate, quem ob insignem morum probitatem suspiciebat, deprecante, omnia Monachorum Bona à quolibet vectigali, Angaria, & præstatione liberavit, eaque nulli molestiæ à se, vel à suis successoribus utcumque inferendæ obnoxia jussit, scripto Diplomate, labente anno 1414.. Quo eodem Ladislaus Rex sine liberis decedens octavò idus Augusti, sororem Joannam Regni hæredem reliquit, quæ rerum suscepta administratione, perpendens quantum semper ad subditos in fide continendos, vel ad obedientiam revocandos, Regum cum Romanis Pontificibus concordia contulisset, quod Caroli Patris, Fratrisque Ladislai, qui Urbani VI., & Bonifacii IX. benevolentia opportunè usi fuerant, exemplo nuper didicerat, potissimam in eo curam posuit, ut se Apostolicæ Sedi devotam profiteretur. Quare Manfredum Ci-

1414. A Gulielmo Baucio privilegium obtinuit.

vem

vem Aversanum Episcopum Acernensem, cujus prudentiæ plurimum tribuebat, ad Concilium Constantiæ coactum delegat, ut Joannis XXIII. patrocinium sibi compararet, à quo etiam postero anno 1415. id assecuta est, ut Manfredus Matheræ, & Acheruntiæ Præsul renunciaretur ob translationem Nicolai Piscicelli, qui Cathedram Salernitanam moderaturus discesserat. Manfredus igitur Archiepiscopali munere assumpto, ob singularem doctrinam, rerumque agendarum experientiam Regiis Consiliariis accensitus, nedum in Synodo Constantiensi, & deinde sub Martino Quinto, & Eugenio Quarto graviora Regni negotia procuravit, verum etiam suæ Ecclesiæ pastoralem sollicitudinem sedulò exercuit, quousque civilibus factionibus agitatus solum vertere compulsus est; quod breviter enarrare haud erit à nostro instituto alienum.

Joannes Antonius Ursinus Baucius, Tarenti Princeps, ob antiquam Bauciorum simultatem Sanseverinatum hostis, eorum Ditiones anno 1433., Regina jubente, aggressus, primo impetu, Gasparem Matheræ Comitatu, & Antonium Tricarici, & aliorum Oppidorum Dominio expulit, ulteriusque victricia signa protulisset, nisi Joanna tàm illustris Familiæ cladem miserata imperasset, ut ab armis cessaret, & ablata redderet. Verùm Ursinus Reginæ mandata contemnens, ejusdem indignationem incurrit, quæ decreto in eum bello anno sequenti Ludovici Andegavensis strenuitate Matheram, Castellanetam, & alia loca, vi adhibita, recuperat, Antonii verò Caldoræ militaris famæ Ducis astu Asculum, & Andriam obtinet. Ex quo haud ineptè conjicias, Gulielmum Baucium Caveosi Comitem à Ducatu Andriensi jàm pridem excidisse, cum etiam inter insignes Toparchas, qui Reginæ Joannæ Secundæ tempore vivebant, Gabriel Ursinus Casertæ Comes, & Andriæ Dux reponatur. Porrò in fine ejusdem anni 1434., mortuo Ludovico Andegavensi, & Antonio Caldora Barium secedente, Ursinus metu solutus, vix hyeme exacta, Milites legit, & Brundusina arce primùm ab obsidione liberata, Matheram, & ferè omnia, quæ amiserat loca, denuò recepit. Quia verò Manfredus Archiepiscopus, Reginæ addictissimus, etiam

Manfredus Archiepiscopus exulare cogitur.

ipsa è vivis sublata, acriùs quam par esset, Renato Andegavensi adhærebat contrà Alphonsum Aragonium, quem Tarentinus Matheræ Comes impensè prosequebatur, horum odium in se concitavit, undè Mathera, imò etiam toto Regno exulare coactus, ne absens suæ Ecclesiæ deesset, Vicarium Acheruntiæ constituit, cui utriusque Diæcesis Clericos subjecit. Matherani verò indecorum sibi ducentes, Acheruntino Vicario parere, F. Madium insignem Theologum Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci, & à confessionibus Principis Tarentini, Vicarium Administratorem sibi præficiunt, qua injuria excandescens Manfredus, Matheranos, falsa veris immiscens, ad summum Pontificem defert, quod nimirùm Matherani temerè ab Acheruntinæ Metropolitanæ obedientia se subtraxissent, quod Madium quemdam sibi constituissent Episcopum, seù potiùs *Idolum*, *ut Terram Matheræ* (ità ipse loquitur) *in Civitatem erigerent*, *&* *quod eidem Terræ quatuor alia castra Diæcesis Acheruntinæ adjecissent* in contemptum Sedis Apostolicæ. Undè facile fuit rescriptum ab irato Eugenio impetrare ad Nicolaum Episcopum Tricarici, datum Florentiæ anno 1439., quo jubebatur, ut quicquid Matherani attentaverant, proscinderet, penitùsque everteret.

Cujus loco Madiû Vicarium Matherani sufficiunt.

Attamen cum cognovisset Eugenius à Principe Tarentino, justas fuisse causas arcendi Manfredum à cura Ecclesiæ Matheranæ, ejusdem Ecclesiæ, ac Diæcesis, nempè Latertiæ, Genusii, Pomarici, Caveosi, Griptolarum, Oggiani, & Pisticii, Gubernatorem in temporalibus, & spiritualibus elegit Petrnm Episcopum Motulanum, qui Tarentinæ etiam Diæcesis erat Vicarius Generalis, tributa ei potestàte alium, si vellet subrogandi ad idem munus exercendum, expedito Diplomate Florentiæ pridie nonas Julii anno 1440. Petrus autem tertiò post mense à collata sibi potestate, eumdem F. Madium in Ecclesia Matherana, & in ejus jam recensita Diæcesi Rectorem cum iisdem prorsùs prærogativis, quas ei Pontifex contulerat, sublegit, quod ratum, gratumque duxit Eugenius, ut ex ejus litteris apparet, quibus Madium impensè commendat, datis Florentiæ anno 1442., ubi generali Concilio præsidebat,

Qui ab Eugenio IV. confirmatur.

& cui

& cui etiam Manfredus assedit; qui tandem extorris anno 1444. naturæ debitum persolvit, eique Eugenius Marinum de Paulis Fundanum Episcopum è vestigio successorem dedit. Et ut subortas simultates componeret, F. Madium à Matheranensis Archiepiscopatus administratione submovit, novumque Pastorem nedùm Ecclesiæ, & Diæcesi Acheruntinæ commendatum voluit, sed etiam populo Civitatis, ac Diæcesis Matheræ, datis Romæ litteris pridiè nonas Septembris, quas Ughellius Matheranæ Diæcesis inficiator, reluctante licet calamo, profert. Sed idem Eugenius nos admonet, ut domesticam historiam prosequamur, quam monumentis deficientibus per plures annos interpolare opus fuit.

Antonio Stephanus Abbas sufficitur.

Porrò ob Abbatum Regularium intercisam memoriam, opinemur oportet, circa hæc tempora antiqua pietate, & regulari zelo tepescente, sensim etiam Monachorum numerum, & rem familiarem decrevisse, nisi etiam culpare velimus frequentes Regulorum defectiones, quæ totam Apuliam ingentibus cladibus affligebant, & mitè Gulielmi Comitis ingenium, qui generosos Bauciorum spiritus minimè gerens, Monasterium, quod Caveosi ocellum, & singulare decus absque invidia dixeris, nefariorum rapacitati, & injuriis patere permiserit. Ea propter mortuo post annum 1414. Antonio Barnlano, ultimo Abbatum Regularium, quorum Tabulæ gesta referant, Stephanus quidam, nomine tenus cognitus, Abbatiam assecutus est, quo defunćto, Eugenius Pontifex, Caveosanum Monasterium commendat Nicolao Zachariæ perpetuo Capellano S. Mariæ in Candelabro Ciliæ, Hortanæ Diæcesis, eumque, vel omnium primum, vel certè Stephano secundum, sæcularem Abbatem constituit. Qui nulla re apud nos, quam prava rei familiaris administratione innotuit, quamvis enim adhuc extent duo contractus levis momenti ab eo initi, alter Hostiliani anno 1437. transactionis, alter Pomarici anno 1439. permutationis, nihilominus apud Eugenium delatus à Balthasare Baucio anno 1441., quod monasterii opes in Ecclesiæ cultum, & in alimoniam Monachorum, & Pauperum legatas, ad seculares, profanosque usus vertisset, & bona, pieta-

Stephanum Nicolaus Presbyter sæcularis excipit in Abbatia.

pietatis opinione, ac sanctitatis fama quondam comparata, turpiter prodigeret, & inconsulto Summo Pontifice, cui Monasterium immediate erat subjectum, distraheret, Eugenius eodem anno causæ cognitionem Joanni Lohier suo Cappellano delegavit, quam deindè anno 1443. Barnabæ Ursino Salernitano Archiepiscopo (Matheranam Ecclesiam adhuc Madius administaabat) commisit, mandans, ut si reus Nicolaus deprehendatur, tamquam infidelis administer loco cadat, & officio abdicetur.

Quo dejecto, Balthasar Baucius fit Abbas.

In ordinem itaque redacto Nicolao Zacharia, Eugenius eodem anno Caveosanum monasterium Balthasari Baucio commendat, Clerico sæculari, & Prothonotario Apostolico, qui arctissima sanguinis necessitudine cum Caveosi Dynastis conjunctus, omnium aptissimus videbatur, qui regularem disciplinam penè intermortuam excitaret, & antiquum fortunarum statum restitueret. Verùm Balthasar perindè atque Æconomus, & non Abbas fuisset institutus, omninò pastoralis sollicitudinis oblitus, domesticis tantum rationibus incubuit, cultuque divino penitus neglecto, jura tantùm, & latifundia deperdita vindicare curavit; quo factum est, ut monasticâ disciplinâ funditus per Abbatis vecordiam sublatâ, parum in redditibus, ac proventibus per ejus diligentiam Monasterium profecerit.

1445. Qui à Francisco Baucio Privilegii obtinet confirmationem.

Balthasar igitur, Abbas factus, ut quæ voto conceperat, faciliùs assequeretur, in eo maximè studium collocavit, ut Gulielmi diploma Antonio jamdudum concessum, repetitis litteris roboraret; sed quia Gulielmus gravissima ægritudine laborans, (parùm sui compos) Franciscum filium natu majorem Balium, & Curatorem, regia auctoritate constitutum habebat, ab isto Balthasar Gulielmi concessionem confirmandam curavit anno 1445., & ex hisce litteris docemur, etiam Patre superstite Franciscum Andriensem ducem, & Caveosanum Comitem dictum esse, imò Andriæ Toparcham anno 1443. publicis Regni Comitiis eumdem Franciscum interfuisse legimus. Ex quo alii qui perperam suspicati sunt, Gulielmum ante hunc annum

1449. Et cum eo transactionem init.

obijsse, nàm anno 1449. eum inter vivos fuisse liquet ex quodam instrumento transactionis initæ à Balthasare cum

Fran-

Francisco, uti Balio, & Curatore Gulielmi Patris, in quo Abbas abdicat jus, quod habebat in casalibus Avinellæ, S. Marci, Camardæ, S. Salvatoris, & Murri, quibusdam tantum usibus in eis reservatis, & Franciscus nomine sui Patris decimam pollicetur omnium redditum Curiæ Montis Caveosi, exceptis iis, quæ à jure seminis, demaniorum, & à cognitione causarum civilium, & criminalium obvenirent.

1451. Police. tum ad perpetuam Emphyteusim concedit.

Anno verò 1451. Anglonem Policeti, quem Abbas Ludovicus permutationis titulo ab Archiepiscopo Tarentino adeptus fuerat, Balthasar sub tenui censu unius unciæ in perpetuam emphyteusim contulit Angelillo Malvasio Pisticiensi, & post biennium à Nicolao V. Summo Pontifice litteras ad Marsicanum Episcopum impetravit, ut is contractum, si utilem comperisset, apostolica auctoritate comprobaret.

1453. Et bona Hostiliani, & Gurgulionis usq; dum ipse vivat.

Eodem avaritiæ æstu ductus Balthasar, hoc eodem anno 1453. quicquid Monasterium in terra Hostiliani, Ciriliani, Gurgulionis, & Aliani possidebat, quoad ipse Abbas esset, sub annuo censu unciarum duarum, & tarenorum vigintiquinque dimisit cuidam civi Oggiani, Abbati Angelo vocato.

1454. Transactionem cum Francisco initam rescindit.

Præter Franciscum, alter quoque extitit Gulielmi filius, nomine Petrus, quem Caveolanum Comitem etiam nuncupatum scio, sed nomine tenus, uti modo plerique Procerum filii paternarum ditionum aliquem sibi titulum adscribere solent ad honoris tantùm commendationem, & prærogativam, Franciscus enim semper Caveosi potitus est, usque dum Caveosanum Comitem filium Pyrrhum pronunciavit, quod paulò ante annum 1454. contigisse reor, nàm hoc anno Pyrrhus jàm Comes factus, primum suæ erga nos pietatis documentum præbuit, rescissa transactione à Balthasare cum Francisco Duce anno 1449. inita, utpotè Monasterio noxia, & omninò injusta.

1455. Et transigit cum Pomaricanis pro Gigurio.

Nec minùs inconsulta fuit alia transactio, quam hoc eodem anno Balthasar cum Pomaricensibus pepigit, illis jus pascendi permittens in demanio Castri Gigurii, cujus tandem nostris diebus, tertia illis parte relicta, duas re-

cupe-

cuperasse gaudemus ; quemadmodum & Policeti latifundium Malvasio distractum ad perpetuam emphyteusim, quam anno 1455. Nardus Episcopus Marsicanus utilem laudavit, & apostolica auctoritate comprobavit, non sine ingenti labore, & expensis ad Monasterii dominium anno 1500. tandem revocatum fuit.

Franciscus Baucius ad S. Pontificem legatus mittitur.

Sed ad Franciscum redeamus, nostri Pyrrhi Patrem, qui cum inter proceres magnanimitate, divitiarumque opulentia excelleret, ab Alphonso Rege delectus est anno 1452. ad Fredericum Imperatorem Româ Neapolim deducendum. Mortuo verò Alphonso anno 1458., Ferdinandus scriptus regni hæres, cum in summa difficultate versaretur ob denegatam à Callisto tertio regiæ hæreditatis possessionem, Franciscum præ cæteris selegit, ut & Pii Secundi recens ob Callisti mortem inaugurati patrocinium deprecaretur, & regni, uti vocant, ab eo investituram impetraret ; quod negotium quamquis implexum, summa facilitate Franciscus explicavit, & absolvit. Tanti verò beneficii memor Ferdinandus statim gratiæ rependendæ, quam opperiebatur, occasionem arripuit. Gabriele enim Ursino sine mascula prole defuncto, cum ejus filia Maria Donata Pyrrhi Baucii conjux Venusinæ Civitatis possessionem, uti paternam hæreditatem confestim adijsset, & Joannes Antonius princeps Tarentinus Gabrielis Germanus frater eam Civitatem sibi, non autem Fratris filiæ deberi assereret, & jam esset in armis, Ferdinandus Francisco Pyrrhi parenti gratificaturus, omnia Tarentini postulata, quamvis regiæ dignitati minus decora viderentur, admisit, ea tantum conditione, ut Venusinus ducatus Baucio dimitteretur.

Et quia dum hæc agebantur, Pius Secundus Romanus Pontifex Mantuam omnes Catholicos principes invitaverat ad consulendum de christiana Republica, cujus vertici, occupato Oriente, Turcarum Imperator imminebat ; Ferdinandus Francisci prudentiam, & dexteritatem nupera legatione expertus, eum Jacobo Rathæ Beneventano, & Rovarellæ Præsuli adjunxit, ut in Mantuano Conventu cum cæteris principum legatis adesset, regemque paratum doce-

deceret in Barbaros Bellum indicere. Sed spem in Sacro Conventu ab omnibus de Ferdinandi pietate conceptam, Tarentini principis perfidia corrupit, qui simulata cum rege concordia in eum præcipuos regulos ad rebellandum sollicitaverat, & Joannem Renati Andegavensis filium acciverat ad arma regno inferenda.

Ut verò bellum insigni aliquo facinore Tarentinus auspicaretur, Venusiam, cui Pyrrhus præsidebat, plures armatos noctis silentio tectos immisit, quod Pyrrhus præsentiens, adscita militum manu à Ferdinando, qui non procul cum exercitu ad Cannas sedebat, hostem Venusia expulit, & cives factiosos domorum expilatione ultus est, utilemque operam toto hoc bello regi navavit; quamvis Tarentinus omnem lapidem moverit, ut eum à Ferdinando divelleret, præcipuè post cladem illi apud Sarnum illatam, ob quam omnes pœnè Toparchæ, & Populi regias partes deseruere. Hac autem constanti Pyrrhi fidelitate Tarentinus, vir nullius pœnè fidei, offensus, omnem humanitatis legem exuit, nàm Mariam Donatam Fratris filiam partui proximam, & variis ægritudinibus afflictam, arcta obsidione intra Minerbinum inclusit. Hæc tamen virilis animi fœmina, experti ducis officium implens, non priùs deditionem fecit, quam extrema omnium rerum caritate oppressa suppetias desperasset. Nec mitiùs in Franciscum alterius neptis conjugem egit Tarentinus, quem Aquaviva, aliisque locis spoliatum, Andriæ etiam obsedit; ipse autem, cum hostilem impetum civium benevolentia, & suæ probitatis fama potiùs, quàm militum virtute diù repulisset tandem omni commeatu prohibitus, ne inutili temporis delatione Andriensibus excidium afferret, Civitatem cessit, honestis tamen conditionibus, quarum ea præcipua fuit, ne umquam cogeretur fidelitatis dicere sacramentum Renato, vel ejus filio Joanni; qui tandem Trojana victoria à Ferdinando obtenta, regno abire compulsus est. Et cum paulò antè Tarentinus septuagenario major Altamuræ occubuisset, Franciscus nedùm in bello amissa recepit sed etiam ob grati animi significationem

Pyrrhus ejus filius regias partes tuetur.

Sicut ejus Pater Franciscus.

P

Ma-

Magnus stabuli Comes, & deindè etiam Regii Consilii Præses pronunciatus est, & Comitatum Vigiliarum obtinuit, ubi anno 1475. inventioni adfuit corporum S. Pantaleemonis, Mauri, & Sergii, quibus erat addictissimus.

1463. Balthasar Casale Picochi, & Cornu locat.

Intereà Balthasar, ut Monasterii redditus ad uberiorem censum redigeret, anno 1463. defensas Picochi, & S. Mariæ de Cornu suis finibus descriptas ad quinquennium locavit; sed sanè utiliùs vacavit recuperandis ecclesiis, quæ ad Monasterium pertinebant in Diœcesi Tricaricensi, & quas ipse præpostero consilio sub tenui præstatione alteri concesserat anno 1453., ex quo parùm abfuit, quin omninò perderentur. Nàm Episcopus Tricarici arrepta occasione, quod canones, ab eo præter jus, & fas prætensi, numquam fuissent persoluti, indicta causa,

1471. Ecclesiarum Hostiliani, & Gurgulionis possessionem repetit.

1474, & 1475.

illas Ecclesias cuidam Præsbytero Angelo de Gurgulione contulerat; quod spolium ægrè ferens Abbas, Ferdinandi regis opem implorat ut Metropolitani judicio jurgium amicè componeretur. Rex laudato Abbatis consilio, ac animi moderatione, Acheruntino Vicario (Milionici enim hoc eodem anno fatis cesserat Martinus Archiepiscopus) anno 1471. mandavit, ut si Erberti Episcopi quondam Tricaricensis, & Alexandri Papæ Privilegiis Ecclesias à censu immunes Abbas probaverit, eas ab Episcopi vindicet usurpatione. Quod cum impigrè Vicarius fecisset, Angelus à Gurgulione illius judicium declinaturus à Summo Pontifice petiit, ut Curiæ Episcopi Tricarici causa committeretur; sed ejus conatus Eustasius de Leone Abbatis Procurator anno 1474. elusit, plura suspicionum capita contra Episcopi Ministros afferens, & ad S. Sedis Tribunal provocavit. Quare causa iterum delegata Rogerio Episcopo Salubriensi, & Joannis Ursini Archiepiscopi Tranensis generali Vicario, ab eo Angelus de Gurgulione anno 1475., uti contumax, fuit condemnatus, & Abbati Prioratus S. Raphaelis Hostiliani, & Ecclesiæ S. Mariæ de Pergulo, S. Liberatæ, S. Mariæ de Abbate Lupo, & S. Benedicti Gurgulionis, nec non Ecclesiæ S. Nicolai, & S. Viti fuerunt restitutæ; quarum corporalem possessionem

haud

haud neglexit Abbas per suum Procuratorem hoc eodem anno adire.

Mortuo, ut dictum est, Marino Archiepiscopo, & Millonici sepulto, quamvis Cayvani ejus natali solo Cænotaphium habeatur, Henricus Lunguardus Panormita ordinis Prædicatorum Policastrensis Episcopus, & Ferdinando Regi à sacris confessionibus, *Acheruntinus Archiepiscopus, & Matheranus Episcopus* à Sixto IV. pronunciatur. Qua epigraphe Matherani offensi, cum indicta causa Archipræsulatus honore, quo ab Innocentio III. dignati fuerant, privati essent, ab eodem Sixto, veritate comperta, rescriptum impetrarunt anno 1472., ut imposterum Archiepiscopus dicatur Matheranus, & Acheruntinus, dùm Matheræ, vel in ejus Diœcesi ille moram traxerit, secùs verò Acheruntinus, & Matheranus nominetur, quoties Acheruntiæ, vel in ejus Diœceseos districtu residere contingat. Et quia Matherani Cives sua jura etiam promovebant diplomate, nostro Monasterio ab Andrea Archiepiscopo anno 1219. concesso, in quo Andreas se Matheranensem, & Acheruntinum Archiepiscopum inscripserat, hujus diplomatis archetypum ab Abbate impetrarunt, Neapolim ad suam causam tuendam delaturi, sed cum, nescio, cujus fraude in frusta fuisset discerptum, Nobiles viri, qui diplomatis reddendi vades accesserant, Henrico Archiepiscopo actores fuerunt, ut simile privilegium in favorem Monasterii conscriberet. Henricus autem & eorum precibus, & Francisci Baucii, cui plurimum deferebat, auctoritate permotus, ea omnia hoc eodem anno 1475. confirmat, quæ Andreas illo diplomate Monasterio indulserat.

1475. Ab Archiepiscopo Acheruntino privilegii obtinet confirmationem.

Abbas igitur hoc pacto exemplaris deperditi jactura utcumque restaurata, & ecclesiarum Tricaricensis Diœcesis recuperata possessione, conatus est fundos Vallis Cacciæ, & Vallis Mezanæ ad easdem pertinentes, & ab Eligio de Marra Aliani Comite occupatas, impetrato rescripto Regis Ferdinandi anno 1478. sibi vindicare. Quod cum assequi non potuisset, iterùm Ferdinandum adiit anno 1481., &

1478, & 1481. Vallis Cacciæ fundos conatur recuperare.

 alius

alius Judex ad id decernitur; ſed Eligius de Marra ſtatim oblato regi libello obſtitit, & negotium fuit alteri delegatum, ut ſic dilationem, quæ poſſidentibus ſuffragatur, conſequeretur; quemadmodum etiam coactus fuit Balthaſar anno 1483. Thomæ Malvaſio Policeti emphyteutæ ad Canonem ſolvendum tempus aliquod impartire.

Anno verò præcedenti, mortuo Henrico Lunguardo, eique ſuffecto in hac Cathedra Vincentio Palmerio Neapolitano, Acheruntini veterem litem Matheranis iterùm indixere. Sed Joannis Aragonii Cardinalis Delegati ſententia pro iſtis interceſſit, quam ſub Leone X. Laurentius Puccius, & Dominicus Jacobacius Cardinales, ob juris ſcientiam clariſſimi, quibus id negotium fuerat commiſſum, comprobarunt, Sixtique reſcriptum, Matheranemque Diœceſim, novo edito à Leone diplomate, die 26. Maii anni 1519. luculenter aſſeruere; quibus innixum S. Rotæ Conſiſtorium, repetita deciſione (a), Matheranam Diœceſim, qualem Eugenius IV. anno 1440. diſcripſerat, nequicquam Acheruntinis reclamantibus definivit. Quapropter mirari ſubit Matheranorum oſcitantiam, & ſtupiditatem, qui cum habeant pontificia diplomata, & tres S. Rotæ deciſiones ſibi faventes, ob ſimplex Auditoris Cameræ mandatum ab Acheruntinis ſurreptum, ad hanc uſque diem negligant ſuam Diœceſim invictis hiſce documentis ſibi aſſerere; quod ſanè nullius foret negotii, ſi ſemel animum ſerio adiicerent ad judicium intermiſſum reſumendum.

Pyrrhus Baucius in Monaſterium liberalis.

Sed à moleſtis Matheranenſium, & Acheruntinorum jurgiis opportunè nos revocat gratiſſima principis Pyrrhi Baucii recordatio apud noſtrates perpetuò manſura, ſi eos, vel minimum tangat eximium Monaſterii reſtituti, rei familiaris adauctæ, monaſticique decoris poſtliminio revocati beneficium; quod eo eſt acceptius habendum, quod non fuit Monachorum, qui nulli tunc erant, ſtudio, vel obſequio paratum; ſed ſola principis religione, ac pietate conceſſum, qui integrum Monaſterii patrimonium ſub

(a) In Mantiſſa ad de Luca lib. 3. diverſ. deciſ. 797. de Juriſd. dec. 11., & 12., & par. 4.

ſub annua penſione centum ; & quinquaginta aureorum ; (quis ad tantam inopiam Monaſterium redactum crederet ?) paucis ab hinc annis locatum poſſidebat.

Porrò totam Italiam opininio pervaſerat inſignis ſanctitatis Monachorum Congregationis S. Juſtinæ, quæ nuper eodem ineunte ſæculo Ludovici Barbi Præſulis integerrimi ſedulitate, ac labore adunari cœpta, collapſam diſciplinam in pluribus Monaſteriis feliciter reparaverat, Ordinemque Benedictinum in priſcum ſplendorem reſtituerat. Et omnium quidem optimè id noverat Pyrrhus, qui dum Neapoli ageret, Aſcetharum in Sanſeverinati Monaſterio degentium eximiam probitatem, morumque innocentiam admiratus fuerat. Ex quo factum eſt, ut fœdior in dies Caveoſani Monaſterii facies ejus oculis obverſaretur, undè cum ſæpiſſimè menti occurriſſet, gratiſſimum Deo futurum, ſi Monaſterii reformationem pro viribus urgeret, ad id operis omnium optimi Juſtinianæ ſodalitatis Patres viſi ſunt.

De ejus reformatione cogitat.

Communicato igitur conſilio cum Balthaſare Abbate, eum qua precibus, qua auctoritate permovit, ut libere Abbatiam reſignaret, & S. Michaelis hæreditatem jamdiù ab extraneis occupatam, ſineret tandem ad antiquos Dominos redire ; ſe promittens curaturum, ut reformationis onus Patres Juſtiniani in ſe recipiant, & quam citiſſimè ad optatum exitum perducant. Idcirco Chirographum ſtatim conſcripſit ampliſſimis promiſſis refertum.

Balthaſarem urget, ut Abbatiam dimittat.

In ejus exordio profitetur Pyrrhus, ſe pro ſua, ſuorumque ſalute ſtatuiſſe, Patres Congregationis S. Juſtinæ invitare ad Caveoſanum S. Michaelis Monaſterium priſtina regulæ diſciplina informandum, & proindè eos proximè ad generalia Comitia conventuros enixis precibus obſecravit, ut eximium hoc opus aggredi velint, & pollicetur ſtatim, ac certior factus fuerit, ipſos communi decreto in id conſenſiſſe, à Romano Pontifice ſe diploma impetraturum ſuis expenſis, pro unione Monaſterii Congregationi facienda, quin etiam pro prima tantùm vice ſe quoque ſoluturum promittit, quas vocant, annatas, dummodò

1483. Plura pol licetur, ſi Congregationi S. Juſtinæ Monaſterium uniatur.

dò congregatio onus subeat Quindennia imposterùm solvendi.

Spondet præterea omnia Monasterii latifundia, & quæcumque sub annua præstatione à Balthasare Abbate habuerat, liberè redditurum. Et quia prædictos fundos ad meliorem frugem redegerat, latissimisque olivariis Murri, & Avinellæ feuda recens ditaverat, ingentes sumptus ad id assequendum impensos numquam se repetiturum esse pollicetur.

Adjicere insuper promittit animalium greges, boves nempè lactarias, Bubalas itidem fætas, boves jugales, oves, & scrofas. Demùm liberali manu se donatione inter vivos irrevocabili daturum profitetur lacum quemdam, vulgò *Pantanum de Lupara* dictum cum Hydromyla, in districtu Genusii situm, quod paucos ante annos Princeps in Monasterii fundo excavari fecerat, Tarentinis frustrà renitentibus.

Quod quam citissimè fieri postulat.

Hanc tamen conditionem Princeps adjecit, ut cunctæ donationes à se faciendæ nullæ sint, si umquam Monasterium Monachis Congregationis expulsis, in Abbatum sæcularium manus iterùm abjerit. Adeò piissimum Principem hujus Domus expilatio, & divini cultus intermissio perculerat; undè mirandum non est, eum cujusvis moræ impatientem Congregationis Patres in hoc eodem instrumento monuisse, ut integram Præsidi Generali, & Regimini facultatem impertiantur, nimirùm, ut statim ac per cessum, aut decessum Abbatis Commendatarii liceat, S. Severini Præsulem ad possessionem Monasterii adeundam destinent, & certos Monachos ad reformationem inchoandam, & ad Ecclesiam, Cellas, cæteraque Monasterii ædificia reparanda, vel de novo construenda designent.

Tot cumulatis largitionibus studuit Pyrrhus Patres Congregationis ad hanc Provinciam alacri animo subeundam allicere, & qui prudenti consilio Caveosani agri feracitatem, constructa pro colonis Camarda, non minimum promoverat, & Caveosum pluribus Sclavorum, Albanensium, Græcorumque familiis extorribus accitis, Populi auxerat, fre-

frequentia, pio quoque studio curavit, ut ad Caveosanum Cænobium inhabitandum Monachorum Colonia duceretur. Chyrographum autem in Casali Girifalci Terræ Genusii Princeps conscripsit 17. Kal. Februarii anni 1483., felici quidem omine, die enim S. Mauro sacra negotium auspicatus est, S. P. Benedicti regulam illuc revocandi, quo S. Placido authore (uti ferunt) primitùs fuerat invecta.

Et quidem Pyrrhus, cum hæc largitus est Monasterio, non solùm erat Comes Caveosi ex indulgentia Patris superstitis, cujus etiam abdicatione, & Ferdinandi Regis assensu Magnus stabuli Comes evaserat, sed etiam Genusii potiebatur, quod ob defectionem Guidonis Moliternii ejus Toparchæ anno 1464. ex ejusdem Regis munificentia adquisierat. Princeps quoque tunc erat Altamuræ, anno superiore soluto pretio quæsitæ; Comitatum itidem habebat Cupertini jure materno; Ducatum verò Venusinum, uti diximus, & Acernanum Comitatum jamdiù possederat nomine suæ uxoris Mariæ Donatæ Ursinæ lectissimæ matronæ, quæ usque ab anno 1481. diem clauserat extremum, insigni probitatis, & sanctimoniæ fama ad posteros transmissa, Venusiaque tumulata fuerat, ubi adhuc pietatis Pyrrhi luculentum superest monumentum, Ecclesia nempè Cathedralis S. Andreæ Apostolo dicata, in qua hæc leguntur.

Baucius hanc Pyrrhus illustris Dux venusinam
Ecclesiam propriis sumptibus ædificat.

Pepererat autem Maria Donata tres filias, nempè Isottam-Gineuram Marchioni Vasti, Antoniam Sabionetæ Duci, & Isabellam Federico Ferdinandi Regis Filio copulatas, & Filium Federicum ingentis spei juvenem, qui Comes Acernanus à Pyrrho Patre pronunciatus, Constantiam Innaci de Avalos, & Antonellæ de Aquino filiam despondit; sed improlis, acerbo funere patris fatum præveniens, sponsam avitæ in nostrum Monasterium liberalitatis, & beneficentiæ liquit hæredem. Hæc enim Ferdinandi Regis beneficio Caveosanum Comitatum anno 1507. adepta, plurimum

rimum de nostro Monasterio promeruit, uti domestica testantur Regestra.

1483. Cujus Postulatis Patres assentiunt.

Generalia Congregationis S. Justinæ Comitia Padolyrone in agro mantuano eo anno 1483. agebantur die 21. Aprilis. Illuc Pyrrhus exarati Chyrographi transmisit exemplar, Patres enixè precatus, ut Monasterium Caveosanum cæteris Congregationis Monasteriis adjicere, & prò eorum consuetudine regularem vivendi normam, penitùs ibi proscriptam revocare non graventur. In Conventu summopere laudata est Principis Baucii religio, & zelus, nec ejus liberalitas sua laude caruit: Et apprimè gratum Patribus accidit, aliud in Regno Neapolitano Monasterium offerri, ubi duo tantùm tunc temporis habebantur, S. Severini Neapoli unum, & alterum S. Angeli Cajetæ. Rogata igitur sententia, unanimi decreto statutum est, aliquos Caveosum mittendos, qui Monasterii statum inspiciant, oblatasque conditiones excutiant, & si è re Congregationis videantur, citissimè negotium, prout Princeps in votis habebat, expediant.

Franciscus Baucius moritur.

Omnium ad id aptissimi visi sunt Simeon, & Timotheus Abbates, quibus Patres ad conficiendum negotium plenam dedere potestatem. Sed quominùs omnia tunc expedirentur moram intulit Franciscus Pyrrhi Pater, qui senio confectus, paulòpost nempè sexto Idus Augusti hujus anni 1483. occubuit, cælesti gloria, uti piè credendum est, donatus ob eximiam morum integritatem, & innocentiam, quam toto suæ vitæ cursù, pluribus licet legationibus ad Principes, & assiduis belli, ac pacis negotiis occupatus, forensibusque tricis etiam distractus, constantissimè custodierat. Funus celebri pompa, & quod magis est, uberrimis subditorum amissum Patrem deflentium lacrymis elatum est, ejusque cadaver in S. Dominici ædibus, quas ipse Andriæ construxerat, tumulatum, ad hanc usque diem incorruptum in quadam lignea arca oloserico ornata, intrà sacrarium servatur, ubi indebita sanè tanto Principi reverentia, omnium id poscentium manibus, quòd & mihi semel petenti licuit, contrectandum permittitur.

Præ-

Cui Pyrrhus in Ducatu Andriensi successit.

Præter Pyrrhum exceperat Franciscus ex Conjuge Sancia Claramontia Cupertini Comitissa, & Isabellæ Reginæ sorore, Jacobum, Angilbertum Ducem Neritonensem, & Ugenti Comitem, & Catharinam, Catharinæ Ursinæ Aviæ Cognominem. Pyrrhus igitur Fratrum major natu, ob Patris mortem antiquis titulis Ducatum Andriæ, Comitatum Vigiliarum, pluresque alias non ignobiles Toparchias adjecit, qua potentiæ accessione adeò suprà cæteros Regni Dynastas conscenderat, ut regalem ferè celsitudinem attingeret, unde non mirum, si Gulielmus Vernaja Regiæ Aulæ Præses etiam se Pyrrhi Consiliarium dicere gloriaretur.

Brevi tamen Baucia Familia in ipso culmine magnitudinis constituta (quæ rerum humanarum vicissitudo est) veluti fulmine tacta concidit. Cum enim Rex Ferdinandus nulla arte adduci potuisset, ut Tarenti Principatum Mariæ conquestæ, Principis Joannis Antonii defuncti Filiæ, & Angilberti Baucii uxori debitum redderet, Pyrrhus Fratris querimoniis permotus, & Innocentii Octavi Summi Pontificis, qui cum Venetis, & Regni Primoribus in Regem armaverat, authoritate ductus, cum iisdem fædus sancivit. Sed bellici apparatus, quibus Regiæ Copiæ profligari facile potuissent, Ferdinandi solertia, ejusque Filii Alphonsi Calabriæ Ducis astu dissipati sunt, pacis conditionibus Milionici mala fide conscriptis in quodam Conclavi, quod indè ab eventu: *Sala del mal Consiglio*, vulgò imposterum dictum fuit: præfata siquidem concordia neglecta Pyrrhus pluribus Civitatibus, & oppidis exuitur, iterùmque dolo malo vir antiquæ probitatis, & candoris, ad amicitiam pellectus, & ad regiam affinitatem invitatus, Filia Isabella natu minore in uxorem tradita Federico Ferdinandi Filio, & Lucretia ejusdem Regis Filia sibi in sponsam destinata; nihilominus tot pacis significationibus, & iteratis sponsalium vinculis contemptis deceptus, in arcem Castri Novi cum omnibus Dynastis fæderatis improvisò conjicitur, ubi longa febri ex animi mærore contracta tabescens, anno 1488. interiit mitiori Prin-

cipe, & æquiori fortuna dignissimus. Angilbertus autem Frater, ejusque Nepos Joannes Paulus Comes Nohæ, ceterique Baucii, & alii plures optimates anteà in mare præcipites ex eadem arce dati fuerant, quibus cum Pyrrhum quoque ejusdem sortis participem fuisse nonnulli litteris mandarunt, detestantes Ferdinandi Regis, Alphonsique Filii sævitiam, cujus uterque brevi pœnas luit. Ferdinandus enim perpetuis belli motibus agitatus, tandem gallicæ expeditionis in Regnum decretæ metu perculsus, anno 1494. moritur; Alphonsus verò præcipuus execrabilis facinoris author, diris spectris perterritus, Regno, quod vix attigerat, abdicato, omnibus invisus, coactus est extorris albo Monachorum cucullo amictus, naturæ debitum persolvere.

Hoc Bauciæ Gentis excidium reluctanti licet calamo in anteceſſum attigiſſe oportuit, ut jucunda deindè reformationis narratio haud interrupta decurrat, & ut indè singulare Dei beneficium erga nostrum Monasterium commendetur, quo factum est, ut brevi paucorum mensium spatio, antequam Pyrrhus civilibus turbis implicaretur, involutum restituti Monasterii negotium fuerit expeditum.

Et Patres monet, ut Diploma pro unione impetrent.

Pyrrhus igitur curato paterno funere, & domesticis rationibus compositis, Simoni, & Timotheo delegatis mense Martii anni sequentis 1484. scribit, Abbatem Balthasarem paratum esse Abbatia se abdicare, & suarum rerum Curatori Romæ in mandatis dediſſe, ut in Curia abdicationis proferret instrumentum, & à Summo Pontifice Sixto IV. Diploma impetraret unionis; Ipsi deindè reliqua curent, ut in proximis Congregationis Comitiis citissimè omnia possint statui ad Monachorum Coloniam Caveosum deducendam necessaria.

1484. Quod Sixtus IV. libens indulget.

Gratissimæ Sixto fuere Ferdinandi Regis, & Pyrrhi Principis nomine porrectæ preces; quippèqui Justinianam societatem speciali prosequebatur affectu, quam non solùm privilegiis muneraverat, ejusque Regimini plura sacrarum Virginum Domicilia commiserat, sed etiam amplissimis adje-

adjectis Cœnobiis, Parmæ, Ravennæ, Astæ, Regii, Ferrariæ, Aretii, nonnullisque inferioris census ædibus donatis, plurimum auxerat, quare liberam Abbatiæ resignationem à Balthasare Abbate factam illicò recipiens, Caveosanum S. Michaelis Monasterium Congregationi S. Justinæ cum omnibus juribus, redditibus, & privilegiis adjungit, perpetuò ab ea ex Regulæ, suorumque Rituum præscripto regendum, & gubernandum. Quin etiam eidem Congregationi potestatem indulget Monasterii corporalem possessionem adeundi.

Expedito Diplomate (a) nonis Aprilis anni 1484. & solutis à Principe annatis, & quæ vocant, minutis servitiis, Timotheus Riccius à Florentia, Abbas S. Angeli Cajetæ cum Severino suo Priore injunctum munus impigrè peracturus, Caveosum se contulit, ubi Pyrrhus eum præstolabatur, & Cives ejus adventum gratulati sunt, sperantes brevi fore ut celebre quondam Monasterium, suis ruinis tunc obrutum, Monachorum studio in ampliorem formam excitaretur.

Timotheus Abbas Cajetæ Caveosum adit.

Certè, nisi adhùc litteræ extarent, quibus Timotheus deploratam Monasterii conditionem graphicè describit, quis crederet, veterum ædium nihil tunc reliquum fuisse, præter parietinas, ex quibus, sed potissimum ex Claustri ruderibus, antiqua ejus magnitudo potuit æstimari? Turris quidem Campanaria supererat, quamvis & ipsa vertice minuta, quæ adhùc modo refecta persistit. Ecclesia verò tribus navibus distincta, etsi quadris columnis innixa, ruinam minabatur, inferiorque crypta sub absside ipsa quoque fatiscebat, nec pavimentum ullatenus lapidibus, aut lateribus stratum erat. Ad dexteram absidis in quodam altari lapideo Sacra Vitalis, Julittæ, & Theodori Lipsana servabantur, ex altari verò ad aquilonem posito, ubi sepulchrum cujusdam Abbatis extiterat, aliæ Sanctorum Reliquiæ sublatæ, in ara majori fuerant reconditæ, in cæteris verò altaribus plura Sanctorum nomina inscripta habebantur, & demum columna choro adjacens hæc refere-

Monasterii deploratam conditionem describit.

 bat:

(a) Bullar. Casin. p. 2. Const. 368.

bat : *Hic Sanctorum requiescunt reliquiæ Senatoris , & sociorum ejus .*

Cum verò Ecclesia tot insignium Sanctorum ossibus pia veterum; Monachorum solertia fuisset ditata, detestanda profectò est avaritia Abbatum sæcularium, qui eam in tantam dilabi pauperiem permiserint, ut ne sacræ Vestes, nec Calices, aut Candelabra, imò neque Crux aliqua, proh pudor! ibi reliqua essent. Integra Ecclesiæ suppellex (quis credat?) antiquum erat Breviarium, Missale, & Sacer Bibliorum Codex in duo volumina distinctus, uti Timotheo quidam Frater Marianus Ordinis Prædicatorum retulit, qui tenui stipe ad Templi obsequium conductus à Balthasare, Mercenarii potiùs, quàm Mansionarii partes obibat.

Redditus ità erant diminuti, ut annuus census vix viginti quinque uncias æquaret, & cum omnia generali veluti Cataclysmo absorpta fuissent, Archangeli tamen Tutelaris beneficio arca, quædam è communi naufragio evasit, quæ nobis chartas incolumes servavit, Principum munificentiæ illustria monumenta, & jurium Monasterii invicta propugnacula.

Tam horrida Monasterii facie Timotheus perculsus animum penè desponderat, & quid factu opus esset anceps animi hærebat. Verùm amplissimis Pyrrhi pollicitationibus erectus, & communi civium studio recreatus, mente revolvens, antiquam opulentiam, divino cultu restituto, facile redituram; publico Congregationis nomine (amplissima erat procuratione instructus) statuit Monasterium recipere. Quare necessariis rebus ad corporalem Monasterii possessionem adeundam paratis, pridiè nonas Maii Timotheus Abbas, instituta solemni Clericorum, & Laicorum Deo laudes concinentium supplicatione, & sacro solemniter in maxima Ecclesiæ Ara celebrato, Testibus rogatis, præ foribus Ecclesiæ Monasterii consistens, pontificium rescriptum protulit, & Monasterium Congregationis S. Justinæ membrum à Summo Pontifice factum fuisse pronunciavit, Caveosano Populo, frequens illùc confluxerat, plauden-

dente, & felicia deprecante.

Paucis post diebus in generalibus Comitiis, quæ Padolyrone die decima ejusdem mensis Maii habita fuerunt, Timotheo à Florentia in Regimine Cajetani Monasterii confirmato, primus è Congregatione Caveosanus Abbas decretus est Lucas Antonius Romulus., ipse quoque Florentiæ natus, ubi purissimis primævi nostri instituti consuetudinibus, quas B. Gometius, Venerabilis Ludovici Barbi discipulus eodem invexerat, imbutus, eas in Monachorum Coloniam, quam Caveosum deduxit, quamque paulòpost sacræ militiæ tyronibus hujusce Monasterii nomine adscriptis adauxit, uberrimè derivavit. 1484. Ibique Lucas Antonius primus Abbas destinatur.

Cæterum quamvis Pyrrhus Timothei discessum ob egregiam ejus virtutis, ac prudentiæ opinionem ægerrimè tulisset, attamen præclarissimas animi dotes admiratus, quæ Lucam Antonium ad Caveosanum Præsulatum evexerant, nullam amoris significationem, nullum benevolentiæ argumentum omisit, quo ei gratificaretur, quin etiam extemplò Monasterii latifundia, quæ precario ab Abbate Balthasare, uti prædixi, obtinuerat, in Monachorum dominium remittens, lacum quoque cum Mola Aquaria tradidit, & cætera, quæ suo Chyrographo pollicitus fuerat, locupletissimè sanctèque præstitit, uti legimus in instrumento mense Decembris ejusdem anni 1484. rogato, quod religiosè servamus, cum postremum fuerit testimonium ingentis, quam in nos Pyrrhus exercuit, liberalitatis, & addictissimæ quoque venerationis, qua toto suæ vitæ spatio Archangelum Michaelem prosecutus erat, cujus certè patrocinio, quam vivens nequiit ob temporum calamitates mercedem nanscisci, cumulatiorem, nec umquam interituram mortuus assequi, uti speramus, promeruit. Cui Pyrrus, quæ pollicitus fuerat, præstitit.

Lucas Antonius autem quâ erat rerum agendarum dexteritate præditus extemplò vetera ædificia restaurari, & nova excitari jubet; rem agrariam, potissimum familiaris opulentiæ caput, viris hujus negotii expertis committit, ad latifundia, & jura, vel occupata, vel deperdita, certos præficit Procuratores, ipse verò præcipuum demanda- Novus Abbas monasterii ruinas reficit.

tæ

tæ provinciæ munus ſibi aſſumens; regularem diſciplinam, monaſticumque cultum, nec non litterarum ſtudium, quà verbo, quà exemplo ſedula contentione adeò feliciter promovit, ut Monaſterium hoc brevi quatuor annorum ſpatio *Schola evaſerit virtutum; & micans Sydus inter nebulas*, ut verbis utar Federici Principis Aragonii, qui Pyrrhi ditiones jure ſuæ uxoris Iſabellæ Banciæ ejus Filiæ aſſecutus, dùm Caveoſi moraretur anno 1488. Monachorum pietatem, & ſeveram vivendi rationem præſens admiratus, luculentam iiſdem texuit Panegyrim in ſuo privilegio nobis munificè conceſſo, quod omnium Diplomatum ab aliis Principibus indultorum nedùm ſynopſis eſt, ſed etiam ampliſſimum Auctarium, & nefas fuiſſet tàm eximium Federici benificium vel obiter non indicare, quamvis collatum fuerit poſt annum 1484., ad quem tantùm noſtram Chronologiam deducere fueram pollicitus, quod Deo favente, utcumque præſtitiſſe confido.

F I N I S.

A P-

APPENDIX
IN QUA
PRIVILEGIA SELECTIORA
EX IIS, QUÆ REGALI MONASTERIO
S. MICHAELIS
ARCANGELI
DE MONTE CAVEOSO
Principes Concessere.

NUM. I.

IN NOMINE DOMINI NOSTRI JESU 1065
CHRISTI. Anno millesimo sexagesimo
quinto, anno secundo Regni Domini
Isachi Imperatore nostro, mense Januario
Inditione tertia. Ego Stephanus miseri-
cordia Domini Episcopus S. Sedis Mate-
riense Ecclesiæ, una cum consensu Cle-
ricorum nostrorum, idest Folio Archipresbitero, & Mel.
Sacerdos, & Paramanarius, & Benedictus Archidiaconus,
& Russus Imperialis Critis, & Joannes Cantor noster con-
cessi, & confirmavi, seu adlivertavi dacionem, & tradi-
cionem Ecclesiæ S. Dei Genetricis Mariæ, quam Gualte-
rius Viscomite, & Unfreda Comite Civitatis Betere Mon-
tis dederunt, & tradiderunt Monasterio S. Michaelis Ar-
changeli in manibus Stephani Abbatis ejusdem Monasterii,
& suis Fratribus, quam ipsis prædictis Comitibus con-
struxerant intùs in hac Civitate Betere Montis, & me
etiam postulaverunt, ut ipsam ædificarem in honorem su-
pradictæ S. Dei Genitricis Mariæ; vobis qui supra Ste-
phane Abbas, & vestris Fratribus totam integram præfa-

tam Ecclesiam, sicut superiis dixi concessi, & confirmavi, seù adlivertavi vobis illam, funditus, ut amodò, & deinceps omni futuro tempore sit in vestro dominio, & de vestris successoribus maneat potestate, sine omni mea requisitione, meisque successoribus, quoniam nullum censum, & nullum datum in ea nobis reliquimus ad exigendum, neque meis Posteris successoribus in prædicto nostro Episcopio. Set omni tempore libera, & absoluta permaneat sine omni contradictione nostra, nostrique Episcopiis & Rectorum ejus. Tam vobis, quam & vestris successoribus, ità ut licentia sit vobis in ea omnem ordinem Ecclesiasticum facere, scilicet Parrochiam habere mortuos sepelire, fontem, & cereum benedicere, & potestatem baptizandi penitentiam dare, & omnem Ordinem Ecclesiasticum facere sicut consuetudo est servis Christi in Ecclesiis facere, & Presbiteros, quos in ea ordinatos habueritis, ut sint liberi ab omni servicio, & non habeamus potestatem illos excomunicare, neque nos, neque successores nostri, set tantum sub sinodali nostro subaudiantur judicio. Et si forte Ego qui supra Pontifex, sive quispiam ex meis successoribus irritam facere voluerit, hæc mea confirmatio, paccio, sive obbligatio, prò qualivet ratione, & non permanserimus in ea sicut supradictum est, primis omnium questio nostra inanis, & vacua sit, insuper & culpabiles siamus solidi quinquaginta, & in dennico aliis quinquaginti, & taceamus adversus vos omni tempore permuti, itaut carta hæc concessionis, & obbligationis suprascripta in tempore suo firma, & stavile in perpetuum remaneat, Eo Ròosus pt. not., & Abbas S. Ecclesiæ Materiensis taliter scribere jussi in mensem, & indictione prætexatis, & me propriis manibus meis subscripsi. ✠ Stephanus qui supra gratia Domini Episcopus S. Ecclesiæ Matheriensis ✠ Archipresbiter qui supra Folius S. Matheriensis Ecclesiæ ✠ Mel. Sacerdos, & Paramanarius ✠ Russus qui supra Imperialis Critis ✠ Archidiacorus, qui supra Benedictus S. Materiensis Ecclesiæ ✠ Joannes Cantor Materiensis Ecclesiæ.

NUM. II.

NUM. II.

✠ IN nomine Domini nostri Jesu Christi. Anno ab Incarnatione ejus millesimo septuagesimo octavo mense octuobris primæ Indictionis. Notum sit omnibus fidelibus Sanctæ Dei Genitricis Matris Ecclesiæ, quod Ego Umfredus Normannorum genere ortus Comes videlicet Montis Scabiosi, Ecclesiam Sanctæ Mariæ Virginis cum casale de Cornu, & S. Joannis Baptistæ cum omnibus pertinentiis suis. In primis de ipso vado de Flumine Vasenti, qui cognominatur de Sancta Maria, & ascendit per ipsum vallonem sursum usque in frontem de ipsa Serra, & de ipsa Serra recto intuitu per eumdem vallonem usque ad viam publicam, quæ venit de Appio, & vadit in Sancto Theodoro, & inde per eamdem viam usque juxta lacum, ubi est Quercus, & Calapricus, & de ipso lacu, quomodo vadit rectè, & descendit ad magnum vallonem, & per ipsum vallonem usque ad fontem de Ilice, & de ipso fonte quomodo descendit per limitem grossum usque in ipsum fluvium Vasenti, & vadit per ipsam aquam de ipso flumine usque ad præscriptum vadum de Sancta Maria. Infra hos ergo fines omnes ipsas terras cum prædicto Casali, & ipsis Vineis, & cum omnia infrà se habentia, vel continentia, cum transitu, & exitu suo, & S. Nicolaum de Appio cum tenimento, & pertinentiis suis, videlicet ab ipsa Ecclesia ascendit in frontem, & per ipsos frontes quomodo rectè descendit in flumine Vasenti, & vadit per ipsam aquam fluminis usque ad Garambam ubi est quercus signata signo Crucis, & indè ascendit recto tramite usque ad Jugones, & planitia Sancti Petri, & per ipsam planitiem pergit ad viam, quæ venit de Sancto Basilio, & per ipsam viam usque ad prædictam Ecclesiam; Infrà hos ergo fines cum terris cultis, & incultis, & vineis infra se habentes, & etiam quatuor homines cum domibus suis dedi, & obtuli Sancto Michaeli de Civitate Veteris Montis Scaviosi, annuente Episcopo Benedicto de Civitate M. cum Clericis suis in cujus Diocesa constat, & annuente Roberto Episcopo Tricaricensis, qui propriis ma- 1078

nibus suis Ecclesiam concedente Deo sacravit, ac etiam eo tibi eam Abbatis Sancti Michaelis Simeoni nomine, atque Monachis omnibus, eorumque successoribus tradidi, quod nec Ego, nec hæredes mei, vel successores umquam super has Ecclesias cum Casali suo, neque super earum pertinentiis, vel tenimentis, & terras præscriptas molestiam, & Calupniam inferamus, & quicumque eis auferre voluerit, aut subtrahere has Ecclesias cum præscripto Casali, ac etiam vineis, & Terris cum suis pertinentiis, vel tenimentis à potestate præscripti Abbatis S. Michaelis, vel suorum successorum sit sub anathemate ejusque nomen deleatur de libro viventium, & nobis nostrisque hæredibus, vel successoribus persolvat libras auri septem, totidemque in prædicto Monasterio Sancti Michaelis, & ideo hanc cartam scribere feci Joannem Clericum Judicem, & proprium nostrum Notarium, ac Tipario nostro in plumbo bullari jussi in qua etiam propria mea manu signum Sanctæ Crucis subscripsi mense, & Inditione prælatis ✠ R. Episcopus ✠ Benedictus Episcopus ✠ Signum manus Umfredi senior de Monte Scabioso ✠ Ego Nicolaus Presbiter omninò affirmo ✠ Ego Stephanus filio Musandi sacer teste sum ✠ Ego Bernardus Presbiter testis sum ✠ Joannes Presbiter Acherontinus hoc testificor, & confirmo ✠ Bisantius Presbiter hæc confirmo.

NUM. III.

1082 IN nomine Domini nostri Jesu Christi: Anno Incarnat: ejusdem millesimo octuagesimo secundo mense Februario, quinta Inditione Ego Umfredus Normannorum ortus genere Comes videlicet Montis Scabeosi sæpè, multumque actus nostros præteritos mecum reputans incongruè ductos, mundique figuram labilem & vacuam cum suis oblectamentis, prorsus nisi solam imaginem mortis secum ferentem; demum, ut credo cælitus inspiratus toto nisu mentis captus delectatione futurorum, aliquid de præteritis non bene gestis actibus emendare disposui, & pro meorum abolitione peccatorum, atque salute meæ animæ ad

Dei

Dei omnipotentis laudem opus quoddam valde conveniens, & congruum aggressus sum peragere. Igitur roboratus consilio, & auctoritate Domini Arnaldi Archiepiscopi, & aliis viris nobilibus subscriptis testibus, in quorum præsentia accepi in manibus meis sacrum Evangeliorum librum, & per ipsum obtuli, immò tradidi in primis Deo, & Ecclesiæ S. Michaelis Archangeli, & tibi Domine Simeon Abbas Reverentissime ejusdem Cænovii tecum recipiente Petro Judice tuo Advocato, Ecclesiam Sanctæ Reparatæ de Gurgulione, cujus isti sunt fines √Primus finis à capite Vallonis, qui mittit in ipso flumine Acenello, & quomodo currit aquam ipsius fluminis usque in via, quæ venit de Gurgulione; secundus finis, quomodo ascendit ipsa via, & vadit usque ad serricellam, quæ est in capite culturæ ipsius supradictæ Ecclesiæ. Tertius finis verò ab ipsa Sericella quomodo descendit usque ad fontanam, quæ est in via quæ venit de Ciriliano. Quartus namque finis ab ipsa fontana, quomodo vadit per ripam fluminis usque in capite prædicti Vallonis, qui mittit in jam dicto flumine. Optulimus etiam Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Abbate Lupo; Cujus isti sunt fines √Primus finis à capite Vallonis Fravittæ, qui mittit in Acenello, & quomodo currit aquam ipsius fluminis, & vadit ad Vallonem Kuri Basili. Secundus finis ab ipso Vallone Kuri Basili, quomodo salit ad Vallem Pastinelli. Tertius verò finis à vale pastinelli quomodo salit in Pirigo. Quartus namque finis, quomodo descendit de Pirigo, & vadit ad fontanam Fravittæ, quomodo currit aquam ipsius fontanæ per medium vallonem Fravittæ, & mittit in Acenello jam dicto flumine simul etiam optulimus Ecclesiam Sancti Benedicti de Acena, cujus isti sunt fines √Primus finis à vado fluminis Acinelli, ubi stat saxum magnum, quomodo currit aquam ipsius fluminis, & mittit ad flumen Sorani. Secundus finis, quomodo descendit per medium Alveum ejusdem fluminis, & vadit ad cupam. Tertius verò finis, quomodo descendit de cupa, & vadit ad Albetinam ubi est Riccioncellum. Quartus namque finis, quomodo descendit de Albetina, & vadit ad prænominatum vadum. Infra hos autem fines in-

inclitas ipsas Ecclesias cum omnibus sibi pertinentibus terris, vineis, arboribus, aquis, pascuis, & quantumcumque ad easdem Ecclesias attinent, hæc omnia tradidi tibi, atque optuli Deo, & præfato Cænovio Sancti Michaelis Archangeli semper ad possidendum tam tu, quam omnes Abbates successores tui, vel Monachi ipsius sacri Cænovii usque in æternum teneatis, & possideatis securè ex nostra parte, & nostris hæredibus, & successoribus, & ab omni humana persona, neque aliquis in hoc, quod modo egimus fraudolenter aliquid, vel dolosè arbitrerur nos perpetrasse, nisi ut supra relatum est. Sed Dei omnipotentis confisus firmiter ut credo, & spero, misericordiam quod ab inferis cruciantibus me eripiat, & ad æterna gaudia perducat. Quod si instigante Diabolo, hoc quod modo egimus prò nostræ animæ salute, sive ego, seu nostri hæredes, aut parentes, vel successores, aut quispiam hominum à præfata domo Dei removere, & auferre conati fuerimus in Dei examine cum eis qui ad sinistram partem ejus erunt audiamus illam terribilem vocem ite maledicti in ignem æternum, nec adjutorium, & misericordiam à Deo in præsenti sæculo, & in futuro consequamur, & ad confirmandum hunc nostrum actum, manu propria supter signum Sanctæ Crucis feci. Insuper Notario nostro Joanni jussi hanc offericionis cartam scribere mense, & Inditione prælatis ✠ Ego Arnaldus Archiepiscopus confirmo ✠ Signum propriæ manus Domino Goffridus Comite de Cuberrano ✠ Signum propriæ manus Domino Umfredo Comes ✠ Signum manus Gofredus Filius Domino Umfredus Comes ✠ Signum manus Domino Rao Machabæo ✠ Signum manus Asegotto.

NUM. IV.

1802 ✠ IN nomine Domini nostri Jesu Christi: Dum Ego Umfredus misericordia Dei omnipotentis, prout Deus vult Comes Montis Scaviosi, sollicitus perquirerem, & cogitarem intimo corde qualiter aliquod boni augeri Monasterio Sancti Michaelis Archangeli, causa remedii nostræ animæ, no-

nostrorumque parentum, eòquod ipsum Monasterium videbatur habere hæreditatem parvissimam, & non valebat se ibidem regere ad eorum utilitatem, tunc divina ispiratione vocari feci domnum Simeonem, magnificum Abbatem, & coram nostris equitibus, & idoneis subscriptis testibus. Concessi, atque per fustem tradidi, bona cum mea voluntate ipsi ven: Abbati Domno Simeoni, qui recepit vice ipsius Monasterii una cum advocato suo Petro Judice, hoc est mediam hæreditatem de Murro; Illa videlicet de illa parte ipsius fluminis Bradani, cujus isti sunt fines :(Primus finis ipsa quercus, quæ stat in ipso flumine, quæ est signata signo Sanctæ Crucis, & quomodo ferit ubi est fictus ipso termine à manus hominum, & ascendit rectè per ipsi termini ficti, & ferit in ipsa quercus, quæ est signata ex signo Sanctæ Crucis, & uno termine ficto in pede de ipsa Serra, & quomodo ascendit rectè, & ferit in ipsa Serricella ubi est fictus ipso termine de petra, & ascendit rectè ad ipsa frons mediana de Gravina donica, & ab ipsa mediana frons vadit, & ferit rectè usque in capud de gravina donica in ipso limite grosso, & quomodo vadit pro ipso limite grosso, & ferit in ipsa gravina de Sancto Vito, usque in ipsa via de Appio; Secundus finis quomodò vadit per ipsa via de appio usque in ipse carambelle: Tertius verò finis, ab ipse Carambelle, & descendit per ipso rivo aquæ currentis, & vadit per ipse limature, & descendit per ipso stricto usque in ipsa aqua bradani: Quartus finis quomodo ascendit per media ipsa aqua de ipso bradano, & vadit ad ipsum vadum, qui dicitur de garambe, & uno ipso vadit vado, & circumgirat totam caudulam, quæ dicitur de Godo, & ferit in ipso frassino, qui stat juxta jam supradictam petram) Intra hos ergo fines inclusam ipsam medietatem supradictam de Murro cultum, vel incultum donavi, atque concessi tibi, tuisque successoribus ò prædicte Domne Abbas, ut habeatis, & possideatis, & dominetis illud primo ipso præfato Monasterio sine contrarietate; & requisitione mea, meorumq; hæredum, meorumq; successorum, vel omnium hominum, & si aliquando adveniente tempore, Ego vel mei hæredes, vel mei successores,

vel

vel quispiam nostrorum Ordinatorum querere, aut contradicere, quel quolibet excogitato ingenio tollere ipsam jam dictam hæreditatem ab ipso Monasterio per instigatione maligna, primitus habeamus anathema ab omnipotente Deo, & à Sanctis ejus omnibus, & consortium cum Juda traditore Domini nostri Jesu Christi; his itaque preordinatis prò causa, memoriæ, & securitatis ipsius Sancti Monasterii jussi smaragdo meo Notario scrivere hoc membranum nostræ Concessionis, & etiam signum Sanctæ Crucis propria manu mea subscripsi: Anno Incarnationis Domini nostri Jesu Christi millesimo octogesimo secundo, mense Februario Inditione quinta.

✠ Signum manuum Umfredo Comiti

✠ Signum manuum Goffridi fil. ejus

✠ Signum manuum Rao filii Umfredo Comiti ✠ quod cernis scriptum hoc firmat petrus id ipsum

✠ Signum manuum Gualterii vis Comit.

✠ Signum manus Michaeli

NUM. V.

1083 ✠ IN nomine Domini nostri Jesu Christi. Anno Incarnationis ejusdem millesimo octuagesimo tertio mense Januario Inditione V. Ego Unfredus Nommanorum ortus genere Comes videlicet Montis Scaviosi cum animadverterem actus nostros incongruos, & scrutatus essem mundi oblectationes quibus irretitus est à pluribus, quæ non decuerant; tandem divina Inspiratione, ut credo emendare nisus sum aliquid præteritorum actuum, & pro meorum remissione peccatorum, atque salutem animæ, opus aliquod pertinens ad eum peragere :) propterea considerans quemdam locum, quæ vocatur avena; ubi olim cæpi construere Casale ad habitationem hominum, quin etiam & ibidem construxi Ecclesiam, & ædificare feci in honorem Sancti Evangelistæ Joannis, quod nullatenus perpetrare potui, ut habitatio hominum illùc proficeret; Reperto demum consilio credo meliore, decrevi omnem illum locum prædictum antiquo Cænovio, ac regulari Sancti Michae-

chaelis Archangeli sito in Civitate veteri Montis prædicti Scaviosi: Et quia scriptum est omnia fac cum consilio, & post factum non pænitebis, consulere in hoc studui Patronum nostrum, & Archiepiscopum Domnum Arnaldum, Simul & montanenses Nobiles, & mediocres, quod omnes uno animo laudaverunt, atque ut id ita efficeretur, & rogavere, & consensere, roboratus igitur consilio, & auctoritate ejusdem Archiepiscopi, illicò præsentibus subscriptis idoneis testibus. Immò ut dixi consensum præbentibus, accepi in manibus Sacrum Evangelii librum, & per ipsum obtuli, immò tradidi primis Deo, & Ecclesiæ Monasterii prædicti Sancti Michaelis Archangeli, & tibi Domne Simeon Reverendissime Abbas ejusdem Cænovii recipiente tecum tuo advocato Petro Judice, primum ipsam Ecclesiam Sancti Joannis Evangelistæ, quæ sita est, ut prælatum est in eodem loco avenæ. Et ipsum totum casale avenam cum omni sua pertinentia, & diximus fines, primus finis ipso vallonem de Sancto Angelo, qui mittit ad ipsum basentum, & ascendit sursum usque in via, quæ venit de vena, & vadit ad Sanctum Angelum, & deinde pergit juxta ipse stirpine, & pergit usque ad ipsum lacum, qui est in via, quæ venit de Appio, & graditur in prædicta avena. Et de ipso lacu pergit rectè ad ortum de rossamanno, & quomodo ascendit ipso vallonem de Camardà, & exit ad viam, quæ venit de Appio, deinceps pergit ipsa via, & vadit usque ad garambellas, & descendit exindè per ipsum vallonem, & vadit per limaturas, & ferit instrictum, qui est inter ipsas limaturas, & girmenianum, & quomodo descendit exinde ipsa aqua, & vadit in bracdano: Secundus finis quomodo currit aqua bracdani usque in mare: Tertius verò finis est ipsum mare usque in faucem basenti: Quartus namque finis à fauce basenti quomodo ascendit per mediam aquam prædicti fluminis usque in præscriptum Ballonem Sancti Angeli. Infra hos autem fines, terras, vineas, arbores, aquas, pascuis, & quantumcumque in eandem avenam, seù in marina attinet ex ea totum obtuli, & traddidi prædicto Cænovio, & præscripto Abbati semper habendum, & &c.

per Vallone

dendum, tàm de piſcatione maris, quam, & fluminum, & lacuum, & de naufragio navis, & de portu maris, & fluminis, atque de Piazza, & inventione ſervi, vel alicujus rei comprehenſione *ſeu venatione*. Ex his omnibus, cunta optuli, & tradidi prædicto Cænovio ſicut ſupra continet ſemper habendum, poſſidendumque, ut tam tu prædictæ. Abbas, quam, & omnes Abbates ſucceſſores tui, vel Monachi ipſius Sacri Cænovii uſque in ſempiternum teneatis, & poſſideatis ſecurè, & nos, & noſtri hæredes vobis defenſores omni tempore ab omni humana perſona perſiſtamus. Neque enim aliud quodlibet in hoc quod modo egimus fraudulenter doloſe arbitretur perpetraſſe, niſi ut ſupra relatum eſt Domini Dei ductus amore, & timore cujus poſſe eſt credo firmiter, & confido eripere nos ab Inferni cruciatibus, & ad gaudia perducere ſempiterna. Si verò inſtigatione diabolica, hoc quod modo nos prò ſalute animæ egimus, ſive ego, seù noſtri hæredes, aut parentes, vel ſucceſſores, vel quiſpiam hominum removere, & auferre conati fuerimus à præfata Domo Dei, & Sancti Michaelis Arcangeli Dei examine cum traditore Juda partem habeamus in condempnatione æterna. Nec ſit Nobis Deus idem adjutor in præſenti ſæculo; Nec in futuro: Et ad confirmandum hoc noſtrum actum manu propria ſubſcriptum ſignum Sanctæ Crucis feci; inſuper Notario noſtro Smaragdo. Juſſi hanc offertionis cartam ſcribere menſe, & inditione prælatis.

✠ Ego Arnaldus Archiepiſcopus confirmo

✠ Signum propriæ manus Domini Goffredi Puliani Comitis

✠ Signum propriæ manus Domini Unfredi Comitis

✠ Signum manus Domini Goffredi filii Domini Unfredi Comitis

✠ Signum manus Rao Mchabeo

✠ Signum manus Aſſegotti.

VI.

VI.

* IN nomine Domini nostri Jesu Christi. Anno Incarnationis ejusdem millesimo octogesimo quinto, mense Martio Inditione octava. Ego Umfreda Comes Montis Scaviosi, (cum considerarem nostræ vitæ incommoda, & vigilanti pectore iniquitatum omnium maculas, quibus tenemur impliciti perscrutaremur, & id solummodò stabile, id firmum esse, quod quis prò sua operatur salute.) Idcirco Ego prædictus Comes Umfreda prò meæ, vel Parentum meorum remedio animarum coram subscriptis idoneis testibus per Sanctorum Evangeliorum librum, quem manibus meis supra Sacrosanctum Altare posui, & per eumdem optuli, immò tradidi, & concessi primo Redemptori omnium Deo, & Ecclesiæ Monasterii Sancti Michaelis Archangeli, quod situm constat in Civitate vetere, & tibi Venerabilis Abbas Domne Simeon hanc nostram concessionem, tecum recipiente Michil tuo advocato, scilicet ut ab hodierno die in antea, vos, vestrique successores Abbates teneatis, & dominetis liberè, & absolutè, & securè cunctas possessiones, territoria, villas, terras cultas, vel incultas, cellas quoque, & obedientias prædicti Sancti Michaelis Cænobio pertinentes, homines quoque, qui ibidem serviunt, tàm in Casalibus, vel Castellis, quam ubicumque sunt, vel habitant in territoriis prædicti Sancti Michaelis, ut nec ego, vel mei hæredes, aut ordinati audeamus ab eis quærere datum, aut servitium, vel angariam, seù plazzam erga eos exigere, & si contigerit in prædictis territoriis, aut pertinentiis aliquid inveniri, vel comprehendi, ut inventio, & comprehensio vobis, vestrisque successoribus o Domne Abbas præscripta sit. Prætereà, & nec Monachum quemlibet præfati Cænovii Sancti Michaelis, aut Clericum, vel laicum, & de ejusdem pertinentiis, ut nec ego, vel mei hæredes, seù quilibet noster ordinatus, aut comprehendere, vel tenere eum audeamus sine vestra, successorumque tuorum voluntate. Insuper nullo futuro tempore quæramus à vobis, vel à vestris successoribus datum, aut adjutorium quolibet modo, 1085

S vel

vel ingenio; excepto si vestra bona voluntas; vestrorumque successorum fuerit dare nobis benedictionem aliquam, & ut generaliter dicamus, nec in vobis, vel in vestris Monachis, Clericis, vel Laicis, aut omnibus hominibus prædicto sacro pertinentibus Monasterio potestatem aliquam judicandi, distringendi; aut comprehendendi servamus nobis, aut nostris hæredibus, seù ordinatis; Sed semper, ut jam diximus, liberè, & absolutè, ac securè teneatis omnia sicut supra scripta sunt, vos, & successores vestri. Si verò instigatione diabolica hoc quod modo nos prò salute animæ concessimus; sive Ego, seù quilibet noster hæredi, vel successor, aut ordinatus; Nec non quispiam hominum disrumpere temptaverimus, aut irritum facere hoc, quod modo fecimus, vel exire in aliquo: primo omnium omnipotens, & terribilis Deus in hoc presenti sæculo irascatur, & maledicat nobis, & in futuro per Ministrum suum Michaelem Archangelum tradat nos æternis incendiis, atque cum Juda traditore nostri Redemptoris damnatione, & anathemate feriamur æterne. Servantibus autem præfata omnia, & custodientibus vita, & misericordia tribuatur æterna, & ad confirmandum hoc nostrum actum, manu propria signum Sanctæ Crucis feci. Insuper Joanni nostro Notario jussi concessionis hanc scribere cartam, mense, & Indictione prælatis. ✠ Signum propriæ manus Domino Umfredo Comes. ✠ Signum manum Gualterius. ✠ Signum manum Goffredus Filius Domino Umfredus Comes. ✠ Signum manum Domino Rao Machabeo. ✠ Signum manus Asegotto.

VII.

1093 ✠ IN nomine Domini nostri Jesu Christi. Anno Incarnationis ejusdem millesimo nonagesimo tertio, mense Octobris, Inditione prima Ego quidem Umfredus Montis Scaviosi Dominus declaro coram nobilibus fidelibus meis subscriptis testibus, quoniam olim obtuli Deo, & Monasterio Sancti Michaelis Archangeli Civitatis veteris Montis prò meæ, meorumque Parentum animæ redemptione,

ne, Casalem Avenellæ cùm medietate marinæ, & omnibus, quæ infra se continet, sicut brevis continet eorum. Postmodum verò in eadem Marina construxi Castellum, quod Bernardo Passabante dedi cum suis pertinentiis, dehindè optuli Monasterio Sanctæ Mariæ Bantiæ Ecclesiam Sancti Marci cum terris, & omnibus pertinentiis suis, sicut fines ibi posui. Unde vocavi Dominum Simeonem Venerabilem Abbatem præscripti Monasterii Sancti Michaelis Archangeli, & cum eo perrexi in ipsa marina, & sibi consignavi, & per hanc nostræ oblationis formam contradidi (a Vallone Sancti Angeli, qui mittit in Basento flumine, & ascendit usque in viam, quæ venit de Avenella, & pergit juxtà stirpinas usque in lacum, qui est in via, quæ venit de Appio, & graditur in Arenella, & de ipso lacu vadit rectè ad ortum ruffemanni, & quomodo ascendit per vallonem Camardæ, & exit ad viam, quæ venit de Appio; Dehinde pergit per viam, quæ vadit in Carambellis & ab ipsis carambellis descendit per stratam usque in lacum Pantaleonis, & de laco Pantaleonis vadit rectè in Sanctum Vitum Vetranum, & de Sancto Vito, quomodo pergit via veteris usque termite, & à termite vadit rectè in pirum, ubi crux est signata in fines Sancti Marci præscripti. Dehinde ascendit in Serra, quæ nominatur capocciata, & à Serra ipsa vadit rectè in lacum Sancti Salvatoris, qui est in Marina Carpasii, & vadit per postaccium usque in ficum, quæ est in Jugone juxta Sanctam Barbaram, deindè rectè pergit, & ferit in terris Landonis usque ad aquam Basenti fluminis, & ascendit per aquam Basenti usque in præscriptum ballonem Sancti Angeli.) Infra istos videlicet fines, omnia, quæ ibi continentur consignavi, & tradidi ipsi Domino Simeoni Venerabili Abbati præscripti Monasterii Sancti Michaelis Arcangeli, restauransque eundem Monasterium de Castello Passabantis, & de Ecclesia Sancti Marci oblatam cum finibus suis Monasterio Sanctæ Mariæ Bantiæ; tali ratione, ut amodo, & dehinceps omni tempore sicut supra consignavimus de fine in fine sunt terræ ipsæ cum silvis, aquis, pascuis, territoriis omnibus, videlicet, infrà habentibus,

 vel

vel continentibus ipsius Monasterii Sancti Arcangeli, & suorum rectorum ad proprietatem faciendi, ut eorum voluntas fuerit ad utilit.tem Dei, & ipsius Monasterii sine contrarietate mea, & meorum hæredum, vel successorum, aliamque verò Marinam communiter habeamus, & ego qui supra, & mei hæredes defensores persistamus ex prædictis terris ipsi Monasterio, & cunctis ejus Rectoribus ab omni humana persona, quod si instigante Diabolo, Ego vel mei hæredes aliquod contrarium ex prædictis terris eidem Monasterio, vel suis Rectoribus facere præsumpserimus, vel retroare, seu auferre temptaverimus, per nos, vel per summissam à nobis personam, ut Abbas, qui in ipso Monasterio fuerit cum suis Fratribus potestatem habeat nos innodandum vinculo anathematis donec ad satisfactionem, & congruam emendationem veniamus: & ob confirmandum hujus nostræ traditionis, vel ipsius Monasterii restaurationem, vel consignationem propriis meis manibus signum Sanctæ Crucis subscripsi.

Actum mense, & Inditione prætitulata, scripta per manum Smaragdi mei Notarii ipsius Castelli, qui interfuit. ✠ *Signum propriæ manus Umfredi, qui supra Montis Scaviosi Domini.* ✠ *Signum manus Goffredi Filii Umfredi.* ✠ Signum manus Rao Machabei. ✠ Signum manus Afgotti. ✠ Signum manus Pagati de puliano.

VIII.

1099 ✠ IN nomine Dei æterni, & Salvatoris nostri Jesu Christi. Anno ab incarnatione ejusdem Domini nostri Jesu Christi millesimo nonagesimo nono, mense Magio Inditione septima. Ego Radulphus Machabeus Dei providentia Montis Scaviosi Dominus coram Nobilibus fidelibus meis subscriptis Testibus prò redemptione animæ Domini Rogerii Comitis Calabriæ, & Siciliæ, & animæ Domini Patris mei Umfredi, & Fratris mei Goffredi, & animæ Jordanis Cognati mei & animæ meæ, & animæ Dominæ Matris meæ Beatricis, & animæ Dominæ Juditæ socrus meæ, & redemptione animæ conjugis meæ

Do-

Dominæ Emmæ, animæ Adeliciæ fororis meæ; offero Deo, & Monafterio S. Michaelis Archangeli Montis Scavioli, & per hoc fcriptum Sacro Altari ejus trado, & Domino Crefcentio Abbati, & Guvernatori ipfius Monafterii Ecclefiam Beatæ Dei Genetricis, & Virginis Mariæ, quæ fita eft in pertinentiis de Bumarico cum vineis, & terris fuis cultis, & incultis, & cum feptem villanis, qui ad regimen ipfius Ecclefiæ funt in Bumarico, cunctis finibus, & rebus ejus fibi pertinentibus, (ut amodo in anteà omni tempore poteftatem habeant Gubernatores præfcripti Monafterii de eadem Ecclefia, & omnibus rebus fuis hordinandi, & faciendi, ut eorum fuerit voluntas ad utilitatem, & incrementum ipfius Monafterii fine noftra noftrorumque hæredum contrarietate, & omnium hominum, etiam promitto me effe exindè defenforem, guvernatorem contra omnes adverfarios illius Monafterii, & illud regentium, quod fi inftigante Diabolo aliquo modo hanc oblationem difrumpere, vel evacuare, ego vel fucceffores mei voluerimus, & non adimpleverimus, quæ fupra narravimus, licentia fit Guvernatoribus præfcripti Monafterii nos innodandùm vinculo anathematis donec ad fatisfactionem veniamus, & prò fecuritate ipfius Monafterii, & fuorum Rectorum juffi fcribere hunc fcriptum per manum Smaragdi mei Notarii, & fignum Sanctæ Crucis meis manibus fubfcripfi menfe, & Inditione prætitulatis. ✠ Signum manus propriæ, qui fupra Radulphi Machabei ✠ Signum manus Guidelmi filii Umfredi † Signum manus Roberti fratris fui † Signum manus ysgotti † Signum manus Racul filii Askettini.

I X.

† IN nomine Dei æterni, & Salvatoris noftri Jefu Chrifti. 1099
Anno ab Incarnatione ejufdem Domini noftri Jefu Chrifti millefimo nonagefimo nono, menfe Septembris Inditione feptima. Ego Radulphus, qui, & Machabeus filius Umfredi unà cùm Guidelmo Fratre meo offero Ecclefiæ Sancti Michaelis de Monte Scaviofo, & per hoc fcriptum

Al-

Altari ejusdem Ecclesiæ trado in dote, eo quod nulla Ecclesia opportet ædificari sine dote; in die dedicationis illius coram Episcopis eamdem Ecclesiam ædificantibus, scilicet Tricaricensi Librando, Potentino Girardo, Gravinensi Guidoni, Mutilenti Amuro; ibidem astante etiam Comite Goffredi, filioque ejus Roberto, uxoreque ejus Sichelgaita, Recardoque Senescalco, aliisque Proceribus, nec non pluribusque militibus, Ecclesiam Sancti Salvatoris, quæ sita est in Castello, quod Comes Robertus edidit, & Ecclesiam Beati Vasilii, quæ est in Territorio Appii. Confirmoque illi prædictæ Ecclesiæ ea, quæ Pater meus obtulit pro redemptione animæ illius ipsius ibidem sepulti, & animæ Matris meæ Beatricis, animæque dilecti mihi Fratris mei Goffredi, indulgentiaque meorum delictorum, Crescentio Abbati eamdem Ecclesiam guvernante, inprimis Ecclesiam Beati Laurentii Martyris cum cunctis suis pertinentiis, & Ecclesiam Sancti Juliani cum finibus suis, & ipsas Roccas cum omnibus finibus suis, & Murrum cum divisionibus suis ex ista parte Fluminis, & ultra transeuntibus, & veterem Civitatem, quæ Arcora vocatur, & Ecclesiam Sancti Joannis de Avenella cum ipso eodem Castro, quod Avenella vocatur cum integris suis pertinentiis, & medietatem omnium Terrarum mihi pertinentium in Metaponto, & medietatem proficui portus, & Ecclesiam Sanctæ Mariæ, quæ sita est in loco, qui conu vocatur cum pertinentibus sibi; nec non Ecclesiam beati Nicolai de Appio, & fines suos, & Ecclesiam beati Benedicti de Acina, & Ecclesiam beati Viti, & Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Locoria, & Ecclesiam S. Mariæ de Monte Scavioso, quæ vocatur Nova cum omnibus suis pertinentiis; & Ecclesiam Sancti Nicolai, quæ est sub meo Castello, & Ecclesiam Sanctæ Luciæ cum integris sibi pertinentibus, simul & Ecclesiam S. Mariæ, quæ veterana vocatur, & Ecclesiam S. Simeonis, quæ edita est juxta Turrem severianam, & Ecclesiam S. Prothomartiris Stephani de Rio cum olivis, & vineis, & vineis quæ sunt in loco, qui vocatur Rupe, & Ecclesiam S. Martini cum vineis, & Ecclesiam S. Leonis cum vineis, & terris, & omni-

omnibus ad se pertinentibus: hæc autem omnia supradicta volumus, ut ipsa Ecclesia, & Gubernatores illius absque contrarietate liberè, & integrè habeant, possideant ad honorem, & utilitatem: etiam promitto me esse defensorem, Gubernatorem Advocatum contra omnes adversarios ipsius Ecclesiæ, & illam regentium, quod si istigante Diabolo aliquo modo hanc oblationem disrumpere, vel evacuare ego vel successores mei temptaverimus, licentia sit Gubernatoribus illius Ecclesiæ nos innodandum vinculo anathematis, donec ad satisfactionem veniamus: Hæc omnia verò superius scripta smaragdo meo proprio Notario, ut firmissima videantur, manibus suis exarare jussi mense & Inditione prætitulata ✝ Signum propriæ manus meæ qui supra Radulphi Machabei. ✝ Signum propriæ manus meæ qui supra Goffredus inclitus Comes ✝ Signum propriæ manus qui supra Roberti Cupersani. ✝ Signum propriæ manus Guidelmi, qui supra Fratris mei, & Filius Umfredi Montis Scaviosi Domini. ✝ Signum propriæ manus Asegotti. ✝ Signum propriæ manus Gilverti.

X.

X.

1099 † IN nomine Domini Dei æterni, & Salvatoris nostri Jesu Christi anno ab Incarnatione ejusdem Domini nostri Jesu Christi millesimo nonagesimo nono mense novembrario Inditione septima: Ego quidem Radulphus Machabeus Dei misericordia miles strenuus, ac Montis Caviosi Dominus: declaro coram nobilibus fidelibus meis: Quam olim in dedicatione S. Michaelis Archangeli optuli, & tradidi pro dotibus in eadem Ecclesia S. Michaelis Ecclesiam Sancti Salvatoris de Marina cum suis pertinentiis: Sed quia in ubi sunt cunctæ dotes ipsius Monasterii, fines non posuimus ipsi Ecclesiæ Santi Salvatoris, nunc perrexi in eadem Marina cum Domino Crescentio ven. Abbati ipsius Monasterii, & coram nostris fidelibus consignavi eidem Abbati istos fines habendum Ecclesia S. Salvatoris in terris suis: videlicet, à piro signata signo Crucis, quæ stant in laco, & via, quæ venit de vado abatissæ, & descendit ad Menajolam, quæ est subtus serræ de Capocciatæ, & sicut ascendit per latera ipsius Serræ usque ad summitatem prædictæ Serræ de Capocciati, & ferit recte ad padulos, quæ descendit suptus Serræ de ricchardo, & Ecclesiam S. Salvatoris prædicti, & indè ferit ad viam, quæ vadit ad vadum de Cruce, & descendit per aquam ipsius bradani usque suptus ad rotellam: & exiens inde ferit ad viam, quæ est subtus mensæ Imperatoris ex parte austri: & vadit per fumitatem jugonis ipsius mensæ usque ad stratam, quæ venit de Turre: & transiens inde aqua pendente ascendit in postacium: ab ipso postacio ferit ad lacum S. Salvatoris: & exindè vadit, & rectè ferit ad præscriptam Serram de Capocciati. Infra hos ergo fines ipsam præscriptam Ecclesiam cum cunctis prædictis Terris sicuti sunt de finibus in fines suis vel omnia quæ infra se habent, & continent obtuli, & tradidi Deo, & Monasterio prædicti S. Michaelis, & Domino Crescentio ven. Abbati ipsius Monasterii semper habendum, & possidendum, & dominandum ipse, & sui successores, & licentia sit eis ibidem plantandi vineas construendi pomaria

vel

vel totius boni agendi, illique scilicet boni; quod semper utilitati Ecclesiæ prosit, etiam sit eis potestas colligendi vel affidandi homines, unde opportunitas exibuerit sine nostra, nostrorumque hæredum contrarietate, vel alicujus hominis, & si quod absit instigante Diabolo disrumpere, auferre, vel in aliquo exire voluerimus in hoc quod supra constituimus, & non adimpleverimus, sicut præscriptum est: etiam si non defensaverimus omnia, & homines qui ibidem congregati fuerint, aut ordinati, vel eos molestaverimus, maledicti, & excomonicati fiamus in hoc sæculo, & in futuro cum Diabolo, & ejus fautoribus pœnas in inferno luamus: ob confirmandum hanc nostræ oblationis formam nostris manibus signum S. Crucis fecimus, ac typario nostro in plumbo bullari jussi, ac super altare præscripti Cænobii S. Michaelis Arcangeli posuimus, & Smaragdo nostro Notario exarari præcepimus mense & Inditione pretitulata.

✝ Signum propriæ manus meæ, qui supra Radulphi Machabei.

✝ Signum propriæ manus Ansgotti

✝ Signum propriæ manus Gilberti.

XI.

✝ IN nomine Domini nostri Jesu Christi. Anno Incarnationis ejusdem millesimo centesimo decimo, mense 1110 Septembris Inditione tertia. Ego quidem Emma Comitissa, scilicet, Civitatis Severianæ, cum considerarem nostræ vitæ incomoda, & vigilanti pectore iniquitatum omnium maculas, quibus tenemur implicati perscrutaremus, & id solumodo stabile, id firmum esse, quod quis prò sua operatur salute; Idcirco ego prædicta Comitissa Emma pro meæ, & viri mei Domini Radulphi Machabei, nostrorum filiorum, vel parentum remedio animarum, coram subscriptis idoneis testibus per Sanctorum Evangelium librum, quem manibus meis supra Sacrosanctum Altare posui, & per eumdem optuli, immo tradidi, & concessi primò Redem-

 ptori

ptori omnium Deo, & Ecclesiæ Monasterii S. Michaelis Archangeli, quod situm constat in prædicta Civitate, & tibi Venerabilis Abbatis Crescenti Domne, hanc nostram concessionem tecum eam recipiente Maraldizi Judice, tuo Advocato, scilicet, ut ab hodierno die in antea vos, vestrique successores Abbates teneatis, & dominetis liberè, securè, & absolutè cunctas possessiones, Territoria, Villas, Terras cultas, vel incultas, cellas quoque, & obedientias prædicti Sancti Michaelis Cenovio pertinentes, homines quoque, qui ibidem deserviunt tam in prædicta Civitate Severiana, quam vir meus una mecum construxit, quantum etiam in Casalibus, vel Castellis, aut ubicumque sunt, vel habitant in Terris prædictis Sancti Michaelis, ut nec ego, vel mei hæredes, aut ordinati audeamus ab eis quærere datum, aut servitium, vel angariam, seu plazam erga vos exigere, & si contigerit in prædictis territoriis, aut pertinentiis aliquid inveniri, vel comprehendi, ut inventio, & comprehensio vobis, vestrisque successoribus o Domne Abbas præscripta sit. Præterea, & nec Monachum quemlibet præphati Cenobii S. Michaelis, aut Clericum, vel laicum, & de eisdem pertinentis, ut nec ego, vel mei hæredes, seù quilibet noster ordinatus comprehendere, aut tenere eum audeamus sine vestra, successorumque tuorum voluntate: etiam licentiam vobis damus in prædicta Civitate, vel in cunctis locis nostris, vel vestris homines affidare unde opportunitas exigetur; & si quis de nostris hominibus de rebus suis stabilibus, & mobilibus in prædicta Ecclesia, vel ejusdem obbedientiis offerre voluerit, sit ei licentia à nobis data offerendi quicquid sibi placuerit sine contrarietate nostra, nostrorumque hæredum; Insuper nullo futuro tempore quæramus à vobis, vel à vestris successoribus datum, servitium, aut adjutorium quolibet modo; vel ingenio, excepto si vestra bona voluntas, vestrorumque successorum fuerit nobis dare benedictionem aliquam. Et ut generaliter dicam, nec in vobis, vel in vostris Monachis, Clericis, vel laicis, aut omnibus hominibus prædicto sacro pertinentibus Monasterio potestatem aliquam judi-

dicandi, distringendi, aut comprehendendi servamus nobis, aut nostris hæredibus, seù ordinatis; sed semper, ut jam diximus liberè, & absolutè, ac securè, & sine ullo servitio teneatis omnia sicut supra scripta sunt vos, & successores vostri. Si verò instigatione diabolica hoc quod modo nos prò salute animæ concessimus sive ego, seu quilibet noster hæres, vel successor, aut ordinatus, necnon quispiam hominum disrumpere temptaverimus, aut irritum facere hoc quod modo fecimus, vel exire in aliquo. Primo omnium omnipotens, & Terribilis Deus in hoc præsenti sæculo irascatur, & maledicat nobis, & in futuro per Ministrum suum Michaelem Archangelum tradat nos æternis incendiis, atque cum Juda traditore nostri Redemptoris dampnatione, & anathemate feriamur æterno. Servantibus autem omnia præphata, & custodientibus vita, & misericordia tribuatur æterna; Et ad confirmandum hoc nostrum actum manu mea propria signum Sanctæ Crucis feci, Insuper Smarado Notario jussi concessionis hanc scribere Cartam, ac typario viri mei in plumbo bullari feci mense, & Inditione prælatis. ✝ Petrus Archiepiscopus Acheruntinus. ✠ Fusco ovianensis Episcopus ✠ Leobrandus Trigarensis Episcopus ✠ Signum manum Roggerii Civitatis Severianæ Domini, & Filii Radulphi Machabei, & Emmæ Comitissæ ✠ Stephanus hoc signo præsul brebe comprobo, firmo. ✠ Signum manus, quæ supra Emmæ Comitissæ Comitis Rogerii filiæ ✝ Riccardus Miles ✝ Signum manus Godardi Militis. ✠ Henricus Miles. ✠ Signum manus Umbaldi Petrullæ Domini ✠ Signum manus Domini Robberti Barrazi prædictæ Comitissæ Comestabularii ✠ Rogerius de Domino Tipoldo Miles ✠ Asgottus Miles. ✠ Signum manus Goffredi Puliani.

XII.

IN nomine Domini nostri Jesu Christi. Anno Incarnationis ejus millesimo, centesimo, quintodecimo mense Martii Inditione octava. Ego Emma Comitissa Rogerii Comitis filia, Civitatis Severianæ Domina. Cum illius Dei omnipotentis, qui retributor est omnium, & 1115

 pec-

peccaminum relaxator juxta Prophetam pedibus appropinquat, qui in dotandis Ecclesiis, & maximè Monasteriis augumentandis consideratione præhabita benivolum, & beneplacitum Cor, apponit. Idcirco Ego prædicta Comitissa Emma considerans esse caduca omnia, & momentanea, quæ humanis usibus acquisita videntur (prò me & viri nostri Radulphi Machabei, nostrorum filiorum, vel parentum remedio animarum. Inter cætera collata beneficia, quæ Monasterio S. Michaelis Archangeli, quod situm constat in prædicta Civitate contuli diligenti pervisione pensata ad amplioris dignitatem honoris Monasterii nominati de ignata benevolentia mea, annuendo etiam petitionibus Dopni Crescentii Venerabilis Abbatis dicti Cenobii, & conventus ejusdem à me petentium ut ad honorem, & crementum dicti Monasterii, & laudem Beatissimi Sancti Michaelis Archangeli omni tempore Forum, & Nundinas anno quolibet, mense Madii pro festo Sancti Michaelis in eadem Civitate celebrari permitterem, & haberi de solita liberalitate mea, coram subscriptis ydoneis testibus, dò, & concedo Forum, seù Nundinas in eadem Civitate anno quolibet mense Madii perpetuò fieri ad honorem, & memoriam dicti Cænobii celebrandum & habendum de cætero a primo die mensis Madii usque ad decimum ejusdem francas, & liberas, ut omnis homo undecumque sit, qui ad dictum Forum, seù Nundinas cum rebus venalibus accesserit tam vendendo, quam in emendo de jure plateæ, seù aliquo modo injustè nullatenus molestetur ab officialibus Curiæ meæ, nec molestari cogatur, sed liberè vendat, & emat nemine prohibente./Dò eciam, & concedo eidem Monasterio, & Abbatibus ipsius jus aministrandi justitiam questionum civilium, quæ infra dies prædictos possint contingere, vel oriri, ut eis possint jure debito terminare, & dicto Monasterio acquiri./Si verò instigatione diabolica hoc, quod modo nos pro salute animæ concessimus, sive ego, seù quilibet noster hæres, vel successor, aut ordinatus, necnon quispiam hominum disrumpere temptaverimus, aut irritum facere hoc quod modo fecimus, vel exire in aliquo, primo omnium omnipotens, & terribilis Deus in

hoc

hoc præsenti seculo irascatur, & maledicat nobis, & in futurum per ministrum suum Michaelem Archangelum tradat nos æternis incendiis, atque cum Juda traditore nostri Redemptoris, dampnatione, & anathemate feriamur æterno. Servantibus autem omnia præfata custodientibus vita, & misericordia tribuatur æterna. Et ad confirmandum hoc nostrum actum manu mea propria signum Sanctæ Crucis feci; Insuper Juliano Notario nostro præcepimus concessionis hanc scribere Cartam mense, & Inditione prælatis. ✠ Ego Petrus Acheruntinus Archiepiscopus interfui ✝ Ego Guido Gravinensis Episcopus interfui ✠ Ego Gaudius Abbas Sanctæ Mariæ Pisticij interfui ✠ Signum manus Domine Emmæ Comitissæ præscriptæ Comitis Rogerii filiæ ✠ Signum manus Domini Rogerii Machabei præscriptæ Comitissæ filii ✠ Signum manus Dominæ Adelitzæ jam dictæ Comitissæ filiæ ✠ Signum manus Arnaldi de Craco ✠ Signum manus Godardi militis ✠ Signum manus Domini Roberti Barrazi præscriptæ Comitissæ Comestabularii.

XIII.

IN nomine Domini nostri Jesu Christi, Anno Incarnationis ejusdem millesimo centesimo nonodecimo mense 1119
Julij Inditione duodecima. Ego Emma Comitissa Rogerii Comitis filia Civitatis Severianæ Domina una cum filio meo Domino Rogerio Machabeo; cognoscentes cuncta sæcularia esse caduca, & instabilia transitura nec semper mansura divina Inspirante Clementia pro salute animæ mei viri Domini Radulphi Machabei: nostrorumque defunctorum parentum pro sospitate etiam nostrorum corporum, ac redemptione peccatorum nostrorum operetur precium) duximus Ecclesiam beati Michaelis Archangeli sitam in præscripta Civitate de nostris rebus propriis ditare, & amplificare: Quapropter præsentibus Domino Petro Acheruntino Archiepiscopo, & Domino Guidone Gravinensi Episcopo, dominoque Gaudio Abb. S. Mariæ pestitij, Arnaldo

Isimbardi filio, Roberto S. Juliani, Goffrido pulsani, aliisque idoneis subscriptis Testibus: Castrum quoddam passabanti nobis pertinens optulimus Deo, & prædictæ Sanctæ Ecclesiæ, ac per Sacrorum Evangeliorum librum Domino Guarino Ven. Abb., & ejusdem Ecclesiæ Rectori tradidimus cum omnibus suis pertinentiis quemadmodum Dominus noster Radulphus Machabeus vir bonæ memoriæ Roberto gegurii datum habuit per hos, videlicet, fines desub. (iscla vadiumbrosi, & exiens indè vadit, & adscendit ad fontem Mirtillæ, & indè procedere vadit ad antiquam viam, & per caput gravinæ Sancti Marci: Post hæc verò exijt, & vadit per lumbenem mittens in caput gravinæ S. Viti Veterani, & ascendit in lacum panteleonis, & per viam carraram Montis Scabeosi, & per eamdem viam usque ad caput Vallonis delimaturis, ubi sunt petræ fixæ, descendensque mittit in gurgitem brunum bradani, & per aquam Bradani fluminis vadit usque ad prænominatum finem Ischæ vadi umbrosi:/infra hos autem fines præscriptum Castrum sicut continet de fine in finibus optulimus eidem Monasterio S. Michaelis, & tradidimus Abbati prænominato suisque successoribus habendum semper, & possidendum, & faciendum, ut eorum voluntas fuerit ad Dei, & prædicti Monasterii utilitatem) Licentiam quoque eis dedimus congregandi ibi villanos undè oportunitas exegerit, plantandi vineas, & pomeria, & operandi quicquid proficuum Ecclesiæ fuerit, simul etiam optulimus, & tradidimus eis dimidiam plazam, & portaticum dimidium, & medietatem legum Civitatis Sanctæ Trinitatis, & tocius redditus / Medietatem etiam piscationis maris, & fluminum, &/lacuum tam de naufragio navis, & portu maris, & fluminum q. de inventione servi vel alicujus rei comprehensione, seu venatione, vel fluminum, ex hiis omnibus cuncta optuli medietatem prædicto Cænobio sicuti supra continetur. Ac etiam dedimus eidem dimidiam partem de terratico terrarum adjacentium intus basentum, & salandram, & medietatem tenimenti, quod est ex altera parte intus basentum, & bradani flumina, ac mediam partem nostræ salinæ; & con-

conceſſimus quendam noſtrum vill...um ſaſſonem nomine cum omnibus rebus ſuis ſtabilibus, & mobilibus. Licentiam quoque ſibi dedimus affidandi villanos in prænominata Civitate Severiana ven. oportuerit, Plazam itidem omnium hominum prædicti Monaſterii in tota noſtra Terra manentium de quicunque vendiderint eidem conceſſimus Monaſterio habendam: optuliuus etiam præphato Monaſterio Sancti Michaelis decimas omnium noſtrarum rerum Caſtelli S. Nicandri. Ita tamen ut ipſe Abbas ejuſque ſucceſſores in Cappella ipſius Caſtelli Cappellanum mittant noſtris noſtrorumque hæredum ſuntibus ſuſtentandum: Hæc autem omnia quæ ſcripta ſunt idem Abbas cum maralditio ejuſdem Monaſterii Advocato recepit. Tali, videlicet, ratione, ut nec à nobis, nec à noſtris hæredibus, vel ſucceſſoribus quolibet tempore quanlibet caluphiam, vel moleſtiam ſuſtineant; Set ſemper quietè ea poſſideant, & habeant ſine noſtra noſtrorumque hæredum, vel ſucceſſorum, & omnium contrarietate: & nos noſtrique hæredes, vel ſucceſſores eidem Monaſterio, & ſuis Rectoribus omni tempore: ex prædictis omnibus defenſores ſimus, & ſecuritatis cauſa ipſius Monaſterij, ſuorumque rectorum hanc cartulam ſcribere præcepimus Juliano noſtro Notario, ac Typario viri noſtri in plumbo bullari fecimus, & ſignum Sante Crucis propriis manibus ſubſignavimus:

✠ Ego Petrus Archiepiſcopus Acherontinus interfui

✠ Ego Guido Gravinenſis Epiſcopus interfui

✠ Ego Gaudius Abbas Sanctæ Mariæ Peſticii interfui

✠ Signum manus Dominæ Emmæ Comitiſſæ præſcriptæ Comitis rogerii filiæ

✠ Signum manus Domini Rogerii Machabei præſcriptæ Comitiſſæ filii

✠ Signum manus Domine Adelizæ jam dictæ Comitiſſæ filiæ

✠ Signum manus Arnaldi de Craco

✠ Signum manus Oſmundi Severianæ

✠ Maraldizi Judex quod ſupra advocatus interfui

✠ Signum manus Domini Roberti borazi prædictæ Comitiſſæ

tissæ Comestabularii

✠ Signum manus Roberti S. Juliani

✠ Signum manus Ricardi nigri

✠ Signum manus Goffridi Puliani

✠ Signum manus Guirelmi Capialbi

✠ Signum manus Godardi militis.

XIV.

XIV.

IN nomine Domini nostri Jesu Christi. Anno Incarnationis ejusdem millesimo centesimo nonodecimo, mense Augusti, Inditione duodecima. Ego Emma Comitissa Rogerii Comitis filia Civitatis Severianæ Domina unà cum filio meo Domino Rogerio Machabeo, dum resideremus apud Castrum Civitatis nostræ Sanctæ Trinitatis veniens antepræsentiam nostram Frater Hugo præceptor Sacræ Domus hospitalis Sancti Joannis Hyerosolimitani, humiliter rogavit, ac supplicavit, ut per Dei misericordiam, & peregrinorum cadeuntium ei terras sibi adjacentes super flumen basenti in confines Casalis Avinellæ per laborandum deberemus tribuere. Nos verò ejus supplicationibus inclinati humiliter, & devotè petitioni ejus voluimus satisfacere voluntati. Invenimus tandem, quod medietatem prædictarum terrarum, quas à nobis petebat pro indiviso pertinebant Monasterio Sancti Michaelis ex donatione, quam sibi fecimus de medietate totius redditus Sanctæ Trinitatis, tunc accersiri fecimus D. Guarinum ven. Abbatem prædicti Monasterii ante præsentiam nostram; & rogavimus eum, ut intuitu Dei amoris, & nostri precaminis interventu prædictas, quas præfato Monasterio pertinebant, prædicto Fratri ob reverentiam prædictæ Domus hospitalis tribueret ei; ita tamen, quod prænominatum Monasterium voluimus, ut nullo modo patiatur aliquod detrimentum. Immo voluimus, quod cambium habeat in æquivalenti melioratione. Tandem prænominatus v. Abbas circumfultus consilio posuit se in manibus nostris, & dixit, quod paratus erat facere voluntatem nostram; tunc vocari fecimus Dopnum Gaudium ven. Abbatem Sanctæ Mariæ de Pestitio, & hos Magnates nostros videlicet Domnum Arnaldum, & Simbardi filium, Domnum Robertum S. Juliani, Domnum Goffridum Puliani, aliisque subscriptis testibus ydoneis, & in præsentia nostra, & prædictorum testium D. Guarinus ven. Abbas obtulit, immo, & tradidit per Sacrum Evangeliorum librum terras prænominatas, videlicet, medietatem, quam dictum Mona-

nasterium habebat pro indiviso nobiscum, & dedit in manu Fratris Hugonis prædicti recipientis prò parte supradictæ Domus hospitalis, ut nullo adveniente tempore, nec ipse Abbas, nec etiam successores sui prædictam traditionem infringerent, vel evacuarent; set omni futuro tempore firmam, & ratam haberent. Fines vero prædictarum terrarum sunt hii, Primus finis est ab area Landonis, quæ est subtus limes Casalis Avinellæ, ab ipso limite, sicut descendit rectè per Menajolam, & vadit in flumen basenti. Secundus finis est sicut descendit aqua Basenti usque ad arborem cruce signatam. (Ego verò supradicta Emma Comitissa una cum prædicto filio meo, coram prædictis testibus obtuli, & tradidi per Sacrum Evangeliorum librum in manibus prædicti Domini Guarini ven. Abbatis Monasterii supradicti terras, quæ sunt juxta flumen bradani, & in concambium dedimus eidem, quas terras tenebamus cum prædicto Monasterio; medietatem, videlicet, quam nos habebamus donavimus, sibi, cujus fines hij sunt(. Primus finis est à subtus rotella, & ferit rectè ad viam, quæ est suptus Mensæ Imperatoris ex parte Austri, ubi est alius finis Ecclesiæ Sancti Salvatoris. Secundus finis est sicut descendit ab ipso loco, & vadit rectè per limitem, qui est subtus Mensæ Imperatoris, & vadit rectè usque ad Mare, & ad noscendum prædictum limitem fecimus infringere petras magnas signatas merco Monasterii supradicti. Tertius finis est sicut ascendit aqua bradani, usque ad vadum Lucturii, ab ipso vero vado ferit rectè ad prædictam rotellam. /Infra hos autem fines de terris supradictis sicut continet de fine in finibus obtulimus, & tradidimus eidem prædicto Abbati, & suis successoribus, & prænominato Monasterio Sancti Michaelis ad habendum, dominandum, possidendum, & faciendum de eis sicut placuerit voluntati eorum, & nullo adveniente tempore, neque nos, neque successores nostri, aut hæredes contra donationem ipsam retrovenire, set semper firmam, & stabilem omni futuro tempore habituram, & pro meliorattionem ipsarum terrarum dedimus prænominato Abbati, & præfato Monasterio textum Evangeliorum cohopertum de argento,

Textum Evangeliorum de argento et de auro

to, & deauratum per totum; Et Fratri Hugoni prædicto præcepimus, ut omni anno in Festo S. Michaelis in mense Madii debeat visitare supradictum Monasterium, videlicet, in duobus juvencis, aut in unum pulchrum equum, & ipse prænotatus Frater Hugo obligavit se solepniter per stipulationem pro parte prædictæ Domus hospitalis, & successores suos coram nobis, & coram ipsis testibus ad manus prædicti Abbatis de visitando prædictum Monasterium, ut est dictum, & si nollent facere, datio ipsa non teneat, set in primo statu omnia redigantur, obligando etiam se, & successores suos, ut si contravenerint, nos, & hæredes nostri, seù successores habeamus potestatem revocandi donationem ipsam factam eidem hospitali, & capiendi terras prædictas ad opus nostrum, & Monasterii supradicti, si idem Frater Hugo, & successores sui non visitaverint prædictum Monasterium cum duobus juvencis, vel uno pulchro equo, ut dictum est. Et nos quidem sub ista conditione fecimus prædictam donationem prædicto Hospitali Domnus verò Abbas, & successores sui non destituantur à nobis, vel hæredibus nostris, sivè successoribus, neque spolientur, unquam donatione, quam sibi fecimus de terris prædictis neque de textu Evangeliorum; & ad majorem securitatem dicti Abbatis idem F. Hugo ostendit nobis, & in publico fecit legere quasdam litteras apertas, sigillatas sigillo Prioris, & Conventus S. Domus hospitalis, quibus committebatur, & mandabatur eidem F. Hugoni, quod posset obligare se, & successores suos, ac prædictam Domum hospitalis ad omnia supradicta, & tam nos quam prædicti testes vidimus prædictas litteras, & cognovimus sigillum dicti Prioris, & Conventus; Ad hujus autem rei memoriam, & prædicti Monasterii cautelam præsens instrumentum indè fieri fecimus, & alium consimilem etiam præcepimus fieri pro parte prædictæ Domus hospitalis per manus Juliani Notarii, qui interfuit anno, mense, & inditione prætitulatis, ac typario D. Viri nostri in plumbo bullari fecimus, & signum Sanctæ Crucis proprijs manibus subsignavimus.

✠ Signum manus Domnæ Emmæ Comitissæ præscriptæ Comi-

mitis Rogerij filia. ✝ Signum manus Domni Rogerij Machabei præscriptæ Comitissæ Filij. ✝ Signum manus Arnaldi Isimbardi Filij. ✝ Signum manus Roberti Sancti Juliani. ✠ Signum manus Goffridi Puliani. ✠ Ego Gaudius Abbas Sanctæ Mariæ Pestitij interfui. ✠ Signum manus Osmundi Severianæ. ✠ Signum manus Domni Roberti Barratti prædictæ Comitissæ Comestabularij. ✝ Maraluzi Judex, qui supra Advocatus interfui.

XV.

1124 Ind. II. ✝ IN nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Quoniam quidem ea, quæ Deo, & ei servientibus beneficia impendimus, nobis, & in præsenti, atque futuro salutaria esse novimus, & propterea Deo grates, & hominibus laudabiles sumus. Justum duximus, ut ea quæ oblata fuere à prædecessoribus nostris Radulpho Machabeo, ejusque conjuge Domina Emma Comitissa, eorumque filio Domino Rogerio Monasterio Sancti Michaelis Archangeli sito in Monte Causo per hoc præsens sigillum concedere, & confirmare. Iccircò nos Constantia Philippi Regis Francorum filia, & Domini Boamundi Antiocheni Principis quondam uxor, & Boamundus ipsius bonæ memoriæ, & Domnæ Constantiæ filius, ac hæres pro salute animæ ejusdem Domini nostri, & remedio animarum prædefunctorum Parentum nostrorum, & nostra unanimiter Mater, filiusque concedimus, & confirmamus ipsi Sacro Monasterio, & Domno Vuarino Venerabili ejus Abbati, suisque successoribus coram Domno Raynaldo Tarentinorum Archiepiscopo, & cæteris probis, idoneisque subscriptis testibus totum illud jus, quod præfato Monasterio à prænotatis Dominis habere, & tenere, ac dominari in Civitate nostra Sanctæ Trinitatis, & pertinentijs suis concessum est; Secundum privilegium, quod ipsum Monasterium indè habet scilicet dimidiam plazziam ejusdem Civitatis, & dimidium portaticum, & medietatem legum, & totius redditi, medietatem etiam Portus Basenti, & Bradani fluminum, & dimidiam partem de terratico terrarum adjacentium

tium

tium inter Basentum, & Salandram; & mediam partem nostræ salinæ. Hæc itaque omnia super. declarata concessimus Deo, & Monasterio Sancti Archangeli, & Domno Vuarino ejusdem Monasterij Abbati, & suis successoribus ad utilitatem, & proficuum ipsius Sancti Monasterii, & Fratrum, qui in eo sunt, atque confirmavimus habere, tenere, & possidere, ac dominari in perpetuum absque omni nostra, nostrorumque hæredum, & successorum, & ordinatorum nostrorum, & aliorum hominum contrarietate, & molestia. Unde pro ipsius Sacri Monasterij, & Abbatum ejus securitate, & firmitate, hoc sigillum scribere jussimus per manum Michaelis nostri Notarij, & plumbea Bulla nostri soliti typarij bullari, & prænotato Abbati ad defensionem dari. Anno Dominicæ Incarnationis millesimo, centesimo, vigesimo quarto indictione secunda. ✝ Signum manus Domini Raynaldi Tarentinorum Archiepiscopi ✠ Constantia. ✠ Signum manus Domni Boamundi, Boamundi Antiocheni Principis filij.

XVI.

✝ IN nomine Domini, ac Salvatoris nostri Jesu Christi: Anno ab Incarnatione ipsius millesimo centesimo vigesimo quarto inditione tertia. Cum Ego Rogerius Siciliæ, atque Calabriæ Dei gratia Comes beatæ memoriæ Magni Comitis R. filius, & hæres, essem apud Montem Caveosum pluribus assistentibus Baronibus meis, venit ad me Dominus W. Monasterij beati Michaelis Archangeli in eadem Civitate constitutus Venerabilis Abbas cum quibusdam fratribus ejusdem Monasterij rogitans, & petens a me, quatinus pro Dei amore, & animæ meæ, & omnium parentum meorum salute, facerem prædicto Monasterio ipsique, & omnibus ipsius legitimis successoribus privilegium de omnibus possessionibus, & pertinentiis, sive aliis rebus tam mobilibus, quam immobilibus, quas, videlicet, beatæ recordationis Domina E. venerabilis soror mea eidem Monasterio, & Domno Crescentio ipsius Abbati concesserat, sive contulerat, & Privilegio suo, sicut in ipso con-

continetur confirmaverat, & testimonio proborum virorum corroboraverat. Cujus honestæ peticioni assensum præbui, & prædictas donationes, & donationum concessiones, ego quoque consilio Baronum meorum concessi, & confirmavi, & præsentis decreti pagina per testimonium subscriptorum virorum corroboravi ✠ Ego Comes R. subscripsi ✠ Ego Simeon Cusentinus Archiepiscopus subscripsi † Ego W. Messanensis Episcopus subscripsi † . . . . † Γεωρηιος· Αντικεὺς Βημμηγων Μητροπολίτης ὐπόγαχ.

XVII.

1127 † IN nomine Domini, ac Salvatoris nostri Jesu Christi: Anno ab incarnatione ipsius millesimo, centesimo, vigesimo septimo, Inditione quinta. Cum ego Rogerius Siciliæ, atque Italiæ Dei gratiæ Dux beatæ memoriæ magni Comitis R. filius, & hæres essem apud Montem Caveosum pluribus assistentibus Baronibus meis. Venit ad me Dominus Guarinus Monasterij beati Michaelis Archangeli in eadem Civitate constituti venerabilis Abbas cum quibusdam Fratribus ejusdem Monasterii rogitans, & petens à me quatinus pro Dei amore concederem fratribns ipsius Monasterij aliquem piscatorem apud Tarentum, cujus honestæ peticioni assensum præbui, & habito consilio, Nicolaum Canerium cum suis hæredibus, & omni sua Familia, Ecclesiæ, & eisdem Fratribus concessi in perpetuum, & præsentis decreti pagina per testimonium subscriptorum virorum corroboravi † Ego Dux R. subscripsi † Ego Guill. Messan. Archiepiscopus subscripsi † Ego Symon Cussentinus Archiepiscopus subscripsi ✠ Ego Petrus Archiepiscopus Acheruntinus † Leobrandus Trigiarensis Episcopus † Stephanus hoc signo Præsul Breve comprobo, firmo γισωδοτος ἀμμεγαν μητροπολιτης υιτογγετα † Γεογγιος αντιοχεὺς. Βαμμηγων μιτροπολιτης ὑτογραχ ✠ Signum manus Colardi militis ✠ Signum manus Umbaldi Petrullæ Domini ✠ Signum manus Goffredi Puliani.

XVIII.

XVIII.

* IN nomine Dei æterni, & Salvatoris nostri Jesu Christi. Rogerius divina favente Clementia Rex Siciliæ, Ducatus Apuliæ, & Principatus Capuæ, regiam auget beatitudinem piis locis, & Christi servientibus providere. Residentibus itaque nobis in sacro Palatio nostro Urbis Panormi. Rao venerabilis Abbas Monasterii Beati Michaelis Archangeli siti in Monte Caveoso nostro conspectui præsentatus humiliter nostræ celsitudini supplicavit, ut illius intuitu, per quem feliciter vivimus, & regnamus, & ut status Regni nostri meritis gloriosi Archangeli Michaelis felicius exaltetur, de aliqua piscatione apud Tarentum pro mensa sua, & Monachorum ipsius Monasterij dignaremur de speciali gratia providere: Nos verò considerantes illud in Cœlis reservari solummodo, quod in terris pro remedio animæ pauperibus, & Christi Ecclesiis erogatur, petitioni prædicti Abbatis piè accomodavimus aures nostras, & explorato prius per expertos in talibus, ac deliberato consilio; barcam unam ad piscandum generaliter apud Tarentum in mari parvo, & magno liberè, francè, & absque ullo redditu eidem Monasterio prò mensa Abbatis, & Monachorum ipsius in perpetuum donavimus, atque concessimus, ut à modo, & deinceps omni futuro tempore, prædicti Abbas, & Conventus, ac successores eorum habeant, & possideant barcam unam in eadem Civitate Tarenti ad piscandum liberè, francè, & sine ullo redditu faciendo nobis, vel hæredibus, aut successoribus nostris. Imò prædicti Abbas, & Conventus habeant potestatem annis singulis jus prædictæ barcæ locare cui voluèrint, vel ad Cabellam vendere sine contradictione cujusque. Et uti utilitas præfati Monasterij in hac parte uberius procuretur, volumus, & concedimus, ut emptor, seu conductor juris barcæ prædictæ, quamdiu locatio, vel venditio ipsa duraverit, sit exemptus ab omni angaria, nisi sit angararius, & de genere angariorum qui Curiæ nostræ de personali servitio teneatur; & nihilominùs donavimus, & concessimus eidem sacro Cænobio in perpetuum 1145 Julii, ind. vin.

tuum

nimenta ; videlicet; medietatem totius redditus Sanctæ Trinitatis, Casalem Avinelle, Ecclesiam Sancti Salvatoris, Ecclesiam Sanctæ Mariæ, & Sancti Joannis Baptistæ de Cornu, Ecclesiam Sancti Nicolai de Appio: Castrum jugurii, & Ecclesiam Sancti Nicandri, videlicet Ecclesiam Sancti Petri quam sita est in loco ubi curtiviculi dicitur cum omnibus rebus sibi pertinentibus: Ecclesiam Sancti Joannis, quæ est sita in loco Zizari cum omnibus rebus suis, Ecclesiam Sanctæ Mariæ, quæ sita in prædicto loco Zizari cum omnibus rebus suis; Ecclesiam Sancti Nicolai, quæ intus in castro Sancti Nicandri sita est cum decimis de omnibus rebus ad ipsum castrum pertinentibus. Et omnia alia jura, dignitates, & libertates, quæ ex concessionibus, & donationibus prædictorum Dominorum præfato Monasterio concessa sunt, & donata: Insuper, quæ in antea justis modis eodem Monasterio concedi poterunt, & acquiri prænominato ablati, & ejus successoribus sine ullo servitio concedimus, & confirmamus, ac perpetui roboris firmitate munimus sub optentu nostræ gratiæ, nostræ omnibus dittionis subjettis distrittè percipientes sub pæna etiam personarum, & rerum, ne Monasterio antedicto prædictæ nostræ concessioni molestiam, vel gravamen aliquod ullo tempore audeat irrogare. Quicumq; vero contra hanc nostram concessionem, & confirmationem venire persusperit tamquam contemptor, & violator nostri mandati in persona puniatur & rebus: Ad memoriam autem, & firmitatem hujus nostræ concessionis, & confirmationis: præsens privilegium nostrum per manus Petri nostri Notarij scribi, & plumbea bulla Regio tipario inpressa fecimus insigniri. Data in Urbe panormi per manus Majonis Scriniarij nostri: Quia Robertus Cancellarius abscens erat. Anno Incarnationis Dominicæ MCXLVI. mense Augusti Inditione nona. Anno verò Regni Domini Rogerii Dei gratia magnifici, & gloriosissimi Regis Siciliæ, Ducatus Apuliæ, & principatus Capuæ XVI. feliciter Amen.

XX.

1146 Sept. ind. x ✠ IN nomine Dei æterni; & Salvatoris nostri Jesu Christi. Rogerius divina annuente Clementia Rex Siciliæ, Ducatus Apuliæ, & Principatus Capuæ. Regiam auget beatitudinem Dei Ecclesias diligenti cura protegere, quæ ad earum tutelam pertinent vigilanti studio providere. Residentibus itaque nobis in palatio Urbis Panormi cum clarissimis filijs nostris Rogerio Ducatus Apuliæ, & W. Neapolitanorum Duce, & Capuanorum Principe, & cum Comitibus, & magnatibus Regni nostri Rao Venerabilis Abbas Monasterij Beati Michaelis Archangeli siti in Monte Caveoso, ad nostram veniens præsentiam attulit sigillum latinum factum à Nobis Guarino Abbati prædecessori suo, scriptum anno Incarnationis Dominicæ millesimo centesimo vigesimo quarto Inditione quarta, deprecans, & devote exorans, ut ipsum privilegium serenitate nostri Culminis innovatum, munitum, & in perpetuum Regiæ Excellentiæ auctoritate corroboratum redderemus. In quo continebatur qualiter nos amore Dei, nostràque, & omnium nostrorum Parentum salute concessimus, & confirmavimus omnes possessiones, & pertinentias, tàm mobiles, quàm immobiles, quas videlicet beatæ recordationis Domina Emma soror nostra eidem Monasterio, & Crescentio ipsius Abbati concesserat, sivè contulerat, & sicut privilegio confirmaverat. Nostra autem liberalitas sua consuetudine ad solita provocata honestis precibus prædicti Rahonis Venerabilis Abbatis favens, præfatum privilegium præsenti scripto, & innovari pariter, & corroborari fecit, tam eidem Rahoni Abbati, quam ejus successoribus in perpetuum valiturum; quod nostra jussione scripsit Petrus noster Notarius data in Urbe Panormi, quia Robertus Cancellarius absens erat, per manum Majonis scriniarij. Anno Incarnationis Dominicæ millesimo centesimo, quadragesimo sexto, mense Septembri Inditione decima. Anno vero Regni Domini Rogerij Dei gratia magnifici, & Gloriosissimi Regis Siciliæ, Ducatus Apuliæ, & Principatus Capuæ sexto decimo feliciter. Amen.

XXI.

ALexander Episcopus servus servorum Dei . Dilectis 1174
filijs Alferio Abbati Sancti Michaelis de Monte Caveoso ejusque Fratribus , tàm præsentibus , quàm futuris, regularem vitam professis , in perpetuum . Si quando à Devotis Ecclesiæ filijs postulatur, quod honesti conveniat, & à rationis tramite non discordet , petentium nos decet desiderijs condescendere , & eorum pia vota effectu prosequente complere . Eà propter Dilecti in Domino Filij, ministerio susceptæ servitutis inducti , & precibus Dilecti Filij nostri Zachariæ Regij Notarij propensiùs inclinati, Monasterium vestrum, in quo Divino estis obsequio mancipati, sub Beati Petri , & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti Privilegio communimus . Statuentes ut quascumque possessiones , quæcumque bona idem Monasterium impræsentiarum legitimè possidet , aut in futurum concessione Pontificum , largitione Regum , vel Principum , oblatione Fidelium , seù alijs justis modis , præstante Domino , poterit adipisci , firma vobis , vestrisque successoribus , & illibata permaneant ; In quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis . Ecclesiam S. Mariæ, quæ est in Civitate veteri , cum pertinentijs suis : Ecclesiam S. Simeonis : Ecclesiam S. Luciæ : Ecclesiam S. Martini : Ecclesiam S. Nicolai : Ecclesiam S. Mariæ Novæ : Ecclesiam S. Laurentij : Ecclesiam S. Juliani : Ecclesiam S. Laurentij de Murro : Ecclesiam S. Joannis de Avinella : Ecclesiam S. Nicolai de Pantanello : Ecclesiam S. Salvatoris : Ecclesiam S. Nicolai de Accio : Ecclesiam S. Mariæ de Cornu: Ecclesiam S. Benedicti de Acina : Ecclesiam S. Viti : Ecclesiam S. Nicolai : Ecclesiam S. Mariæ de Rio : Ecclesiam S. Mariæ de Abbate Lupo : Ecclesiam S. Nicolai de Obviano , cum omnibus ad easdem Ecclesias pertinentibus , & quæ Unfiridus , & Goffiridus , & Radulphus Filij ejus, præfatæ Ecclesiæ rationabiliter dederunt . Præterea pia supplicatione prædicti Zachariæ Regij Notarij clementer inducti , Tibi Fili Abbas , & successoribus tuis usum Mitræ, & Anuli , in diebus Dominicis , & in aliis solemnitatibus, & in processionibus Monasterij vestri , & Synodis Archiepisco-

dec. 30. ind VII. Jaffé 12404

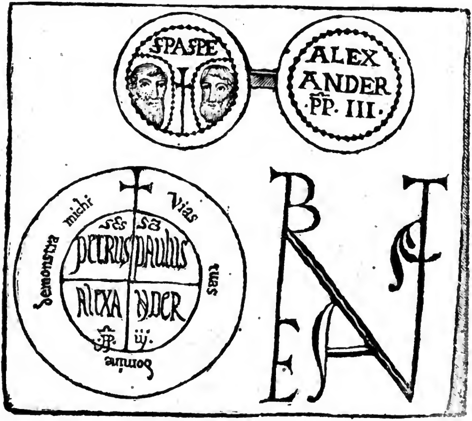
piscoporum, & Episcoporum, de Clementia Sedis Apostolicæ, indulgemus. Libertates quoquè ab Archiepiscopis, & Episcopis, & recolendæ memoriæ Rogerio Illustri Siciliæ Rege, & a bonæ memoriæ Emmà, quondam Comitissa Civitatis Severianæ autentico scripto, & ab alijs personis secularibus, Monasterio vestro concessas; & antiquas, & rationabiles consuetudines ipsius Monasterij, perpetuis temporibus illæsas, & integras manere sancimus. Ea verò, quæ à quadraginta annis retrò idem Monasterium noscitur pacificè possidisse, vobis, & successoribus vestris in perpetuum confirmamus: Ita quidem, quod super his nullo unquam tempore impeti debeatis, vel quomodolibet molestari. Cum autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis clausis januis, exclusis excommunicatis, & interdictis, non pulsatis campanis, suppressa voce Divina officia celebrare. Decernimus ergò, ut nulli omninò hominum liceat præfatum Monasterium temerè perturbare, aut ejus Possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seù quibuslibet fatigare vexationibus, sed illibata omnia, & integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione, & substentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Salva Sedis Apostolicæ auctoritate, & Diæcesani Episcopi debita reverentia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisvè persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentaverit, secundò, tertiòve commonita, nisi præsumptionem suam, digna satisfactione correxerit, potestatis, honorisque, sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere, de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domni Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine, districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus, sit Pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Judicem, præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

✠ Ego Alexander Catholicæ Ecclesiæ Episcopus SS.
✠ Ego Ubbaldus Hostiensis Episcopus SS.
✠ Ego Bernardus Portuensis, & S. Rufinæ Episcopus SS.
✠ Ego Gualterius Albanensis Episcopus SS.

✠ Ego

✠ Ego Joannes Presbyter Card. SS. Joannis, & Pauli Tit. Pammachij SS.
✠ Ego Joannes Presbyter Card. Tit. S. Anastasiæ SS.
✠ Ego Guilielmus Presbyter Card. Tit. S. Petri ad Vincula SS.
✠ Ego Boso Presbyter Card. S. Pudentianæ Tit. Pastoris SS.
✠ Ego Petrus Presb. Card. Tit. S. Susannæ SS.
✠ Ego Ardicio Diaconus Cardinalis S. Theodori SS.
✠ Ego Vitellus Diaconus Card. SS. Sergij, & Bacchi SS.

Datum Ferentini per manus Gratiani Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Suddiaconi, & Notarij, 3. calendas Januarij Indictione VII. Incarnationis Dominicæ anno MCLXXIV. Pontificatus verò Domini Alexandri Papæ III. Anno sextodecimo.

XXII.

XXII.

1222 FRidericus Dei gratia Romanorum Imperator semper Augustus, & Rex Siciliæ: per præsens scriptum notum facimus universis, tam præsentibus, quam futuris, quod Joannicius ven. Abbas Monasterij S. Michaelis de Monte Caveoso fidelis noster per fratrem Joannem unum videlicet de fratribus suis, quem ad præsentiam celsitudinis nostræ trasmisit quoddam privilegium Emmæ Comitissæ Civitatis Severianæ quondam amitæ nostræ recolendæ memoriæ nostro conspettui presentavit humiliter supplicans, & devotè, ut privilegium ipsum de verbo ad verbum transcribi, & tam ipsum privilegium, quam omnia, quæ continentur in ipso, quæ videlicet dicta Comitissa obtulit, & concessit Monasterio supradicto, concedere, & confirmare, sibi, & successoribus suis, ac Fratribus eorumdem, & ipsi Monasterio imperpetuum dignaremur, cujus tenor privilegij talis est: In nomine Domini nostri Jesu Christi Amen: Anno Incarnationis ejus 1110. mense Septembris Indictione tertia: Ego quidem Emma Comitissa &c. ut supra fol. 18. Deindè sequitur. Nos igitur considerantes sacram religionem ipsius Monasterij, & devotionem Fidei, quam Abbates, & fratres ejus semper ad nostram Majestatem per effectum operis habuerunt, attendentes, & illustrem Regis Rogerij pietatem, qua memoratæ sororis suæ opus acceptans dotationem simul, & devotionem ipsius Monasterij per publicum quod vidimus authenticum confirmavit, concedimus, & nos Abbati Joannicio, & successoribus ejus, ac fratribus eorumdem, & ipsi Monasterio S. Michaelis de Monte Caveoso in perpetuum privilegium præscriptum, quod ei fecit prænomita Æmma fundatrix: & omniaque continentur in eo; tam videlicet possessiones, territoria, villas, cellas, obedientias, homines, quam etiam libertates, & imperpetuum confirmamus: Ad cujus concessionis, & confirmationis nostræ memoriam, & robur perpetuo valiturum præsens scriptum inde fieri, & sigillo nostro jussimus communiri. Datum Aversæ post Curiam Capuæ celebratam. Anno Dominicæ Incarnationis 1222. mense Martij x. Indictionis.

XXIII.

XXIII.

FRidericus Dei gratia Romanorum Imperator semper Augustus, & Rex Siciliæ. Extollunt nomen, & titulum beneficia principis conferentis Sedilla Majoris laudis, & gloriæ conferunt monunenta, per quæ Sacrosantæ Ecclesiæ, & loca religiosa perficiunt, & bonorum suorum ob Dei reverentiam stabilem recipiunt firmitatem. Ea propter per præsens privilegium notum fieri volumus universis, quod Joannicius vener. Abbas Monasterij Sancti Michaelis de Monte Caveoso fidelis noster Monti nostræ attentius supplicavit, ut illius intuitu per quem regnamus, & vivimus, bona omnia, quæ dictum Monasterium justè tenet, & possidet, & privilegia sibi à predecessoribus nostris indulta confirmare de gratia dignaremur: Nos autem benigna consideratione pensantes honestatem Religionis, quam dictus Abbas, & Conventus ipsius Monasterij student devotissimè conservare: Terras, Villas, Ecclesias, possessiones, Tenimenta, medietatem, etiam totius redditus Civitatis Sanctæ Trinitatis, quæ hodie dicitur Turris Maris, & omnia alia jura, quæ ex concessione Emmæ Comitissæ Civitatis Severianæ olim amitæ nostræ ipsius Monasterij Fundatricis, & concessione etiam Unfredi, & Radulphi Machabei Domnorum Montis Caveosi, ac Regis Rogerij Predecessorum nostrorum memoriæ Recolendæ; vel quocumque alio justo modo, eidem Monasterio concessa, donata, & confirmata esse noscuntur de speciali celsitudinis nostræ gratia confirmamus eidem: Confirmantes nihilominus ipsi Monasterio omnia privilegia, dignitates, libertates, & bonos usus habita, & obtenta per ipsum. Statuentes, & presentis privilegij autoritate omnibus injungentes, ut nulla persona omnimodo alta, mediocris, vel humilis Ecclesiastica, vel mundana, prædictum Monasterium contra præsentis confirmationis, & gratiæ nostræ formam, impedire, seù molestare præsumat, quod qui fecerit indignationem nostri culminis se noverit incursurum, ad cujus concessionis, & confirmationis gratiæ nostræ memoriam, & robur perpetuò valiturum præsens privilegium fieri, & Mandatis nostro sigillo jussimus communiri. Data Neapoli post Curiam Capuæ celebratam. Anno Dominicæ Incarnationis millesimo ducentesimo vigesimo secundo Mense Aprilis x. Indictionis. 1222

XXIV.

1231 GRegorius Episcopus servus servorum Dei. Dilectis Filijs Joanni Abbati Sancti Michaelis de Monte Caveoso, ejusque Fratribus, tàm præsentibus, quàm futuris, Regularem vitam professis, in perpetuum. Si quando à devotis Ecclesiæ Filijs postulatur, quod honestati conveniat, & à rationis tramite non discordet, petentium. Nos decet desiderijs condescendere, eorumque pia vota, affectu prosequente complere. Ea propter dilecti in Domino Filij, ministerio susceptæ servitutis inducti, ad exemplar felicis recordationis Alexandri Papæ, Prædecessoris nostri, Monasterium Sancti Michaelis de Monte Caveoso, in quo divino estis obsequio mancipati, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti privilegio communimus. In primis siquidèm statuentes, ut ordo Monasticus, qui secundum Deum, & Beati Benedicti regulam in eodem Monasterio institutus esse dinoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur. Præterea quascumque possessiones, quæcumque bona idem Monasterium in præsentiarum justè, ac canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione Fidelium, seù aliis justis modis, præstante Domino, poterit adipisci, firma vobis, & his, qui vobis successerint, & illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Locum ipsum, in quo præfatum Monasterium situm est, cum omnibus pertinentijs suis. Ecclesiam S. Mariæ, quæ est in Civitate veteri, cum pertinentijs suis. Ecclesiam S. Simeonis. Ecclesiam S. Luciæ. Ecclesiam S. Martini. Ecclesiam S. Nicolai. Ecclesiam S. Mariæ Novæ. Ecclesiam S. Laurentij. Ecclesiam S. Juliani. Ecclesiam S. Laurentij de Murro. Ecclesiam S. Joannis de Avinella. Ecclesiam S. Nicolai de Pantanello. Ecclesiam S. Salvatoris. Ecclesiam S. Nicolai de Accio. Ecclesiam S. Mariæ de Cornu. Ecclesiam S. Benedicti de Acina. Ecclesiam S. Viti. Ecclesiam S. Nicolai. Ecclesiam S. Mariæ de Via. Ecclesiam S. Mariæ de Abbate-Lupo. Ecclesiam S. Nicolai de Obviano, cum omnibus ad easdem Ecclesias pertinentibus; & quæ Umfredus, & Goffridus, & Radulphus Filii ejus, rationabiliter Ecclesiæ præfatæ dederunt. Præterea tibi fili Ab-

bas,

bas, & ſucceſſoribus tuis uſum Mitræ, & Anuli; in diebus Dominicis, & in alijs ſolemnitatibus, & in Proceſſionibus Monaſterij veſtri, & Synodis Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum de Clementia Sedis Apoſtolicæ indulgemus. Libertates quoque ab Epiſcopis, & Archiepiſcopis, & à recolendæ memoriæ Rogerio Illuſtri Siciliæ Rege; & à bonæ memoriæ Emmà quondam Comitiſſa Civitatis Severianæ autentico ſcripto; & ab alijs perſonis ſecularibus, Monaſterio veſtro conceſſas; & antiquas, & rationabiles conſuetudines ipſius Monaſterij perpetuis temporibus illæſas, & integras manere ſancimus. Ea vero, quæ à quadraginta retrò annis idem Monaſterium juſtè noſcitur, & pacificè poſſediſſe, vobis, & ſucceſſoribus veſtris in perpetuum confirmamus; ità quidem, quod ſuper his, nullo unquam tempore impeti debeatis, vel quomodolibet indebitè moleſtari. Cum autem Generale Interdictum terræ fuerit, liceat vobis clauſis januis, excluſis, excomunicatis, & interdictis, non pulſatis Campanis, ſuppreſſa voce, Divina officia celebrare. Decernimus ergò, ut nulli omninò hominum liceat præfatum Monaſterium temerè perturbare, aut ejus Poſſeſſiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, ſeù quibuslibet vexationibus fatigare, ſed omnia integra, & illibata conſerventur eorum, prò quorum gubernatione, & ſuſtentatione conceſſa ſunt, uſibus omnimodis profutura. Salva Sedis Apoſtolicæ autoritate, & Diæceſani Epiſcopi debita reverentia. Si qua igitur in futurum Eccleſiaſtica, ſecularisvè perſona hanc noſtræ Conſtitutionis paginam ſciens, contra eam temerè venire tentaverit, ſecundò tertiòve commonita; niſi præſumptionem ſuam, digna ſatisfactione correxerit, poteſtatis, honorisquè ſui dignitate careat, reamque ſe Divino judicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat; ac à Sacratiſſimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Noſtri Redemptoris Chriſti Jeſu, aliena fiat, atque in extremo examine, diſtrictæ ultioni ſubjaceat. Cunctis autem eidem loco ſua jura ſervantibus, ſit Pax Domini Noſtri Jeſu Chriſti; quatenùs, & hic fructum bonæ Actionis percipiant, & apud diſtrictum Judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

Ego Gregorius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus SS. ✝

Ego Joannes Sabinenſis Epiſcopus

 Ego.

Ego Jacobus Tufculanus Epifcopus

✠ Ego Thomas Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis

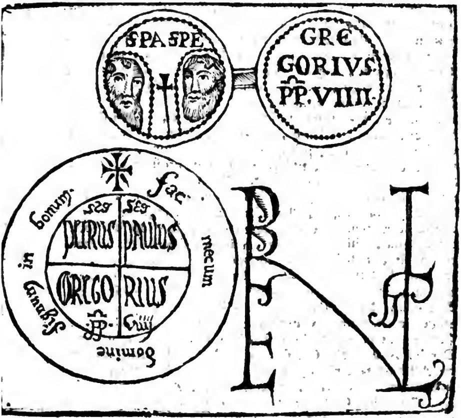
✠ Ego Guiffredus Tit. S. Marci Presbyter Card.

✠ Ego Singenbaldus Tit. S. Laurentij in Lucina Presbyter Card.

✠ Ego Octavianus SS. Sergij, & Bacchij Diaconus Card.

✠ Ego Rainerius S. Mariæ in Cofmedin Diaconus Card.

Datum Reatæ per manum Magiftri Martini Sanctæ Romanæ Ecclefiæ Vicecancellarij 2. Kalendas Augufti, Indictionis IV. Incarnationis Dominicæ, Anno millefimo ducentefimo trigefimo primo, Pontificatus verò Dopni Gregorij Papæ Noni, Anno quinto.

Se-

Series Abbatum Monafterij Caveofani
Abbates Perpetui.

1065 Stephanus
1078 Simeon
1099 Crefcentius
1119 Guarinus
1145 Radulphus
1160 Joannes primus
1174 Alferius
1195 Michael primus
1200 Maurinus
1206 Joannes fecundus
1220 Joannicius
1231 Joannes tertius
1239 Martinus
1259 Andreas primus
1267 Joannes quartus
1278 Guido
1300 Leo
1323 Herculanus

ABBATES REGULARES A S. P. P. ELECTI

1357 Petrus
1376 Ludovicus Baldella Eugubinus
1400 Antonius
14.. Stephanus, incertum Regularis an Secularis Abbas

ABBATES SÆCULARES COMMENDATARIJ

1487 Nicolaus Zacharias perpetuus Capellanus S. Mariæ Ciliæ
1443 Balthafar Baucius Pronotarius Apoftolicus

ABBATES CONGREGATIONIS S. JUSTINÆ

1484 Lucas Antonius Romuli à Florentia ibi Prof.
1487 Antonius fecundus Ripalta à Placentia ibi Prof.
1490 Theodorus Baftari à Mediolano ibi Prof.
1493 Georgius Brunis ab Alemania Paduæ Prof,
1499 Jacobus primus Dei à Florentia ibi Prof.
1501 Sebaftianus . . . à Placentia ibi Prof.
1504 Jo: Francifcus Lavagninus à Bobbio ibi Prof.

ABBATES EX CONGREGATIONE CASINENSI

1506 Marcus . . . . à Cremona . . . . Prof.
1508 Benedictus primus Sergiandus à Sarzana Florentiæ Prof.
1512 Hieronymus primus Alibrandus à Meffana ibi Prof.
1517 Benedictus fecundus . . . à Novaria Prof. S. Salvat. Papiæ
1519 Paulus primus . . . . à Novaria Prof. S. Salvat. Papiæ ad
1521 Michael fecundus Madalena à Monte Caveofo ibi Prof.
1522 Andreas fecundus . . . à Neapoli ibi Prof.
1524 Hieronymus fecundus Guevara à Neapoli ibi Prof.
Michael fecundus Madalena à Caveofo fecundo ibi Prof.
1527 Paulus fecundus . . . à Trivio Profeffus Perufij
1528 Placidus primus . . . à Papia Prof.
1533 Joannes Battifta primus . . . à Monte Ferrato P. S. Spiritus Papiæ
1534 Antonius tertius . . . à Vicentia ibi Prof. quo eodem anno fuit
Abbas Secretus D. Severinus à Bitunto
1535 Jo: Battifta Minius à Florentia ibi Prof.
Ifidorus primus Montegazius à Placentia ibi Prof.
1538 Laurentius . . . . à Mantua ibi Prof.

Vin-

Vincentius . . . . à Mantua Prof.
1540 Joa: Maria . . . . à Ragusio ibi Prof.
1541 Isidorus primus Montegazius à Placentia secundo ibi Prof.
1546 Hieronymus secundus Guevara à Neapoli secundo ibi Prof.
1548 Hyppolithus primus à Terdonà Prof. S. Spiritus Papiæ
Bernardus de Adamo ab Aversa ibidem Prof.
1550 David . . . à Mediolano Prof. S. Spiritus Papiæ
1551 Michael secundus de Leone à Monte Caveoso ibi Prof.
1556 Eusebius . . . . à Mantua Prof.
1558 Michael secundus de Leone à Caveoso secundo ibidem Prof.
1563 Angelus primus . . . . ab Aquanigra Sublaci Prof.
1564 Adeodatus . . . . . à Valle Tellina Prof. S. Euph. Brixiæ
1566 Michael secundus de Leone à Caveoso ibi Prof. tertia vice
1569 Jo: Evangelista Romena à Florentia ibi Prof.
1571 Egidius Sarnocensus à Matelica Caveosi Prof.
1576 Angelus secundus . . . à Caieta ibi Prof.
1577 Egidius Sarnocensus à Matelica Prof. Cavesi secundo
1579 Michael tertius . . . à Brixia Prof. . . .
Victorinus primus à Panormo ibi Prof.
1580 Ciprianus . . . à Catana ibi Prof.
1582 Egidius Sarnocensus à Matelica Prof. Montis Caveosi tertio
1585 Hieronymus tertius Brugia à Perusio ibi Prof.
1586 Andreas tertius . . . à Synvessa Prof. Casini
1588 Prosper Rapallus à Janua Prof. Buschetti
1590 Egidius Sarnocensus à Matelica Prof. Caveosi quarto
Hylarianus . . . à Buxeto Prof. Aretij
1593 Columbanus Querela à Bobio ibi Prof.

1595 Lucas Bartolinus à Bugiano Prof. Florentiæ
1598 Maurus primus Spinatius à Parma Prof. Parmæ
Gregorius Casamatta à Castione Aretino Prof. Aretij
1600 Hylarianus . . . à Busseto secundo Prof. Aretij
1602 Alphonsus Villagut à Neapoli Prof. S. Severini
Isidorus secundus de Agrestis à Parma ibi Prof.
1604 Paulus tertius . . . à Cosentia Prof. Casini
1608 Fabianus Cotica à Matera Prof. Caveosi
1613 Alexander de Radulphis à Neapoli Prof. Cavæ
1614 Victorinus secundus Macedonius à Neapoli Prof. Casini
1616 Jovita . . . à Castiglione Prof. Paduæ
1617 Modestus primus à Castro Abovino Prof. Mantuæ
Clemens primus à Neapoli Prof. S. Severini
1619 Constantius de Vicariis à Nola Prof. S. Severini
1621 Ludovicus secundus de Fenicis à Ferraria ibi Prof. à
1622 Innocentius Soldato à Florentia ibi Prof.
1623 Ignatius . . . ab Hydrunto Prof. Sublaci
1624 Lactantius Stella à Brixia Prof. S. Faustini
1625 Philippus . . . . à Venafro Prof. Neap.
1626 Maurus Castelli ab Altamura Prof. Caveosi
1628 Joseph Vulpicella à Sarno Prof. Cavæ Adminis.
1629 Maurus Castelli ab Altamura iterum
1631 Fulgentius . . . . ab Urbe Prof. Sublaci
1632 Placidus secundus . . . . . à Neapoli
1634 Fulgentius . . . ab Urbe secundo Prof. Sublaci
1636 Victorinus tertius Sciatica à Salerno Prof. Aversæ
1638 Flaminius primus Cuculus à Ravenna ibi Prof.
1639 Honoratus primus Falconius à Volterra P. Florentiæ
Honoratus secundus Arcellus à Placentia ibi Prof.
1640 Jo: Battista tertius Squillante à Neapoli ibi Prof.
Angelus tertius Ciullus à Florentia ibi Prof.
1642 Candidus Mannus à Senis ibi Prof.
1643 Clemens secundus Petronellus à Gravina Prof. Caveosi à

1645

1645 Zacharias Platamonus à Panormo ibi Prof.
1947 Marcus Antonius Vespignanus ab Urbe Prof. Perusij
Euthjchius Pizzius à Parma ibi Prof
1648 Honorius Gennellus ab Urbe ibi Prof.
1650 Clemens tertius Petronellus à Gravina Prof. Caveosi secundo
1652 Robertus Alberti à Senis ibi Prof.
1655 Angelus Maria de Flore à Caveoso ibi Prof.
1659 Basilius Brozzi à Florentia ibi Prof.
1660 Severinus primus Melazzius à Vigilijs Prof. S. Severini
1661 Joachinus Bozzius à Papia Prof. S.Salvatoris
1663 Angelicus Azzonus à Ferraria ibi Prof.
1664 Angelus Maria de Flore à Caveoso secundo ibi Prof.
1665 Dominicus primus de Amore à Neap. Prof. Casini
1666 Dominicus secundus Montemelinus à Montopoli Prof. Sublaci
1667 Hipolithus secundus Berarducius à Vigilijs Prof. S. Severini
1668 Severinus secundus Pepe à Neap. Prof. Casini
1669 Modestus secundus Vendaminus à Cæsena ibi Prof.
Michael Angelus Ferrarius à Neap. Prof. Aversæ Admin.
1670 Cyrinus de Sanctis à Senis ibi Prof.
1671 Raphael Riarius à Neap. Prof. Casini
1674 Anselmus Fainus à Castiglione Prof. Mantuæ
1676 Andreas quartus Bigonus à Papia Prof. S. Spiritus
Augustinus de Amicis à Neap. Prof. Casini Adminis.
1677 Clemens tertius Biondi ab Urbe Prof. Romæ
1678 Franciscus de Sanctis à Gravina Prof. Caveosi & Senarum
1682 Severinus tertius Boccius ab Asculo Prof. Cavæ
1684 Placidus tertius Baucius à Capua Prof. Aversæ
1690 Severinus quartus Sifola Prof. S. Severini
1693 Angelus quartus Tuccius à Gravina Prof. Caveosi
1699 Constabilis Simone à Cava ibi Prof.
1703 Flaminius secundus Avanzi ab Urbe Prof. Sublaci

1705 Angelus quartus Tuccius à Gravina secundo Prof. Caveosi

1711 Flaminius secundus Avanzi ab Urbe secundo Prof. Sublaci

1714 Placidus quartus Sala Romanus ibi Prof.

1717 Seraphinus Tansi a Mathera Prof. Caveosi

1722 Jacobus secundus Navarretta a Neapoli Prof. Casini

1725 Alexander secundus Picolomineus à Senis ibi Prof.

1731 Idelfonsus del Verme a Neap. Prof. Casini

1734 Leopoldus Cappellus à Venetijs Prof. S. Georgij
Placidus Caparelli à Neapoli Cancellarius Congregationis Administrator P. S. Severini

1735 Seraphinus Tansi à Mathera secundo Prof. Caveosi

1741 Placidus Caparelli à Neapol. Prof. S. Severini

1742 Hieronymus Santorius à Mathera Prof. Caveosi

SERIES GENEALOGICA
PRINCIPUM;
QUI MONASTERIUM
S. MICHAELIS
ARCANGELI
MONTIS CAVEOSI

Privilegiis ornarunt, muneribus auxerunt
ex Nortmannica Stirpe

TANGREDI ALTAVILLÆ
COMITIS

Ob grati Animi Monumentum
deducta.

OCCASIO SCRIBENDI.

INcidit in cujusdam manus mea, quam scriptis mandaveram, Historia chronologica Caveosani Monasterij; in qua cum ille nonnulla levi censura notasset, omninò tamen, ut futile mendacium delendum contendit, quod Nortmannorum Principum munificentiæ in ipso narrationis exordio exhibueram testimonium: Qua enim fronte, ajebat, asseri potest; *omnia ferè jura, libertates, ac latifundia ab hoc Cænobio possessa, Nortmannorum pijs manibus accepta deberi*, cum ab alijs quoque pluribus, & magna, & multa donata fuisse, ipsamet Historia demonstret? Risi, fateor, inconsultam objurgationem, quam satis, superque prudens Lector me præcavisse fatebitur, si locum censoria virga notatum percurrere dignetur. Verùm, ut omninò censuram diluerem, & nostratibus id enixè poscentibus morem gererem; Animum applicui ad seriem genealogicam texendam illorum, qui in hoc Monasterium pios, ac liberales se præbuere; ut invictis Historicorum testimonijs tandem appareat, eos omnes (de Principibus loquor sæcularibus) nedum ex Nortmannica Gente fuisse progenitos, verùm etiam ab uno, eodemque stipite Tancredi Altavillæ Comitis, si paucos quosdam exceperis, germinasse. Et quamvis persæpè plures recenseri oporteat, quibuscum nostrum Monasterium nihil habet commune; attamen ità faciendum fuit, ut perpetua series habeatur præfatæ stirpis; cujus nedum Truncus, sed Rami quoque uberrimos, lectissimosque fructus attulere.

Alios nonnullos censor excitavit scrupulos, quos tamen narrasse, diluisse est; quod enim asseruerim, Gualterium, & Umfredum anno 1065. Monasterio Ecclesiam donasse S. Mariæ, amplissimis redditibus dotatam, quamvis de sola Ecclesia Diploma Stephani ingerat mentionem, illius temporis Disciplinæ congruit; cum nulli tunc liceret sine dote Ecclesiam construere, ut domesticum Radulphi Privilegium anno 1099. mense Septembris concessum évincit, præter alia plura, quæ larga manu suggeri possent ex sacræ eruditionis penu, si in hisce notissimis immora-

ri liceret. Quemadmodum etiam haud difficile foret; sacrorum Canonum aptiſſimo teſtimonio docere, quod non temerè dictum ſit, à laudato Epiſcopo Stephano conceſſam fuiſſe Abbati Caveoſano facultatem publicas pænitentias irrogandi, quas cenſor à ſolo Epiſcopo infligi poſſe aſſerebat, ſolemnes cum publicis pænitentijs non aptè confundens. Sed Lectorum otio abuti, eorumque eruditioni diffidere viderer, ſi omnes ſcrupulos in noſtram Chronologiam excitatos diluerem, cum ſatis ſit aliquos protuliſſe, ut ex ijs candidus Lector, cujus ponderis reliqui ſint, valeat perpendere.

PRÆLOQUIUM IN ARBOREM GENEALOGICAM GENTIS ALTAVILLANÆ.

DAnia Aquilonaris Provincia, hominum quidem feraciſſima, cæterum illis alendis impar ob Regionis ſterilitatem, Nortmannorum fuit natale ſolum. Hi familiari conſuetudine alienas Terras invadendi, ad uberiorem ſibi victum parandum, ſæculo nono, cum ingenti claſſe, Rollone Duce, ſe Oceano committentes, Vaſconiam Galliæ Provinciam primùm tenuere. Deindè Portum, quo Sequana Fluvius in mare ſe exonerat, ſubeuntes, interiora Galliæ, urbemque ipſam Pariſios pupulati ſunt, obvia quæque cædibus, ac incendijs complentes. His cladibus Carolus Simplex tùm Galliarum Rex, à ſuorum majorum virtute degener percitus, & deſperans juſtis armis Barbarorum rabiem poſſe compeſcere, eos in amicum fædus, Regniq; ſocietatem adſcivit, Neuſtria Provincia in Feudum tradita (Nortmanniam modò vocant) ab ipſis prius occupata. Et ut novam ſocietatem ſolidiori nexu firmaret, Gillam ſororem (alij filiam dicunt) in uxorem tradidit eorum Duci Rolloni, qui ſacro fonte expiatus à Rothomagenſi Præſule, Robertus inpoſterùm vocari voluit.

Ex hoc autem Conjugio prodijt anno 912. Vuillelmus Longoſpatha, cui Sporta Regij ſanguinis femina filium peperit anno 939. Riccardum ſeniorem Altavillæ Comitem, Bellis contra Lotharium feliciter geſtis clariſſimum.

Hic

Hic verò à Gumaride secunda Uxore filium excepit æquivocum Riccardum secundum, à quo ex Juditha Britannorum Comitis filia Riccardus tertius natus est. Deindè ab hoc, vel ut alijs placet, à Roberto Angliæ Conquestore Riccardi secundi filio secundo, vel à Vuillelmo Roberti Conquestoris Fratre Nortmanniæ Duce, Tancredus Altavillæ Comes tertio loco prodijt, qui præclarissimus fuit tot Principum per totam Europam, sed præcipuè in utraque Sicilia, & Hispania parens; quemq; jure meritò stipitem decrevimus nostræ Genealogicæ Arboris, cujus exorsi sumus descriptionem, Historicorum melioris notæ ducti testimonio; quamvis non ignorem plurimùm Auctores in hisce Genealogijs texendis, & in annis consignandis, invicem dissidere; Et quod mirari subit, etiam inter Auctores contemporaneos hæc viget discrepantia, & præcipuè in filijs Tancredi recensendis; quamvis enim eos duodecim fuisse dicant, illorum tamen aliquos non ijsdem insigniunt nominibus, & in eorum Matre designanda haud sunt constantiores. Nos autem, quæ communiori calculo probantur, referemus, brevitati, quoad fieri poterit, studentes.

GENS ALTAVILLANA.

TAncredus Altavillæ Comes, ex duabus Uxoribus, præter plures filias, duodecim filios (*a*) excepit; Ex Moriella namque nati sunt ei Vuillelmus, Drogo, Umfredus, Gaufridus, & Serlo; mortua autem Moriella, æquè fæcundam duxit Frisennam, quæ Robertum Viscardum enixa est, Malgerium, Vuillelmum alterum, seù (ut alij vocant) Frumentinum, Alberardum, Ubertum, seù Cotifredum, Tancredum, & Rogerium Bossum.

Vuillelmus, ob corporis insigne robur dictus Ferrobrachius, ingentis animi Juvenis, nobili Nortmannorum, qui jàm in Italia militari fama celebrabantur, tactus æmulatione; assumpto secum Drogone fratre, cum exigua militum manu ex Gallia in Campania militatum venit; & pri-

(*a*) Malaterra lib. primo.

primùm ſub Principe Capuano meruit ; deindè ad Guaimarium Salerni Principem accedens , Nortmannorum nomen , rebus fortiter , præclarèque geſtis , adeo celebre fecit , ut à Maniaco Conſtantinopolitani Imperatoris in Apulia Duce Auxiliaris accitus fuerit ad vindicandam à Sarracenis Siciliam ; ubi cum ſuis appulſus Vuillelmus , brevi Meſſanam , expugnat , feliciqne utens fortuna , hoſtes acie fuſos pluribus oppidis exuit . Verùm in ſpoliorum partitione fraudatus à Maniaco , in Apuliam transfretavit; ſociatiſque armis cum Rainulpho Nortmanno Averſæ Comite , alijsque ejuſdem gentis Primoribus , Græcos pluribus prælijs attritos , tota ferè Apulia ejecit ; ubi anno 1042. Comes Aſculi dictus , paulòpoſt primus Apuliæ Dux , omnium ſuffragio renunciatur ; tùmque fundamenta poſuit ampliſſimæ dominationis , & ad regium utriuſque Siciliæ Diadema ſuis Nepotibus comparandum , viam ſtravit . Tandem anno 1046. moriens , Venuſiæ ſepelitur ad S. Trinitatis , ut conſtat ex Inſtrumento anni 1098. à Roberto de Principatu ejus filio cum Petro Abbate (*a*) dicti Monaſterij inito . Præter hunc autem Robertum de Principatu Patrem Vuillelmi Comitis S. Euphemiæ in Calabria , & præter Tancredum ; etiam Ferrobrachij filius fuit quidam Riccardus , ut legimus in quodam Diplomate (*b*) apud Rocchum Pyrrhum .

Drogo anno 1046. Apuliæ Dux factus cum militari prudentia , & chriſtiana pietate plurimum commendaretur, proditione interimitur anno 1051. , relicto filio Riccardo Syniſchalco (*c*) , & filiabus (*d*) Roccha , & (*e*) Amburga .

Umfredus in Fratris locum ſucceſſit , & paulòpoſt Leoni Papæ fidelitatis ſacramentum dicens , in Feudum ab eo conſecutus eſt Apuliam , Calabriam , Siciliam , & quicquid ipſe , ejuſque Fratres adepti , adepturique eſſent in poſterum . Sed anno 1056. fato ceſſit , deſignatis in Ducatu ſucceſſoribus filiis Abegelardo , & Hermanno , qui à Patruo Ro-

(*a*) Ughell.Tom.7.in Venuſ.
(*b*) Sicil.sac.Tom.2.fol.156.
(*c*) Ughell. in Baren.
(*d*) Ammiratus in Capuanis, & Sannaz.
(*e*) Ughell. in Neocaſtrens.

Roberto Viſcardo expulſi, Conſtantinopoli obierunt extorres.

De Gaufrido, alijſque fratribus, qui in Gallijs remanſere, vel Apuliæ Duces non fuerunt, à nobis hic non eſt agendum; quia à noſtro Inſtituto ſunt alieni.

Roberti verò Viſcardi, & Rogerij Boſſi Genealogias, fuſiori calamo expendemus infrà; Nàm priùs de Tancredi Altavillani filiabus agendum eſt; ut indè præclariſſimæ gentis Machabææ erga noſtrum Monaſterium tam egregiè affectæ geneſim eruamus.

Plures apud Authores Tancredi Altavillæ Comitis filias reperire licuit, quæ Fratres in Italiam, patrio Solo relicto, ſecutæ ſunt, quarum.

Prima fuit Frideſinna Riccardo primo Averſæ Comiti, & Principi Capuæ nupta, quæ edidit Jordanum Capuæ, & Cajetæ Principem, anno 1090. mortuum, & Caſini ſepultum (*a*).

Altera fuit Anonyma quædam (*b*) Vualmanni Conjux.

Tertia Emma dicitur Odoni Boño Marchiſio (*c*) copulata, ex qua Tancredus ille prodijt in ſacra expeditione cruceſignatus, qui mira edidit militaris fortitudinis facinora; mirabiliora tamen de eo fabulatus eſt Torquatus Taſſus in ſuo Epico Poemate.

Duas alias Anonymas Tancredi filias aſſerunt Authores in Apulia nupſiſſe, alteram Goffrido Comiti Caveoſano, & alteram Tancredo Converſanenſi; quarum præter alios meminit (*d*) Peregrinius.

Verùm unam, eamdemque fuiſſe crediderim, quæ mortuo Gaufrido, cui peperit Robertum Caveoſanum, nupſerit Tancredo Goffridi Converſanenſis parenti, ut diſertè innuit Gulielmus (*e*) Appulus.

Doctior his aderat Robertus de Scabioſo,
Monte Comes dictus, Goffridi Frater, & Ambo.
Orti Germana fuerant Ducis = Viſcardi nempè,
con-

(*a*) Chron. Caſin. lib. 4 c. p. 10.
(*b*) Rerum Ital Tom. 5. fol. 281.
(*c*) In muſeo Mab II. fol. 136., & 215. Belli ſacri.
(*d*) Prima parte Hiſtor. Capuan Tab. Geneal.
(*e*) De Geſtis Nortmann. lib. 3.

contra quem arma induerant, ut suas, & Abegelardi eorum sobrini injurias propulsarent.

Et ne quis suspicetur Goffridum, cujus nunc meminit Appulus, alium esse à Conversanensi, de eodem (a) alibi cecinerat.

Pelusij Montis Castrum pavefactus adire
Goffridus properat, sed Dux quod non valet armis
Arte capit Castrum.

Quod ità contigisse narrat (b) Malaterra.

„ Inde Robertus Dux, Gaufridum de Conversana Nepotem suum (Filius quippè sororis suæ erat) ut de Monte Piloso sibi servitium, sicut de cæteris Castris, quæ plurima sub ipso habebat, exhiberet, adorsus est; quodque ab ipso sicut, & cætera minimè acceperat, sed sua strenuitate, Duce sibi auxilium non ferente, per se ab hoste lucratus fuerat, renuente, Dux admoto exercitu, idem Castrum obsessum vadit, multisque militariter ex utraque parte patratis, tandem, ut de eodem Castro, sicuti de cæteris sibi servitium promittens exhiberet, compulit; hæc Malaterra. Cum igitur certum sit, Robertum Caveosi, & Goffridum Conversani Comites eadem ex Matre natos esse; extrà dubium erit, eamdem, quæ Filia erat Tancredi, & Soror Viscardi, nuptam priùs Caveosano Comiti, nupsisse deindè Comiti Conversani.

Non ignoro Goffridum Caveosanum, Maritum N. Altavillanæ, à Peregrinio creditum fuisse Fratrem Radulphi Machabæi, & Filium Umfredi; ac proindè multò juniorem Roberto Caveosano Goffridi Conversanensis Fratre, attamen ratio temporum, id nullatenùs patitur, quo enim pacto Gaufridus Umfredi Filius, & Frater Radulphi potuit circa annum 1090. Filiam Tancredi ducere devexæ jàm ætatis? Siquidem Rogerius Bossus Filiorum Tancredi ultimus, dum anno 1101. diem clausit extremum, erat septuagenario major.

Erraudi autem ansam indè Peregrinium sumpsisse reor, quod Umfredus ad Gaufridi sui Patris, vel si mavis Soceri Nomen renovandum, ut fieri assolet, Filium primum Avo

(a) Lib. 2. (b) Lib. 2. cap. 39.

Avo cognominem fecit; Et quia Nepos sua ad bellum sacrum expeditione, hoc Gaufridi nomen reddidit illustrius; facile Peregrinio fuit, seniorem Gaufridum N. Altavillanæ maritum, cum Gaufrido juniore, quem innuptum obijsse suspicor, confundere.

Et hic sanè juvat obiter cum Caracciolo (*a*) monere; tria potissimum Lectoribus in Nortmannorum Historia negotium facessere: Primùm, quod plures ejusdem Nominis fuerint Synchroni; quot enim simul vocati sunt Rogerij, Tancredi, Vuillelmi? Secundum, quod idem non semel diversimodè nuncupatur; sic qui Radulphus dicitur, sæpè Raul, Rao, & Rollo indigitatur; & Gaufridus scribitur, qui alibi Goffredus; Loffredus, & Roffridus vocatur: Tertio demùm ingerit confusionem dignitatis, & Dominij multiplex designatio, modo enim quis Comes, modò Dux, Senior, vel Dominus hujus, vel alterius loci nominatur, quin etiam ipsa locorum Dominia identidem mutabantur, cum enim Primores Nortmanni Apuliam singuli suis occupassent auspicijs, hinc factum est, ut qui alicujus Civitatis, vel oppidi Dominus erat, paulopost alterius Dominij nomenclaturam assumeret, & non semel ejusdem loci plures simul se Dominos venditabant, ut eruditè monet (*b*) Freccia.

Hæc autem omnia longiusculè idcircò prosecutus sum, ut tandem perscrutari liceat, quinam fuerint Umfredi Caveosani Comitis Parentes, cujus nomen ob innumera in nostrum Monasterium collata beneficia, celeberrimum semper in nostris erit annalibus, ejusque memoria illustris æternùm manebit.

Nec enim moror, Blasium in sua brevi Montis Caveosi descriptione scriptum reliquisse, Umfredum nostrum Filium fuisse Vuillemi Ferrobrachij, quem Tancredo Altavillano Moriella prima ejus Uxor pepererat, cum nullo nitatur Historicorum, quod sciam, testimonio, nec ulla ex antiquis instrumentis desumpta conjectura fulciatur.

Quidam suspicantur, Umfredum Filium fuisse Gaufri-

(*a*) In antiquis Regni Chronologis.

(*b*) De subfeudis lib.1.cap.14.n.68

di Comitis Caveofani Fratremque Roberti itidem Caveofani Comitis, ex N. Altavillani Tancredi Filia natum; in duobus enim Diplomatibus (a) anno 1068. in favorem Epifcopi Tricaricenfis ab eodem Roberto expeditis, in quibus fe Caveofi Comitem, & Tricarici Gubernatorem dicit, Umfredus ità fubfcribit: *Umfredus de Monte Scabiofo*; quare enim ajunt: *Umfredus* diceretur *de Monte Scabiofo*, fi Frater, aut Filius non effet Roberti Comitis Caveofani? Attamen hoc ipfum me movet, ut negem Umfredum Fratrem, aut Filium fuiffe Roberti, id enim in Diplomatis decurfu afferuiffet Robertus, more in Nortmannorum chartis conftanter illis temporibus ufurpato.

Quod igitur Umfredus fine aliquo adjecto fe folum de Montefcabiofo dixerit, indicat affinitatem aliquam Umfredo cum Roberto interceffiffe; & hanc indè ortam reor, quod Beatricem Uxorem duxerit Roberti fororem, aut filiam; cujus affinitatis titulo Umfredus, Roberto poft annum 1068. mortuo abfque liberis, Caveofum adeptus eft; cum Roberto vivente folum Civitatis veteris Caveofo adjacentis (b) Comes fuiffet, qua dotis nomine fortaffe fuerat donatus à Leviro, aut à Socero.

Ex hoc etiam Conjugio cum Beatrice contracto originem ducit illa fanguinis neceffitudo, qua antiqui Converfani, & Caveofani Comites jungebantur; cum Beatrix Umfredi Uxor, Soror, vel filia Roberti Caveofani, foror itidem, vel Nepos fuerit Gaufridi Comitis Converfani.

Nec mirum videri debet, quod tùm Umfredus fe de Monte Scabiofo dixerit in Diplomatibus Roberti, cum Caveofanus Comes adhuc non effet, nam etiam anno 1137. Robertus Medietatis Nohæ Dominus, fe fuumque Patrem Guidelmum, noftri Umfredi filium vocitât (c) *de Monte Scabiofo*, quamvis neuter umquam fuerit Comes Caveofi. Quin etiam Robertus Vifcardus (d) ante annum 1051. etiam fe Montis Scabiofi fubfcripfit in Diplomate Drogonis, quamvis per id tempus crediderim Caveofanum Comitem fuiffe Gaufridum Seniorem, qui Comitatum illum à præfato Vifcardo fuerat Dotis titulo adeptus, ejus forore in

(a) Ughell. Tom. 7. in Tricaricen.
(b) Regeftum 1065.
(c) Ughell. Tom. 7. in Baren.
(d) Idem in Venufinis.

in uxorem ducta; ità ut, cum Gaufridus erat Comes, Viscardus Caveosi titulum adhuc retinebat, quem tandem abjecit, dum Calabriæ Dux fuit renunciatus.

Umfredus igitur, quamvis illustri Nortmannorum sanguine ortus, ut ipsemet de se (a) fatetur, ex Altavillano tamen stipite non prodijt, sed eidem felici tantùm insitus est conjugio cum prælaudata Beatrice contracto; undè gens Machabæa manavit, præcipuus nostræ genealogicæ arboris surculus; cujus fructus antequam delibemus, Tancredi Altavillani Filios, ac Nepotes, qui nostram Historiam propiùs attingunt, hoc in schemate digerere juvat.

Tancredus Altavillæ Comes

Vuillelmus Ferrobrachius, Viscardus, Drogo, Rogerius Bossus, N. Conversani & Caveosi

Tancredus, Robertus, Riccardus de Principatu

Vuillelmus S. Euphemiæ

Riccardus Siniscalcus, Rocca, Amburga

Robertus Caveosi, Goffridus Conversani, & forsan Beatrix

(a) Regestum anno 1078.

MACHABÆA GENS

CAVEOSI DOMINA

Beatrix, Anonymæ Altavillanæ, & Tancredi Conversanensis, vel Gaufridi Senioris, Caveosi Comitis Filia, aut si mavis, ex præfato Roberto Caveosano N. Altavillanæ Filio nata, Umfredum inter Nortmannos nobilissimum conjugem nacta est, quem plurimum liberorum Patrem fecit, nempè Gaufridi, Radulphi, Guidelmi, Roberti, & Adelaciæ. Umfredus autem primus, quem ex Archivij chartis eruimus, fuit nostri Monasterij ad ultimam egestatem redacti Instaurator, scriptis (præter donationem S. Mariæ Gratiarum) in ejus gratiam sex amplissimis Diplomatibus, quorum Archetypa, egregiæ pietatis insignia documenta, adhùc supersunt.

Gaufridus, qui Patri in Caveosano Comitatu post annum 1093. successit, Bohamundum Viscardi Filium cum alijs crucesignatis secutus, contra Sarracenos fortiter dimicans Kal. Julij anno 1097. occubuit, Martyris titulo à belli sacri Scriptoribus decoratus. Umfredi Patris quinque posteriora Diplomata suæ manus signo roboravit, ideoque inter eos collocandus, qui in Monasterium liberales, ac munificos se præstitere.

Guidelmus, tertius Umfredi filius, qui deindè Ceriliani Dominus fuit, una simul cum Radulpho Fratre amplissimum scripsit prò Monasterio Privilegium, & deindè bona aliqua Ecclesiæ S. Nicolai Hostiliani donavit, ejusque filius fuit Robertus (a) qui erat Medietatis loci Nohæ Dominus.

Robertus quoque primùm Radulphi Privilegium suo calculo comprobavit.

Adelacia etiam Filia fuit Umfredi, ejusque meminit Radulphus Frater in suo Diplomate anni 1099. mense Septembris.

Radulphus Machabæus Umfredo Comiti secundo loco natus, Raho, & Rahul etiam dictus, Fratrem Gaufridum in

(a) Ughell. Tom. 7. in Baaen.

in Caveofano Comitatu excepit; omnium primus dictus est Civitatis Severianæ Dominus, primumque reperio, qui Machabæi agnomen assumpserit, quod posteà Filius (a) & Fratres retinuerunt. Tria, eaque amplissima scripsit prò Monasterio Privilegia; Eique Emma Uxor, Rogerij Bossi Comitis Filia, de qua inferiùs agetur, Filium peperit Rogerium Machabæum, & duas filias Juditham, & Adelaciam.

Rogerius Machabæus, Radulphi Filius, paternæ pietatis hæres, una cum Matre Emma plura Monasterio largitus est; & Juvenis absque liberis ante annum 1124. fato cessit.

Juditha Rogerij Machabæi soror, Rogerio de Montibus Pomarici Domino in matrimonium copulata, utillimum in favorem Monasterij, simul cum marito, Diploma conscripsit.

Adelacia Judithæ soror, eàque minor natu, aliqua Matris, Fratrisque Monasterio collata Privilegia, sua etiam manu signavit; deindè à Rogerio Avunculo Siciliæ Rege in Siciliam circa annum 1123. devecta, nuptui tradita est Raynaldo de Aquila, cui Adamum Avellini Comitem genuit, Simonem Comitem Buteræ, & Mathildem. Fallitur autem Rocchus Pyrrhus in sua Chronologia, asserens Rogerium Avellinum (non Avinellum), qui Regis Rogerij Coronationi interfuit anno 1129., filium fuisse Adami ex N. Regis Rogerij filia susceptum, nàm Adelacia Adami Mater paulò antè annum 1130. nupserat; undè Rogerij Avellini Avia esse non potuit. Gentis autem Machabææ Diatyposin subijcimus.

Um-

(a) Idem in Acherunt.

Umfredus, & Beatrix

- Adelasia, Goffridus, Radulphus, Robertus, Guidelmus
  - (Radulphus):
    - Adelasia, Rogerius Machabæus, Juditha
      - (Adelasia):
        - Simeon, Adam, Mathildis
  - (Guidelmus):
    - Robertus D. Nohæ

RO-

ROBERTI VISCARDI PROGENIES.

Roberti Tancredi Altavillani ex Frisenna secunda Uxore Filius, ob vafritiem Guiscard à Sarracenis per contumeliam vocatus, quod ipse tamen in sui laudem vertit, quindecim militibus in suæ fortunæ socios delectis, ad Fratres in Apuliam venit, primusque, quod sciam, Montis Caveosi (a) Comes fuit; deinde mortuo Umfredo Apuliæ Duce, ejusque filijs Abagelardo, & Hermanno ejectis, quos Pater contra fœdus cum suis Fratribus initum, ut sibi invicem in Ducatu Apuliæ sufficerentur, statuerat hæredes, Regio in Calabria potitus, & Troja, nonnullisque alijs locis in Apulia, post plures concertationes in Melphij Conventu anno 1059. habito, à Nicolao Secundo Papa per vexillum, Apuliæ, & Calabriæ Dux renunciatur; cum se ligium Romanæ Ecclesiæ ea conditione fecisset, ut annui tributi nomine, duodenos prò singulis Boum jugis denarios Papienses penderet. Hinc brevi, in Apulia, & Calabria pluribus Dynastis subactis, in Sicilia triumphatis Sarracenis, ab urbe fugato Occidentis Imperatore, Romanoque Pontifice in libertatem asserto, cum Venetorum Classem ad internecionem usque profligasset, & orientalis Imperij vertici proximè immineret, gloria onustus, anno 1085., sextodecimo Kal. Augusti in Insula Corcyrensi, incertùm, an veneno absumptus, ex profluvio Corporis annum natus 64. interijt: Princeps, in quo pietas, & bellica virtus ex æquo enituit; adeòut (b) aliqui ipsum post mortem miraculis inclaruisse affirmarint.

Ex prima uxore Albereda Marcum Bohamundum habuit; qua ob consanguinitatis gradum Canonicis Sanctionibus vetitum repudiata, Sychelgayttam Guaimarij Principis Salernitani Filiam despondit, quæ ei Rogerium Bursam enixa est. Demùm Adalam Roberti Flandriæ Filiam duxit, ex qua alios plures Filios habuit, de quibus non est, quod loquamur; sicuti etiam & de quinque ejus Fili-

lia-

(a) Ughell. in Venusin is fol.219.
(b) Ptolemæus Lucensis in Chron.

liabus, quæ nihil nos tangunt, si Almeidam excipias, quæ ad nostram Genealogiam contexendam maximè confert. Sed prius de Bohamundo, ejusque Filio est differendum.

Bohamundus, qui & Marcus dicitur, Roberti Viscardi ex Albereda Filius, Patre mortuo, cum ipse in Græcia moraretur, à Rogerio Bursa Fratre, Apulia, & Calabria exuitur. Sed pace cum Fratre composita, Tarentum (a) recepit, Oriam, Hydruntum, & Gallipolim, & cætera, quæ Gaufridus de Conversano sub ejus potestate possidebat. Verùm ægrè ferens tàm grande ditionis paternæ decrementum, & indignatus Subditorum sanguinem in civilibus bellis profundi, Crucesignatorum in Apulia, & Calabria Dux factus, in Græciam transfretavit; cum autem ejus potissimùm prudentia, ac virtute Antiochia Syriæ caput anno 1088. subacta fuisset, primus omnium Latinorum Antiochenus Princeps, Militari plausu, (Raymundo Tolosæ, S. Ægidij Comite nequicquam reluctante) conclamatur. Cum autem quotidiè Sarracenos, & Turcas prælio lacesseret, ad Meletoniam Urbem per insidias capitur anno 1100., & nonnisi centum millibus Michelettorum persolutis, à triennali carcere liberatur. Quare Tancredo Sobrino, Marchisij Filio, Antiochiæ relicto, Barium venit; indeque in Gallias profectus, votum, quod captivus S. Leonardo voverat, ritè persolvit, ad ejus Aram Bolas argenteas appendens. Deindè cum anno 1106. Carnuti Constantiam despondisset, Philippo Francorum Regi natam ex Berta Filia Comitis Frisiæ, & Hollandiæ, eam Barium deduxit; paulòque post trajiciens, Dirrachium obsidet. Sed pace Imperatori Alexio deprecanti concessa, Barium iterùm venit; duobusque liberis, quorum primus haud diù vixit, à Constantia habitis, mense Martij anni 1111. moritur, & Canusij ad S. Sabinum deponitur, summo christianæ Reipublicæ luctu; cum fortissimus fidei Athleta occubuisset, eodem (b) nempè anno, quo Rogerius Bursa Frater objerat mense Februarij.

Bohamundus secundus, Bohamundi Filius, cum Mona-

(a) Malaterra lib.4.cap.4.

(b) Peregrinius ad Falconem anno 1116., & Anonymus Barcn.

nasterium anno 1124. simul cum Matre Constantia favorabili Diplomate donasset; Tarento post duos annos ad Antiochenum Principatum capessendum transfretavit; & anno 1131. Princeps meliori fortuna dignus, à Turcis obtruncatus est, unica Filia Constantiæ Matri cognomine relicta, quam ei Alisa, seù (a) Adelaides Balduini secundi Hierosolymitani Regis Filia peperit; & ex hac Constantia Bohamundi, & Alisæ Filia in matrimonium collocata Raymundo Pictavorum Comiti, & Aquitaniæ Duci cum Auctario Antiocheni Principatus, Bohamundus Tertius prodijt, cujus Nepotes usque ad Bohamundum septimum circa annum 1268. imperarunt Antiochiæ; quando hæc Civitas jugum Sarracenorum iterùm subire coacta fuit, ob insignem Principum Christianorum socordiam; tumque hæc series ex Viscardo deducta intercisa est.

(a) Tyrius lib.13.cap.21., & 27.

Robertus Viſcardus

Almeida , Bohamundus Primus Rogerius Burſa
ex Conſtantia

Bohamundus Secundus Vuillelmus Apuliæ D.

Conſtantia

Bohamundus Tertius
& alij uſque ad Bohamundum ſeptimum

CO-

COMITES BARCINONENSES

ALmeida Viſcardo ex Sychelgaitta nata, Raymundo tertio Caput -- ſtuppæ cognominato Comiti octavo Barcinonenſi anno 1077. nupta (*a*), nedùm in præcipuos Hiſpaniæ Principes, ſed etiam in totius ferè Europæ Monarchas generoſum Viſcardi ſanguinem transfudit. Cum autem inſigni pietate fulgeret, duo extruxit Ordinis Benedictini Cænobia, alterum S. Mariæ de Valle, in oppido Caprariæ, S. Danielis alterum propè Gerundam, ubi, Viro fato functo anno 1088., vitam ſanctiſſimè duxit.

Raymundus Berengarius Quartus, dictus etiam Arnulphus, Comes Barcinonenſis nonus, Almeidæ, & Raymundi Caput -- ſtuppæ Filius, Dulciam Gilberti Provinciæ Comitis Filiam, & Hæredem, ſororem verò Stephaniæ, quæ Raymundo Baucio fuit deſponſata, Uxorem ſuſcepit; & circa annum 1130. plurium liberorum Pater deceſſit. Hic tamen duorum tantùm Geneſim proſequemur, Raymundi nempè Quinti, & Berenguellæ; miſſis utpotè ad nos minimè pertinentibus, Raymundo altero Provinciæ Comite, & aliis Filiabus.

Raymundus Berengarius Quintus, Comes decimus Barcinonenſis, nuptias cum Petronilla Ramiri Monachi Aragonum Regis Filia jamdiù pactas celebravit; Regnumque Aragoniæ dotis nomine Catalauniæ Comitatui adjecit, primumque Filium, Raymundum vocari juſſit, qui tamen eo mortuo anno 1162., Alphonſus à Matre Petronilla eſt nuncupatus.

COMITES PROVINCIÆ

ALphonſus igitur ſecundus, cognomento Caſtus, paterno jure Comes Barcinonenſis undecimus, Materno Aragonum Rex, Comes (*b*) etiam fuit Provinciæ. Ex Sancia autem Alphonſi ſeptimi Caſtellæ Regis Filia plures

(*a*) Mariana lib.9. cap. 1., & ſeq. Marinæus lib. 9. Index Rerum Aragon. &c.

(*b*) Marinæus lib.10., Blanda in Comment.

Filios recepit; quos inter, fuere Petrus Aragoniæ Rex, quo inferius agemus, & Alphonsus Provinciæ Comes.

Alphonsus, Patre defuncto anno 1196., Provinciæ (a) Comes renunciatus; ob Uxoris Garsendæ connubium, etiam Folcalquerij Comitatum adeptus est.

Raymundus Berengarius V. Patrem in Provinciæ, & Folcalquerij Comitatu excipiens anno (b) 1209., eximiam in profligandis Albigensibus operam navavit; & anno 1245., vel paulòpost è vivis abscessit; ex Beatrice Sabauda quatuor Filiabus habitis, quæ præcipuis Europæ Principibus in Matrimonium sunt collocatæ.

Beatrix ex quatuor sororibus natu minima, Carolum Ludovici octavi Gallorum Regis Filium anno 1245. despondit (c) ei Dotis nomine tributo Comitatu Provinciæ, & Folcalquerij. Verùm ægrè ferens, solam ex cæteris Sororibus regio Diademate non insigniri, Maritum sollicitavit, ut Regnum utriusque Siciliæ à Romano Pontifice oblatum acciperet. Voti autem compos facta, Romæ regalibus insignibus una cum Marito decorata, post biennium Nuceriæ excessit, pluribus liberis relictis. Sed ut Mariti Caroli Avos proferamus ex eodem Viscardi sanguine etiam procreatos, gradum retrahamus oportet ad Berenguellam.

REGES CASTELLÆ

Berenguella, seù Berengeria, Raymundi Quarti Berengarij Barcinonensis Comitis Filia, ante annum 1131. Alphonso octavo Castellæ Regi, & Imperatori nupta, Maritum impulit, ut à prætenso jure in Regnum Aragoniæ, favore Raymundi ejus Fratris se abdicaret; tandem anno 1149. fato (d) cessit, Filio Sanctio relicto, uti hispanica Historia fatetur. Perperam enim Franciscus Tarapha, Sanctium natum ex Urraca scripsit, cum apertissimè constet ex Indice rerum Aragoniæ, & ex Hieronymo Blanca, Urracam secun-

(a) Marinæus ibidem
(b) Imbofius in Aragonijs
(c) Imbofius in Aragon.

(d) Sanct. p. 3. Cap. 31., Mariana lib. 10. Cap. 14., & sæpè alibi in Histor. Hispan.

cundis votis Alphonso copulatam fuisse, ac proindè nequivit, ut temporum ratio constet, Sanctium generare.

Sanctius Tertius, cognomento Desideratus, Castellæ Rex, ortus anno 1135., Patrem Alphonsum (a) Octavum assequitur anno 1159., & anno sequenti moritur, relicto ex Blanca Garziæ Regis Navarræ Filia Alphonso Nono quadrimo. Ex quo Luce meridiana clariùs evincitur, Sanctium Berenguellæ Filium fuisse, quæ obijt anno 1149. non autem Urracæ, quæ non ante annum 1150. ab Alphonso ducta est in Uxorem.

Alphonsus nonus, alijs VIII., adulta ætate, Legionis, & Navarræ Reges à Regni finibus arcet, quos contempta Regis pueritia transgressi fuerant. Mauros non semel fudit; sed præcipue cum anno 1212. uno prælio exercitum 150.m. Peditum, & Equitum 35.m. trucidavit; tandem biennio post decessit, pluribus Filijs ex Eleonora Henrici Anglorum Regis Filia relictis.

Blanca Alphonsi Noni Filia, anno 1200. Ludovico Octavo Galliarum Regi desponsata, numerosam sobolem enixa est eà felicitate, ut eorum duo Cælitum Albo ab Ecclesia fuerint adscripti, Ludovicus nempè nonus, & Beata Elisabetha. Mortuo Marito, Regni Administra, & Ludovici Filij Minorennis Curatrix scripta, ea sanctitate, & prudentia suo munere functa est, ut Filius ad sacram expeditionem profecturus, ei Regni habenas commiserit. Demùm anno 1252. ad Cœlos (ut credere par est) evolavit; cum paucos ante dies D. Patri Benedicto sub habitu Cisterciensi nomen dedisset in Monasterio Mobessonensi, à se regalibus sumptibus extructo. Inter cæteros autem ejus Filios, Carolus fuit Andegavensis, qui regalia utriusque Siciliæ insignia Gallicis Lilijs intexuit, nostrumque Monasterium pluribus honestavit beneficijs. Sed priùsquam ejus Nepotes promamus; oculis subijciamus oportet, qui ex Almeida in Hispania, & Gallia prognati sunt.

Al-

(a) Idubonus in Geneal.

Almeida cum Raymundo Tertio Barcinonensi

Raymundus Quartus

Raymundus Secundus

Berenguella Castellæ Regina

Alphonsus Secundus

Alphonsus Com. Provinciæ

Petrus Secundus R. Aragoniæ, de quo fol. 283.

Sanctius R. Castellæ

Raymundus Secundus

Alphonsus Nonus

Blanca

Beatrix, de qua fol. 268. -- Carolus, de quo fol. 272.

REGIA ANDEGAVENSIS

FAMILIA REGNI NEAPOLIS.

Carolus Andegavensis Comes, Ludovici IIX. Gallorum Regis ex Blanca Filius, ab Oriente, quo Fratrem Ludovicum IX. secutus fuerat, regressus, ab Urbano IV., & à Clemente itidem Quarto in Manfredum Regem incitatus; cum valido Gallorum exercitu in Italiam descendit, Manfredumque in Campis Beneventanis anno 1266. profligavit; eademque felicitate usus, anno 1268. Conradino Friderici Secundi Imperatoris Nepote in Marsis Acie fugato, & capite deinde Neapoli truncato, utriusque Siciliæ Regno potitur. Sed haud diù tanta stetit felicitas; nàm anno 1282. Siciliæ Regno insigni Gallorum Clade privatus, & paulòpost Caroli Filij ab hoste capti dolore confectus, anno 1284. occubuit.

Carolus Secundus, ob corporis Vitium claudus dictus, utrumque Parentem Carolum nempè primum, & Beatricem Provinciæ Hæredem ex Viscardi generoso Sanguine procreatum agnoscens; dum adhuc esset Princeps Salerni, & Dominus Montis S. Angeli, ab hostibus captus, post Patris mortem anno 1288. libertate donatus, Regnum capessit; cui Hungaricum adjunxit jure Uxoris Mariæ, Stephani V. Pannoniæ Regis Filiæ, à qua decem Filiorum, & quinque Filiarum prole ditatus est; quos inter fuere Ludovicus Tholosanus Antistes Sanctorum Catalogo adnumeratus, Carolus Pannoniæ, & Robertus Neapolis Reges, Petrus Comes Gravinæ, & Caveosi, Tempestas vocatus; Necnon Philippus, & Beatrix nostram Genealogicam Seriem proximè attingentes. Carolus tandem post plura Monasteria, & Ecclesias, vel excitatas, vel redditibus, adauctas, Casænovæ propè Neapolim occubuit anno 1309., ætatis suæ sexagesimo tertio.

Robertus Carolum Patrem favorabili Clementis V. judicio excepit in Regno, quod summa pietate, ac prudentia tres supra triginta annos gubernans, anno 1343. reliquit, scripta Regni Hærede sua Nepte Joanna; cum

Ca-

Carolus Filius usque ab anno 1320. præcociætate defuisset. Robertus autem cum adhuc Princeps esset Calabriæ, nostri Monasterij jura sarta tecta servavit,

Philippus Filius Quartus Caroli Secundi, & Roberti Frater, Princeps Tarentinus, Thomaram Nicephori Romaniæ Despoti Hæredem duxit, ex qua orti sunt Petrus, & Carolus, qui improles objerunt; deindè Catharina Valesia assumpta in Uxorem, Dotis loco jus ad Constantinopolitanum Imperium adeptus est: Philippus siquidem Curtenæus Tessaliæ Rex, Filius Balduini Secundi à Græcis Imperio pulsi, ex Beatrice Caroli Primi Regis Neapolis Filia, Pater fuit Catharinæ, quæ anno 1299. Carolo Valesio Philippi Audacis Gallorum Regis minori natu nupta, Catharinam edidit cognominem, nostri Philippi Uxorem, & plurium Filiorum Parentem, inter quos fuere Robertus, & Margaritha Francisco Baucio nupta. Philippus autem, cujus æquitatem non frustrà nostri Monasterij Procuratores implorarunt, Neapoli è vivis abijt anno 1332.

Robertus Princeps Tarenti, Dux Leucadiæ &c. Imperium Constantinopolitanum, cujus titulo jure materno fruebatur, sibi armis vindicare frustrà conatus, Neapoli anno 1364. fato cessit, nullo relicto Filio ex Maria Ludovici Primi Borbonij Ducis Filia; scripsit Diploma erga nostrum Monasterium favorabile; Andegavensium autem, de quibus hùc usque sumus locuti, & loquemur, hæc est Synopsis,

Carolus Primus

Carolus Secundus

Petrus C. Monti Caveosi, Philippus, Princeps Tarenti, Beatrix, Ludovicus, Dyrrachij, Carolus, Martellus Rex, Robertus, Neapolis Rex

Petrus, Carolus, Robertus, Margaritha,

Carolus Dyrrachinus

Carolus Princeps

Carolus Rex — Margaritha ; Joanna Regina

Ladislaus Rex Neap. Joanna Secunda Regina

INCLYTA BAUCIORUM PROGENIES IN ITALIA.

Beatrix Caroli Secundi Filia, & Roberti Regis Soror, Azonis Ferrarienfis Marchionis Vidua, in matrimonium tradita eſt Beltramno Baucio, alterius Beltramni Filio qui Carolum Primum Andegavenſem in Italiam ſecutus, Filius erat ſecundo loco natus Vuillelmi ſecundi Principis Arauſicani, & Nepos Vuillelmi V. Regis Arelatenſis. Noſter autem Beltramnus ex tam præclaro ſanguine ortus, Comes Novellus nuncupabatur; utpotè qui recens anno 1308. Comes Caveoſanus creatus fuerat ex abdicatione Petri ejuſdem Caroli Secundi Filij: Dotis autem nomine aſſecutus eſt Comitatum Andrienſem, Aquavivam, & Montem Sericum; à Roberto deindè Cognato, Comitatu Squillacij donatus, primiſque Regni honoribus decoratus, Neapoli occubuit, de noſtro Monaſterio egregiè meritus; cum ex Beatrice nati ei eſſent Maria, Delphino vienneníi poſteà nupta, & Franciſcus, ut docet (a) Ammiratus, Joannes Baptiſta Carafa (b) Morerius (c), & alij, quibus adſtipulari videtur Elogium Sepulchrale Andriæ ei excitatum, in quo hæc præcipuè leguntur.

Bertramni thalamos non dedignata Beatrix,
A quo deducta eſt Baucia magna Domus.

Non negaverim ab aliquibus affirmari Franciſcum natum ex Margaritha de Alneto, quam Bertramnus Beatrici defunctæ anno 1321., vel circiter, ſuperinduxit; Verùm prior ſententia ſolidiori innititur ratiocinio; Cæterùm etſi demus Franciſcum non eſſe natum ex Beatrice, attamen cum ipſe deindè Margaritham duxerit Caroli ſecundi Neptem, non abſonum omninò videretur, ob tàm arctam neceſſitudinem, alios Baucios ex Caroli ſtirpe deducere. Ex Margaritha autem de Alneto ſecunda Uxore nati ſunt Bertramno Vuillelmus Dominus Berræ, & Comes Nohæ, quem Ludovicus Rex Equitem Nodi creavit anno 1352., Sancia nupta Joanni de Engenio Comiti Licienſi, Patri Reginæ Ma-

(a) Par.2.fol.242.
(b) Hiſtor.Neap.lib.5.
(c) In familia Baucia.

Mariæ ; Isabella ; quam Ammiratus etiam ex Beatrice natam dicit Antonio tradita Sanseveritinati, Comitis Marsicensis Filio, & Catharina ab Honorato Cajetano Comite Fundano ducta.

Franciscus Bertramni ex Beatrice Filius, Margaritham Philippi Principis Tarentini Avunculi Filiam duxit ; & ob id à Ludovico Rege Neapolitano cognato, Dux Andriæ renunciatur ; quod argumento est Franciscum ex Beatrice, non autem ex Margaritha de Alneto progenitum ; cum tunc temporis nullus Ducis titulo honestaretur, qui regio sanguine ortus non esset, ex Margaritha autem Pater factus Jacobi, & Antoniæ Siciliæ Reginæ, aliam deinde Uxorem duxit Svevam Ursinam, Nicolai Comitis Nolani Filiam, & Raymundi Principis Tarentini Sororem, quæ ei Gulielmum peperit, & Blanchinum. Franciscus autem annum 1414. non excessit.

Gulielmus Dux Andriæ, Caveosique Comes, nostrum Monasterium Avi Bertramni exemplum secutus, Diplomate dignavit. Ex duabus Uxoribus, altera Antonia Monfortia Federici Comitis Vigiliarum Filia, quæ obijt anno 1418., & altera ex Familia Ursinia Franciscum secundum excepit, Petrum, qui etiam ipse Comes dictus est Caveosi, & uti aliqui dicunt, Balthasarem Abbatem ; crediderim tamen saltem Franciscum ex Monfortia natum, cum Comes ipse fuerit Vigiliarum.

Franciscus secundus, prudentia, morumque probitate conspicuus, anno 1443., ut Dux Andriæ publicis Regni Comitijs interfuit ; fidem Regi suo integram semper servavit, non levi totius familiæ, suique discrimine, cui tamen Regia munificentia non defuit ; præter enim alia decora, Regij Consilij Præses, & magnus Regni Comestabularius fuit renunciatus ; obijt tandem, suæ in Nos liberalitatis testimonio relicto, sexto idus Augusti anno 1483., magna cum Sanctitatis opinione Andriæ ; Paterque fuit Pyrrhi, Jacobi, Angilberti, & Catharinæ ex Sancia Claramontia Filia Catharinæ Ursinæ, & Sorore Principis Tarentini, & Isabellæ Conjugis Ferdinandi primi Regis Neapolis.

Balthasar Baucius, Francisci secundi Frater, & Guliel-

lielmi Filius ab aliquibus asseritur ; Sed quia Franciscus eum non Fratrem, sed affinem suum vocat in Privilegio eidem anno 1445. indulto, crediderim Balthasarem Nepotem fuisse Ugonis Baucij Fratris Bertramni, de quo in nostra Chronologia egimus sub anno 1313. ; ac proindè eos fuisse Patrueles ; utcumque tamen id sit, certè Balthasar præcipuus fuit eo titulo Monasterij restitutor, quod cum Abbas esset commendatarius, Abbatia, se abdicaverit, Pyrrhi Nepotis precibus sollicitatus, in favorem Congregationis S. Justinæ.

Pyrrhus materno jure Comes Cupertini, adhuc Patre superstite Comes Caveosi, & magnus Regni Comestabularius fuit; post Francisci autem Patris funera, 1483. Dux Andriæ, ac Vigiliarum Comes factus est; anno verò præcedenti à Ferdinando Rege, à quo jam pridem Genusio donatus fuerat, Altamuræ Principatum mercatus erat. Ex Maria Donata Ursina, à qua locupletatus est Venusino Ducatu, & Comitatu Acernano, Filios recepit Federicum, Isottam Gineuram, Antoniam, & Isabellam. Tandem impetrato anno 1484. à Summo Pontifice Sixto IV. Diplomate, quo Monasterium ex Sæcularium Abbatum potestate liberatum, Congregationi S. Justinæ traditum fuit, pluribusque muneribus concessis, quæ ejus insignem in Nos charitatem commendant, indignam tanto viro mortem paulopost oppetijt, in totius tàm prænobilis familiæ excidium.

Angilbertus Francisci secundi Filius, & Pyrrhi Frater, Comes Uxenti, & Dux Neritonensis, Mariam Conquestam duxit Joannis Antonij Principis Tarentini Filiam, à qua quinque Filios, & sex Filias habuit ; & hinc totius Bauciæ Familiæ excidium ortum est. Mortuo enim Joanne Antonio Socero, Angilbertus Uxoris hæreditario Principatu privatus, Pyrrhum Fratrem in Regem armavit, à quo ambo decepti, in arce Castri novi, spe pacis illusi, necantur anno 1486., vel insequenti.

Federicus à Pyrrho Patre Comes Acernanus factus, Constantiam de Avalos duxit, Filiam Innaci de Avalos, & Antonellæ de Aquino, Hæredis, & Filiæ Bernardi

Gaspa-

Gasparis de Aquino Marchionis Piscariæ ; Sed valetudine haud prospera usus, improlis excessit, Patre adhuc superstite ; Uxorem relinquens de Monasterio nostro præclarè meritam.

Isotta Gineura Federici Soror, Pyrrhi Filia natu maxima, Petro de Guevera nupsit Marchioni Vasti ; cum autem mortuo Federico Fratre, & Patre, titulis paternis à Rege fuisset privata, maritum impulit ad jus armis vindicandum ; quo factum est, ut Petrus perduellionis damnatus, etiam Marchionatu Vasti, Innico dè Avalos collato, & Comitatu Arianensi mulctatus fuerit. Isotta autem excidio totius Familiæ Bauciæ superstes, erumnis, ac ætate confecta, anno 1530. Neapoli obijt, digna, quam Domi propriæ morantem Carolus V. inviserit.

Antonia Uxor Joannis Francisci Conzaghæ, Ducis Sabionetæ plures ei Filios, ac Filias peperit.

Isabella Federico Ferdinandi Regis Filio nupsit, Regi deindè Neapolitano. Sublato autem Pyrrho Patre, Soceri judicio contra Isottam-Gineuram Sororem natu majorem, omnes paternos titulos affecuta est. Virum Regno pulsum secuta est in Gallias ; & ibi ad ejus usque obitum permansit. Deindè Sabionetæ apud Antoniam Sororem hospitata, tandem Ferrariam divertens ad Alphonsum Federici Mariti Nepotem, Regiæ Majestatis solum nomen referens, è vivis ibidem abijt, cum peperisset Ferdinandum Calabriæ Ducem, aliosque Filios infelicis sortis Hæredes.

Bauciorum autem hoc est Syntagma.

Bea-

Beatrix cum Bertramno Baucio

Isabella, Vuillelmus, Franciscus I., Maria, Sancia, Catharina

Antonia Regina, Gulielmus Jacobus

Balthasar Abbas Franciscus II. Petrus C. Caveosi

Catharina, Jacobus, Pyrrhus, Angilbertus

Antonia, Isotta, Federicus Isabella Regina
Maritus
Constantiæ Avalos
de Aquino

DE Catalauniæ, & Provinciæ Comitibus superiùs agentes, duos Aragonum Reges recensuimus; modo eorum Nepotes promamus oportet, ut Viscardi Sanguinem, Rogerij Bossi Sanguini feliciter immixtum, tandem ostendamus,

Petrus igitur secundus, cognomento Catholicus, Alphonsi secundi Regis Aragoniensium, & Provinciæ Comitis Filius, Nepos verò Raymundi Berengarij Barcinonensis, & Petronillæ Reginæ; mortua prima uxore, Mariam Montis Pesulani Comitatus Hæredem duxit, quæ ei Jacobum peperit. Romæ ab Innocentio Tertio Corona panis azimi ad S. Pancratium coronatus, se, Aragoniæque Regnum Ecclesiæ subdidit; tandem anno 1213. fato functus est, & paulòpost etiam Maria Uxor Romæ decessit, ibidemque ad D. Petri fuit tumulata.

Jacobus primus, expugnator dictus, ob Balearicas Insulas, Regnaque Murciæ, & Valentiæ Armis subacta; in quibus Deiparæ Virgini bis mille Delubra dicasse fertur; & sub cujus invocatione etiam Religionem Redemptionis Captivorum institutam voluit; Jolantem anno 1235. Uxorem nactus est; & pluribus ex ea Filijs relictis, quos inter Petrus Regni Hæres, devexa ætate Valentiæ anno 1276. vivere desijt.

Petrus Tertius, cognomento Magnus, Constantiam Manfredi (a) Regis Siciliæ Filiam, & Rogerij Regis Abneptem uxorem habuit; simulque Aragoniæ Reges coronati sunt anno 1276. Verùm à Siculis, qui Gallos omnes una die, unaque hora ad vespertinæ Campanæ sonitum trucidaverant, invitati, ejus Insulæ Reges inaugurantur anno 1282., post triennium verò Petrus obijt, pluribus Filijs relictis; inter quos fuit Jacobus secundus ex paterno Viscardi, & ex materno Rogerij Bossi sanguine procreatus, qui nostram Genealogicam seriem ad Austrios usque Principes fortunatò protraxit; quod ut oculis legentium pateat: ad

(a) Marinæus lib.11.de Rebus Hisp.

ad Rogerium Boſſum regrediamur oportet; unde Conſtantia Petri Uxor rectà manavit.

Aragonum autem Regum Catalogus hic eſt

Raymundus Berengarius V.

Alphonſus Secundus
Rex Aragonum, & Comes Provinciæ

Alphonſus Comes Provinciæ.

Petrus Secundus Rex Aragoniæ.

Jacobus Primus Expugnator.

Petrus Tertius Maritus Conſtantiæ,

RO-

ROGERIJ BOSSI SICILIÆ COMITIS NEPOTES.

ROgerius, Boſſus ob corporis proceritatem nuncupatus, omnium Tancredi Altavillani Filiorum natu minimus; virtute autem militari Fratrum nemini ſecundus, immò omnium, ſi Viſcardum exceperis, primus, cum Siciliam ferè totam à Sarracenorum tyrannide vindicaſſet, à Viſcardo Fratre Siciliæ Comes renunciatus fuit; plures autem Uxores habuit, quarum prima fuit Juditha, Willelmi Ebroicenſis Filia, quæ Emmam Montis Caveoſi Comitiſſam edidit, de qua fuſiùs paulòpoſt agemus; Mathildim deſponſatam Raymundo S. Ægidij, & Toloſæ Comiti, quem Malaterra (*a*) perperam Provinciæ Comitem vocat, ut admonemur in Hiſpania illuſtrata (*b*), & Eminam ſpecioſiſſimam Puellam, quam Philippo Francorum Regi deſtinatam, Comes Claramontis deſpondit, ut fusè narrat Malaterra, (*c*) niſi hæc eadem fuerit, quæ ſecundis votis Radulphum Machabæum, mortuo Comite Claramontis duxerit. Alia Uxor fuit Eremburga, Filia Gulielmi Comitis Mortonenſis, (*d*) ex qua natus eſt Gaufridus de Raguſia dictus, qui ex Regalia Uxore, præter alios, habuit Sylveſtrum, cujus Filius fuit Gaufridus Avo æquivocus Comes Converſani, & Montis Caveoſi. Erempurgæ etiam ſecundæ Rogerij Uxoris Filiæ fuere, altera Mathildis Raynulpho Langobardo, Avellini Comiti (non Radulpho Machabæo Caveoſano (*e*) Comiti, ut Rocchus autumat) nupta, Flandina, Juditha, Buſilla, & Violanta. Tertia tandem Rogerij Uxor, Adelaſia, Marchionis (*f*) Bonifacij Neptis, præter alios, Rogerium Regem edidit.

Rogerij autem Boſſi Filius quoque fuit Riccardus Syniſchalcus, qui in quadam donatione Carbonenſi (*g*) Monaſterio facta Maxafræ anno 1100., ſe Magni Rogerij Filium dicit, ibique Albendam ſuam Uxorem nominat; &

 for-

(*a*) Lib. 3. Cap. 22., & lib. 4. Cap. 8.
(*b*) Tom. 2. fol 25. n. 10.
(*c*) Lib. 4 Cap. 8.
(*d*) Malaterra lib. 4. cap. 14.
(*e*) Tom. . Sicil. Sac. in Chronol. fol. 16.
(*f*) Malaterra lib. 4. C. 14.
(*g*) Santorius, & Ughell. in Anglonen

forsan hic Riccardus, idem ille fuit, qui Dedicationi nostri Monasterij anno 1099. interfuit: Mortuus est autem Bossus, ob præclara bello, ac pace gesta facinora, Magnus Comes appellatus, decimo Kal. Julij anno 1101. apud Miletum Calabriæ Oppidum ætatis suæ annorum septuaginta.

Emma præclaræ memoriæ Hæroina, Rogerij Bossi Filia fuit, ut ipsamet in Privilegijs Monasterio indultis fatetur; & ne ullus subesset dubitandi locus, disertè se Filiam Rogerij Comitis Calabriæ, & Siciliæ dicit in duobus Diplomatibus Pisticiensi Monasterio concessis à Radulpho suo conjuge (a) anno 1100., & 1101., quare meritò à Rogerio Rege Bossi Filio Emma (b) soror appellatur.

Et ob id etiam Fridericus secundus Imperator eam Amitæ (c) nuncupatione dignat, cum Emma soror fuerit Rogerij Regis, Patris Constantiæ, ac proindæ major Amita Friderici Constantiæ Filij. Quin etiam Willelmus Secundus in quadam Charta prò Monasterio S. Mariæ Josaphat, quæ in Tabulario Monasterij S. Nicolai Catanæ asservatur, Emmam Comitissam Conjugem Radulphi Machabæi, Filiam dicit Magni, & inclyti Comitis Rogerij siculi.

Emmæ autem Mater Juditha fuit, Filia Willelmi Ebroicensis, qui Nepos erat Riccardi primi Nortmanniæ Ducis, & Hedevisæ viduę Roberti de Grentemesmil, quæ una cum Sorore Emma apud Uticum (d) in Capella S. Ebrulphi Sanctimonialium votum custodientes, cum despici viderentur ob Roberti Fratris S. Ebrulphi Abbatis exilium, ad eum in Calabriam venerunt, & utraque nupsit, Juditha quidem Rogerio Comiti, Emma verò alteri; quare falso Ordericus ambas steriles obijsse narrat; Nàm Juditha (à Malaterra (e) Amanuensis forsan errore Delicia vocata) Rogerio edidit Mathildem (f), & Emmam in Gallijs nuptas, ut diximus, & nostram itidem Emmam; & ob id Radulphus Machabæus Juditham, Socrum suam (g) vocat, ab ejus-

(a) Ughell. in Acher.
(b) Regest. 1124. & 1146.
(c) Ibidem 1221.
(d) Ordericus Vitalis in Historia.
(e) Lib. 2. cap. 19.
(f) Malaterra lib. 3. cap. 22.
(g) Regestum an. 1099. mense Maij.

ejusque nomine primam Filiam Judithæ nomine insignivit. Nec mirum Ordericum Anglum, & continuè in uticensi Monasterio in Nortmannia morantem ignorasse, quæ in ulteriori Italia contigerant; & certè præferendus in hoc omninò est Malaterra, qui scribebat, quæ ipse vel viderat, vel à Rogerio Comite, cujus jussu opus aggressus est, audiverat.

Emma verò de nostro Monasterio ob plura privilegia indulta optimè merita, Rogerium, & Juditham suis Parentibus cognomines, necnon Adelasiam genuit, de quibus in Familia Machabæa locuti sumus. Modò igitur ad Rogerium ejus Fratrem progrediamur, ex quo longa series ducenda superest eorum, qui erga nostrum Monasterium liberales manus exercuere.

Rogerius Siciliæ Rex, Rogerij Bossi ex Adelasia Filius, plures habuit Uxores; siquidem primò duxit Filiam Petri Leonis, Sororem Anacleti, cujus Schisma summo studio promovit; secundò Ayroldam invexit ex Comitibus Marsicanis: Tertiò se Alviaæ copulavit Filiæ Alphonsi VI. Castellæ Regis, ex qua Rogerium sibi æquivocum, Amphusum, Willelmum, & N. feminam habuit; horum autem, Rogerius Apuliæ Dux anno 1130., & anno 1139. Dux Neapolis à Patre dictus; Amphusus verò anno 1135. Princeps Capuæ factus, & deindè etiam Neapolis, Patrem ambo morte prævenerunt. Willelmus igitur Rogerium Patrem in Regno excepit, mali nomine ob impia facinora notatus: N. demùm Filia, Maritum sortita est Adamum Avellinum, Filium Adelasiæ, cujus memini cum Radulphi Machabæi Filios recenserem. Quarta Rogerij Uxor Sybilla Ducis Burgundiæ Filia, improlis mortua, in Cavensi Monasterio tumulatur. Quinta tandem Uxor Beatrix fuit, Comitis Rethestensis Soror, quæ anno 1153. ducta, Constantiam edidit posthumam, cum Rogerius eximiæ Virtutis Princeps, & in nostrum Monasterium munificus, anno sequenti 1154. decesserit quarto Kal. Maij, ætatis suæ 59., Regni vero 24.

Constantia Regis Rogerij Filia posthuma, à Willelmo secundo ex Fratre Nepote in Uxorem Henrico VI. Fride-

 rici I.

rici I. Imperatoris Filio data est, dum Annum ageret trigesimum primum, omnibus Regni Proceribus Trojæ in Apulia Sacramento obstrictis à Willelmo ad fidelitatem servandam suæ Amitæ Constantiæ, ejusque Conjugi Henrico, si ipse absque liberis decederet. Celebratis autem Regijs Nùptijs Mediolani anno 1186., in Germaniam ambo concessere; ubi ipsis commorantibus, vitaque functo Willelmo anno 1189. sine Filijs, Tancredus Rogerij Regis Nothus Regnum ivasit. Verùm Henricus, & Constantia in Italiam à Cœlestino III. acciti, Romę anno 1195. Augustali Corona redimuntur; indeque in Siciliam solventes, ad eam è manibus Tancredi vindicandam; id nonnisi post triennium, Tancredo defuncto, ejusque Filio Willelmo Tertio oculis, & virilibus mulctato, perpetuoque Carceri incluso, assecuti sunt. Ex Henrico autem VI., qui anno 1197. obijt, peperit Constantia Mariam Conradi Marchionis Moraviæ Conjugem, & Fridericum Secundum Imperatorem, dum ipsa annum trigesimum octavum ageret. Putidæ enim, ac anilis fabellæ loco habetur eum (a) Baronio, & (b) Roccho, Constantiam regularibus votis obstrictam, è Monasterio ad maritalem Torum convolasse, pontificij rescripti indulgentia; & propè sexagenariam peperisse.

Fridericus secundus Imperator, Friderici Ænobarbi Avi nomen assumpsit, abjecto illo Rogerij, quod ei nascenti anno 1193. Mater Constantia indiderat; Sacro Baptismatis Fonte quadrimus Assisij ablutus anno 1210. Romanorum Imperator eligitur, & Romæ anno 1220. ab Onorio III. Augustus coronatur. Ex præcipua Nobilitate sex Principes feminas duxit, ex quibus plures Filios, Filiasque habuit; sed tot legitimis Uxoribus haud contineri potuit, quin ad alienos amplexus rueret; Nàm Blanca Lancea, Montis Ferrati Marchionissa, & Soror Goffridi Malettæ Comitis Minei, & Triventi, & M. Camerarij Siciliæ ei tres filios peperit, Manfredum, Hentium, seù Henricum Sardiniæ Regem, qui Bononiæ captivus obijt, & Federicum

An-

(a) Ad annum 1186.
(b). Tom.I.Sicil.sac. in Geneal.

Antiochiæ Principem. Tandem in Castro Florentino Apuliæ anno 1250., ætatis 57. è vivis excessit, Princeps summis laudibus extollendus; immò etiam pietatis prærogativa ob indulta in favorem Ecclesiarum privilegia, quorum plura etiam nostro Monasterio contulit, foret dignandus, si tot naturæ, & fortunæ dona impia in Deum, hominesque fide non corrupisset.

Manfredus Friderici Nothus, ex Blanca ortus nobilissima femina; utpotè, quæ ex Paterno Lanceæ, Materno verò Maleætæ sanguine procreata, præ cæteris Fratribus à Patre dilectus, ab eo Princeps Tarenti dictus fuit, & Comes Gravinæ, Tricarici, & Montis Caveosi; necnon honore Montis S. Angeli, quem ejus Matri pridem Imperator largitus fuerat, honestatur; quæ omnia imperiali Munificentia possidebat cum mero (a), & mixto Imperio in Allodium, non autem in Feudum. Mortuo Patre, uti Bailus sui Fratris Conradi, Romanorum Regis, & Regnorum Siciliæ Hæredis, Andriensibus, & Foveanis rebellantibus leviter castigatis, Barulum acrius mulctavit. A Conrado deindè, qui in Italiam venerat, Brundusio, haud ignobili Tarentini Principatus portione spoliatus, & honore Montis S. Angeli; paulopost etiam privatus est Comitatu Gravinæ, Tricarici, & Caveosi; ei solum permissa precaria Principatus Tarentini Administratione. Verùm mortuo Conrado propè Lavellum anno 1254., Manfredus Conradini Nepotis trium annorum pueri Tutelam à Regni Dynastis oblatam suscepit, quam Bertholdus Marchio à Conrado institutus Bailus gerebat. Tandem cum fama increbuisset Conradinum Regni Hæredem jàm obijsse, Manfredus ab omnibus Rex proclamatur, & Panormi anno 1258. inungitur, Summo Pontifice reluctante; qua propter gravi bello, ancipiti fortuna diù gesto, tandem à Carolo Andegavensi, acie victus in Campis Beneventanis anno 1266. occubuit, ejusque corpus inter alia cadavera inventum, absque ulla pompa in profano Tumulo, ut diris devotum reconditur. Manfredus autem, cujus plura in nostrum Monasterium extant beneficia, ex Beatrice Filia Ama-

(a) Anonymus in Calce Tom. 9. Ughell.

Amadei Comitis Sabaudiæ, quam vivente adhuc Imperatore desponderat, Constantiam suscepit, & Beatricem, quæ deindè à Barulensibus Carolo primo Andegavensi perfidè prodita, precibus tandem Petri Aragonij sororij libertate donata, Manfredo Salutij Marchioni nupsit.

Constantia Manfredi, & Beatricis Filia, anno 1262. à Patre, qui præclara affinitate Siciliæ Regnum undique nutans sibi magis firmare studebat, in Uxorem concessa est Petro Aragoniæ Regi cum Dote duodecim aureorum miriadum, cui post Conradini mortem nobile accessit auctarium juris ad utriusque Siciliæ Regnum; hisce autem nuptijs, surculi Guiscardi, & Rogerij dissecti per tot generationes, invicem iterùm inserti, in arborem tot Principum feracissimam excrevere. Constantia enim plures Filios, Filiasque peperit, quos inter fuere Alphonsus, & Jacobus, & Elisabetha Dionysio Portugalliæ Regi nupta, quæ miraculis præfulgens ab Urbano VIII. inter Cælites fuit recensita. Antequam verò Stemma Rogerij Bossi demus, præ oculis ponamus oportet.

Ge-

Genus Maternum (*a*).
Emmæ Comitiſſæ,

Riccardus primus Dux Nortmanniæ.

Robertus.

Willelmus — Hedeviſa vidua Roberti de Grentemeſmil.

Willelmus (son of Willelmus):

Willelmus. — Juditha Uxor Rogerij (*b*) — Emma.

Emma Comitiſſa Montis Caveoſi.

Ro-

(*a*) Histor. Duchesn. fol. 1084.
(*b*) Ibidem fol. 469., & 484.

- Rogerius Boſſus.
  - Riccardus Siniſcalcus.
  - Emma Com. Montis Caveoſi.
  - Gaufridus à Raguſia.
    - Sylveſter.
      - Gaufridus C. M. Caveoſi.
  - Emma Altera.
  - Rogerius Rex. C.
    - N. Uxor, Adami C. Avellini.
    - Willelmus, Malus R.,
      - Willelmus Bonus.
    - Conſtantia, Imperatrix,
      - Fridericus ſecundus Imperator.
        - Manfredus Rex.
          - Conſtantia Regina.
            - Jacobus 2.
        - Conradus Rom. R.
          - Conradinus.
      - Maria Moraviæ Marchioniſſa.
    - Tancredus Nothus.
      - Rogerius.
  - Mathildis Avellini.

ARA-

ARAGONUM, ED CASTELLÆ ALIQUOT REGUM SERIES GENEALOGICA.

JAcobus secundus Justus, Petro Tertio cognomento Magno Aragonum Regi ex Constantia (a) Manfredi Filia natus, præmortuo sine liberis Alphonso Tertio munifico, Fratre natu majori, ex Siciliæ Regno, quod ei jure materno contigerat, ad avitum Aragoniæ anno 1291. transijt; & ex Blanca pijssima femina Caroli secundi Andegavensis Filia, anno 1295. sibi copulata, habuit Jacobum, qui Regni Juribus cessit, Alphonsum Quartum, & alios; è vita autem migravit anno 1327. ætatis 66., Regnorum verò 36.

Alphonsus Quartus Benignus ex Teresia Urgelitani Comitis hærede Petrum habuit Quartum, Jacobum Urgelitanum Comitem, & alios; cum autem octo tantùm annis regnasset, anno 1336. fato cessit.

Petrus Quartus, Cæremoniosus dictus ob nimium studium in procurando cultu Regio (b) impensum; inter meliores numerandus, si à Domesticis contentionibus, & à Sanguine Familiarium abstinuisset; ob sævitiam enim ab aliquibus criminosus nuncupatur. Ex Eleonora autem Ludovici Regis Siciliæ Sorore, quam anno 1349. duxerat, nati ei sunt Joannes, & Martinus, alter post alterum Aragoniæ Reges, & Eleonora Matri æquivoca. Demùm anno 1387. ætatis suæ 87. Regni verò 51. Petrus occubuit.

Eleonora Petri (c) Quarti Filia, Joanni primo Castellæ, & Legionis Regi in Matrimonium collocata, Henricum Tertium, qui Patri successit, & Ferdinandum ad Aragoniæ Regnum deindè vocatum enixa est.

Henricus Tertius valetudinarius, Patrem anno 1390. in Castellæ Regno excepit, undecim tantum annos natus; & cum Lusitanos, ac Granatenses Armis compressisset,

(a) Marinæus lib. 11.
(b) Idem ibidem.
(c) Blancha in Histor., Carthag. in Anacephal., Sanctius p. 4. Cap. Marinæus lib. 11.

Toleti, dum grave bellum esset aggressurus, moritur anno 1406., relicto Filio Joanne secundo ex Maria Aragonia.

Joannes secundus nondum duos annos natus, Regnum adeptus est sub Ferdinandi Patrui Tutela; & pluribus bellis, præcipuè contra Mauros Granatenses prosperè gestis, anno 1454. decessit, ætatis suæ quinquagesimo; relicto ex secunda Uxore Elisabetha Joannis Portugalliæ Regis Filia, Henrico IV. Regni hærede, qui improlis obijt, & Elisabetha Matri Cognomine.

Elisabetha (a) Joannis secundi Castellæ Regis Filia, Ferdinando Catholico Regi Aragonum in Matrimonium concessa; Fratre anno 1474. defuncto, Regnum Castellæ, Aragoniæ Regno adjecit; suisque sub auspiciis Columbus in novum orbem invectus est. Obijt autem Elisabetha anno 1504., cum Joannem peperisset Parentibus præmortuum, & quatuor Filias, quarum secunda fuit Joanna, Philippo Archiduci Austriæ nupta; sed modo ad Reges Aragonios brevi facto diverticulo redeamus.

Ferdinandus (b) primus Eleonoræ Aragoniæ, & Joannis primi Regis Castellæ Filius, cognomento honestus, ob præclaram animi integritatem; quippe qui Regnum Castellæ à Primoribus constanter oblatum, invictè respuit; illudque Joanni secundo Nepoti debitum custodivit, quo insigni facinore promeruit, ut ipsi etiam jus ad Aragoniæ Regnum fuerit attributum; nàm cæteris neglectis, qui Regnum illud ad se spectare jactabant, ipse à Judicibus arbitris Rex fuit pronunciatus anno 1412.

Ex Eleonora autem Alburquerquia, præter alios, Alphonsum Quintum, & Joannem secundum Regni hæredes habuit. Inter vivos tandem esse desijt anno 1417., cum annum ageret 43., Regni vero quintum.

Alphonsus Quintus Magnanimus, qui Regno Aragoniæ, & Siciliæ, Regnum adjecit Neapolitanum, non tam jure adoptionis ei à Joanna secunda tributo, quàm armis, quibus anno 1442. Renati Andegavensis conatus feliciter re-

(a) Marinæus lib.19.
(b) Ibidem lib.11.

repressit. Et cum nullum ei filium peperisset Maria Henrici Tertij Castellæ Regis Filia, moriens anno 1458., ætatis suæ sexagesimo quinto, Joanni Fratri Aragoniæ, & Siciliæ Regnum reliquit. Regni verò Neapolitani sua virtute parti, Ferdinandum ex illicito Toro susceptum scripsit heredem. Joannes secundus Magnus, Fratris Alphonsi sine legitima prole defuncti successor, Pater fuit Caroli Principis ex Blanca Regis Navarę Filia, & herede nati, qui tamen Patris fata prevenit. Ex secunda verò Uxore Joanna Enriquez ortus est Ferdinandus Catholicus, & Joanna Ferdinandi primi Regis Neapolis Uxor, necnon Maria, & Eleonora, quę innuptę obierunt. Joannes autem devexa jam 85. annorum ętate decessit anno 1479.

Ferdinandus secundus Catholicus, Patre adhuc superstite, Elisabetham Henrici Quarti Castellę Regis sororem duxit; quo conjugio Castellę, & Aragonię Regna felici nexu copulata sunt; ut indè facilè fuerit ad precipuarum Europę, & Americę Regionum Principatum Nepotes vocari. Horum Filius Joannes, Margaritham Maximiliani Imperatoris Filiam duxit, sed improlis Parentibus præmoritur; ex Filiabus verò, Isabella Portugalliæ Regina, ipsa etiam cum Filio præcoci fato abripitur. Joanna Philippo Austrio nupsit, Maria Regem itidem Portugallię Maritum habuit, & Catharina, quę Arturo primum, deindè Henrico Octavo illius Fratri, Regi Anglorum data est in Matrimonium. Mortua verò Elisabetha prima Uxore, Ferdinandus Germanam Foxiam duxit, quę quidem Filium peperit, sed brevi extinctum. Undè Ferdinandus anno 1516. moriens, ętatis suę sexagesimo quarto, omnium Regnorum herede Joannam reliquit, Austrij Archiducis Uxorem, & Caroli V. Imperatoris Matrem.

Regum autem Aragonię, & Castellę quos recensuimus, hoc est schema.

Jacobus II. Juftus Filius Petri, & Conftantiæ

Jacobus — Alphonfus IV. Aragoniæ Rex

Jacobus Urgelitanus, Petrus IV.

Joannes, Eleonora Uxor Joannis primi Regis Caftellæ, Martinus

Henricus III. — Ferdinandus I.

Joannes II. — Joannes II. — Alphonfus V.

Henricus IV., Caftellæ Regina — Elifabetha — Ferdinandus Catholicus Aragonum Rex — Ferdinandus I. Nothus Rex Neapolis, de quo fol. 302.

Joanna Archiduci Auftriæ nupta

NEAPOLITANI REGES ARAGONIJ

FErdinandus Primus, Alphonſo Quinto Aragonio Regi (a) ex Pellice Carlina Vilardana Valentiæ natus, Eugenij Quarti reſcripto ad legitimorum Natalium jura promotus, Patrem in Regno Neapolitano excepit anno 1458., quod per 36. annos varia fortuna uſus, moderatus eſt; Subditis ob avaritiam, & crudelitatem parùm acceptus. Ab Innocentio VIII. diris devotus, præcipuos Regni Dynaſtas, qui Pontificis ſuaſionibus ab eo deſciverant, falſis allectos promiſſis ſæviſſimè caſtigavit; Tandem anno 1494. tædio civilium turbarum, ac metu bellici apparatus è Gallia imminentis perculſus, ſeptuagenario major interijt; Cum ex prima Uxore Iſabella, Filia Triſtani Comitis Cupertini, & Catharinæ Urſinæ ex Principibus Tarentinis ſuſcepiſſet, præter alios, Alphonſum ſecundum, & Federicum Reges Neapolis; ex Joanna verò Joannis Regis Aragoniæ Filia, Joannam habuit cognominem.

Alphonſus ſecundus Patris Ferdinandi mores, & fortunam ſecutus, adventantis Caroli VIII. Gallorum Regis fama perterritus, Regnum Ferdinando Filio tradidit; & Meſſanam ſecedens, Divi Benedicti habitum in Congregatione Montis Oliveti induit, ac paulopoſt Regni abdicati pœnitentia tactus deceſſit.

Ferdinandus ſecundus ex Hippolytha Sforzia Franciſci Ducis Mediolani Filia, & Alphonſi ſecundi Uxore natus, Patris abdicatione Regnum adeptus anno 1494., ſtatimque ab eodem ejectus à Carolo octavo, illud paulòpoſt Italorum Principum in Gallos conjuratione facta, feliciter recuperavit; & cum omnibus charus eſſet ob ſingularem morum ſuavitatem, & Indolis egregiam formam, communi ſubditorum mæſtitia extinctus eſt anno 1496., pridie nonas Octobris.

Federicus Ferdinandi primi Filius, ſublato Ferdinando Nepote abſque prole, magna omnium ordinum lætitia ad Regnum capeſſendum vocatur; quod ei in Gallijs agentia

(a) Sanctius par.4.Cap.28.

ti à quodam Tarentino Cive Angelo Gatto, qui deindè Archiepiscopus fuit Viennensis, prænunciatum fuerat (a). Adeò tamen à Regnandi cupiditate eximius Princeps fuit alienus, ut cum anno 1485. à Patre Salernum missus fuisset ad Procerum Rebellium animos demulcendos sua Comitate, qua omnibus erat gratissimus; & isti, Ferdinandi Regis, & Alphonsi Filij crudele ac subdolum ingenium aversati, ipsum ad Regnum capessendum impulissent; ipse constantissimè, ac generosè restiterit; quare per summum Nefas in carcerem conjectus est; à quo tamen quidam Corsus, Nobilis Familiæ (b) Bocciæ, qui Roberto Salernitano Principi, conjuratorum præcipuo, stipendia faciebat, eum muliebri veste indutum subduxit; cujus beneficij memor Federicus, Corsum Toparchia in Salentinorum Finibus donavit, quam longo tempore Nepotes tenuere, hodieque tenent. Regno autem adepto, non diù licuit frui; præter omnium enim expectationem conjurantibus in eum anno 1497. Ferdinando Aragoniæ, & Ludovico Galliæ Regibus, impotens hostilem impetum retundere, maluit ad Gallum apertum hostem, quam ad Hispanum consanguineum se recipere. A' Ludovico autem comiter acceptus, Andegavensi Comitatu ad Regiam Dignitatem utcumque tuendam donatus fuit; Tandem Turonis, gloria adversæ fortis æquo animo toleratæ clarus, & meliori fortuna dignus, die nona Novembris anni 1504. è vivis recessit. Ei verò, cum adhuc Princeps esset Altamuræ, & Comes Montis Caveosi, nostrum Monasterium debet amplissimum privilegium, quod omnium antiquarum Concessionum jure dici potest Synopsis. Ex prima Uxore Anna, Filia Amadei Sabaudiæ Ducis Carlottam recepit, in Gallijs matrimonio collocatam. Ex Isabella verò Baucia, Alphonsum habuit Calabriæ Ducem, qui ab Hispanis deceptus, in Hispanias captivus ducitur, Cæsarem, Isabellam, & Juliam; qui omnes paternæ infelicitatis hæredes, inglorij, & in privata fortuna dies suos egerunt.

Joanna Ferdinandi primi ex Joanna Aragonia Uxore Fi-

(a) Cominæus lib.1. Belli Neapol.
(b) Giannataf., & allj in Histor. Neapol.

Filia, Ferdinando secundo Nepoti anno 1496. nupsit; Et cum nullum ei Filium peperisset, mortuo Marito, à Ferdinando Catholico Avunculo paucos post annos Carolo Sabaudiæ Duci desponsa fuit cum Dote 200.m. aureorum; & quamvis matrimonium infectum remanserit; attamen non semel se Sabaudiæ Ducissam nuncupavit. A' Fratre Federico Comitatu donata Montis Caveosi, & Pomarici, Inventarium generale confici jussit omnium Prædiorum Monasterij, cujus beneficio, jure possessionis firmato, à jurgijs, & litibus Monachi vacarent, & pacis otio fruerentur. Fatum subijt die vigesima septima Augusti anni 1518., quod anno præcedenti suo funere Mater Joanna præcesserat; Regum verò Neapolis ex Aragonia Familia prodeuntium subijcitur Catalogus, quo Genealogicam eorum seriem, qui Caveosano Cænobio beneficia contulere placuit absolvere. Et quamvis Augusta Domus Austria plures dederit Principes optimè de Monasterio meritos, qui facili negotio ab inclyto Altavillano stipite deduci possent, cum Joanna Ferdinandi Aragonij, & Elisabethæ Castellæ Reginæ Filia, Philippo Archiduci Austriæ nupserit; attamen illis temporibus ij Imperium tenuere, ad quæ nostra Historia Chronologica, cujus hæc Genealogica series est Appendix, non pertingit.

Al-

Alphonsus Quintus
Aragoniæ Rex

Ferdinandus I. Rex Neapolis

Federicus Rex, Alphonsus II. Rex, Joanna Regina

Ferdinandus II. Rex

F I N I S.

ERRATA	CORRIGE
Fol. 1. l. 28. operæ prætium	operæ pretium
Fol. 12. l. 38. (a) Chron. Casin. l. 4. cap. 11.	(a) Ducange in Glossario
Fol. 13. l. 38. (a) Ducange in Glossario.	(a) T. 7. Italiæ Sacræ.
Fol. 14. l. 37. (a) T. 7. Italiæ Sacræ	(a) Decis. 797. p. 4. divers. anno 1597. non 1594., ut habet impressum
l. 38. Decis. 797. p. 4. divers. anno 1597. non 1594. ut habet impressum	(b) Apud Baron. ann. 968. num. 60.
l. 33. Cantelius (c) Jure	Cantelius de Eccles. Metropolit. jure
Fol. 15. l. 37. (a) Apud Baron. an. 168. num. 60.	(b) Labe T. 9. fol. 654., & 773. Edit. Parisien
l. 38. (b) De Eccles. Metropolit.	(b) Ad annum 964.
l. 39. (c) Labe T. 9. fol. 654., & 773. Edit. Parisien.	(c) Ughellius in Mantuanis
l. 39. (e) Ughellius in Mantuanis	(d) Protospatha in Chron.
Fol. 24. l. 22. grandiuculi	grandiusculi
Fol. 34. l. 1. homines, qualibet	homines, & qualibet
Fol. 35. l. 3. tritica	triticea
Fol. 42. l. 23. quæquis	quævis
Fol. 43. l. 34. Aheruntinæ	Acheruntiæ
Fol. 54. l. 17. veritus, ac eadem	Veritus, ne eadem
l. 25. Monachorum	Monachorumque
Fol. 57. l. 8. Anno 1115., quo	Anno 1125., quo
l. 21. Exiqui	Exigui
Fol. 60. l. 31. est. Quamvis	est; & quamvis
Fol. 66. l. 10. deucitis	devictis
l. 24. obtinit	obtinuit

Fol. 73

Fol.72.l.27. Drojanum	Trojanum
Fol.76. l.17. delata	deleta
Fol.82.l.29. graviter	gnaviter
Fol.88.l.15. bilosi	Pelusij
l.36. delatus aquodam	delatus fuerit aquodam
Fol.89.l.11 partitum	partium
Fol.95.l.33. visitationis	visitationem
Fol.102.l.2. detelentur	delerentur
Fol.104.l.20. accesseret	arcesseret
Fol.110.l.34. imo Andriæ	imo ut Andriæ
Fol.112.l.17. quamquis	quamvis
l.18. explicavit	explicuit
Fol.115.l.25. actores	Auctores
Fol.117.l.23. se promittens	se verò promittens
Fol.124. l.38. Populo, frequens	Populo, qui frequens
Fol.171.l.27. 1487.	1437.
l.29. Pronotarius	Protonotarius
Fol.188.l.7. plurimum	plurium
Fol.196.l.1. Rex quo	Rex, de quo
l.25. Berengeria	Berengaria
Fol.198.l.3. Raymundus Secundus	Raymundus Quintus
l.7. Raymundus Secundus	Raymundus Quintus
l.7. fol.283.	fol.207.
l.10. fol.268.	fol.199.
l.10. fol.272.	fol.196.
Fol.217.l.1. ED	ET
Fol.220.l.9. fol.302.	fol.221.